

VSEM PRAV ISKRENA HVALA!

in večinoma sami originalni doprinosi naših dolgoletnih naročnikov in prijateljev. Ponosni smo na te naše kulturne sodelavce. Vsem naša globoka zahvala! Zavedati pa se moramo, da bi bila ta obširna božična izdaja nemogoča, ako nam ne bi naši slovenski trgovci v tako velikem številu prišli na pomoč z oglasi. Tudi tem našim prijateljem, ki so pomagali v gospodarskem oziru k izdaji današnje številke, smo iz srca hvaležni. Naša dolžnost je, da na tem mestu toplo priporočamo te naše slovenske trgovine. Pomniti moramo, da dokler bomo obdržali slovensko trgovino in podjetja, da bo slovenska naselbina tudi obstojala in napredovala.

V tem zaupanju želimo vsem našim zvestim naročnikom, prijateljem, našim trgovcem najbolj uspeha polne božične praznike s prošnjo, da nam tudi v bodoče ostanejo naklonjeni za skupni narodni napredek.

Slovenski ekstremisti vidijo prej v Rimu varnost pred boljševiki kot v Beogradu

Jugoslovanska vlada se trudi, da zatre komunistično gibanje, ki vedno bolj sili na dan. Komunisti so dobro založeni z denarjem.

DIREKTOR ZA ŽITNI MONOPOL UBIT

Belgrad, 19. dec. — Tukaj so zelo vznemirjeni radi gibanja, ki se je pojavilo zadnje čase med slovenskimi ekstremisti, ki delajo propagando za Italijo rekoč, da se je treba zateči v Rim in ne v Beograd, če hoče biti dežela varna pred invazijo boljševikov. Zato v Beogradu sodijo, da bi bila Italija pripravljena braniti južnovzhodno Evropo pred vpadom Nemčije ali Rusije, če bi se ji ugodilo v njenih zahtevah v raznih teritorialnih smereh. To je potrdil tudi zadnji govor lastnega zunanjega ministra Ciana, ki je zagovarjal balkanski blok.

Vlada se je z vso silo vrgla v akcijo, da zatre komunistično gibanje. Morda hoče vlada s tem tudi odstraniti pritožbo Italijanov radi komunistične nevarnosti v Jugoslaviji. Vlada je dobila pri nekem komunističnem di-jaku 120.000 dinarjev, kar znači, da je komunistična organizacija dobro financirana, od kjerkoli že.

Detektivi so se napotili pred par dnevi v hišo vladnega direktorja za žitni monopol, Edo Markovića, da izprašajo njegovega sina radi komunističnih aktivnosti. Markovič je zbežal skozi okno in streljal na detektiva, ki je bil zunaj na straži. Detektiv je tudi streljal in ubil Markovića. Markovič je bil krščen žid in ena najbolj znanih osebnosti v finančnih krogih. Prej je bil generalni direktor Jugoslovanske banke v Zagrebu, pozneje je bil pa imenovan vladnim direktorjem za žitni monopol. Njegova smrt je povzročila v glavnem mestu veliko senzacijo.

KAPITAN PARNIKA GRAF SPEE SI JE POGNAL KROGLO V GLAVO

Buenos Aires, 20. dec. — Hans Langsdorff, kapitan nemškega parnika Graf Spee, katerega je razstrelil raje kot da bi prišel v roke Angležem, je danes storil samomor. Zapustil je pismo, naslovljeno na nemškega poslanika tukaj, v katerem pravi, da je imel namen to storiti vse od časa, ko je dobil povelje iz Berlina od Hitlerja, naj ladjo uniči. In da ni šel sam z ladjo na dno morja, je bil vzrok ta, ker je hotel najprej poskrbeti za varnost svojih mornarjev. Še včeraj je zbral okrog sebe vso svojo posadko in ji v iskrenih besedah govoril, dasi pri tem ni v ničemer omenil, da namerava storiti samomor. Ko je prišel sluga danes zjutraj v njegovo sobo, je našel kapitana mrtvega na postelji. Kroglo si je pogнал v desno sen-ce.

Kapitan Langsdorff je bil star šele 45 let in priznan kot eden najboljših poveljnikov v nemški mornarici. V mornarici je služil že v svetovni vojni in se je udeležil znane pomorske bitke pri Jutlandu na bojni ladji Grosser Kurfuerst. V sedanji vojni je bil poslan kot poveljnik bojne ladje Graf Spee na morje, da potaplja zavezniške ladje, kjerkoli jih dobi. Predno je predzadnjo sredo naletel na angleške križarke pri Montevideu, je imel na vesti najmanj šest zavezniških trgovskih ladij.

Kakor pripovedujejo njegovi tovariši, se je nameraval kapitan zagnati z ladjo proti angleškim križarkam, ki so čakale nanj pred pristaniščem Montevideo. Toda dobil je povelje od Hitlerja, da ladjo uniči. Zato jo je v nedeljo večer popeljal iz pristanišča in jo tam razstrelil. Po izvršenem dejanju je samo rekel, da je vesel, ker je vsa njegova posadka rešena, okrog 1.000 mladih nemških mornarjev. Pokopali ga bodo v Buenos Airesu na nemškem pokopališču.

Nov grob

V sredo zjutraj je v Warrensville bolnišnici preminil Martin Vucinic, star 73 let, stanujoč na 6718 Kinsman Ave. Tukaj zapušča dva sina, Matta in Johna ter več sorodnikov. Rojen je bil v selu Gornja Garnišnica, Belovar na Hrvaškem, kjer zapušča enega brata in tri sestre. Tukaj je bival 45 let in je bil član društva Zvezda, št. 14 HBZ. Pogreb se bo vršil v petek popoldne ob 1:30 iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi, 6502 St. Clair Ave. na Whitehaven pokopališče. Naj v miru počiva.

Smrtna kosa

Po kratki bolezni je danes zjutraj ob dveh preminil na svojem domu, 1431 E. 51st St. dobro poznani rojak Jakob Korenčan, star 70 let. Pogreb se bo vršil iz pogrebnega zavoda Frank Zakrajšek, 6016 St. Clair Ave. Podrobnosti poročamo jutri.

Prstan najden

Srebrn poročni prstan se je našlo 18. decembra. Lastnik ga dobi nazaj pri John S. Smolik, 1094 E. 66th St.

Amerika bo posvarila vojskujoče države, da si poiščejo bojišče drugod

Washington, D. C., 20. dec. — Vlada Zed. držav je namenjena, da pošlje na nemško, angleško in francosko vlado resen opomin, da se v svojem pomorskem bojevanju izognejo nevtralnega varnostnega pasu, ki ga je svoje čase označil predsednik Roosevelt za zapadni teritorij. Dejstvo, da se je prikazal ob floridski obali nek nemški tovorni parnik in iskal zavetja v Ft. Lauderdale, je nekoliko zakasnelo vladno akcijo, da dobi več informacij glede tega slučaja. Drugače bi bil pa protest glede epizode nemške bojne ladje Graf Spee že poslan danes zvečer v Evropo omenjenim trem velesilam. Ameriške republike, severne in južne, so odločene, da bodo znale brati svojo nevtralnost in strogo prepovedujejo, da bi se pomorske bitke vpriparjale v neposredni bližini obrežja teh republik.

France Prešeren 17 SDZ

Za leto 1940 je društvo izvolilo sledeče uradnike: Predsednik A. M. Kolar, podpredsednik Jakob Braniš, tajnik John Zalar, 1038 E. 70th St., blagajnik M. L. Krainz, zapisnikar Anton Gai-nar; nadzorniki: John Centa, Joseph Rudolf in Joseph Okoren; reditelj A. Pogacar, zastopnik za konferenco SND A. M. Kolar, za prosvetni odbor SND John Zalar. Zdravniki: vsi slovenski zdravniki v Clevelandu.

Zadušnica

V petek ob 6:30 se bo brala v cerkvi sv. Vida zadušnica za pokojnim Domjanom Lužarjem. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Povečanje telefonske družbe

Ohio Bell Telephone Co. naznanja, da bo drugo leto potrošila pet in pol milijona dolarjev v samem Clevelandu za razširjenje telefonske postrežbe. Družba pričakuje drugo leto najmanj 60.000 novih odjemalcev.

Ameriška vlada preiskuje aktivnosti komunistov

Detroit, Mich. — Prvič, odkar so se vršili delavski nemiri v južnem Michiganu, je vlada Zed. držav začela gledati pod posteljlo komunistov v okolici Detroita in zdj se, da vidi tam nekaj, kaj bo treba pomesti. Detroitška in mičiganska policija je že več let poskušala zainteresirati vlado v delovanje komunistov, ki so se razpredli v delavskih unijah in so izlorabljali ime unije za svoje revolucionarne namene. In sedaj se je ameriška vlada zgani-la z vso resnostjo.

Aktivnost vlade v prvi svetovni izdvalovalnici avtne industrije prihaja naravnost iz Washingtona, od zveznega generalnega pravdnika Murphya. Detroit-ski industrijalci so nesli naravnost do Roosevelta in potem na oddelek ameriške armade in mornarice svarilo, da bodo grozne

STALINU ZA ROJSTNI DAN

Danes obhaja aziat Jože Stalin 60-letnico svojega rojstva. Za take prilike se spodobijo, da se posveti slavl-jencu kako posebna pozornost. Ker je Moskva pre-daleč za nas, bi prosili so-sede Fince, da napravijo Stalinu podoknico. Ena dobro namerjena bomba iz letala bi napravila imeni-ten surprise party!

Nesreča avijatičarjev

Hill City, Kas. — Poročnik Neely je bil 2.500 čevljev visoko v vojaškem letalu, ko sta odpovedala oba motorja. Ukazal je ostalim trem vojakom, da se spuste s padali na tla. Dva sta skočila, tretji pa ne. Poročnik ni mogel zapopasti, zakaj tretji vojak ni skočil. Poročniku se je posrečilo, da je pristal z letalom na tleh. Hotel je ozmerjati neposlušnega vojaka, ker ni ubogal na njegov ukaz. Pa ga ni bilo nikjer. Šli so ga iskat in ga našli v bližini mrtvega. Dognali so, da je vojak skočil iz letala, toda je prej pozabil sneti rokavice in tako z debelimi rokavicami ni mogel odprejti padala. Je to Kenneth Seamans iz Scranton, Pa.

\$100,000 v pomoč Fincem

Herbert Hoover, ki načeljuje reliefnemu skladu Zed. držav za odpomoč Fincem, je brzojavno poslal Finski prvih \$100.000. Finska misija je na ameriških trgih, kjer kupuje zlasti strojni-ce in plinske maske. To Finci plačujejo v gotovini iz svojega kredita.

Maše pri sv. Vidu

Na božični dan bodo v cerkvi sv. Vida maše po sledečem redu: Polnočnica, slovesna petja sv. maša; potem bodo ob 5, 5:30, 6:15, 7, 7:45, 8:30 (peta sv. maša), 9:30, 10, 11, 11:45, 12:30.

Poročilo o smrti

V Oglesby, Ill. je umrla za pljučnico Ana Barbič, ki zapušča moža, sina in tri hčere.

Evropa nervozno čaka, če bo stopil Stalin v Švedsko in Norveško

Washington, D. C., 20. dec. — Državni odelek ameriške vlade je dobil iz zaupnih evropskih virov poročilo, da vlada v skandinavskih deželah, kakor tudi v glavnih mestih zaveznikov velika nervoznost. Vse napeto čaka, kaj bo storil Stalin, ki je včeraj zavejeval severno Finsko prav do norveške meje. Ali bo šla Rusija zdaj na Norveško in Švedsko? Najbrže je ravno strah pred tem korakom Rusije prisilil zveznike, da so tako naglo odločili poslati Finski orožje in municijo.

Eno izmed poročil zatrjuje, da zdaj, ko so Rusi pregnali Fince iz severnih krajev, gledajo iz nevarne bližine na norveško pristanišče Tromsø. Če ga Rusi zase- dejo, bi to dalo Stalinu v roke vso severno Norveško in tudi del Švedske.

Vsa ta poročila pa kažejo, da imajo zavezniki v sami Moskvi dobre poročevalce, ki vedo o vseh tajnih namerah ruske vlade. Tako je Finska vedela že mesece naprej, da ima Stalin trden sklep, da vpadе v Finsko in so bila vsa pogajanja samo pesek v oči ostalem svetu.

Ustavljena komunistična propaganda

Monessen, Pa. — župan tega mesta je prepovedal komunistom, da bi razširjali literaturo, v kateri se brani Rusijo in napada Finsko. Župan pravi, da je mesto odločno na strani Fincev in se boji, da bi prišlo do spopadov. Župan je obsojil v denar-njo globo \$15.00 Štefana Gaspiča, ki je brez dovoljenja razširjal komunistično literaturo, ki napada Fince.

Bolnik vošči praznike!

Ignac Slak, ki se nahaja v State bolnišnici pozdravlja sorodnike, znanee in prijatelje ter jim želi vesele božične praznike in srečno novo leto.

V državi Ohio ne sme nihče stradati, pravi governor Bricker

POTREBNIM SE MORA POMAGATI, BREZDELNI DATI ZASLUŽEK, KLIČE BRICKER

Cincinnati, O. — Ohijski go-državne uprave preveliki, je verner Bricker je imel v tem me-stu govor, v katerem je poudar-jal, da je težavni problem relifa za letošje rešen, drugo leto bo pa prineslo nove probleme, pa tudi nove vire dohodkov, je rekel go-verner. "Toda nihče v državi Ohio ne sme biti lačen, ali da bi bil brez potrebnih za življenje. Odločeni smo, da se mora potrebnim pomagati in onim, ki so brez dela, se mora dobiti zaslu-žek.

"K temu nam pa daje pogum dejstvo, da se položaj obrača k boljšemu. Nakup za božične praz-nike je dober, zaposlenost se veča. Državni urad za zaposli-tev je dobil letos za dvakrat toli-ko ljudi delo kot lani. Letina v državi Ohio je bila prilično do-bra. Onim, ki mislijo, da so stroški

250 RUSKIH LETAL BOMBARDIRA FINSKO FRONTO V SILNEM NAPADU

Helsinki, 20. dec. — Ruska pe-hota, podpirana z stotinami boj-nih tankov in najmanj 250 boj-nimi letali, se je zagnala na fin-sko fronto v najsilnejšem napa-du, kar so ga Rusi še izvedli na polotoku Karelian. Glavna bitka se vrši na 15 milj dolgi fron-ti med jezeroma Muola in Kauk, kjer imajo Finci tri zaporedne močno utrjene obrambne linije.

Toda vse silni naval na finske postojanke ni Rusom priboril ni-ti pedi zemlje. Rusi pošiljajo nove čete v boj, da nadomeste padle. Rusi so se zagnali nara-vnost v najbolj utrjene finske postojanke meneč, da bodo Fin-ce končno utrudili. Finci trdijo, da so uničili toliko ruskih tankov včeraj, da jih še sešteti niso mogli. Finci so poklicali pod oro-žje vse moške, ki so bili rojeni leta 1899.

Na bojno linijo, ki je sredi Finske, so Rusi dobili na tisoče novih čet iz Leningrada. Rusi se pripravljajo za odločilen na-skok na tej fronti, s katerim na-meravajo prodreti do botniškega zaliva in tako presekati Finsko na dvoje.

Žalostna vest iz domovine

Mrs. Mary Kocjan, 15926 Whitcomb Rd. je dobila iz starega kraja žalostno vest, da ji je na Krajncem pri Begunjah nad Cerkljeno umrl ljubljeni oče Janez Zalar, star 73 let. Doma zapuščajo žalujočo soprogo Ano Zalar, tukaj žalujočo hčer Mary Kocjan in dva sinova: John Zalarja, 1038 E. 70th St., ki je taj-niki dr. France Prešeren št. 17 SDZ in Frank Zalarja, 15621 School Ave. V Stevensville, Ont., Kanada zapuščajo hčer Frances Zakrajšek, v starem kraju pa tri hčere: Angelo poroč. Plos, Ano poroč. Zakrajšek in Jennie ter dva sinova: Antona in Jožeta, ki je poslovođa v pekariji Dolinar v Ljubljani. Zapuščajo tudi mno-go drugih sorodnikov. Naj bo do-bremu možu in nepozabnemu očetu lahka domača gruda.

Popravek

V včerajšnjem oglasu trgovine Louis Oswald, 17205 Grovewood Ave. je bilo označeno 1 funt slad-korja 49 centov. Pravilno bi se moralo glasiti: 10 funtov slad-korja za 49 centov.

Užaljen sodnik

Sodnik Joseph N. Ackerman, katerega je pri zadnjih volitvah porazil John J. Busher, tožj mesto za \$1.500 na zaostali plači. Leta 1934 so namreč mestni sod-niki prostovoljno vzeli za 25 od-stotkov znižanje plač. Sodnik Ackerman pa trdi, da je pristal na znižanje s protestom in da je zdaj upravičen do zaostalega. Mestni sodniki dobivajo \$9.000 na leto in sicer \$6.000 od mesta, \$3.000 od okraja. Načelnik mestne sodnije Griffin pa pravi, da je bil takrat Ackerman pri se-jji navzoč, ko so sodniki radi sla-bega finančnega položaja v me-stu sprejeli znižanje plač in da zapisnik ne kaže, da bi bil Ackerman protestiral.

Odlična slovenska zdravnica

Rojake v Akronu in okolici opozarjamo, da imate v svoji bližini odlično slovensko zdravni-co. Frances H. Kozely, ki ima svoj urad na 1211 Akron Sav-ings and Loan Co. Njen telefon je FRanklin 2323. Zdravnica je starejša hčerka spoštovane Ko-željeve družine iz West Parka.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 296, Thurs., Dec. 21, 1939

Moderen božični večer

Nekje na slovenski zemlji se je rodil otrok, ki so mu dali ime Janez Volek. Rasel je in se razvil v krepkega fanta. Pod milim nebom ni premozel drugega kot svoji mišičasti roki, voljni dela, pa dela ni bilo. Od tovarne do tovarne je zama ponujal v najem svojo mladeniško silo.

Pač, dobilo se bo delo zanj! Politika mu je obljubil delo in mu ga tudi dal. Obkel je Janeza v lepo uniformo, obul ga je v nove čevlje, mu potisnil puško v roke in ga poslal v vojsko. Janezu so obljubili, da bodo skrbeli zanj, da ne bo lačen.

Ljudje so stali ob cesti, ko je marširal Janez na fronto. Od vseh strani so ga pozdravljali in slavili njegovo junaštvo, ki se gre borit za domovino. Iz oken so mu metala zala dekleta nageljčke in se mu nasmihala, da je Janezu igralo srce, da je še krepkeje stopil.

Tovarnarju so se raztegnila usta v blažen nasmeh. Čez noč se je zavrtelo kolesje, delnice so se dvigale ko raketi, denarni trg je ponorel, dobički so se šeli v milijone.

"To je vojna za civilizacijo!" so kričali in pili šampanjec. Janez je bil na fronti. Ni utegnil misliti, da brani civilizacijo, ker je moral paziti, da je ustregel korporalu, četovodji, naredniku, poročniku, nadporočniku, stotniku, majorju, polkovniku in generalom.

Lačen je bil in uši so ga grizle. Čudna je ta vojna, ki brani civilizacijo, si je včasih mislil, ko je stal na straži za žično ograjo in gledal v zvezde, ki so migljale vsem enako: armadi na tej in na oni strani žične ograje.

Sveti večer je ... Janez Volek stoji na straži. Na misel mu pride gorka očetova hiša in topla peč. Za večerjo ni bilo drugega kot nekaj kuhanih suhih hrušk in sladka hruškova yoda. Pa je bil kljub temu srečen, ker takrat ni vedel, da se je treba ljudem boriti za civilizacijo.

Naenkrat se Janez zdrzne. Na sovražnikovi strani se je močno posvetilo in strašno zagrmelo, da se je stresel svet v svojih tečajih. Kratek žvižg po zraku in udarilo je naravnost v Janeza ...

Janeza so pokopali nekje za fronto in zasadili na njegov grob lesen križ z napisom: JANEZ-VOLEK. Nič drugega. Za civilizacijo je to dovolj.

Ko je bila vojna končana in civilizacija rešena, so hodili na Janezov grob politiki in generali, polagali na njegov grob lepe vence in slavili v bobnečih govorih njegovo junaštvo ... Potem so pa odšli domov in prešteli dobiček, ki jim ga je prinesla vojna za civilizacijo.

Se nekaj let so hodili politiki in navijači cen in tovarnarji na Janezov grob in ga slavili za njegovo junaštvo. Vsako leto manj jih je prišlo. Končno so venci popolnoma izostali. Dež je izpral s križa na njegovem grobu ime Janez Volek, nekaj let zatem je strohnol tudi leseni križ in danes nihče ne ve več, kje počiva Janez Volek.

Zgodba pravega svetega večera

Tisočeri, da milijoni bodo na božični večer klonili vsaj za trenutek svoje glave in premišljali besede: mir ljudem na zemlji. Onih, ki so za mir, ki imajo dušo in srce v besedah: ljubi svojega bližnjega, teh se bo prijel ponovni božični klic in njih delo bo tudi v bodoče v smeri sporazuma, prijateljstva, neskočnega duševnega miru napram sebi in bližnjemu.

Ljubiti bližnjega kakor sam sebe! Če kdaj nam te besede na sveti božični večer polnijo naša srca. Leto za letom ponavlja svet "mir ljudem na zemlji," a le malo jih je, ki se v resnici poglobijo v pomen teh besed in skušajo razumeti, da bi izginile vse nadloge tega sveta, če bi vsak sledil tem besedam.

Svet je bil ob rojstvu božjega Deteta kot je danes obo-rožen do zob, ker takrat ni poznal najlepših in osrečevalnih besed za vse narode: mir ljudem na zemlji. Ker ni poznal teh besed, mu ni zamere, če je hlastal okrog sebe z mečem in ognjem. Danes pa svet pozna te besede. Devetnajst sto trideset in devet let si jih ljudje pripovedujejo in vendar si jih danes prav tako voščijo s krogli in bombami. Mnogo bolj učinkovito in bolj strašno celo kot pred 1939. leti.

In zakaj vse to? Saj je vendar človeku, tako milo, udobno, sladko in plemenito pri srcu, če čuti, da njegov bližnji sobrat živi v sporazumu z njim in da mu želi vse ono dobro, kar si sam sebi želi.

Kako se bodo taki ljudje, ki imajo danes mir v svojem srcu, na božični večer z sladkostjo v srcu zatopili v pesem: Sveta noč, blažena noč, vse že spi ...

Kako so trepetala naša nedolžna srca v neizmerni sreči v stari domovini, ko smo v naših bornih kočah pomagali našim blagim staršem, bratom in sestram poveljčevati pravi pomen božičnega večera. Koliko nas je odneslo te spomine na bajni božični večer v tujino in koliko se nas zaveda še danes, da nismo prepevali "sveta noč, blažena noč" samo iz navade, ampak s čutečimi srci in želeli, da bi bilo res tako, kakor nam prihaja iz duš.

Na ta sveti večer se spomnimo, da nismo zato na svetu, da bi se sovražili, da bi širili mržnjo proti sosedom in narodom, ampak da si medsebojno pomagamo. Saj je naša doba na tem svetu tako kratka, da bi ne smeli izgubljati časa z sovraštvo v srcih, ampak si slajšati te kratke ure z ljubeznijo do vsakega. Potem šele bomo srečni in zadovoljni.

Božično darilo

Rada bi podarila moji mami, po domače "Mrharjevi materi" par vrstic za božično darilo ob priliki njih rojstnega dne, ko bo obhajala po božiču, in sicer to bo že 70. rojstni dan, ki ga je že malo bolj vredno omeniti, če pomislimo, da človek dočaka tako starost navzlic vsemu trpljenju.

Seveda, za vse to se moramo najprej zahvaliti Vsemogočnemu, ki se pa ravno o božiču najbolj spominjamo. Njegovega rojstva in Ga ob tej priliki prositi zdravja še v bodoče, kar jim prav iz srca želim, da bi zdravi in zadovoljni živeli še vsaj 80 let, da bi dočakali 100. letnico.

Ne bom sedaj opisavala težko vsakdanjega življenja, ker jih imamo vsi eni več, drugi manj. Lahko pa rečem, da naši v domovini tipe in delajo več kakor mi tukaj. Saj morajo skoro noč in dan delati, da prežive svojo družino, ali če hočejo še kaj prihraniti.

Tako so tudi moji starši v mladosti hranili in delali, da so si napravili precej lepo posestvo s čednim poslopjem v vasi Tihoboj. Kakor je začetek povsod težak, tako je bil tudi zanje. Posebno se še spominjam slabih časov v zadnji svetovni vojni, ker smo bili ostali doma samo otroci in ženske ter smo morali priprijeti za vsa možka dela. Kmalu po vojni pa je prevzel posestvo starejši sin, ali moj brat Joseph, ki sedaj prav lepo napreduje.

Kakor lepo narašča njegova družina, tako tudi raste posestvo, mama pa se je preselila v svojo lastno hišico, ki je prav lepo obrašena s sadnjim vrtom in vinogradom. Kljub temu pa si je zaželela malo po svetu in tako prišla za nami v Ameriko pogledat, da bi tukaj pri nas preživela svoja stara leta. Kakor pa se je bilo nam vsem težko privaditi na tujem, je bilo to še toliko težje za staro človeka. Vedno jim je bilo dolg čas po svojem domu in pa po "prašičkih in živini." Vedno so rekli, da jih tisto delo še najbolj veseli in se je zopet odpravila nazaj v domovino. Tam sedaj bolj v miru žive in odpravljajo svoje vsakdanje delo z velikim veseljem, kar nam je povedal tudi Mr. Kollander, ki jih vsako leto obišče na njih domu in jih veselej najde pri delu v vinogradu ali na njivi "seveda jim tisto ni ravno všeč!"

Takole pa nam pišejo o božiču, da en lep spomin so si pa vseeno ohranili na nas in Ameriko, da si namreč vsako leto postavijo božično drevesce, sami pa se vsedejo za peč in mislijo na nas. Zato jim vselej pošljem tudi naše slovenske časopise, ker vedno radi čitajo ameriške novice, posebno pa newburške, k temu dodam pa še glasilo SZZ, ker so bili tudi članica št. 15 in so v Zarji tudi večkrat slike od članic in glavnih odbornic, ki so jim nekatere še poznane.

Tako se spominjamo vseh dogodkov daleč nazaj v našem življenju. Nekateri so veseli in drugi pa zopet žalostni ter nam tako leta hitro beže in se mnogo primeri v enem letu kakor se je tudi meni in sem bila zopet ene par mesecev v bolnišnici. Zato bi se tudi rada ob tej priliki zahvalila vsem mojim domačim in prijateljem za obiske in darila.

Res prav razveselili ste me bili, zato naj mi bo tudi dovoljeno, da vam izrečem tisočero zahvalo vsem in vsakemu posebej, kateri ste mi kaj dobrega storili v tistem času. Naj vas božje Dete blagoslovi za vsa dobra dela.

Lahko bi še veliko napisala o tem, ker človek res veliko do-

živi v takih krajih. Seveda so težke bolečine, pa se tudi kaj španskega dogodi. Ko bi znala jaz tako fino opisati kakor je Jaka v Ameriški Domovini lepo opisal svoje počitnice, ki jih je tudi imel v bolnišnici. Res sem se morala sama sebi smejeti, ko sem čitala njegovo kolono "Če verjameste al' pa ne." Jaz sem mu vse verjela, ker je resnica kar je opisaval, kako je bolničarski štab hodil gledat šopke cvetlic, ki so mu jih poslali njegovi prijatelji.

Tako so res imenitne tiste rože, kot bi jih nikjer več ne bilo. Seveda je tudi oseba bolj "obrajtana," ko vidi, da ni pozabljena od celega sveta. Ker sama zelo ljubim cvetlice, sem jih bila vedno iz srca vesela, kadar sem jih dobila in ko sem jih tako ogledovala sem si mislila, da jih imam sedaj rajši en sam šopek, ko jih lahko še ogledujem in vonjam njih prijetni vonj, kot pa po smrti polno sobo, ko te oblože z njimi. Kaj vse tisto pomaga, ko jih pa ne moreš videti in meni so najboljše prijateljice. Res jih lahko tako kličem, "ker če te človek ne zapusti v nesreči, potem mora biti že res dober prijatelj." Tako mi je tudi moja prijateljica prinesla šopek nageljnove, da so jih vsi hodili gledat in vsak si je pomagal z enim in tudi naš hišni duhovnik, ki je vsak dan prišel na obisk, je segel v šopek in si pomagal z enim cvetom ter si ga pripel na prsi, da se je bolj postavil, ko je šel naprej skozi druge sobe. Takoj sem se zmisllila na Father Slapska, ki si tudi rad zatakne cvetko na prsa, da res izgleda pravi slovenski fant.

Ko sem se enkrat malo odstranila iz sobe, si je pa tudi bolničarka pomagala z mojim nageljnomo. Ko sem prišla nazaj pa me vpraša, če kaj pogrešam in ko sem ji rekla, da nič, me pa zopet vpraša, kaj pa rože? Sedaj sem šele opazila, da so skoro sami peclji ostali v posodi. Ampak se nisem nič jezila zato, še dobro se mi je zdelo, da so bile moje rože tako imenitne, da so skoro vse porabili. Kadar pa ni bilo kupev-nih cvetlic, tedaj so pa krasile mojo mizico domače vrtnice, ki sta mi jih nosila moja otroka iz Louis Gliha-tovega vrta. Vešte pri Glihatovih imajo res krasen vrt, ki je poln vsakovrstnega cvetja. Ta vrt je v cvetju od zgodnje pomladi pa do pozne jeseni.

Torej sprejmite še enkrat moje toplo zahvalo in Bog naj vam poplača sto tisočkrat. K sklepu pa vam vsem skupaj želim prav vesle božične praznike in srečno, zdravo in zadovoljno novo leto. Z božičnim pozdravom,

Mrs. Joseph Mirtel,
9202 St. Catherine Ave.
Cleveland, Ohio.

Izlel po zapadu

Včasih se človeku kaj prime-ri, ko niti ne pričakuje. Tako se je primerilo tudi meni in mi ji ženi. Nekega dne pride k nama sin Frank, da reče "zbogom!", ker misli potovati na zapad, da si ogleda malo našo veliko deželo. Saj tako je prav, da si tudi mi ogledamo lepe in slabe kraje tu v Ameriki.

Vsak ve, da so ženske bolj željne vse vedeti in tudi videti, zato reče moja žena: "Frank, kaj pa, če bi šla midva s teboj, da bi bili štirje?" Frank je bil takoj zadovoljen in "o.k." Naslednje jutro, bila je nede-lja, smo jo že odrinili iz Cleve-landa proti Elyriji in tako na-prej. Ustavili smo se bili v ne-kem malem mestecu, da smo malo zajtrkovali ter šli k maši. Nato pa smo jo ubrali proti Chicago, kjer smo prenočili.

Naslednje jutro smo si ogledali Joliet in si ogledali tudi

novi dom KSKJ in urad. Pot smo nadaljevali po državni cesti št. 30, ki pelje naravnost v Colorado in tretji dan našega potovanja smo bili že v Denverju, Colo. Kakšna sprememba, do tu sama ravnina, a tu pa se že dvigajo velikanske gore, ki jih je nemogoče opisati, pod njimi pa je skoro sama puščava. Rastlinstvo je tukaj ja-ko slabo, ker ni dežja in ne vo-de. Ponekod imajo vodo na-peljeno od daleč, da lahko u-metno namakajo in potem pa tudi zemlja dobro rodi, kajti zemlja sama na sebi je dobra, samo vode potrebuje, a dež pa tukaj malokdaj pada.

V Denverju smo se ustavili, od tu pa smo se peljali pogle-dat zanimivo skalovje, ki se imenuje "Garden of Gods" ali slovensko "vrt bogov." Videli smo skalnati grad in druge mo-čne skalnate vrhove. To je res čudo sveta. Od tu pa smo se podali k moji sestri Rezki v Canon City. Tja smo prišli, ko so že vsi spali. Ni nam kazalo nič drugega, kakor zbuditi jih in zelo so bili veseli našega ob-iska. Tam smo ostali dva dni. Ogledali smo si tudi viseči most, da ga vidite, kako se zib-lje, ko gre avtomobil čez. Bili smo tudi v jami, kjer kopljejo premog.

Zahvaliti se moramo Rezki in njenemu možu, ki so nam ta-ko po kraljevsko postregli in bratu Tonetu, ki nam je razka-zal vse zanimive kraje. Lepa hvala vsem! Še bi bili radi os-tali, a morali smo naprej, ker čas teče in nič ne reče, ker smo si hoteli ogledati še kaj več, smo morali nadaljevati našo pot.

Zavili smo v gore po cesti št. 50. Rečem vam, tukaj je pa drugačna pot, po gorah in do-linah ter ovinkih, da je človeka kar strah pogledati krog sebe in avto naj samo malo napač-no obrne in že bi zleteli v glo-bočine. Tukaj mora biti do-ber voznik. Imeli smo srečo, da smo brez vsakih neprilik pri-šli v državo Utah. Tukaj nas je zanimalo ogledati si Salt Lake City in Mormon Temple, ki je res nekaj veličastnega. Stal je nekaj nad tri milijone dolarjev. Tudi kopali smo se v slani vodi. To so vam res lepi kraji, na eni strani ravnina in na drugi pa skalnate gore.

Morali smo naprej, kajti o-gledati smo si hoteli tudi Yel-lowstone Park. Tukaj je res ne-kaj zanimivega. Razni topli vrelci, ki mečejo vročo vodo vi-soko v zrak in zopet na drugi strani pa vidiš do 500 čevljev globoke prepade, da je kar strašno pogledati. Nekaj po-sebnega pa je, ko vidiš črnega medveda, ki pride prav do av-tomobila in čaka, da bi dobil kaj jesti. Ti medvedje sicer dan, toda navajeni so, da pri-dejo k ljudem kakor berači, samo da dobijo kaj za pojed. Zato je pa toliko bolj zanimi-vo, ker je vse tako domače. Medvedi, srne, jeleni, vse to pride k ljudem brez vsakega strahu.

Tukaj imajo tudi bivolce, a ti so za ograjo, da ljudje ne mo-rejo do njih. Vzelo nas je skoro dva dni, da smo si vsaj malo ogledali to čudo sveta, kajti to je največji park na svetu. Od tu smo zasukali na cesto št. 20, ki nas je popelja-la v Wyoming državo. Tukaj pa smo videli velike črede ži-vine na pašnikih, naselbine pa so tukaj zelo redke. Večkrat se primeri, da na sto milj ni nobene hiše.

Ustavili smo se v ne-kem far-marskem mestecu. Tu sta pri-šla dva "cowboya" (kravja pa-stirja) in sta ogledovala, pa ne toliko naš avto, ampak našo številko in sta začela modrova-ti, kje neki je ta dežela Ohio. Eden pravi, da je proti New Yorku, a drugi pa je ugovar-

jal, češ da je proti Meksiki in nikakor se nista mogla sporu-zumeti, jaz sem jih pa tudi sa-mo po strani gledal. Odpelja-li smo naprej in tako zopet pri-šli nazaj v Chicago.

Tukaj smo zopet prenočili in naslednje jutro smo si ogledali mesto. Ko se tako vozimo, se naš avto zmislji, da nam še ni delal nikake sitnosti — pok — "flat tajer," premenili smo ko-le-sa in komaj smo enega po-pravili, pa je že počil drugi, se-daj pa nam je bilo dovolj tega popravljanja, vrgli smo jih stran in kupili nove. Saj ni ču-da, da se kaj pokvari v taki vročini in povrh pa še taka da-ljava, saj smo prevozili več kot tisoč milj in že smo se znašli do-ma v Clevelandu. Človek je vesel, ko gre in zopet je vesel, ko pride srečno domov.

Pripomniti moram tudi, da potovati v Ameriki ali pa v Ev-ropi je velikanska razlika, saj tukaj te ni treba skrbeti, kje boš prenočeval ali dobiš jesti, ker to dobiš povsod in tudi ni preveč drago, ljudje so pa po-strežljivi kamor prideš. V Ev-ropi po mestih je še, a na deželi pa težko dobiš eno ali drugo stvar, kar vem iz svoje lastne izkušnje. Ko sem se ustavil v vaški gostilni, pijače sem do-bil, a ko sem vprašal za jestvi-ne, sem dobil pa odgovor: "Kaj misliš, da bom samo zate kuhala?" Taka potrežba je v Evropi, a v Ameriki pa je vse kaj boljše in so ljudje tudi na deželi bolj prijazni in po-strežljivi. Končno pa želim vsem rojakom prav vesele bo-žične praznike.

Frank Opaskar, st.

Božični spomini

Tja daleč nam romajo naši spomini, ko v noči božični se zvezde blišče ...

Zvonovi glasijo se tam v domo-vini,

v noči presrečni tja roma srce. Nobenega bogastva ni lasto-vala moja rojstna hiša, le prav-borno je bil opremljen moj dom, a vendar tja romajo, tja hite pogosto moje misli, tja hi-te moji spomini ...

Presrečni božični večer, ko sem še na domu stavila božič-no drevesce in jaslice. Da to so tisti srečni spomini, katere hranim globoko v srcu, na mo-je srčno drage, katerih sem se oklepala v iskreni ljubezni mo-je mlade duše.

Za božično številko Ameriške Domovine, hočem napisati no-coj, hočem posvetiti par bor-nih vrstic tebi, naša draga, do-bra poštoreca ga. Filomena S. Tebi, ki si mi osladila božične dneve, vesela z božičnimi kar-tami, pismi ter mi bila dobra v vseh ozirih. Vam pa po sve-tu raztreseni moji dobri prija-telji želim vsem in vsakemu: Pristrčne božične praznike!

Tebi, naša dobra poštarica, bom poklonila ta dopis. Tebi, naša verná, dobra faranka, h kateri sem se lahko zatekala pri vseh naših družvenih pri-reditvah za pomoč, katere mi tudi nikdar nisi odrekl. Ti in so za ograjo, da ljudje ne mo-rejo do njih. Vzelo nas je skoro dva dni, da smo si vsaj malo ogledali to čudo sveta, kajti to je največji park na svetu. Od tu smo zasukali na cesto št. 20, ki nas je popelja-la v Wyoming državo. Tukaj pa smo videli velike črede ži-vine na pašnikih, naselbine pa so tukaj zelo redke. Večkrat se primeri, da na sto milj ni nobene hiše.

Ustavili smo se v ne-kem far-marskem mestecu. Tu sta pri-šla dva "cowboya" (kravja pa-stirja) in sta ogledovala, pa ne toliko naš avto, ampak našo številko in sta začela modrova-ti, kje neki je ta dežela Ohio. Eden pravi, da je proti New Yorku, a drugi pa je ugovar-

ljenje in ti lajšali velike skrbi. Za njih dobro vzgojo si se žrtvovala. Zapustila si vsem, globoko v srce vklesano svojo srčno plemenitost.

Domača sem se počutila pri tebi na pošti, kjer si mi mnogo-krat imenitno postregla. Tako se je primerilo, da sem ti v sre-či številnih božičnih kartic, ne-koč odnesla celo tvojo mašno knjižico. Da, to mi je pravi božični spomin na te.

Vsi smo te imeli radi in tudi tvoji otroci si niso nikdar mis-lili, da boš morala v najlepših letih—v večnost. Davno si že vedela, da te more rešiti samo dobra operacija, a bala si se je in si vedno odlašala, kako tež-ko si zapustilo svoje drage otročiče. Še hitrejša bi bila lo-žitev, če bi bila vedela za bo-dočnost in težko življenjsko preiskušnjo, katero je dobri Bog poslal na pot ljihovega življenja.

Naj še pripomnim in prista-za vzgled mnogim, kako trpe trpe otroci naše poštarice.

Takrat, ko sem po več letih živila v dragem Mariboru, sem se vračala iz obiska v božičnih praznikih od moje drage ma-me. Tam na trgu pri sv. Le-nartu, čaka mlad fant brez no-ge, oprt na dve berglji ter me prav prijazno pozdravi. Začu-dena sem premotrila tega re-veža, ki se mi je dozdeval tako znan v obraz. Prijazen in ne-kam holestno zvane njegove be-sede: "Ali me res več ne po-znate? Jaz sem Mirko ..."

Osupnila sem nad strašno ne-srečo tega siromaka, s o l z e so mi zalesketale v očeh. Podala sem mu roko. Revež je potova-l z busom v bolnišnico, kjer so mu sedaj že v tretjič rezali

(Dolje na 4. strani)

Ce verjamele al' pa ne

Vedno me razveseli, kadar do-bim pisemček od moje zveste pri-jateljice Helence Prijatelj iz Madison, Ohio. Revica je slepa in vendar kljub temu korektno sama piše na pisalni stroj. Kot pravi, ji je v največje veselje prebirati naš list. Seve, sama ne more, ampak ji ga prebere njena dobra mamica. Helena vedno zahteva, da se ji najprej prebere, kadar je kaj moje ko-lone. Zato ni čudno, če me je oni dan pošteno ospotala, ker ni bi-lo toliko časa nič. Zagvišam se, da bom zdaj bolj priden, prise-žem pa ne, ker so v Ameriki v modi sedeči štrajki in jaz zelo rad sedim.

Torej poslušajmo, kaj mi pi-še Helena za praznike:

"Halo, Jack! Kako kaj zaj-čki skačejo letos po gmajni? Ko-liko si jih že spravil v večna lo-višča brez pogrebnih stroškov in kakšen je bil ajmoht? Zdaj je bil odprt lov na srne. Če nisi šel, potem se vsaj ena srečna veseli še svojega življenja. Bog ji daj zdravje do druge zime.

Šlišala sem, kako ste se prepi-rali, kdo vam bo listje pograbil. Tudi pri nas ga je dosti, ampak če bi se kdo drznil in ga pogra-bil, bi ga živega odrli. Veš, za-kaj? Zato, ker listje lepo greje korenince cvetlic čez zimo. Dru-ga je pa ta, da po šumenju listja slišim, če se kdo bliža hiši.

K sklepu pa želim tebi in vsem slovenskim rojakom najsmrečnej-še božične praznike in zdravo no-vo leto 1940.

Helen Prijatelj."

Tudi mi ti želimo, draga He-lenca, vsega najboljšega za pra-znike in pazi, da se ne boš pre-več s poticami onjavila. Jaz pričakujem za te praznike surprise party, ker mi je naša Johana ob-ljubila, da mi bo skuhala žolico, za katero sem jo vso lansko zi-žmo zastonj na vse mile viže pro-sil. Šele enkrat tje po veliki noči so je bila omehčala, namreč Jo-hana, pa je bilo že pregorko. Zo-zana pa tudi tako težko pričakujem letošnje praznike. Torej da si mi zdrava! Jack.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko tužnega srca in veliki žalosti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem jedno vest, da je nenadne smrti, previdena s tolažili svete vere, v Bogu za večno preminula naša nadvse ljubljena soproga in dobra mama

Terezija Kaušek

rojena HAUPTMAN

Blagopokojna je bila rojena dne 26. septembra, leta 1897, vas št. Vid na Dolenjskem. Preminula je dne 23. novembra ob 12.15 uri popoldne ter bila pokopana iz August F. Svetkove kapele, po opravljeni zažidni v cerkvi sv. Pavla na sv. Pavla pokopališču, dne 27. novembra, ob 9. uri dopoldne.

Blagopokojna je bila članica društva Mir, št. 142 SNPJ ter delničarka Slovenskega doma na Holmes Ave. Tukaž zapušta poleg žalujoče družine sestro Ano, poročeno Suban, Mary, poročeno Morel in pol-sestro Frances, poročeno Martinjak. V stari domovini pa zapušta žalujočo mater in očeta.

V hvalečnosti si v dolžnost štejemo, da se najlepše zahvalimo vsem onim, ki so položili krasne vence ob krsti naše blagopokojne in nezabne soproge in matere. Našo zahvalo naj prejmejo sledeči:

Mr. in Mrs. John in Alice Kausek, Alice Marie in Johnny Kausek jr., Frank in Gertrud Kausek, Leo in Olga Kausek, sestra Mary Morel in družina, sestra Ana Suban in družina, družina Martinjak in Liechti, družina Martin Opalek, Mr. in Mrs. Bartol, družina Frank Jelerčić, Mr. in Mrs. Jarm, Mrs. Mary Vintar, družina Frank Kovach, družina Joseph Pozelnik, družina Frank Grebenc, Mrs. Frances Braddock in hčerke, Mr. in Mrs. Anton Kausek in družina, družina John Drenik, družina Christ Cermelj, Mr. Joseph Spendal, Mr. in Mrs. W. Turk, Local No. 581 Euclid Shale Brick Union in društvo Mir, št. 142 SNPJ.

Našo najlepšo zahvalo naj prejmejo številni darovalci za svete maše, katere se bodo brale v mirni pokoj blagopokojne duše. Našo najlepšo zahvalo naj prejmejo sledeči: Mr. Frank Kausek, Mr. John Kausek jr., družina Anton Koren, Mr. in Mrs. Berzin, Mr. John V. Hrastar jr., Mr. in Mrs. Frank Laurich, Mr. in Mrs. Bartol, Mr. in Mrs. Krist Lokar, družina J. Novinec, Mr. in Mrs. F. Keck, Mr. in Mrs. Ludwig Raddell, družina J. Mullec, Mr. in Mrs. Anton Kausek jr., Mr. Joe Pausel, Mr. Josip Kuhar, Mr. in Mrs. Malečkar, Mr. Gorink, Mr. in Mrs. M. Kastelle, Mr. Josip Spendal, Mrs. Mary Tomšič, družina Perovšek, Mr. in Mrs. Mike Podboy, Mr. in Mrs. John Asseg, Mr. in Mrs. M. Leonardi, Murray Ohio Employees, Mr. L. Pibernik, družina Anton Cernigoi, Mrs. Ivana Perat, Mrs. G. Kausek sr., Mrs. Karolina Kausek, Mr. Frank Jurečić, Mr. James A. Perat, Mrs. Antuša Combach, Mrs. Josephine Stare, Mrs. Frances Spendal, Mr. in Mrs. John Ludwig, Mrs. Katherine Sporeč, Mr. John Mervar, Mr. in Mrs. Hrovat, Mr. J. Sedej, Mr. Frank Frah, Mr. in Mrs. Ted Russell, družina Angela Pucel, Mr. in Mrs. Kurec, Mr. Louis Gorisek, Mr. in Mrs. Josip Vihtelich, Mr. John F. Dolšak, Mr. Martin Vinsek, Mrs. Kikoi in Mrs. Antonia Kausek.

Iskrena hvala vsem onim, ki so dali svoje avtomobile za prevoz spremljevalcev na pokopališče brezplačno na razpolago. Našo najlepšo zahvalo naj prejmejo sledeči: Mr. Frank Kurec, Mr. Anton Bartol, Mr. Martin Opalek, John in Jennie Liechti, Mr. L. Pibernik, Mr. V. Ogrin, Mr. Frank Jakos, Mr. Mike Podboy, Mrs. Angela Pucel, Mr. Matt Kastelle, Mr. Leo Kausek, Mr. Louis Jurečić, Mr. Frank M. Jarm, Mr. Martin Vinsek, Mr. Anton Kausek in Mr. Frank Morel.

Najlepšo zahvalo naj prejme Rev. Anton Bombach za podelitev svetih zakramentov za umirajoče ter pogrebniemu zavodu August F. Svetku za veličastno postrežbo, ko je blagopokojna ležala v njegovi kapeli pri zadnjem počitku, kakor tudi za lepo urejen pogreb in veliko naklonjenost.

Iskrena hvala sorodnikom in prijateljem za veliko pomoč in tolažbo ob času največje žalosti v družini.

Hvala vsem onim, kateri so prišli blagopokojno kript, so čuli, nas tolažili ali jo spremili na pokopališče k večnemu počitku. Hvala vsem za vse, kar so nam dobrega storili ob času bridke izgube naše ljubljene soproge in dobre matere.

Draga in ljubljena soproga ter dobra in skrbna mati. Težka je misel in jedno je naše srce, ko mislimo, da Te ni več med nami. Kako je bilo prijetno, gorko in ljubeto pri družinici, ko si nas skrbeče in v ljubezni vodila skozi zadovoljno življenje. Danes tugujemo nad Tvojim grobom in iščemo Tvojih blagih spominov. Solza nam drči na kup zemlje—Tvoj grob, v mili prošnji k Vsemogočnemu "Daj naši ljubi soprogi in dragi mami počitek v tuji zemlji."

Zalujoči ostali:

JOSEPH KAUSEK, soprog.
JOSEPH JR. in EDWARD, sinova.

Cleveland, O., 20. decembra, 1939

Zena ruskega premierja Molotova, ki je načeljevala ruski ribiški industriji, je zdaj izgubila to službo in dobila neka manjšo.

V spomin

prve obletnice smrti našega nepozabnega brata

DOMIJAN LUŽAR

ki je preminil za večno dne 21. decembra 1938.

Leto dni počivaš v grobu, dragi brat naš ljubljani, prosim za nas, da združimo spet se enkrat v večnosti.

Hladna te odeja krije, veter vije čez grobe, ti pa snivaš večno spanje, nepoznano ti gorje.

Zalujoča brata

Anton in Nace Lužar.
Cleveland, O., 21. dec. 1939.

East 61st St. Garage

FRANK RICH, lastnik
1109 E. 61st St.

HEnderson 9231

Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

Kraška kamnoseška obrt

15425 Waterloo Rd.

KEnmore 2237-M

EDNA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

NAJNOVEJŠE ODKRITJE IZ JUŽNE AMERIKE

(Št. 1). Edina tekočina, ki bo odpogla proti srbečici, črvom, cdprtim in tekočim ranam, "atletskim" negan in otiskom na nogah kakor tudi za razne druge bolezni kože. Rezultati prav gotovo v desetih dneh. Ko je kožna bolezen enkrat izčiščena, se ne bo več pojavila. (Nobene starostne meje).

(Št. 2). Sledi čistilec, ki pusti kožo čisto in svežo.

(Št. 3). Lasna tonika proti plešavosti, prhljaju, oljni koži in preprečuje izpadanje las. Ta tonika je doprinela že čudovite rezultate. Garantirana, da bo povzročila rast las do 45. leta starosti.

(Št. 4). Liniment za drgnjenje proti raznim bolečinam in izpahilnam, kakor tudi proti revmatizmu, lumbagu, itd.

(Št. 5). Importiran evropski čaj—Izčišuje sistem ter povzroča dober tek, dober je tudi proti naduhi, kataru, premogarski naduhi, proti žolčnim kamnom, nervoznosti, žlednim bolečinam in bolečinam na ledvicah.

(Št. 6). General Tonic and Conditioner. Dober proti plinom in kislinam v sistemu. Odvajalno sredstvo in graditelj. Priporoča se otrokom.

Peter Zebic, najmočnejši človek na svetu.

Samson Tonic & Tea Co.

1285 EAST 79TH STREET
(corner Superior Ave.)
CLEVELAND, OHIO.

CHRISTMAS SPECIALS

Thurs. - Fri. - Sat.

Fresh Roll Butter, lb. 30c	Christmas Hard Candy, lb. 9½c
Fresh Selected Eggs, doz. 18½c	Emerald Walnuts, 2 lbs. 35c
California Yellow Seedless Extra Fancy Raisins, 3 lbs. 25c	Pure Lard, Best Quality, 2 lbs. 15c
California Shelled Walnuts, lb. 35c	Ceresota Flour, 24½ lbs. Sack 95c
Pure Honey, Best Quality, 16 oz. Jar 14½c	New Crop Mixed Nuts, lb. 17c

SPECH FOOD STORE

1100 E. 63rd St.

J. O. McWILLIAMS
COUNTY ENGINEER

WISHES
A MERRY CHRISTMAS
AND
A HAPPY NEW YEAR
TO ALL HIS FRIENDS

Božično voščilo

Ob tem času v letu se moze in žene ustavijo in za trenutek pregledajo pota, po katerih so hodili zadnjih dvanajst mesecev. To je čas, ko pregledajo svoja dela v njih pravi veljavi in ko delajo načrte za boljše leto pred seboj.

Poleg naših božičnih voščil je tudi zavest, da so nam bili naši prijatelji naklonjeni v zadnjem letu.

Zahvaljujemo se vam za naklonjenost in pozornost, ki ste nam jo izkazovali v preteklem letu.

Naj bi vam ta radostna sezija prinesla srečo in popolno zadovoljnost in napredek v prihodnjem letu

LOUIS FERFOLIA

LICENZIRAN POGREBNIK

3515 E. 81st St.

Michigan 7420

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem gostom in prijateljem želita

MR. in MRS. JOS. TEKAVČIČ

SLOVENSKA GOSTILNA in RESTAVRACIJA

882 E. 185th St.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

JOSEPH KERN

RAZVAZEVALEC PREMOGA

351 E. 156th St., vogal Arcade Ave.

Pokličite KEnmore 5374

CLEAN CUT MEAT MARKET

664 E. 185th St.

KEnmore 1881

Za praznike si privoščite boljše! Mi trgujemo samo z dobrim mesom, ki je mehko, sveže in okusno

Vesele božične praznike in srečno novo leto vam želi

MIKE ZLATE, poslovodja — A. NOVAK, lastnik

ANTON KOROŠEC

BONDED WINERY

6629 St. Clair Ave.

ENdicott 2233

Se zahvaljujemo za naklonjenost in se priporočamo še za naprej za fina vina na drobno in na debelo.

Zelimo vesele božične praznike in srečno novo leto vsem obiskovalcem in prijateljem

BONCA'S TRGOVINA

6005 St. Clair Ave.

VELIKA ZALOGA STENSKEGA PAPIRJA, BARVE,

VARNISEV, LINOLEJA

—Cene zmerne, postrežba točna—

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem skupaj

Vesele božične praznike in srečno novo leto vam želi

EDNA DAIRY

SLOVENSKA MLEKARNA

JOSEPH KNAUS, lastnik

6302 Edna Ave.

HEnderson 7963

Se toplo priporočamo

MARTIN SORN

SLOVENSKA RESTAVRACIJA

6034 St. Clair Ave.

Priporoča svojo domačo kuhinjo, kjer dobite vedno jako okusna jedila po zmernih cenah. Točna postrežba in čistoča v vseh ozirih.

Zelimo vsem rojakom vesele božične praznike in srečno novo leto

Vesel božič in srečno novo leto vam želi

MAR-KET COAL CO.

1261 Marquette Rd.

ENdicott 1588

—FIN PREMOK!—

Točna postrežba!

Vesele božične praznike in srečno novo leto vam želi

JOSEPHINE'S SPECIALTY SHOPPE

6810 Superior Ave.

Pripravna darila za različne namene, spodnja oprava, nogavice. Vse po zmernih cenah. Se toplo priporočavi za obilen obisk JOSEPHINE PERPAR in hči, lastnici

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

ŽELIM VSEM

SODNIK
FRANK J. LAUSCHE

VSEM PRIJATELJEM IN ZNANCEM

ŽELIM

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

IN

ZDRAVO, ZADOVOLJNO NOVO LETO

LEO KUSHLAN
ODVETNIK

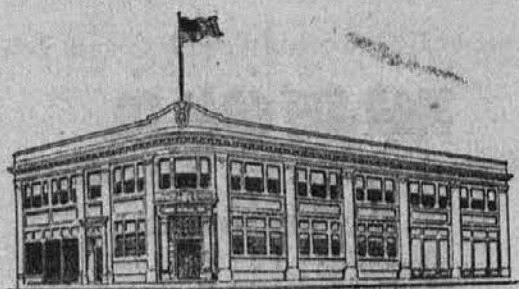
6411 St. Clair Ave. Henderson 5195
urad v S. N. Domu

EDWARD L. PUCEL
COUNCILMAN 10. VARDE

želi čitateljem lista vesele božične praznike
in srečno novo leto

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želimo vsem!

**ST. CLAIR SAVINGS &
LOAN CO.**

6235 St. Clair Avenue
Henderson 5670

BOŽIČNI SPOMINI

(Nadaljevanje s 2. strani.)
nogo vsled malenkostnega za-
strupljenja. Materino dedšči-
no je potrošil za bolnišnico, a
zdaj zija temu mlademu fantu
mrzla bodočnost nasproti in če
se vrne iz bolnice, ga čaka bera-
ška palica, kajti bil je revež,
ki je bil prisiljen prositi si
kruha.

Jožef, najstarejši sin naše
poštarice, se je po smrti mate-
re vrnil od svojih študij in se
poročil z našo gdč. učiteljico
ter prevzel trgovino in dom.
Pa le kratak čas je gospa sreča
kraljevala pod njegovo streho.

Nekega dne je vzel puško, da
gre na lov. Tam v gozdu najde
par gob. Vesel je bil, da bo s
tem napravil svoji ljubljeni so-
progi veselje. Gospa se je tu-
di veselila daru, nevedoč, da so
bile gobe strupene... čez štiri
dni so ji že zazvonili vaški zvo-
novi... umrla je vsled za-
strupljenja. Jožef pa je ostal
sam s štirimi malimi otročiči.
Revež je skoro zblaznel in hotel
je umreti tudi sam, ker ni mo-
gel dobiti zdravila za zeyajočo
rano, ki mu jo je povzročila
prezgodnja smrt ljubljene so-
proge.

Prav težka je življenska pot
uboge Menše. Po mami je po-
dedovala hišo in dva vinogra-
da. Na prigovarjanje se je že
kot 17-letno dekle poročila z
nekim Prekmurcem R. Po pre-
teku štirih mesecev je nesrečni-
ca zdihovala v bolnišnici, a mož
ji ni bil nič naklonje. Za ča-
sa bolezni so si upniki vknjiži-
li precej velike vsote na njeno
posestvo, ki je bilo pozneje
prodano na dražbi.

Vrnila se je pozno jeseni iz
bolnišnice—vajena vseh udob-

nosti—sedaj zapuščena, brez
vsakih sredstev in poleg tega
še bolna stoji na cesti—sama!
O, dobra gospa poštarica, ko bi
bila ti vedela nesrečo svojih
dragih otrok še pred smrtjo.

Da obujam spomine nocoj na
svoj dragi dom, na vas dobri
otroci, ker bi rada vedela, kje
ste in kako živite, kje in kako
praznujete nocojšni sveti ve-
čer...

Pristavim še spomin na Me-
lje... Tam je naša Menša iz-
delala za našo slavno maribor-
sko razstavo—krasne božične
jaslice, bila je odlikovana z zla-
to kolajno.

Njene jaslice pa so stale pod
velikim božičnim drevessom na
sveti večer, v krasno opremlje-
ni vili našega g. Petra Vogriča,
katerega dom tam ob Dravi, je
kot dobra znanka obiskala na-
ša poznana Slovenka Mrs.
Mary Blai. Jaz tem vrsticam
še samo to pripomnim: Dobro
znanemu Amerikancu g. Petru
Vogriču in njegovi blagi sopro-
gi ter Mrs. Mary Blai želim
prav iz srca—srečen vam Bo-
žič, in vsem znancem in sorod-
nikom v stari domovini—istota-
ko.

Vsem mojim dragim, raztre-
senim po svetu bi rada nasula
obilno božičnega veselja, božične
sreče... Pošiljam vam božične
pozdrave vsem tukaj in v sta-
ri domovini kličem: Presrečne
božične praznike!

Marija Kurnik.

Beneficial Oven poročila

St. Vid pri Zatični. — Z g.
Demšarjem sva začela s preda-
vanji s pomočjo skioptičnih slik
o Ameriki in o razstavah.
Ker ima nekoliko več ča-
sa, je priobčil v "Slovencu"
tudi nekaj člankov o najinem po-
tovanju, o razstavi v New Yorku
ter o življenju tamkajšnjih na-
ših rojakov. On bo predaval po
gorenskih društvenih domovih,
jaz pa po dolenskih. V soboto
sem dvakrat predaval v šoli za
otroke, v nedeljo pa v Domu za
odrasle. Videli so nad sto kras-
nih skioptičnih slik, večinoma
barvanih, ki jih je izdelala Pro-
svetna zveza v Ljubljani. Vsi so
bili zelo veseli in so z največjim
zanimanjem poslušali dve in pol
urno predavanje. Tudi učitelj-
stvo je izjavljalo, da so šele zdaj
dobili pravi pojem o Ameriki.
Z navdušenim odobravanjem so
navzoči sprejeli predlog, da poš-
ljemo vsem našim rojakom v
Ameriki, zlasti pa šentvidcem,
pristrane pozdrave ter jim vošči-
mo milostpolne božične prazni-
ke in srečno, božjega blagoslova
polno novo leto.

Jaz pa isto še prav posebno že-
lim vsem svojim tamkajšnjim
dobrotnikom. Najlepše vas vse
pozdravljam, vaš udani in hva-
ležni

Jos. Oven,
beneficiat v St. Vidu
pri Stični.

THE SENSATION OF 1940

THIS GIANT
NEW

ZENITH

SUPER 10

ONLY ZENITH
HAS ALL THESE
FEATURES

10 POWERFUL TUBES

RADIOORGAN

GUARANTEED
FOREIGN RECEPTION

6 STATION
AUTOMATIC TUNING

ROTOR
WAVEMAGNET

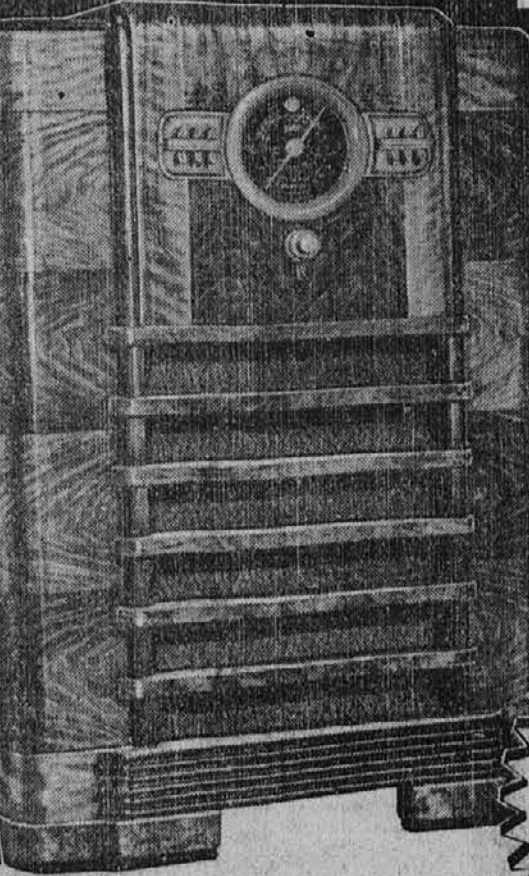
SHORT WAVE
AERIAL

TELEVISION
SOUND CONNECTIONS

OUTER CIRCLE
RF CIRCUIT

BEAUTIFUL
FULL-SIZE CABINET

BIG BLACK DIAL

105464—Ten-tube super-
heterodyne with Rotor Wave-
magnet Aerial, Radiorgan,
Automatic tuning, Big Black
Dial, Outer Circle R. F. Cir-
cuit, Television Sound Con-
nection, 10 inch Speaker,
receives American, foreign
broadcasts, police, ama-
teurs, aviation, ships. 41 1/2
inches high. Luxurious wal-
nut finish cabinet.

Only
\$79.95

ON OUR EASY
TERMS

"Prav radio, katerega sem vedno
upal imeti," boste rekli, ko boste po-
slušali ta krasni 1940 Super 10... ki
ima vse odličnosti, ki so napravile Ze-
nith standard vrednost v radijih.

Veliko popusta za vaš stari radio. Drugi radiji od \$12.95 naprej. Plačate samo
\$1.00 na teden.

GIVE ELECTRICAL GIFTS

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 St. Clair Avenue

819 E. 185th Street

JERRY BOHINC in JOHN SUSNIK, lastnika.

**DOMAČA KUHINJA, FINO KOSILO
IN VEČERJA VSAK DAN**
Jako zmerne cene

**NAJFINEJŠE PIVO, VINO IN
ZGANJE**

Želimo vesele božične praznike in
srečno novo leto vsem prijateljem
in znancem

KAROLINA MODIC
6201 St. Clair Ave.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem
odjemalcem in prijateljem želi

KRAMER'S GRILL

SLOVENSKA GOSTILNA in RESTAVRACIJA

747 E. 185th Street

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem
odjemalcem, prijateljem in vino-pivcem želi

NOTTINGHAM WINERY

THOM KRASOVEC in SINOVI, lastniki

17721 Waterloo Rd.

Privoščie si našo dobro kapljico pri božičnem kosilu

Vesele božične praznike in srečno novo leto
vsem odjemalcem in prijateljem tukaj ter v stari
domovini sorodnikom in prijateljem želi

MRS. F. MARINČIČ

15012 Sylvia Ave.

Velika zaloga in izbira najfinejšega doma prešanega
ohijskega vina. Prodaja na drobno in debelo.

VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO
ŽELI

**LAURICH'S
ICE CREAM**

15601 Holmes Ave

Vesele božične praznike in srečno
novo leto vam želi

SLOVENSKA ČISTILNICA OBLEK

Ako vam ni mogoče prinesiti obleke
k nam, pokličite nas in mi jo pridemo
iskati, čez dan ali zvečer.

Garanirana točna postrežba in
zmerne cene.

Se toplo priporočam

FRANK BERCAN

CLEANER and TAILOR

4505 St. Clair Ave.

ENDicott 3882

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo
vsem znancem, odjemalcem in prijateljem. Pri-
poročamo se še za naprej za obilen
poset naše gostilne

MR. in MRS. ANTON LUŽAR

6723 St. Clair Ave.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želijo

FRANCINE'S LINGERIE & HOSIERY

1513 E. 55th St.
HENDERSON 3332
FRANCES GRDANC,
lastnica
Velika zaloga voščilnih kart

Vesele božične praznike in srečno novo leto vam želita

FRANK in PAULINA ZEFIRIN

8101 Aetna Rd.

SLOVENSKA GOSTILNA

Pivo - vino - mehke pijače
Vsak petek ribja pečenka
Se lepo zahvaljujeta in se priporočata še za naprej

Vesele božične praznike in srečno novo leto vam želi

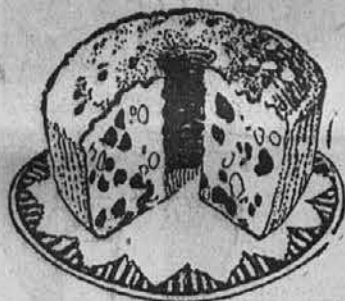
AZMAN'S MARKET

SLOVENSKA MESNICA

6501 St. Clair Ave.

ENDicott 0347

Naročila pripeljemo na dom

J. FAJDIGA

in

F. KLANCAR

SLOVENSKA PEKARIJA

6413 St. Clair Ave.

v Slovenskem Narodnem Domu

Za božične praznike kupite vaše potice, kolačke, pecivo in kruh v slovenski pekarni
Vesele božične praznike in srečno novo leto želiva Slovencem in Hrvatom

JOHN LADIHA

GROCERIJA in MESNICA

1242 E. 74th St.

ENDicott 4717

Se lepo zahvaljuje za preteklo naklonjenost in se priporoča še za naprej in želi vsem skupaj vesel božič in zadovoljno novo leto

JOHN LUPSINA

GROCERIJA in MESNICA

10201 Prince Ave.

MICHigan 0746

Priporočamo se za nakup raznega svežega in doma posušenega mesa, šunk, klobas, ter riževih in krvavih klobas in fine sveže grocerije, po zmerni ceni. Pripeljemo tudi na dom.

Želimo vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem in se toplo priporočamo še za bodoče.

MRS. MAHNIČ

1130 E. 68th Street

ENDicott 9510

SLAŠČICARNA in GROCERIJA

Polna zaloga grocerije, raznovrsten fin sladoled in mehke pijače. Se toplo priporoča in želi vsem skupaj vesel božič in srečno novo leto

Prisrčna zahvala

Čakala sem, da se bo kdo javno zahvalil našemu Rev. Matiji Jagru in Ameriški Domovini, ki se javno potegneta za nas katoličane. Katoliški Slovenci smo vsi z vami in smo vam hvaležni, da ste se skorajžili, ko ste videli kako smo bili vsi poniževani.

Dobro vem kako to boli, ker sem bila že sama večkrat prizadeta in javno poniževana, a se nisem nič žudila. So gotove osebe, ki samo takrat poznajo katoliško stranko, kadar jim je v korist, drugače pa se je sramujejo. Najprvo nam dati klobuto, potem se nam pa hinavsko hliniti, ali ni to pomilovanja vredno?

Tudi nobenih diktatorjev ne rabimo v naselbini in kadar se napravi kakšna skupna narodna proslava — naj se skliče narod javno k sodelovanju, pa ne mešetartiti par oseb za kulisami, kajti par oseb ni ves narod, ali pa se spomnite Simon Gregorčiča, ki pravi: "Kdor srečo vživa sam, naj še solze preliva sam!" Zato nič jokanja!

Nas niste hoteli povabiti k sodelovanju, ali se nas sramujete? Kadar se kaj dela ali sklepa v imenu društva, se mora vselej sklicati seja in noben predsednik nima pravice delati po svoji glavi, kakor bi se njemu zljubilo. Toliko v pojasnilo, da bo v bodoče malo več previdnosti. Napisala bi lahko še veliko, a čez sedem let pride že še prav — to je stara resnica.

K sklepu bom še samo to pripomnila: "Kdor se povišuje bo ponižan!" Le zapomnite si to vsi tisti, katerih se to tiče.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem tistim, ki smo skupno delali in skupno korakali ter se pekli na soncu in stali na dežju. Nič nas ni oviralo, a sedaj smo pa tičle. Tisti pa, ki so se iz nas norčevali, so sedaj spoštovani in dobili našo čast. Sedaj se mi pa naše katoliške žene pritožujejo: Koliko je mene stala moja narodna noša in druga spet "jaz sem dala samo za ruto \$12.00, pa je bil tisti čas tak dež, da se mi je ruta spridila in sedaj pa pogledjte kakšno zahvalo smo dobile. Za ves ta naš trud so sedaj ena ali dve osebi vse!"

Zatorej, še enkrat prisrčna hvala v imenu vseh prizadetih našemu tako dobremu in spoštovanemu Rev. Matiji Jagru in

Mr. James Debevcu, ki sta se tako potegnili za nas katoličane. Bog vas živi!

Mary Stanonik,
podpreds. J. K. V.

PRVA SLOVENSKA TRGOVINA S CVETLICAMI V CLEVELANDU

IGNAC SLAPNIK, sl.

Samo 1 trgovina! Se vljudno priporočamo in želimo vsem vesele božične praznike in srečno novo leto

6102 St. Clair Ave.

HENDERSON 1126

SPECIAL FOR 3 DAYS

HEAD LETTUCE, head	5c
FRESH CREAMERY ROLL BUTTER, pound	30c
WALNUTS, cleaned, lb.	44c
WHITE RAISINS, 2 lbs.	19c
PRUNES, size 40-50, 2 lbs.	15c

GORENC

7508 St. Clair Ave.

ENDicott 9186

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem

GIFT SUGGESTIONS up to \$1.00

BREE COSMETICS	JEWELRY	BOTTLE COVERS
MANICURE SETS	PURSES	SHOE POCKETS
PERFUMES	GLOVES	CIGARETTE-CASES
COLOGNE	HANDKERCHIEFS	SCARFS
POWDER MITT	HOSE	SKATING-SOCKS
SACHET POWDER	SLIPS	GLOVES
CREAM SOAPS	PAJAMAS	SCARFS
HAND CREAMS	HOUSECOATS	MITTS
COMPACTS	BEDJACKETS	
BEAUTY BOXES	PANTIES	

ALSO OTHER GIFT SUGGESTIONS AT \$1.50 UP

Merry Christmas and a Happy New Year to All!

Grdina Shoppe

6111 St. Clair Avenue

J. C. MUCHITZ
BONDED WINERY
1081 Addison Rd.
HENDERSON 0782

Se zahvaljujem za naklonjenost in se priporočam še za naprej za fina vina, na drobno ali na debelo
Vesel božič in srečno novo leto vsem skupaj

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem in prijateljem želita

MR. in MRS. A. KALAN

SLOVENSKA PEKARIJA

863 E. 185th St.

Najfinejše, okusnejše pecivo, kvalitivno najboljši kruh

MARTIN in MARY KOŽAR

GOSTILNA

689 E. 200th St.

želita vsem svojim prijateljem in znancem
vesele božične praznike in srečno novo leto
Priporočata se za obisk

Pri nas dobite vedno fina jedila in izborna pijačo
Vsak petek Fish Fry in vsako soboto igra dobra godba

Vesele božične praznike in srečno novo leto

rojacom širom Amerike in stare domovine

želita

MR. in MRS. RUDOLF PERDAN

SLOVENSKA GROCERIJA in MESNICA

933 E. 185th St.

Vesele božične praznike in srečno novo leto

vam želi

JOHN BUKOVNIK

VAS SLIKAR

762 E. 185th St.

KENmore 1166

KUNSTEL'S CAFE

6616 St. Clair Avenue

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem gostom in prijateljem

Pri nas dobite vedno dobro pivo, vino in žganje ter se priporočamo za naklonjenost
—Odprto do 2:30 zjutraj—

ST. CLAIR AVE. CAFE

JOS. DOLINAR, lastnik

6737 St. Clair Ave.

PIVO - VINO - ŽGANJE - PRIGRIZEK

Vesel božič in srečno novo leto vsem skupaj

GEORGE KOVAČIČ

6312 St. Clair Ave.
(v Hrvatskem društvenom domu)

JUGOSLOVANSKA BRIVNICA

želi vesele božične praznike in srečno novo leto
vsem prijateljem, znancem in obiskovalcem

JACK in ANTONIA SUSEL

1301 E. 54th St.

VINO - ŽGANJE - PIVO

želita vsem prijateljem in odjemalcem vesele božične
praznike in srečno novo leto. Se toplo priporočata

ANTON PETKOVSEK

SLOVENSKA GOSTILNA

965 Adison Rd. ENdicott 4893

ŽGANJE - PIVO - VINO

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim
odjemalcem in prijateljem

Vesel božič in srečno novo leto želi vsem
odjemalcem in prijateljem

JOHN PAULIN

MOBILGAS and OIL SERVICE STATION

vogal 152. cesta in Waterloo Rd.

Vsa postrežba za vaš avomobil po najnižjih cenah

JOSEPH TREBEC

MESNICA

1423 E. 55th St.

HEnderson 1559

Se priporoča za naročila in želi vsem odjemalcem,
prijateljem in znancem vesele božične praznike

FRANK J. KRAMER

SLOVENSKA MESNICA in GROCERIJ

15454 Calcutta Ave.

Želi vsem svojim odjemalcem, prijateljem in znancem
vesel božič in srečno novo leto

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem
gostom in prijateljem želi

LOUIS PODPADEC

SLOVENSKA GOSTILNA in RESTAVRACIJA

16701 Waterloo Rd.

Najfinejša pijača in izborna jedila

Vesele božične praznike in srečno novo leto
vsem našim idealnim somišljenikom, ter se vam prav
iskreno zahvaljujemo za naklonjenost, kot tudi pri-
poročamo v bodočnosti, da se obrnete na naš urad
za točno in vpljudno postrežbo.

Želeč vam obilo sreče v bodočnosti, zastopstvo
parobrodskih družb

STEVE F. PIRNAT & CO.

6121 St. Clair Ave.

Cleveland, O.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
odjemalcem in prijateljem

LEO ZUPANČIČ

GROCERIJA

1140 E. 67th St.

Se zahvaljuje za naklonjenost in se priporoča
še za bodoče

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo
vsem našim odjemalcem in prijateljem

MR. in MRS. LOUIS ROLIH

RENO CAFE

10401 Reno Avenue

Michigan 4462

—Izvrstno 6% pivo in vino—

Se toplo priporočamo še za naprej

Veliko se je spre- nilo v enem letu

Veliko se je spremenilo v enem
letu. Ko sem lani pisala v
Ameriško Domovino za pri-
ljubljeni božični številko, te-
daj sem imela živo drago ma-
mico. Vselej se je veselila bo-
žične izdaje. "Tako rada be-
rem in tudi drugim dam, da
preberejo časopise iz Amerike,"
tako mi je vselej pisala in ko-
maj čakala lista.

Toda letos pa jo že krije čr-
na zemlja, mirno spi v hladnem
grobu. Umrla je mirno in vda-
no v božjo voljo, kakor je žive-
la in 2. septembra odšla po pla-
čilo k svojemu Stvarniku.

Zgubiti dobro mater, je naj-
huje, čeprav smo bili ločeni in
daleč na razen, pa kako sem bi-
la vesela njenega pisma; saj
sem našla toliko tolažbe in po-
guma v njenih pismih. A, se-
daj zastala so pisma, mama
mirno spi v grobu, rešena ze-
meljskem trpljenju in težav.
Saj je bilo vse njeno življenje
—trpljenje. Ni tožila, čeprav
je mnogokrat jokala od bolesti,
sama je trpela in zaprla tugo v
svoje srce, kajti imela je živo
vero, ki lahko vse prenese, trd-
no in udano je nosila svojo
usodo in molila je veliko. Edi-
na njena želja je bila: "Kako
rada bi vas videla, otroci mo-
ji!" to mi je vselej ponavljala.

Pa kakor bi vedela, da se ji
ta želja ne bo nikdar izpolnila,
je še pristavila: "Če prej ne
pa se vidimo pri Bogu nad zve-
zdami." Da, draga mamica,
odšla si pred nami, da nam pri-
praviš in izprosiš prostorček
pri tebi v raj, saj si nam zna-
la toliko lepega povedati o Bo-
gu in nebesih.

Dobro se še spominjam, ko si
nas vodila v cerkev, ko smo bili
še prav majhni in prva šola je
bila pri tebi, mati. Sklenila si
nam ročice in nas učila moliti.
Učila si nas spoznavati dobro
in slabo.

Koliko veselja smo žili v
krogu svoje mamice. Saj je
bila tako vesela moja mladost
in kako tudi ne, saj me je osre-
čevalo dobro materino srce.
Kaj bi hotela prestati, da bi mi
bilo mogoče videti le še en ma-
terin smehljaj. Ko smo od-
rastli in zapuščali rojstno hišo,
kolika bolest je razjedala ma-
terino srce. Jokala ti je duša
in srce z največjo težavo si za-
drževala solze, ki so ti kakor
ogrenj palile oči. Premagovala
si jih, da bi tvoji otroci ne vide-
li tvoje žalosti, ko pa smo izgi-
nili za ovinkom je zadnji "z
Bogom" utihnil.

Tedaj si se zgredila od gor-
ja in se bridko razjokala, pri-
držane solze so vrele na dan z
vso silo. O, mati mučenica, ka-
ko nam bi bilo mogoče popla-
čati tvojo ljubav? Koliko an-
ukov si nam dala: "Ne zabite
Boga, kot sem vas učila, ohrani-
te sv. vero. Saj si sploh ne
morem misliti, da bi se kateri
mojih otrok izneveril. Tega mi
Bog ne da učakati." Draga
mati, zaljena za vse. Bog
naj ti sesteru povrne. Da bi se
izpolnile vse tvoje prošnje.
Kako nevaležni bi bili, če bi
ne izpolnjevali tega, kar si naš
ti dobra mamica učila.

Kadar odneso mamico v ja-

mo, je dom pust in mrzel, ker
ga več ne ogreva plamen nese-
bične materine ljubezni, kako
je šele otroku brez matere, ki
nima ljubečega materinega sr-
ca, da bi ga ljubilo, ljubilo ta-
ko, kot zamore samo ljubeča
mati. Blagor mu, kdor ima
dobro in pobožno mater. Spo-
min najjo ga spremlja na vseh
potih, preko mnogih nevarno-
sti. Saj je ni ljubezni na sve-
tu, ki bi bila tako nesebična ka-
kor je materina.

Kateri človek je na svetu, ki
bi vse prenesel, vsak udarec, a
vse vrnil v ljubeznijo? Edino
mati zna to. Saj mati vedno
odpušča, ne kara tako kot dru-
gi, da bi z ostro besedo strla
otroku srce, kar tako radi sto-
re drugi ljudje. Ko blodimo
med trdosrčnimi ljudmi, ko za-
man iščemo razumevanja, te-
daj spoznamo, kaj je bila mati.
Ko je srce potrebno tolažbe, le
ti, o mati, si znala tolažiti. Vse
si razumela, čeprav nisi izpra-
ševala. Človek vsega tega ne
ve, dokler vidi v hiši njen mili
obraz. Ko pa zatisne ob smrti
oči, ko se je njena usta zapro-
nam zadržti srce v bridkem
spoznanju, kaj smo izgubili, te-
daj bridko zajokamo. O, mati,
dobra mati, odpusti!

(Dalje na 7. strani)

Najboljši premog in Coke

POCAHONTAS, premium forking, tona.....	\$5.75
SOUTHERN, clean egg, tona.....	5.95
WEST VIRGINIA, forked lump, tona.....	6.45
MARNE EGG, Kentucky, tona.....	7.90
ELKING KY., lump, tona.....	8.25
STANDARD LUMP, tona.....	7.85
POCAHONTAS NO. 3, lump or egg, tona.....	8.75
CENTRALS SPECIAL, lump or egg, tona.....	8.75

COKE, STEAM STOKER COALS

Nikjer ceneje. Vse boljše vrste garantirane. Edina večja
jugoslovanska trgovina s premogom v mestu.

CENTRAL COAL & COKE CO.

2028 East 65th Street

ENdicott 1132

ISKRENA BOŽIČNA IN NOVOLETNA VOŠČILA VSEM, KI STE NAŠI PRIJATELJI IN ODJEMALCI!

Ze 36 let vam leto za letom pošiljam v imenu
mojih podjetij zahvalne in iskrene čestitke za naklo-
njenost in sodelovanje z našimi podjetji. Ko sode-
lujete z nami pomagajte sebi in narodu. Naše geslo
je bilo in bo tudi ostalo: Narodu naj služijo naše
ustanove! Za narod smo jih ustanovili in hočemo,
da ima narod, če z nami sodeluje, koristi v cenah, v
blagu in v postrežbi od njih.

V imenu družine in uslužbencev za firmo

A. GRDINA in SINOVI

ANTON GRDINA, ustanovitelj podjetij

1053 E. 62nd St.

6019 St. Clair Ave.

15303 Waterloo Rd.

FORTY-NINE CENT SOLES AT HALF PRICE!

While some shops advertise shoe repairing at half price, you are
actually paying double.

EXAMPLE

49c Soles, average wear 20 days, cost you 2½c per day
75c Soles, average wear 50 days, cost you 1½c per day
\$1 Soles, average wear 100 days, cost you 1c per day

Figure it out for yourself or see us.

JOS. GRBEC, 6026 St. Clair Ave.

JOHN HACE, 6210 Bonna Ave.

FR. URANKAR, 7226 St. Clair Ave.

FR. LONGAR, 6630 St. Clair Ave.

RUDY KOZAN, 6520 St. Clair Ave.

JOS. SERCEL, 6214 St. Clair Ave.

JOHN GABRENJA, 1102 E. 63rd St.

A Merry Christmas and a Happy New Year to All

MANHATTAN CAFE

Louis in Alice Trattar,
lastnika

10902 Revere Ave.
Michigan 9809

6% izvrstno pivo, vina
in prigrizek

Ob sobotah pa igra
izvrstna godba

Vesele božične praznike in srečno novo leto želiva
vsem in se toplo priporočava

Vesele

božične praznike
in srečno novo leto
vam želi

MOTOR BAR

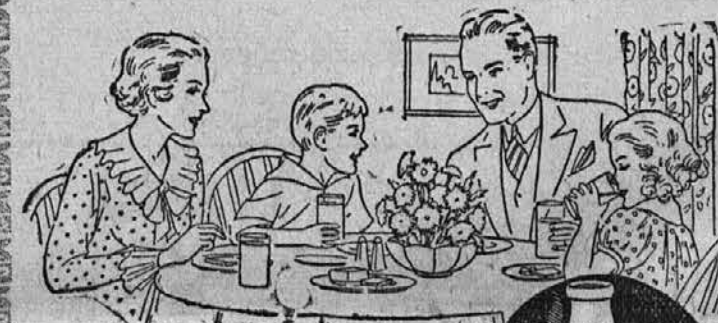
EMERY KRIZMAN,

lastnik

961 Addison Rd.

ŽGANJE - PIVO

VINO

Vesele božične praznike in
srečno novo leto želim
vsem odjemalcem

CLOVER DAIRY

Milk From Approved Dairies

JOSEPH MEGLICH, lastnik

1003 E. 64th St.

ENdicott 4228

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi

odjemalcem in prijateljem

MICHAEL CASSERMAN

SLOVENSKI MONTER

PLUMBING & HEATING

18970 Shawnee Ave.

KENmore 3877

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO
ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM
ŽELI

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

JOHN SUŠNIK in JERRY BOHINC,
lastnika

6104 St. Clair Ave. 6119 St. Clair Ave.

819 E. 185th St.

VELIKO SE JE SPREMENILO V ENEM LETU

(Nadaljevanje s 6. strani)

Ona ne čuje več. Srce je zastalo in se umirilo in osušile so se solze, roke počivajo, delo je končano. Izpila je zadnjo kapljico grenkosti in trpljenja.

Kako dobra si bila z menoj, mamica, v času, ko sem imela bridka rožčarjenja in žalost. Ti pa si mi stala ob strani, me tolažila in bodrila ter mi daja-

la pogum za nadaljnje življenje. Kako mi je sedaj težko, ko se spominjam, da ti nisi trpela nič manj, pa si videla samo mene in mojo bolelost.

Bila si priprosta moja ljuba mamica in izmučeno je bilo tvoje telo od trpljenja, toda tvoj duh je bil močan, srce tvoje zlato in ko si umirala, ni bilo pri tebi nobenega tvojih otrok, da bi se bila poslovila od njih. Toda tvoja bolečina bi bila še

večja, če bi jih videla, kako trpe ob tvoji izgubi.

Mamica, težko je brez tebe, a zavest, da ti je v novi domovini bolje, nam je v tolažbo in uteho. Tvoja utrjena duša je našla pokoj na Srcu božjem, kjer bo praznovala sveto božično noč. O blagor ti mamica!

Naj ti Večni poplača ves trud, ki si ga imela z nami, a ti ga mi nismo znali povrniti. Naj ti bo ljub poslednji dom na mirnem pokopališču pri sv. Mihaelu pri Fari na Blokah, kjer počivaš v krogu svojih staršev in otrok, ki so odšli pred teboj. Ljubeča mati, od nas ne boš nikdar pozabljena, spominjali se te bomo v molitvah. Počivaj v miru in nebeška luč naj ti sveti. Prišel pa bo dan, ko se zopet snidemo in tedaj—za vedno. Do tedaj pa sladko snivaj moja zlata mamica.

Frances Pirc.

Svet na glavi

V svetu se bije krut boj, za-grizen boj žensk za enakopravnost. Ponekod so dobile žene vse pravice; tudi to, da jih v tramvaju nihče več ne sili, da bi sedle, da jim ne sme nihče več trgati iz rok težkega kovčka, da bi jim pomagal nositi itd. itd.

Ta zgodba se ni godila pri nas, da ne bo zgražanja. Čeprav v njej nastopa naš dragi znanec Jerinov Tonzel. — Godi se vsa reč, recimo v Rusiji, s katero itak nimamo nobenih diplomatskih zvez, torej tudi diplomatskih zapletljajev ne bo.

Po dolgem času je pogledal Tonzel spet v mesto. Z grozo v očeh se je vrnil na vas in nam pripovedoval:

“Res, svet so postavili na glavo, vse stoji narobe; gode se čuda, vam pravim!

Kot veste, iz mesta prihajam. Šel sem tja z neko prošnjo. Grem v pisarno.

Kje bi lahko oddal to vlogo?

Tam, pravijo, sedi sekretar.

Gledam na vse strani, toda nobenega sekretarja ne opazim. Pa so mi ga sami pokazali.

To, pravim, naj bo sekretar? Saj to je vendar ženska!

Drži jezik za zobmi, kmetavs! Kaj hočeš?

Povem ji, kako in kaj. Poslušaj me, pa nič ne razume.

S tem moraš iti k predstojniku, mi pravi potem.

Vodili so me v predstojnikovo pisarno. Oziram se po vseh ko-

ti. Najbrže jekam odšel, si pravim. Toda za mizo ti sedi žensčina.

No, pravim, kaj ni tu predstojnika?

Jaz sem predstojnik, mi reče, s čim vam lahko postrežem?

Nisem več vzdržal, zasmejal sem se na glas.

Ha, ha! Ti si mi lep predstojnik, saj nosiš krilo!

Toda ona, predstojnik, je užaljena.

Hišnik, hišnik! je klicala v telefon.

No, si pravim, zdaj bo vendarle prišel možki, z njim bom že znal govoriti.

Toda, zopet ženska!

Je to mogoče, ti si hišnik in bi me hotel ven vreči? No, saj nisem pijan, sam pojdem odtod.

Šel sem, ne da bi kaj opravil. Kaj naj se rujem z žensko? — Če bi bil ta hišnik možak, bi mu že pokazal Jerinovega Tonzla ven metati.

Gredoč po ulici, začutim lakoto. Na obed moram, si pravim in stopim v prvo gostilno, ki je kazala bolj kmečko lice.

Holaj! Natakari!

Kdo mislite, da je prišel? Spet ženska! Pa še ozmerjala me je, češ, da tu ni nobenih natakarijev in natakarije, ampak le prehranjevalni uradniki in državljani.

Vseeno, pravim, prinesi mi kaj jesti!

Jem. Pri tem gledam naokrog. Same ženske! Pri točilni mizi ženska, kuhinji ženska, pri blagajni ženska.

Povprašam po oštirju, šefu, kot se pravi zdaj. Pokažejo mi žensko! To vendar ni noben oštir, to je ženska, babura v krilu!

Morda me je obsedel zli duh in mi skalil stare oči, si dopovedujem in sklenem iti k popu.

Kje pa živi vaš pop, kje stanuje, povprašam.

Pokažejo mi. Potrkam. Bi lahko govoril z batjuško?

Odpret mi pride služkinja in vsa se trese od razburjenja. Pravi mi, da je izključeno, da bi mogel govoriti z batjuško. Da se ravno zviija v porodnih kričih, mi zašepeta.

Kaj? zazijam. Batjuška bo rodil otroka?

Enostavno, naš batjuška je vendar ženska! Jo slišiš, kako kriči od bolečin? Nikogar pa ni pri roki, da bi šel poklicat babico. Jaz sama ne morem iti od nje.

Bom pa jaz skočil po babico, se ponudim. Le povej mi, kje stanuje.

Hitim, trkam na vrata na kon-

cu ulice. Odpre mi brkač.

Poklič hitro babico, pop ima popadke.

Dobro, mi pravi, jaz sem babica. Takoj se odpravim.

Zdaj sem bil pa res vesel. Končno sem le naletel na možakarja. No, vsaj en poklic, kjer se more

udejstvovati možki.

Vso pot sem mislil z zadoščenjem na to, da mi možki še nismo docela izgubljeni. Za babice, šivilje, pestunje in morda tudi za dojlje. . . Ampak vseeno, svet stoji na glavi!

CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING CO.
PROspect 0333

Zelimo vsem našim cenjenim odjemalcem
vesele božične praznike
in
uspeha polno novo leto

National Beverages Inc.

razvažalci
PIVE

ERIN BREW

BURKHARDT

DUQUESNE

PORTER

ALE

HALF & HALF

4621 Denison Ave.

WOODbine 6080

JOE PULZ, zastopnik

BEROS STUDIO

6116 St. Clair Avenue

ENdicott 0670

Ob tej priliki se vam tudi želimo iskreno zahvaliti za vašo naklonenost v preteklosti, z željo, da vam bomo tudi v bodočnosti kar najbolj postregli.

Zelec vam prav vesele božične praznike in srečno novo leto, ostajamo

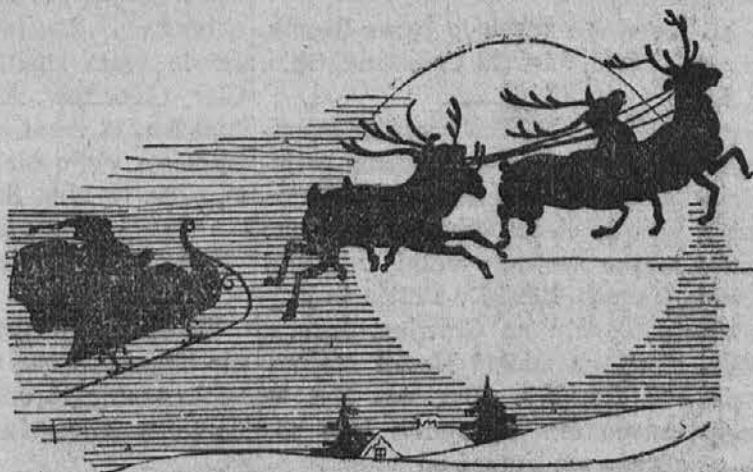
MR. in MRS. BEROS,
LASTNIKA BEROS FOTOGRAFSKEGA ATELJEJA.

Eden najmodernejših fotografskih ateljev v mestu, ki je kompletno opremljen za izdelovanje vsakovrstnih fotografij; posebnost so poročne in ženitovanske slike. Zagotovljeno vam je prvovrstno delo po zmernih cenah. — Posnemamo slike podnevi in ponoči; vse naše delo absolutno garantirano.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi naša

tvrdka vsem svojim prijateljem in klijentom.

Se priporočamo.

Haffner's Insurance Agency

6106 St. Clair Ave.

JOHN BRESKVAR

A. HAFFNER

Vesele božične praznike. . .

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem prijateljem in znancem pri Sv. Gregorju in rojstni domovini in tu v Ameriki želijo sledeči: Louis in Jennie Oblak, Tony in Julija Marolt, Joe Adamič, Tony in Mary Perovšek, John in Julija Adamič.

Iskrene božične pozdrave pošiljamo mami Mariji Mrgole, bratu Franc Mrgole na Raki, sestri Lojzki Hribar in družini v St. Jernej, Leopold Jelnikar in družini v Laze ob Savi, družini Kavka Sv. Pavel, družini Bizjak v Ljubljani in družini Majer v Pilchenberg. Želimo vam vsem uspeha polno novo leto družina E. Klemenčič, 18117 Marcella Rd. Cleveland, Ohio.

Obilo sreče v novem letu želimo družinam J. Debevc, Josipu Knap, Franku Hribar št. 19, A. Ključar v moji rojstni vasi v Žerovnici, družinam moje žene sestram Mrs. Mariji Kraljič in Mrs. Rozaliji Škrjanc pri Ljubljani želi družina A. in M. Debevc, Madison, Ohio.

Vsem sorodnikom in prijateljem želim vesele božične praznike in srečno novo leto.

Rozzi Hanko,
5345 Spencer Ave.,
Cleveland, Ohio

Vesel Božič in srečno veselo novo leto želim mojim dragim v stari domovini, mojemu sinu, ženi in otrokom, kakor tudi dragi teti in njeni družini in družini Sotler, Grič, družini Erman, mlin, družini Zalar, Rožna dolina. Bodite mi vsi srčno pozdravljeni in kličem: Bog vas živi še mnogo, mnogo let.

Terezija Rozman,
866 E. 76 St., Cleveland, Ohio

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo naši teti, Mariji Kolar, Rakek na Notranjskem.

Družina Johana Kolar,
1021 E. 61st St., Cleveland O.

Vesele božične praznike ter zdravo, srečno in veselo novo leto želim vsem mojim prijateljem tukaj in onstran morja, posebno pa želim moji ljubi mami, bratom in sestricam ter njih družinam, kakor tudi mojim sestricam in bratrancem ter vsem mojim prijateljem iz Drešja, Brezoviga, Tihaboja in sv. Križa. Bog vas živi še na mnoga leta, posebno pa Vas, ljuba mama, Vaša Vera in sinček Frank Champa, 3463 E. 114 St., Cleveleyland, O.

Najiskrenejšie božične pozdrave želim svojim sestram in prijateljem Mihael Gorjup in družini v Hrastrniku. Juli Kovačič v Goreceh, Mariji Lanišek v Černi in vsem prijateljem, znancem in sorodnikom v Jugoslaviji in v Ameriki. Novorojeni Zvečar sveta naj blagodejno razpne svoje svete ročice in naj vas vse obilno blagoslovi. Imejte vsi prav vesele božične praznike. Srečno, zdravo, zadovoljno novo leto 1940 želi vsem

Johana Kovačič,
8011 Marble Ave.
Cleveland, O.

Iz Willarda, Wis., pošilja vsem Sodražanom in Slemenecem (Sv. Gregor) v Clevelandu prav vesel Božič, kakor tudi srečno in božjega blagoslova polno novo leto!

Ludwig Perushek, farmar,

John in Mary Perpar iz Hubbard Rd., Madison, Ohio, pošiljata tople pozdrave bratom in sestram ter njih družinam, sosedom in prijateljem v Ameriki in v stari domovini ter želim vesele božične praznike in srečno novo leto.

Vesel, božič, kakor tudi srečno in zdravo novo leto želita Mr. in Mrs. John Gorniku in njegovi družini

Ludwig in Paulina Perushek, iz Willarda, Wis.

Vesel Božič, kakor tudi srečno novo leto želi Mr. in Mrs. Anton Grdini in njegovi družini.

Ludwig Perushek, farmar, Willard, Wis.

Družina Joe Kordish, Cleveland, Ohio, pozdravlja mamo, brata in nevesto v stari domovini in želimo vsem skupaj vesele praznike ter zdravo novo leto, 1940.

Vse prijatelje in znance v novi in stari domovini najlepše pozdravlja za božične praznike George Turek, posestnik v Novi vasi pri Rakeku, 36, sedaj v Clevelandu, Ohio.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem sorodnikom in prijateljem tukaj in v stari domovini, sestri Mariji in njenemu možu Martinu Rifel v Židnji vasi pri Novem mestu, družini Matija in Katarini Judnič, Joliet, Ill., družini Ferdinand in Ana Stubler, Oglesby, Ill., družini Marko in Ana Gornik, Butte, Mont. družini Joseph in Nežika Pasarič, Elizabeth, N. J., družini Mary Gerlovič, Cornwall, Pa. in družini Josephine Angelo, Rexmont, Pa. Prejmite vsi prav prirsčne pozdrave od družine

Anton in Ana Ljubi,
6618 Bliss Ave., Cleveland, O.

Iskrene pozdrave vam pošiljamo, Tebi Janezu Martinovcu ter Tomažu Vesel, vsem sorodnikom v domovini, kakor tudi v Bradley, Ill., sinu in njegovi družini ter vsem sorodnikom, John in Eva Ponikvar, 1165 Norwood Rd., Cleveland, O.

Srečko Koporec in družina sprejmite srčne pozdrave za vesele božične praznike ter veselo novo leto od družine

Josef Koporec,
1022 E. 72nd St., Cleveland, O.

Vesele božične praznike in srečno, zdravo, zadovoljno, nad vse dobro celo leto 1940, želimo vsem najinim prijateljem in prijateljicam v Ameriki in onim v domovini, kakor tudi vsem domačinom pri fari sv. Križ, pa vse skozi do Oreške gorice, pa do rojstne vasice Tihaboja. Posebno pa želimo vse najboljše najini mami, sestri in bratu, kakor tudi njih držinam. Sprejmite prirsčne pozdrave, ki vam jih pošilja

Rosie Mirtel in Josie Gliha,
9105 Union Ave., Cleveland, O.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim predvsem moji dragi materi in sestram ter vsem sorodnikom in prijateljem v moji rojstni vasi Zbrure, št. 11, Dolenjsko, kakor tudi po drugih krajih.

Rozzi Erjavec, Cleveland, O.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim moji dragi materi in očetu, bratom in sestram ter vsem sorodnikom in prijateljem v rojstni vasi Velika Loka, kot tudi po drugih krajih.

Frank Kovačič,
Cleveland, Ohio.

Vesele božične praznike in zdravo novo leto želim in jih lepo pozdravim: mojo sestro Franciško Zakrajšek, Veliki Podlog, Pepco Glinšek in Pepco Rajer in vse moje sorodnike in prijatelje v fari sv. Križ.

Mrs. Anna Sterle,
1245 E. 60th St., Cleveland, O.

Bodite srčno pozdravljeni vsi znanci in prijatelji v ljubi moji domovini Osilnici, posebno Ti, dragi brat Tonček in žena Micka naša nevesta in vsa družina mojega nepozabljenega sorodnika in dobrotnika v moji največji težavi in žalosti v vojskinem času 1914-1920; ko sem izgubila v vojski ljubega moža, mi je bil v največjo tolažbo in pomoč Jožef Žagar in družina, Sela, št. 9, in krstni boter in boter mojih otrok; gospa Mary Poje. Zgornji Čačić in g. Anton Žagar, Podvrh. Vsem skupaj vesele božične praznike in srečno novo leto želimo

Mr. in Mrs. Anton in Mary Stanonik,
6209 Bonna Ave. ter naša Mimica in njena družina, Cleveland, Ohio.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želiva jaz kakor tudi moja družina, Frances Mlakar na Vrhniki in Mariji Mlakar v Kozarščah.

Mrs. Margaret Marolt,
1020 E. 71st St., Cleveland, O.

Vesele božične praznike in srečno, zadovoljno novo leto želim bratu Ivanu Rihar, St. Vid nad Ljubljano in njegovi družini in Neži Kobale, Polene pri Slovenskih Konjicah.

Frank in Joe Rihar,
14611 Thames Ave.

Vesele praznike in srečno novo leto voščimo družini Normali, naši materi in očetu, bratom in sestram ter sorodnikom v Jugoslaviji

družina Tončka Kožar,
9414 Elizabeth Ave., Cleveland Ohio.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim mojim staršem, bratom in sestram ter sorodnikom v stari domovini, družina Louis in Margaret Kovačič, Cleveland, Ohio.

Mojim ljubim bratcem in sestricam ter vsej Grmkovi zlati, tukaj in tam, pa vsem Meniševcem, od Slivnice pa do Špičastega strazišča, od Gabrovškega hriba pa do Topovske žage, pošilja

Grmkov Japček.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem sorodnikom in prijateljem v stari domovini, želita Frank in Mary ter družina Magdalenc, 10713 Prince Ave., Cleveland, Ohio.

Božične pozdrave pošiljam vsem mojim bratom, sestram in sorodnikom tukaj v Ameriki in v stari domovini, kakor tudi vsem mojim znancem in prijateljem ter vam želim srečno in zadovoljno novo leto 1940, vaš

Matt Ozbolt,

10001 Park Heights, Garfield Heights, Ohio.

Vesele in srečne božične praznike ter zdravje in srečo želim materi Franciški Strnad ter bratom in sestram in sorodnikom želi, enako tudi stricu in teti Fank in Mary Sever v Gowardi, N. Y.

družina Louis Strnad,
1164 Norwood Rr., Cleveland.

Prisrčna hvala vsem, ki so me obiskali v moji bolezn, ter se me spominjali z lepim cvetjem, s pismenimi ali osebnimi pozdravi. Prav za vse bom imela tople kotiček v svojem srcu, kjer vas bom hranila kot prave prijatelje. Iskrena hvala vsem posebno pa Njemu, ki mi je vrnil ljubo zdravje. Zdaj je Marjanca zopet zdrava in vesela, zopet se ji sreča nasproti smehljaja.

Marjanca Kuharjeva,
Cleveland, Ohio.

Družina Louis Izanc iz Clevelanda, pošilja najiskrenejšie božične pozdrave g. beneficiatu Josipu Ovnu v St. Vidu pri Stični ter tudi ostalim gg. duhovnikom šentvidskim in vsem našim dragim sorodnikom in sploh vsem Šentvidcem.

Družina Louis Novak iz Clevelanda pošilja najiskrenejšie božične pozdrave g. beneficiatu Josipu Ovnu v St. Vidu pri Stični, ter ostalim šentvidskim gg. duhovnikom in vsem našim dragim sorodnikom in sploh vsem Šentvidcem.

Vesele božične praznike in srečno, zdravo novo leto materi in očetu Gradišar, bratom in sestram ter vsem sorodnikom želi

družina Louis Strnad,
1164 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.

Vesele božične praznike in srečno, veselo novo leto želim vsem mojim sestram in bratom, posebno pa moji materi Ani Unetič, vas Gazice ob Krki, enako pa tudi sorodnikom in prijateljem tukaj in v stari domovini. Sprejmite srčne pozdrave od

družine John in Urška Unetič,
1134 E. 76th St., Cleveland, O.

Tople božične pozdrave mojemu očetu, ljubim sorodnikom, tam v prijaznih Bevkah, kakor tudi bolnemu g. stričku Ivanu Petkovšku, Križevniška ulica 2, Ljubljana.—Srčne božične pozdrave dr. Gregoriju Rožmanu, ljubljanskemu škofu, dr. Adlešiču, ljubljanskemu županu ter soproggi ge. Veri, kakor tudi vsem mojim ljubim prijateljem tam v lepi Sloveniji. Naj plava božični mir nad to lepo našo zemljo, ki je nam vsem tako sveta. — Iskreno božično voščilo dr. Stojanoviću, dr. Korošcu, dr. Brežniku v Beogradu, kakor tudi g. poslaniku dr. Fotiču, dr. Rybarju, g. atašeju in ge. Burja v Washingtonu ter vsem Slovencem in Jugoslovonom širom sveta, srčno želi

Marjanca Kuharjeva,
1123 Addison Rd., Cleveland, O.

Prav lepe božične pozdrave Janezu Pirc v Sevnici, Jožefi Jene v Trčiču pri Mokronogu, Alojziju Krahne v St. Jurju pri Zidanem mostu, vsem prijateljem v Randall in Clevelandu, želim vsem vesele božične praznike, srečno, zdravo, zadovoljno in blagoslovljeno novo leto 1940. Naj novorojeno Detce Jezus razprosti svoje nedolžne in svete roke in naj vse skozi prihodno leto blagoslovija.

Ana Jene,
23901 Aurora Ave., Randall, O.

Vesele božične praznike, srečno, zdravo, zadovoljno in blagoslova polno leto 1940 želi svojim bratom, sestram in prijateljem v sv. Križu pri Litiji. Tudi bratu in sestram od soproge Janezu Blaž, Mana poroč. Belehar, Mary por. Kimovec v Cerklah na Gorenjskem. Naj novorojeno Detce razprostre svoje svete ročice in naj vas vse obilno blagoslovi. Sprejmite vsi prav lepe pozdrave od

družine Jacob in Ivana Resnik,
3599 E. 81st St. Cleveland, Ohio.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim prijateljem in znancem po širni Ameriki in stari domovini, posebno mojim sestram Malki v daljni Franciji, Režiki v Trčiču in bratu Tonetu na Gornjem Jezeru, zlasti pa materi Mariji Mahne, vas Goričica. Bog vas živi še mnogo let. Sprejmite lepe pozdrave vsi skupaj od

družine John in Mary Mahne,
5920 Prosser Ave, Cleveland, O.

Vesele božične praznike in srečno novo leto voščimo jaz in moja družina moji materi, bratu in sestram, vse mmojim nekdanjim prijateljem iz Krke, Pihlerjevi družini, mami, očetu in sestram, kot tudi vsem Metnajcem. Sprejmite najlepše pozdrave od nas vseh

Anton in Johana Hočevar,
Massillon, Ohio.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim družini Ana Zalar na Krajncem in Frances Zakrajšek, Stevensville, Ont., Canada, družini Frances Turšič v Bezuljaku, družini Antonija Debevec v Begunjah, družini Mimi Zalar v Martinjaku.

John Zalar,
1038 E. 70th St. Cleveland, Ohio.

Želimo vesele božične praznike in srečno novo leto vsem sorodnikom in prijateljem tukaj v Ameriki in v stari domovini.

Družina Joseph Mohar,
Turner, Montana

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem, moje žene bratom in sestram v Clevelandu in Conneaut, Ohio ter njih družinam. Nadalje pozdravljam vse najine prijatelje v stari in novi domovini. Prav lepe pozdrave v čatež g. župniku Henriku Povše in Benedeči materi Mariji Kamin na Trbanski vrh ter vsem čatežkim faranom. Srečno!

Tony in Josie Stepech,
box 302, Shinnston, W. Va.

Dragi nam naši sorodniki in prijatelji v stari domovini in po Ameriki! Sprejmite prirsčne božične pozdrave z iskreno željo za srečno novo leto 1940 vam želi družina

Frank in Terezija Blaznik,
1834 E. 55th St., Cleveland, O.

Srčne pozdrave širom Amerike in stare domovine prijateljem in znancem. Najlepše božične in novoletne pozdrave naj prejmejo v stari domovini oče, mama, bratje, sestre in sorodniki v Veliki Malenci. Sestri Ana in Josefa in njih možički v Krški vasi, bratrance Josip Poldan in družina, sestri Olgi in družini v Zagorju, bratu Francetu in družini v Zagrebu, vsem sorodnikom in prijateljem v Veliki Malenci, Čadežu in Krški vasi ter okolici na Dolenjskem. Pozdrav tudi gospej Antoniji Kuhar in družini Dolenc v Rajhenburgu.

Vsem skupaj vesele božične praznike in srečno novo leto 1940. želim

Martin in Mary Kožar
in družina,
689 E. 200 St., Cleveland Ohio.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno pa ljubi stari in bolni mami Ana Jakša in hčeri Kate-rini na Vrtači pri Semiču. Sestri Frances Stukel in družini v Semiču. Gospodu Ivanu Vindišarju stolnemu vikarju v Ljubljani. Vsem družinam mojih bratov in sester tam pri Trstu. Mrs. Mary Sever v St. Clair, Pa. Čbema našima sinovima, kakor tudi Rev. Čarilu Zupanu, Rev. Alojziju Potočniku in celi družbi v optajji sv. Križa v Canon City, Colo. Mr. in Mrs. Šušteršič in vsem znancem in Canon City, Colo. Rev. Anthony Roitz, župniku, in vsem sorodnikom in znancem v Pueblo, Colo., posebno Mr. in Mrs. Anton Delač.

Družina Lawrence Bandi,
1249 E. 67 St. Cleveland, Ohio.

Vesele božične praznike in srečno blagoslovljeno novo leto želi celokupnemu gl. odboru in vsem članicam Slovenske ženske zveze.

Jennie Koželj,
članica podružj, št. 10

Vesele božične praznike našima sestram Francki in Micki na Smuki pri Kočevju. Ravno tako vsem sorodnikom in prijateljem v Hinjski fari, in vsem prijateljem po celi Ameriki. Naj bi vam prineslo novo leto sreče, zdravlja in božjega blagoslova. To vam želijo Crčkove punce in fantje iz Sel ter njih družine: John in Magdalena Pekol in ot-roci, 16216 Arcade Ave. Matilda Kastelic, Cleveland, O. Joha-

na Luzar, John in Louis Mirtič, Barberton, Ohio, Joe Pečjak svak in njegovi otroci.

Pozdravljam vse sorodnike in prijatelje v stari domovini in v Ameriki, posebno pa mojega brata Antona Poje, Lesce-Bled 45 v Jugoslaviji in jim voščim vesele praznike in srečno novo leto.

Mary Schmidt,
1132 E. 60 St., Cleveland, Ohio

Voščilo in zahvala

Ob priliki ponovne izvolitve v mestno zbornico mesta Clevelanda se želim najlepše in prirsčno zahvaliti državljanom 32. varde za izkazano zaupanje pri novembrskih volitvah.

Iskrena hvala našemu lokalnemu slovenskemu časopisu za vso moralno podporo ob času kampanje in ob času, ko se je tujerodno časopisje proti meni zarotilo.

Zavedam se, da to ni samo moja velika zmaga, ampak zmaga našega naroda in zavednih državljanov v 32. vardi.

Najlepša hvala članstvu Slovenskega demokratskega kluba v 32. vardi za lojalno podporo in veliko aktivnost med časom zaključne kampanje in na dan volitev.

Iskrena hvala prostovoljcem, ki so v narodni zavesti na dan volitev delali brezplačno pri volivnih kočah.

Hvala tudi onim, kateri so na en ali drugi način pripomogli do častne zmage.

Vsem tem našim dobrim in podvzetnim rojakom in državljanom v 32. vardi želim vesele božične praznike in srečno novo leto.

Obljubljam pa, da bom tudi v bodoče kakor vedno zastopal pravice in interese naših ljudi in težnje priprostega delavca.

ANTON VEHOVEC,
MESTNI ZASTOPNIK 32. VARDE.

Pomoč je tukaj!

Po dolgoletni preizkušnji, studijah in eksperimentiranju se nam je posrečilo iznajti zdravilno sredstvo v "Vitamin A-B-C-D-E-G," ki vsebuje ekstrakt jeter in železa. Nova zdravila so odporna za sledeče bolezni:

1. Prepreči padanje telesne teže.
2. Naredi vas močne in odporne.
3. Prepreči telesno staranje.
4. Prepreči slabenje živcev.
5. Uredi normalnost ženskega življenja.

Po naročilu dostavljamo zdravila na dom ali jih pošiljamo po pošti po vseh Združenih državah in Canado.

MANDEL DRUG STORE

15702 Waterloo Rd. KENmore 0031
Vsem rojakom in prijateljem vesel božič in srečno novo leto

Poezija svete noči

Gorska slika. Spisal J. Česnik

Prav preprosto in odkrito bom govoril, kakor govori sivolasa babica na zapečku, ko pripoveduje pravljice o kralju Matjažu, zakleti kraljični, nagajivih škrtaljih, palčkih poniglavčkih, Indiji Koromandiji in podobnih znamenitostih.

Kmet Lavrin je praznoval s svojo družino sveti večer. Visoko v gorah je stala njegova hiša, čisto osamljena in zapuščena, kot so zapuščena ptičja gnezda jeseni. Po vseh hribih in dolinah je ležal sneg, svitel in kristalen, da se je blestela bela gladina ob migljajočih zvezdah kot sinje morje, če pluskajo nalahko valovi in se poigravajo s prozorno peno. Smrekovi gozdovi so se šele steli in nočne sape so se dotikale z božajočimi krili vitkih smrek.

Hiša je bila vkovana v snežno oedo, in od nje je peljala ozka gaz v dolino k fari.

Vrata so se odprla in iz veže je stopil oče Lavrin, dolg, močan človek, z velikim loncem v rokah. V njem je bila žerjavica in nanjo je potresel zdrobljenih oljkovih vejic. Za njim je stopala žena Meta, majhna, široka in krepka, s skledico v levici. V skledici je bila blagoslovljena voda. In zadaj so šli: ded, sključen in nadležen, s sivo brado in bolno nogo, njegov vnuk Janez, raven kot sveča, železnih mišic in krepkih prsi, teta Franca, hlapec Marko in dekla Pepa. Vsi so bili odkriti, tudi ženske. In molili so glasno in pobožno, oče Lavrin in mati sta pa kadila in škropila. Vse shrambe so prehodili, kaško, hlev in svinjak, in vse je oče Lavrin priporočil v varstvo novorojenega deteta. Družina je molila za njim vdano in pošiljala enake želje k Bogu.

Ko so se vrnili v sobo, so se posedli k mizi in večerjali zelje in žgance. Pridno so zajemali in malo govorili. Nocoj je sveti večer in srce je polno svetih čustev. Le dekla Pepa ni mogla držati jezika za zobmi. Bila je klepetava in jezična in hlapec Marko, moder in molčeč človek, se je zaradi tega večkrat z njo sprl. Nekoč jo je celo udaril, ker ga je hotela učiti, kako se živini stelje in polaga klaje.

"Na, čeljust klepetava!" je rekel in ji pripeljal zausnico.

Tekla je k Lavrinu in mu tožila.

"Marko, ali si padel na glavo, da jo tepeš?"

"Komandirala me ne bo ta macafura. Sam dobro vem, kdaj je treba živini kidati, jo krmiti in napojiti."

"Nič te nisem komandirala. Prav lepo sem ti rekla. Kaj boš lagal!"

"Sam bes te plantaj, klepetulja. Ni prijetno živeti s teboj pod eno streho," je odgovoril Marko, zapalil pipo in odšel.

Klepetava je bila torej Pepa in pri večerji je pripovedovala, da nocoj govori živina.

"Srečen je oni, ki jo čuje," je pravila. "Na praproti mora nevede ležati, pa jo čuje. Nekdaj je čul bogaboječ hlapec vole, ki so se pogovarjali: 'To leto zadene gospodarja velika nesreča. Čmoke bo jedel in se zadavil. Rešiti ga more edino hlapec, če moli zanj vsak dan. Za plačilo mu da gospodar lastno hčer in prepusti mu vse posestvo.' Hlapec si je to dobro zapomnil. Molil je vsak dan za gospodarja in svariil gospodinjno, naj ne kuha čmokov. Gospodarju je povedal

pogovor volov, a ta se mu je smejal, ker je bil brezbožen človek. Nekoč je šel hlapec zelo zgodaj v gozd. Tedaj je skuhala gospodinja čmoke na gospodarjevo povelje. Ko je opoldne pripeljal iz gozda, so bili že na mizi. Prestašil se je in zmolil na tihem očenaš in sedel z gospodarjem za mizo. Sama sta bila v hiši. Jedla sta, hlapec v strahu, gospodar pogumno. Tedaj je zaletelo gospodarju in mu obtičalo v sapniku. V hipu je bil ves obraz temnovišnjevi, oči so gledale debelo in na čelu so se pojavile smrtnke kaplje. Hlapec je poslal goreč vzdih proti nebu in udaril gospodarja s tako močjo po hrbtu, da se je zvalil pod mizo. Čmok mu je smuknil iz ust, in bil je rešen. Potem je bila poroka in svatba. Hlapec in hči sta se vzela."

Tako je pripovedovala dekla Pepa, teta Franca, zelo pobožna ženska, jo je pa svarila, naj ne govori preveč.

Po večerji je Janez našel lučke pri jasticah. Da, jaslice, skoro sem pozabil nanje! Koliko truda si je dal Janez, da je poiskal pod snegom mahu, ga prinesel domov v oprtnjaku in napravil jaslice v kotu nad mizo, kjer je sicer visel bel golobček z razprostrtimi perotnicami. Jaslice so bile lesene. Bog ve, kateri domači umetnik jih je izrezljal iz lipovine. Nekatere podobe so bile nerodne, posebno pastirji so bili neokretni, a vendar so v celoti dajale prijeten vtis, in dedu se je zdelo, da ni na svetu tako lepih jaslic, kot so domače.

In pokleknil so vsi pred nje, samo ded je sedel na zapeček, ker je bil bolehen. Oče Lavrin je molil, vse tri dele rožnega venca je molil. In čim dalje so molili, tem večja pobožnost se je selila v njih duše, in večji mir in zadovoljstvo.

Zunaj je vel veter od gora, nebo je bilo jasno kot ribje oko. Gozd je šumel svojo tisočletno pesem. Kot orjaški stavec je zdihoval. Zvezde so brlele na nebu in bile zavite v svetel pajčolan. Tako prijazno so migljale kot nekdanji pastircem, ki so hoteli molit Zvečičarja v jaslicah. Kot sanje tisočletij je bila tista velika noč. Zganili so se narodi iz spanja, radovedne oči so se ozrle v svet. Kdo in od kje? Majhen in nepoznan, zaničevan in umorjen na križu. In razpel je svoje mreže v jezeru človeštva. Samo dvanaest ribičev si je izbral in z njimi je zmagal vse svet. Valovalo je jezero, visoko so se penili valovi, zaganjali se v čoln, a varno so pluli v razburkanih vodah. Mogočna je bila Njegova beseda, tolažljiva in polna upanja, tista beseda: "Z vami sem vse dni do konca sveta."

Tako so odmolili in posedli okrog mize. Mati Lavrinka je vžgala svetilko in jo nesla v gorjelo sobo, kjer je stala na sredini javorjeva miza. Na njej je ležal velik bel hleb, poprtnjak, pogrnjen s čistim prtom. Na svetega Janeza dan ga pride blagoslovit gospod od fare in na sv. Tri Kralje zjutraj ga razloži oče Lavrin ter razdelil med družino in živino. Mati je postavila svetilko na mizo, da svetlo celo noč ob poprtnjaku na časti novorojenemu Zvečičarju. In odprla je veliko skrinjo in natresla v predpasnik orehov, lešnikov in suhega sadja ter nesla družini, da tolče in je po stari šegi in navadi.

IVAN ZUPAN:
BOŽIČ V TUJINI

Le zvonite, le donite
svetonočni vi zvonovi!
Srca tužna nam blažite
tukaj, v domovini novi.

Danes naši spet spomini
let nekdanjih se budiijo,
tjakaj proti domovini
dragi, zopet nam hitijo.

Kje so oni srečni časi
svetonočne poezije? —
"V nepozabni rojstni vasi,"
nam srce veli in bije.

Tam smo naša mlada leta
v krogu dragih preživeli,
in ko Noč je bila sveta,
smo božične pesmi peli.

Pesmi danes slične, mile,
čuje tudi se v tujini,
toda lepše — tam so bile
v daljini, stari domovini!

Naj zvonovi iz daljave
naše mlo se glasiijo,
in božične spet pozdrave
tja čez morje vsem donijo!

Teta Franca pa ni jedla. Bila je gospodarjeva sestra in ostala devica. Petdeset let je imela na hrbtu in bila je zelo pobožna. Iz obraza in vedenja si utegnil to brati. V mladosti ni bila taka. Menda ni bilo plesa, da ne bi bila zraven. Nekoč ji je oče ponudil tolar, če ne gre. In tolar je v tistih časih nekaj veljal. "Oče, če mi ponujate stotak, ga ne vzamem. Rajše grem," je rekla in šla. Tudi lepega fanta je imela, pa je bil ubog. Na Hrvaško je hodil po zimi v gozdove. Nekoč pomlad se je vrnila vsa kolonija, le njenega fanta ni bilo. Pobila ga je smreka. Od tedaj ni več hodila na ples, ni se zmenila za moške; začela je moliti in se positi in blaženost je legala na njeno suha lica.

Vzela je v roke sv. pismo in čitala o rojstvu Kristovem. O pastirjih je čitala in angelih, ki so peli nad betlehemske planjavami: "Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!"

Mir sije iz vseh obrazov. Spominjajo se bojev, težkih, morda usodnih za svoje življenje. Danes je vse pozabljeno.

Ded je imel na hrbtu že skoro devet križev, mnogo je pretrpel, noga mu dela preglavice, starost in nahuha ga mučita. Pred tremi leti je žagal v gozdu bukovce hode. Celó življenje je gozdaril, to je bila njegova sreča, zadovoljnost. In nikoli se ni pobil, varoval ga je Bog in angel varih. Hladi dan je prišla neznaga. Hlad mu je hlasi na stopalo in ga zmečkal. Mesec dni je ležal in ni mogel ganiti z nogo. Vsa domača mazila je poskusil. Zdravnika pa ni maral, bal se je, da bi mu odrezal nogo. In ko je vstal, je čutil, da ne bo nikoli več zdrav, da ne bo mogel več k fari. Trpel je vdano svojo usodo, rezljal žlice in žličnike, kuhališce in lesene skledice ter mislil na prejšnje čase, ko je voziral s konji po Krasu v Trst, po šempaskem polju v Gorico, Gradiško in celo na Italijansko. Včasih je začutil veliko bolečino in nevolja se ga je polastila. Danes je vse pozabljeno.

Oče Lavrin je resen in zamišljen. Samota in leta so ustvari-

la kremenit značaj. V mladosti je ljubil hčer bogatega gostilničarja v Zalesju, in obljubila mu je zvestoba. Lepa je bila in on je bil krepak in zdrav, sin pramožnega očeta in ponosen. Zdelo se mu je, da se mu ne more nobena ustavljati. Domneval je, da bi klatil zvezde z nestistih časih nekaj veljal. "Oče, In verjel je njenim sladkim besedam in se varal. V srce ga je bolelo, a ozdravel je bolečino in se poročil s preprosto godčevo Meto. Ni mu prinesla srebra, a pridne roke in bistro glavo. In ko so prišle težke ure, ga je tolažila in delila z njim gorje. Letos so prišle take ure; Jenko iz Zalesja je prestavil mejnik v Lazihi. Imela sta pravdo, se prepirala, klela in zmerjala. Jeza in sovraštvo je nastalo med njima. Lavrin ve, da dobi pravdo vkljub Jankovim spletkam, a vesel ni. Nikoli v življenju se ni pravdal, zato mu je hudo. A nocoj je v njegovi duši mir, nocoj je vse pozabljeno.

In Marko! Trd je in sivi lasje mu že poganjajo. Zgodaj sta mu umrla oče in mati, in siroto je vzel v svojo oskrbo Lavrin. Bil je najprej pastir. Takrat je bil še najzadovoljnejši, ker je živel brez skrbi. Veselil se je sonca nad seboj in lepe božje narave, okrašene s pisanim cvetjem, zelenimi gorami in sumecimi gozdovi. Skrbel je le za čredo, da je prišla sita in vsa domov, da se je opoldne in zvečer napojila v kalu. Potem je bil hlapec. Rad je delal in se potil. V delu je našel uteho, delo ga je osrečevalo. Brigal se ni za svet. Le dvakrat na leto se ga je spomnil: na dan svojega patrona in na pustno nedeljo. Takrat se je napil pri fari in prišel pozno domov. Gospodar mu ni tega zameril. Marko ni užil na svetu veselja, ni užil ljubezni, le eno dolžnost in potrebo je poznal: Lavrinova kmetija mora biti trdna, mora rasti. Žulje je dobil in noge so postale okorne. Nocoj je vse pozabljeno.

Pepa je bila res klepetava, a ne hudobna. Nesrečna je bila. Ogoljufal jo je nesramen človek, ji vzel čast in jo popihal čez mo-

rje. Ko je dobila sina, jo je zapodil oče od hiše. Otrok je kmalu nato umrl. Jokala je nad svojo sramoto, se kesala in šla služiti. Preklinjala je zapeljivca, ki ji je ukradel srečo. Danes je vse pozabljeno.

In kaj berem v vaših očeh, mati Meta, in kaj v tvojih Janez? Srečna sta, nista izkusila ne gorja trpljenja in gorja storjene krivice. Blagor vama! O ne, tudi vidva sta občutila bolelost.

Pet otrok je imela mati Meta in le Janez je ostal. Koliko je trpela z njimi! Komaj so dorastili, da bi ji pomagali, pa je prišla smrt. Franco in Metko je pobrala pljučnica. Tončka vnetje črev, Peterček se je pa pobil na paši. Krava sivka je izprožila skalo, ki je ubila nedolžnega fantata. Veliko je potrpela mati Meta, a vse voljno in vdano, ker je bila pobožna žena.

In Janez! Petindvajset let je dopolnil o sv. Andreju, raven je ko sveča in krepak kot hrast v dobri. Odslužil je cesarju in bil ponosen na to. Imel je tudi dekle, Fortunatovo Maričko iz Vodice. Ko je šel k vojakom, mu je pripela šopek za klobuk in se zjokala na njegovih prsih. Tako se je zjokala, kot bi ji bilo usojeno, da ga ne vidi nikdar več. In res ga ni videla. Bog jo je poklical k sebi. Tako se je zgodilo, da je postal Janez žalosten, da ni verjel rožam in smeju, plisu in godbi, sončnim žarkom in ptičjem petju. Nocoj je pa pozabil na vse in mati Lavrinka tudi, saj je nocoj sveti večer.

Ded si je naložil pipo, vzel gobo, kresilo in kreslini kamen ter prižgal tobak. Gosti oblaki so se dvigali proti stropu. Zahotelo se mu je govoriti. In začel je o svoji mladosti, o Francozih in tihotapcih, ki so kradli, kjer so mogli, o volkovih in risih, ki jih je streljal po gozdu, o divjem možu, grdem in kosmatem, ki je govoril kot bi grizel konce, in o godcu, ki se je norčeval iz svetnikov in smrti in pri pogrebu skočil iz krste ter izginil v hosti, da ga niso pokopali na blagoslovljeni zemlji.

Tako je prišla deseta ura. Po-

(Dalje na 2. strani)

Zimska pot in veselo oznanenje

Najprej je zvezda repatica zbudila pastirja Štefana. Zazudeno si pomane oči, da od podi zaspanec, vidi nemogočo prikazen na nebu in zbudi svoja tovariša. "Ti, Jakob, menda ni to tista zvezda, ki nam vojsko prinese?" Jakob se komaj upa pogledati izpod svojega širokokrajnega klobuka, drhteč in tresoč se še bolj zavije v svoji ovčji koži. "Od same svetlobe se mi tako blešči, da ne vem, kje sem," zaspepeta. "Štefan, kaj se bo zgodilo z zemljo?" Tretji pastir, Miha, se dvigne in poklekne, rekoč: "To je dobra zvezda. Glejta, kako mlo sije!"

Blesteče se bele ovčke nemirno planejo pokoncu, zbujene krave zabrudajo z nizkim glasom in bolščijo v nebo. Psiček prisluhne.

Neki oddaljeni volčič krotko zatuli. Ali je lačen ali pa vpije, ker ga zebe? Ali laja na mogočno zvezdo?

Stari Jakob začne nergati: "Na svetu je zmeraj bolj mrzlo. A takega mraza nisem še nikoli doživel. Volka nam bo prignal v vas." Štefan grozeče pomeri s kolom proti gozdu: "Volč, kar ni tvoje, tisto pusti!"

Tam preko gora se raztezajo položni grebeni gozda in tu so tudi ljubi, domači holmi.

V svitu zvezd počiva leseno gorsko gnezdo Betlehem s strehami, ki so obložene s kamenjem. Nočni čuvaj trobi in kliče najkrajneje uro. Pazite na ogenj in na luč! In po vsem gozdu se iznenada oglašijo ptice in se blaženo poigravajo. In v vse to sladko petje se mahoma vpletejo nebeški glasovi: Tam nad njivami, visoko zgornj na zibajočem se oblaku se peljejo angeli, v zlato so oblečeni in perutnice so v ivju in prepevajo iz srebrnih not in oznanjajo veselo vest.

"O, pogledajte!" vzklikne neki pastir. "Lepa zvezda se bliža zemlji. Zdaj stoji v dolini nad podrtim hlevom!" — "Ondi sta dva revna človeka," pravi Jakob. "Prišla sta, ker smo zdaj leta prvega in cesar popisuje svojo deželo."

Tam na višini stoji Herodešev grad. Judovski kralj ne more ponoči spati, kamnito srce ga tišči in ga boli. Skozi okno gleda; v desnici drži žezlo, v levici državno jabolko; z železnim mečem je opasan. Svoje divje oči vrti okrog, njegova rdeča brada mu frfota v vetru. Toda zvezda se mu blešči; zato zaloputne okno.

Streha podretega hleva je iz siame, sveta zvezda — romarica stoji tako tiho in navpično nad njo. In vrata se odpro same od sebe in pod bornim obokanim stropom sedi lepa gospa. Njeno dete leži v jaslih na senu in krotko diha. Sveti Jožef pokašljeva. Krog vratu ima pahovko, siva brada mu pada na srce. Izpuli za prgišče mrve iz jasli in jo da snežno-belelemu osličku. Žival pa spre govori z nežnim, človeškim glasom: "Ne upam se."

Zgoraj v gorah zahrumi vlak, puha in se kotali skozi luknje, ki so izvrtne v skalovje. Na lokomotivi jezdi ves črn kralj Baltazar s krono na razkuštranih laseh in v dveh vagonih svojeta kralj Gašper in kralj Melhijor in prvi pokaže zvezdo in žalostno pravi:

"Bog nam daje znamenje s svojo zvezdo, a mi, ljudje, ga čudeno si pomane oči, da od ne razumemo."

Sredi mahovja se ustavi vlak. Kralji izstopijo in odidejo za tujo nebeško lučjo in ta obžarja murvo in zlato zajca, ki stoji v grapi na zadnjih nožicah in razsvetljuje grmič, kjer sedi bela grlica in sije v vdoibino, kjer spi samotar. In vsi trije koprneči kralji gredo dalje in začno peti o zvezdah.

Nekaj časa mirno sneži na betlehemske strehe in tihe jelke. Po pečinah se pase divja koza. Spet se oglašajo volčiče ne kje iz dalje. Gorski pastir v zasneženem plašču zgrabi za gorjačo.

Ko rezlja sveti Jožef v hlevu zibelko in naslika nanjo rdeče srce, mu pravi Marija: "Jožef, poglej! Nekdo prihaja!"

Steza, ki vodi v hlev, je potresena z rdečkastim peskom in je obdana s pletenim plotom. Pastirji se z brado naslanjajo na ograjo in zro tiho ko miške tjakaj in tudi kmetje so prišli, da bi videli čudovito Dete, ki se je radi njega odprlo nebo s petjem.

Zvezda svetlo sije vprav na Dete in ga obžarja s svojo svetlobo.

"Tako lep je Jezus," pravi stara potovka Katarina. "Noben slikar ga ne bi mogel lepše naslikati. Le pazi, Mati Marija, da ti ga nihče ne zamenja!"

Zdaj se ljubeznivo Dete prebudi. Potovka v strahu vzklikne: "Pleničke je razbralo! Zebló ga bo!" A Marija se smehlja, rekoč: "Zvezda ga greje."

Prepeva je se bližajo trije kralji. Prvi je črni zamorski kralj v škrlatastem, z zlatom pretkanem plašču. "Ne ustraši se me, Jezušček, ko sem tako črn!" pravi in doda: "Baltazar mi je vest."

Tudi kralja Gašper in Melhijor se priklonita v svojih srebrnih plaščih in vsi trije darujejo Detetu zlata, kadila in mire.

Nato pokleknejo pastirji pred Jezuškom. Jakob ima raztrgano kamižolo in lasje mu kukajo iz preluknjane klobuka. Detetu podari tri hruške in pravi: "Ničesar boljšega nimam," in sram ga je. Štefan podari jajce in zamrmra: "Imam eno samo slepo kokoško čuma." Miha, z dolgo, ukrivljeno palico, izroči kos črnega kruha, rekoč: "Pa še za Jožefa drobtinico."

Glej, tedajci vzplamtí nebeška luč nad božjim Detetom in eno samo usmiljenje ga je in eno samo odrešenje. In dobra zvezda sije in dvoje nežnih rod-kic se dvigne za blagoslov nad suhim, trpkim, črnim kruhom.

A Marija vzame varno Dete v roke in ga ziblje. Sedem kresnic kroži krog njene blažene glave. Svečano se sveti čelo svetemu Jožefu.

Izenada se prerine skozi gnečo mršavi volk. Pozabivši na vso sovraštvo, s katero že iz dobe paradiža mrzi človeka, se volk zaupno stisne k nogam materinske Device in nemirna žival, ki jo vse preganja, vdi-hava mir in pokoj božjega Deteta. In igraje seže Jezušček s prstom v raskavo dlako svojega bitja-volčiča in taka svetloba prihaja iz Deteta, ko da bi ves svet začel goreti!

Kratek izprehod po naši lepi stari domovini

Po Notranjskem

Gospodarsko in po njem splošno življenje notranjskega človeka se je že od nekdaj razvijalo po svoje zaradi nekaterih zunanjih, skorajda nespremenljivih pogojev. Pogoji so ustvarjali razmere, razmere življenje in človeka, ki se oba močno razlikujeta od življenja in človeka po drugih kosih slovenske zemlje.

Ti pogoji so bili in so še:

HALO ZEMLJE. 1. Zemlje za obdelovanje je po vsem Notranjskem malo. Zaradi kraških tal, kamenitosti in plitvosti je zemlja slabo rodovitna, kljub temu, da je obdelovanje najbolj vneto in da je sadna površina izkoriščena tako na gosto kakor nikjer drugje. Na enem kosu polja redno nikdar ne raste ena sama stvar. Med krompirjem, med koruzo, okrog zelnikov, med prašnim je nasajen fižol, grah, koleraba, pesa itd. — pojav, ki ga v rodovitnejših naših predelih ne srečujemo.

Na Notranjskem se mora kmečki človek z zemljo boriti in s silo iztisniti iz nje, kar le more. Zato je obdelovanje zemlje po ogromni večini smoteno in do skrajnosti dognano, da bi bilo iz zemlje moči dobiti kaj več le s skrajno modernizacijo gnojenja, ki pa je predrago.

2. Vse povsod prevladuje mala, kvečjemu srednja posest. Velikih kmetij ni. Ker je zemlja slaba in je ni dosti, je malo domov, ki bi pridelali vse, kar potrebujejo za vsak dan, doma, zlasti še, ker morajo zaradi zasluzka rediti močno vozno živino in precej rodne zemlje posejati za krmo. Letine so zaradi svojevrstnih tal, ki vodo naglo prepuščajo, nestanovitne in obilne prej ob moči kakor ob navadni deževnosti ali ob suši. Zato mora večina kmečkih gospodarjev vsaj del leta kupovati potrebščine, ki jih n. pr. štajerci ali dolenjci imajo doma. Kmečkih pridelkov, razen nekaj krompirja in sadja ob dobrih letinah, more prodati le majhen odstotek, a le zato, da kupi drugo, česar ni mogel pridelati doma.

LES, ŽALOST IN VESELJE NOTRANJSKE. 3. Ker notranjski kmet ne pridelava večini niti toliko, da bi imel dovolj svojega za prehrano, kaj šele, da bi mogel kaj znatnega prodajati, je glede denarja, ki ga potrebuje za življenje in za dajatve — davki, obleka, nakup vsega, česar ne pridelava doma — navezan na zaslužek od živinoreje, zlasti pa od vožnje in lesa. Z lesom je zvezana usoda Notranjske, vsaj v sedanjih življenjskih pogojih. Od lesa in vsega, kar je z njim v zvezi, je odvisno vse življenje na Notranjskem. Les daje zasluzka kmetom, ki ga prodajajo, furmanom, ki ga vozijo, tesarjem, delavcem, ki imajo posla z njim, zadnje čase celo delavkam, ki jih je stiska nedavnih časov zvabila v nekaj večjih lesnih industrij, ki povečini predstavljajo v nebo vpijoče

primere najbolj nesocialnega kapitalizma. Notranjska ima tri žile za svoje gospodarstvo in splošno življenje: železnico proti Trstu, cesto iz Prezida čez loško in cerkniško dolino na Rakek in cesto od Sv. Vida na Rakek. Kadar po teh cestah pokajo furmanskimi biči in cingljajo zvonci na saneh, kadar pred občestnimi oštarijami stojijo vrste praznih voz, ki se vračajo, tedaj ima Notranjska življenje — po njenih žilah teče kri noč in dan: les gre, meja je odprta, cene rasto. Ni čuda, da je gozd Notranjcu skoraj svetlejši od zemlje, da mu je — prej kakor denar — znamenje obilja in sreče, da vsi ti ljudje gozd ljubijo, žive in trpe z njim. Zaradi gozda se družijo usode in pobijajo prijatelji in teko tožbe in se rode sovraštva; velja mož, ki ima kaj gozda, ker gozd ne more "faliti", prej ali slej pride do svoje cene. Zaradi tega pa je tudi Notranjska odvisna od lesne konjunktura tako, kakor menda nobena druga pokrajina pri nas.

NEVARNOST PROLETARIZACIJE PO LESU. 4. Lesna industrija, k sreči, ni zelo razvita, zlasti ne tako, da bi bila urejena za končne izdelke, razen dveh večjih podjetij, ki sta pa za svoj kraj prej nesreča kakor blagoslov. Večina lesa gre še vedno iz gozda in z žag na pol obdelanega, dasi za prihodnje to ne bo več dolgo mogoče. Pri takem izvozu in prodaji zaslužijo nekaj več ljudi, ki les prodajajo iz gozda, ob razviti zasebni kapitalistični industriji, bi služila pa podjetja. To se je pokazalo tedaj, ko je bilo prodajanje lesa omejeno zgolj na to industrijo, ki je prišlo izkoristila ter kmetu plačevala les po sramotnih cenah z izgovorom o krizi in sankcijah, čeprav je dobila v nadomestilo za Italijo druga tržišča. Še dolgo potem, ko se je italijanski trg odprl in so cene zrasle, so večji podjetniki na Notranjskem, ki izvažajo docela predelan les, plačevali cene iz let pod krizo, ker se zavedajo, da je notranjski človek brez razlike in izjeme navezan na dohodek od lesa.

5. Zaradi visoke rodnosti, so na Notranjskem družine številne. Že od nekdaj niso mogli vsi otroci ostajati doma in so šli za kruhom: v Ameriko, Kanado, Argentino, Avstralijo, po vojni v Francijo, Nemčijo, Belgijo, Holandijo. So večji kraji na Notranjskem, kjer je ni hiše, ki bi ne imela koga po svetu. V dobrih časih so ljudje odhajali v množicah: denar, ki so ga pošiljali, je pomenil veliko korist za splošni notranjski gospodarski položaj. Kar je lepih hiš ob notranjskih cestah iz prejšnjih časov, so vse zrasle iz dolarjev. Izsledovali so se moški in ženske; pomagali so drug drugemu, kakor to srečamo malo kje drugje — skupnost in pripravljenost za pomoč sta dve lepi lastnosti, ki na Notranjskem ne izginjata. Ko se je izseljevanje ustavilo, je bila menda poleg Prekmurja najhujše prizadeta Notranjska. Mladi ljudje, ki so dotlej odhajali v svet, so zdaj nezadovoljni ostajali doma. Svet in delo drugje bi jih bilo izobilikovalo v ljudi, katere bi po vrnitvi vsi spoštovali. Tako pa je presežek ljudi ostajal doma, začel tvoriti doslej nepoznani stan brezposelnih, ki so poskušali to in ono — a niso mogli nikamor. Zato so začeli pritiskati v lesne tovarne, kar jih je, ki jih ne usmiljeno izkoriščajo, ker niso organizirani, in ker se podjetniki — žal domačini —

STOLNO MESTO LJUBLJANA

zavedajo, da je ubogi notranjski človek miren, pošten in zadovoljen samo s pol kosa kruha, če ne gre drugače, samo da lahko dela in da ne postane "zguba." Zaradi zaprtih meja se je Notranjska po zaslugi domačih izkoriščevalcev začela ponekod strahotno proletarizirati. Mladi moški in ženski svet išče zaslužka v redkih lesnih tovarnah. Ljudje hodijo po tri ure daleč, da zaslužijo od šest do dvajset dinarjev. Kmečka dekleta imajo od politurnih lužil razjedene roke kakor po gobah — za 6 dinarjev na dan. Določila o najniž-

jih mezdah izigravajo podjetja in njihovi nameščenci, ki bi pogosto zaslužili pasje ime, s so jih zadnje čase agenti odpetem, da za vsako najmanjšo reč kaznujejo z odtetgljaji. Odtetgljaji zneseo včasih po celo dnevno mezdo — na dan. Ta proletarizacija nikomur ne prizadeva posebnih skrbi; Notranjci že od nekdaj niso bili na "visokem" dobro zapisani, ker jim ni do klečeplazenja. . . . Toda ta pojav je nevarnejši, kakor bi povrhu sodili, zakaj tu imamo opravka z ljudmi, ki morda za preprostejšega človeka preveč mislijo. . . . In ravno tako splošna življenjska

meje so še vedno zaprte, razen za tesarje, ki gredo v Bosno ali Slavonijo, ter za tiste fante, ki so jih zadnje čase agenti odpeti v francoske gozdove in kdo ve kam. **IZOBRAZBA, ZADRUŽNOSTVO.** 6. Zaradi hujšega boja s skopo zemljo, ko si je notranjski človek moral vedno z gruntnjem pomagati za obstanek, zaradi neprestanega stika s tujino po izseljevanju, je v naših ljudeh bila žeja po izobrazbi velika, zato je splošna stopnja kulturnosti in civilizacije povprečno višja kakor drugje. Prav tako splošna življenjska raven. Splošno, zlasti pa kato-

liško izobraževalno delo je tu naletelo na pripravljene ljudi in kljub svojevrstnim političnim razmeram rodilo veliko uspeha. Društveno življenje je razvito kakor malokje, kljub pogostemu, če ne običajnemu pomanjkanju pravega vodstva, česar je po eni strani krivo pomanjkanje smernic in sistema iz osredja, po drugi strani pa dejstvo, da inteligenca ni nikjer tako žalostno odpovedala kakor pri nas. Najzgovornejši dokaz za visoko kulturno stopnjo notranjskega človeka je dejstvo, da so v zadnjih dvajsetih letih uboji in pretepi izginili in predstavljajo danes osamljene izjeme.

7. Volja do izobraževanja in težko življenje sta Notranjcem vedno narekovala smisel za združništvo. Ohranjenih je še precej prastarih slovenskih oblik skupnostnega dela, ki bi jih bilo treba razviti in modernizirati. Krekov val je Notranjsko zajel zgodaj in kljub močnemu liberalizmu trške gospode. Morda je prav ta izkoriščujoči, gospodarsko močni liberalizem ostarelih mogočnikov in oderuhov — katerih dedič je porajajoči se lesni kapitalizem — dajal združniškemu gibanju pogona. Razvilo se je lepo celo konzumno združništvo, dal je mlekarsko, kmetijsko - strojno, kreditno, tu pa tam sadjarsko in živinorejsko zadnje čase. Slovensko združništvo je doživelo globoko krizo po vojni, ko se je Krekova radikalna združna usmerjenost posameznikov, ki so v združništvo prišli za škodo. Ta kriza je najprej zajela konzumno združništvo na deželi — propad notranjskih konzumov, ki so jih uničili v svojo korist povečini nameščenci, je dokaz za to.

Notranjske posojilnice so povrsti doživele hude pretrese, najprej zaradi slabega gospodarjenja ljudi, ki so jim domačini — slaba notranjska lastnost — vse zaupali, potem pa zaradi denarne krize. Dejstvo pa, da so se nekatere posojilnice (na primer v Cerknici) s požrtvovalnostjo združnikov same spet postavile na noge, odstranile nesposobne in lahkomiselne ljudi iz vodstva ter danes poslujejo spet v blagor malega človeka, priča, da je notranjski človek za združništvo zrel in se zaveda njegove koristi. Kljub slabim časom in brez pobud združno delo napreduje, o čemer pričajo nove živinorejske, kmetijske, sadjarske, vodne in druge zadruge, ki imajo vse — razen odjemalcev. Največjo pažnjo pa bi poklicani morali posvetiti lesnemu združništvu, snovanju združnih žag itd., da obvarujejo Notranjsko porajajočega se izkoristčanja lesne industrije, proletarizacije in posledic, ki jih oboje prinaša, zakaj od tega je odvisna usoda tega lepega in dobrega dela slovenske celote.

8. Vse gospodarsko življenje Notranjske je bilo usmerjeno že od nekdaj na Trst.

V Trst so šli hribovski prašiči in teleta, cerkniška pepelika in krtače, bloški krompir, oglje izpod Snežnika in les — skrat-

ka vse, do deklet, ki so hodila tja služiti. Trst je bil prvi odjemalec tudi za združne izdelke, predvsem za mleko in sir. Z izgubo Trsta je Notranjska izgubila edino mesto, do katerega je imela interes, edino tržišče, kamor bi lahko zadruge ob smotni organizaciji prodajale po visokih cenah vse. Ko je Notranjsko presekala meja, se je šele videlo, kako smo težili na Trst in kako malo na Ljubljano, ki ni mogla radi svoje majhnosti jemati ničesar. Po vojni je združništvo, tisto, ki je kaj neslo, prišlo na tla. Mlekarske zadruge bi mogle zaradi razvijajoče se živinoreje uspevati edino le, če bi ob pogajanjih z Italijo uredili poleg lesa tudi vprašanja glede prodaje teh in podobnih izdelkov iz obmejnega pasu Notranjske v Italijo.

Iz vsega povedanega je razvidno tudi, česa Notranjska potrebuje in da so njene skrbi take, da zasluži vso pozornost poklicanih.

M. Javornik.

—

POEZIJA SVETE NOČI

(Nadaljevanje s 1. strani)

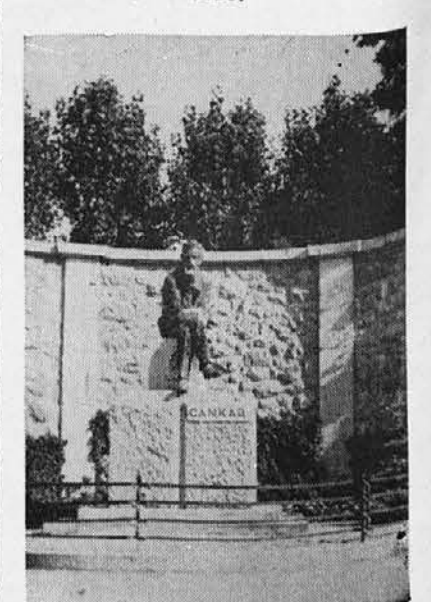
Časi in nerodno je odbila na steni. Jeli so se napravljal k polnočnici. Mati Meta, teta Franca in ded so ostali doma. Marko je prižgal v peči bakljo, in šli so drug za drugim po ozki gazi. Tedaj so se pokazale tudi na drugih hribovskih kmetijah.

Pri fari je zapel zvon, in oglašili so se zvonovi po vsej dolini. Lepo in umerjeno so peli v svetlo noč in nosili v srca trpečih zemljanov blažena čustva. Slast teh čustev občuti pobožna duša, ki je romala v tujini, mrzli in neprijetni in se vrnila po dolgih letih pod domači krov.

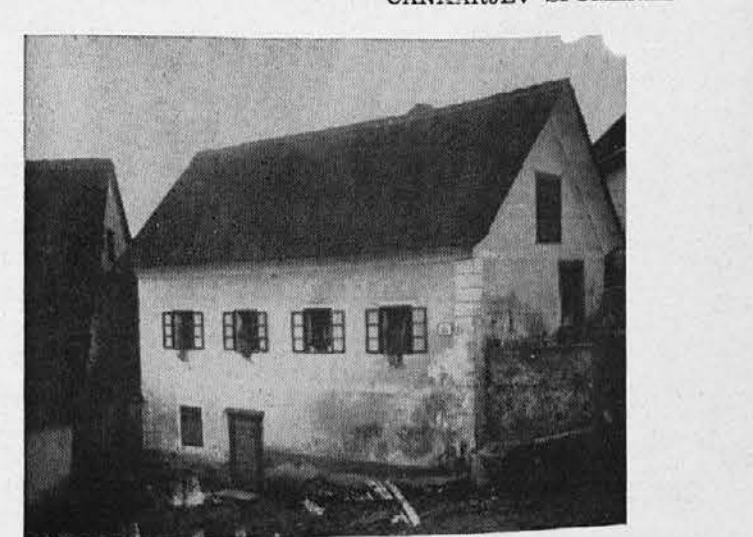
Mati Lavrinka in teta Franca sta se odpravili spat, ded je pa ostal na zapečku vso noč, po davnih navadi svojih očetov. Kmalu se mu je zadržalo in sanjal je o jaslicah, ki so se mu zdele najlepše na svetu, in o Jezuščku, ki ga čaka in vabi k sebi. Sanjal je kot dete.

Po vseh hribovskih dolinah je ležal sneg, svitel in kristalen, da se je blestela bela gladina ob luninem sijaju in trepetu migljajočih zvezda kot sinje morje, če pluskajo nalahno valovi in se pogravajo s prozorno peno. Smrekovi gozdovi so šelesteli in nočne sape so se dotikale z božajočimi krili vitkih vrhov.

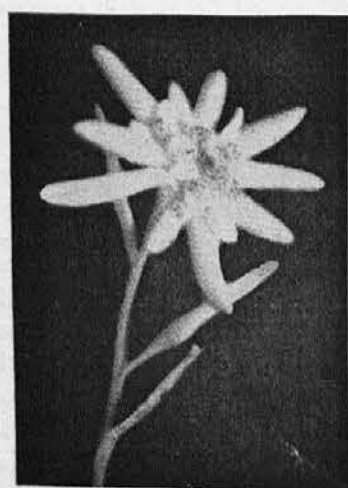
Taka je poezija svete noči v gorah, preprosta in lepa, kot je lepa pravljica sivolase babice, ali tiha, svetu neznana molitev samostanske device.

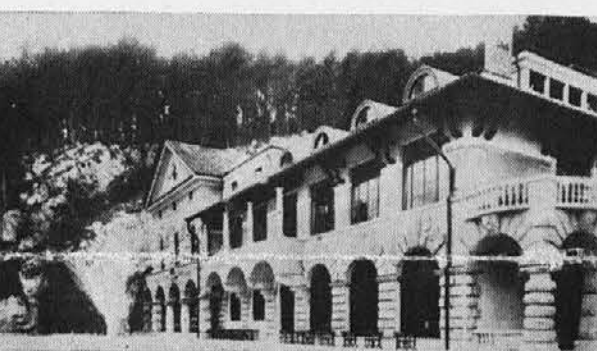
CANKARJEV SPOMENIK

CANKARJEVA ROJSTNA HIŠA

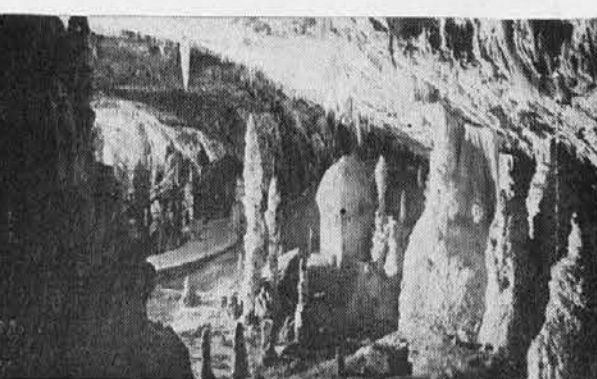
DEVICA NAŠIH PLANIN
—PLANIKA—

VHOD V POSTONJSKO JAMO

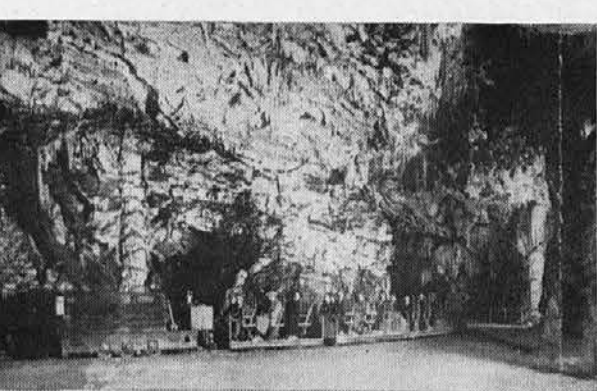
PODPLIPA PRI VRHNIKI

KAPNIKI V POSTONJSKI JAMI

CERKNIŠKO JEZERO

IZLETNI VLAK V POSTONJSKO JAMO

FANTJE GREDO NA NABOR

NOVA VAS — BLOKE

LOŽ Z GRADOM

RAKEK

CERKNICA

Po Dolenjskem

Veličastna je Gorenjska, kakor božji raj z dolinami, planinami in gorskimi vrhovi. Bil sem v Švici in Tirolah, toda lepših krajev nisem videl. Vsakega mu, ki pride blizu, kliče: Glej in občuduj me!

Dolenjska, na katero je stvarnik nasul najlepše darove: rodovitna polja, vinsko trto, lepa drevesa, je kakor nebeški vrt, ki vabi domače in tuje: Pridi, uživaj me! Če se samo po železnici skozi pelješ ne boš nikdar spoznal prave Dolenjske. Če jo le površno gledaš, boš rekel z ogrskim majormem, ki je jezdit čez naše kraje: "Das verfluchte bucklige Land." Ako jo boš pa bolj spoznal, boš videl, da je to eden najlepših biserov lepe domovine. Naši očetje so posekali gozdove in na hribovih in goricah napravili rodovitno polje, ki je bilo vedno vdano in hvalno svojemu gospodarju. Poznate dolenjsko vas: nekaj preprostih hiš, cerkvice na hribu, šola in pokopališče. Tu biva in živi revni dolenjski kmet. Radi bi se Dolenjce, ki so ustavili Turke in pregnali luteranske predikante, malo natančneje spoznali. Le odprite oči in glejte:

Znamenitosti

DEŽELA CERKVA. V vsej Evropi ni dežele, kjer bi bile cerkvice po hribovih kakor božji hrami tako nasejane kakor po Dolenjski. Kjer so se Slovenci naselili, so morali imeti še po božne cerkvice po gorah, najlepši spomini verskega življenja očetov, so kakor mogočne v nebo kipeče trdnjave, ki najvarujejo vero svojih otrok. Za cerkev so očetje vedno radi dali vse. Vera je kljub vsem slabostim ljudi že globoko utrjena v srcu našega ljudstva. Duhovniki smo se enkrat pogovarjali s škofom Jegličem o težavnem pastirskem primeru. Presvetli je menil, da bi znali od cerkve nekateri odpasti. Rekel smo škofu, da je to pri naših Dolenjcih nemogoče. — Sam sem obiskal bolnega velikega "divjaka" — kakor imenujemo take, ki se za versko življenje ne zmenijo in v cerkev ne hodijo: "Če bo hušje, se boste spovedali!" "Seveda, to se razume." — Poznal sem drugega takega reveža. Klet in pil je, da je bilo dobre žene kar groza. Na veliki petek je ponižno klečal pred Bogom in poljuboval Jezusove rane. Ni čudno, da ima vera še tako moč. Skoraj vsakega Dolenjca je mati še na srcu nesla k Mariji na božjo pot in šla z njim po kolenih okoli oltarja, najmanj enkrat na leto je šel vsak z materjo ali očetom na Marijino božjo pot in tam so materine molitve in solze usmiljeni Materi silo delale, naj ne pozabi njenega otroka. Naši mogočni gospodarji nimajo višjega ponosa in veselja kakor z iskrim konjiči, na katere zelo držijo, in novim zapravljevalkom iti na božjo pot k Mariji. Ni čudno, če se tam še skale drobijo in grče mehčajo. — Toda vendar postaja z verskim življenjem veliko slabše. Vedno več je takih, ki se za službo

božjo in pot v večnost ne zmenijo veliko.

Močno oporo ima vera še danes v božjih potih, katere naši ljudje zelo ljubijo. Marija na Zaplazu s krasno cerkvijo in čudovitim razgledom je vselej zadnja tolažba naših mater. K njej gre vse: blagoslovljena mati, otroci s starši, potrjeni rekrut pred odhodom. Kadar je sila, pomagaj Marija Zaplaska.

Stoletna božja pot Marije na Primskovem, kjer je najbolj ohranjeni turški tabor. Še danes je znana povest, ko je Marija rešila vernike pred Turki. Čez zid je plezal paša, ko se iz stare lipe vanj zakadi roj čebel. Prestrašeni junak je zbežal in vsa njegova vojska z njim. Žalostna Mati na Gori, kakor sv. Anton v Štangi sta znana daleč na okoli. Prav vsaka vas ima svojo kapelico ali križ v viden dokaz Bogu posvečenega naroda.

Veliki samostani očetov cistercijanov v Stični in kartuzijanov v Pletterjah so kakor žarišča krščanske kulture. Vsak tak samostan vzbudi narodu njemu sorodno struno in prenavlja versko gorečnost. Očetje franciskani in kapucini s svojimi patri in brati, so pa tako povezani z našim ljudstvom v stoletni zvezi.

Kdor hoče okusiti vso lepoto verskega življenja, naj poslušaj zvečer zvonjenje, ko z vseh gričev in iz vseh hiš doni: Ave Marija!

MOGOČNI GRADOVI. Drugega posebnost Dolenjske so mogočni gradovi. Našo zemljo so si tuji razdelili. Najbolj zadržane gozdove in najboljše polja so imeli graščaki — večinoma Nemci — v rokah. Če je bila gospoda dobra, se je tudi kmetu dobro godilo. Samostanski podložniki in kmetje na cerkvenih posestvih so se najboljše ohranili. Še danes se pozna, kakšen je bil graščak ali njegov valpet. Odtod pri mnogih ljudeh oni hlapčevski duh, podvrženost ljudstva in razne nerodnosti. Kjer je bilo veliko graščin, zlasti večjih, so bili kmetje le mali posestniki in tlačani na graščinski zemlji.

Danes se je vse spremenilo. Veleposestniški otroci ne dobi-jo tako lahko državne službe kakor nekdanj. Ker se niso mogli vživeti v nove razmere in gospodarstvo moderno spremeniti, so prišli sami v težave. Če bo šlo dolgo tako naprej, kakor zdaj kaže, bodo stara veleposestva počasi izginila iz naše zemlje.

VINSKI HRAMI. Znana vam je dolenjska himna: En hribeček bom kupil . . . Sladko

vince piti . . . Kaj hočete, Dolenjec je pod trto rojen. Zraven cerkva so ravno vinske gorice z vsem veseljem življenjem posebni kras naš Dolenjske. Dela, veliko dela naš kmet. Kdo mu bo zameril, če hoče tudi svoje veselje imeti. Na Gorenjskem zavre kri mladini, ko ženejo krave v planino, one pametne, ki znajo vedno pot nazaj. Za našega vinogradnika je veselo življenje v vinogradu, kjer se poje in vriska, smeje in šali ali pa tudi pije, da je večkrat le smeha obilo. Vinske gorice so okras naših zemlji, vino je potrebno in koristno. Če se ga preveč navedi, vzame pijaka možu pravo možko čast in zavednost, na pravi ljudi divje in omahljive. Ker mere ne pozna, mu gre večkrat vse, kar ima, po grlu. To, kar bi moglo biti pravi božji blagoslov, postane nevarna rana za obstoj ljudstva. Za sol in šolske knjige ni denarja, v zidanci ni vina nikdar škoda, vsi morajo biti malo korajžni.

"Nej tjače, nej tjače, de se pokaže dno!"

Tak vinski brat, dober posestnik s pridno ženo, ni poznal večje sreče, kakor da je gostilničarju sod izsušil. Še plačeval je tovaršice, da so pili. — Ko je eden bratcev v listju izdihnil in so ga v mrtvašnico nesli, je šla cela banda mrtvega kropit. Vodja ga je malo potresel:

"Koša di vol — le pojdi, ga bomo še en frakel."

Ko so šli na pokopališče, jim je svetilka ugasnila in so jo vsi prestrašeni ucvrli domov. To so izgredi. Ali ona, ko je mož šel porodnici ženi v gorico po vino. Prinesel je sodček do gostilne, tam so bili bratci. Natočil jim je, pili so. Se nikdar ni bilo tako lušno — v gostilni so vino zastojili pili . . . Doma je pa bolna žena zamažala na vino. — Pijanost razjeda stebre narodovega zdravlja.

Ljudstvo

Marsikdo se bo čudil, ko bere o nezanesljivih ljudeh, o pobojih, o dolgih pravadah naših ljudi. Začuden se bo vprašal: ali so to oni verni, krotki Dolenjci? Spomnite se na vse vihere, ki so prišle v stoletjih čez naše ljudi! Vsaka je pustila svoje sledove, ki se čez stoletja še poznajo.

Dolenjska je pretrpela veliko turških vpadov. Težko je dognati resnico — če je nekaj turške krvi v nekaterih krajih ali je srđita obramba napravila ljudi bolj odločne in uporne. Čim bolj so oddaljeni od prometnih cest, boljši so ljudje, odprti kraji so bili pa najbolj izpostavljeni turški nevarnosti.

Za Turki so prišli graščaki z zatiranjem in odiranjem našega ljudstva. V srednjem veku, ko so zidali graščine, ni bilo za kmeta posebno hudo. Graščak je res pobiral desetino in zahteval tlako, pa je tudi skrbel za svoje ljudi. Za časa kmečkih uporov je bilo pa grozno breme nezno. — V najslabšem spominu je ohranilo naše ljudstvo grajske oskrbnike — valpte. Nekatere graščine so bile prava kuga za ubogo ljudstvo. Ni čudno, če so bila v nekaterih krajih dekleta, ki so hodila na tlako, popolnoma pokvarjena in kmetije skoraj sužnji svojih gospodarjev. Ko so graščine izgubile moč, so se razpasli vaški magnati. Povsod so bili kmetje — navadno boljši gospodarji, ki so imeli denar in ga izposojevali na visoke obresti. — O nekaterih so pravili, da so srebrniki kar na mernike nosili. Osnovali smo hranilnice in rešili reveže groznih pijavk. Večkrat se je napravila nova, velika napaka. Naš denar so ljudje izročili hranilnici. Ta ga je poslala naprej, ker nismo znali narodnega kapitala plodonosno naložiti v povzdigo gospodarstva. Ko bi to razumeli, bi danes pri nas ne bilo take stiske.

Vse te dobe so vtisnile ljudstvu globok pečat zgodovinskih posledic. Pri tej luči bomo bolj spoznali naše ljudi.

MOŽJE. Tu imate gospodarja. Prava grča — poleti vam dela po 20 ur na dan in čez, za spanje in počitek skoraj ni časa. Ker trpi za denar, pazi na vsak dinar. Svojo družino ima na trdem, če gre za delo, za drugo se ne zmeni veliko. Biti mora na vsakem sejmu. V cerkev gre rad. K sosedu je predaleč, na sejmu pa mora vselej. Tam pregleda kupčije, z možmi pri litru možuje in se malo preveč vesel domov vračuje. Mogočen mož, drugi se ga boje, za vsak nič se toži. To nesrečno pravdarstvo je zraven pijančevanja ena najhujših ran našega naroda. Za eno drevo, za ped zemlje se tožijo, da sta nazadnje oba reveža.

NASE MATERE. Glavno upanje na boljšo bodočnost so naše žene in matere. Po veliki večini so dobre in požrtvovalne. Mati drži vso hišo. Če je mož tudi neroden, mlačen kristjan, žena drži s svojo pobožnostjo vso družino in izpolnjuje zvesto verske dolžnosti. Veliko posestev bi bilo prodanih, ko bi mati z otroki ne stradala, molila, delala in trpela. Čudno je, da so otroci takih mater najboljši za življenje.

Posebnost naših gospodinj je usmiljenost do revežev in bolnikov. Le Bog sam ve, koliko se po naših revnih hišah miloščine deli potrebnim in nepo-

trebnim. Domačim manjka vsega, ni obleke, ne obutve, ne živeža, pa vendar skoraj vsak dobi dar, vsakega radi sprejmejo in prenočijo, dajo mu od svoje revščine. Zato je blagoslov božji pri hiši. Nezakonska nepoštenost je skoraj neznana. Reva drži moža, hišo in otroke s svojim delom. Če v razburkanih časih vsaj ta temelj trden ostane, se nam za narodno bodočnost ni treba bati.

FANTJE. Preveč so razkričali te naše fante, da radi pijejo, mašo skrunijo, v neznanju živijo, se tolčejo in bijejo. — Je nekaj res — mladi petlini so kakor povsod. In vendar je pod to trdo skorjo večkrat zlato zrnje. Če so zašli v slabe družine, se brezverske tovariše, je nevarnost velika. Sicer se vedno vidi le to, kar je slabo, vseh raznih prednosti pa ne. — Če je hiša verna in mati dobra, bodo našli pravo pot.

Opazil sem posebno nadarjenost naših fantov za tehnična dela. Le enkrat vidi, pa ti vse zna. Škopilnice in vse drugo popravljati. Dobili boste druge, ki so spretni zidarji, kovači, mizarji, monterji vse obenem.

DEKLETA. Ni vse zlato. Z mirnim srcem pa lahko rečem: naša dekleta so po večini zdrava. Nekatere je moda oblačila. Videli boste ostržene, kodraste, v vsej moderni obleki gospodičen, toda še se mnoge zavedajo svoje dekleške časti in žive preprosto, čisto in delavno. Ali ste videli v vojni naša dekleta? Ko so bili možje in fantje poklicani, smo mislili, da ne bo mogoče polja obdelati. Vse se je obdelalo, tudi pokosilo in omlatilo. Zapele in zaviskale so, malo spale, veliko trpele, še poznalo se ni, da najmočnejših delavcev ni doma. Pogledajte naša močna rdečelična dekleta! Skornje obuje in ti opravlja živino, da je veselje. Mnoge so šle k tečajem, v šolo in na druge prireditve, da bi dobile večjo izobrazbo. Ta želja po poduku je hvalevredna. Če pa zgubi taka tečajka veselje do kmečkega dela in noče več živino opravljati, krave molzti, prašiče pitati, na polju delati, ampak biti pri lahkem delu, bi bilo bolje, da bi nikdar tečajev ne videla.

Saj veste, kako so na Nemškem ozdravili take gospodičene, ki niso znale več prestiti in niso hotele molzti. Napravili so javne skušnje za najboljše predice in najhitrejše molznice. Bauermaedel — kmečko dekle,

ki vse dela in z veseljem opravlja najnižja dela, to je največja čast in največje odlikovanje. Upanje družine in naroda je v dobrih dekletih.

Gospodarstvo

Človek mora živeti. Če je drugo še tako lepo, ne pomaga prav nič, če nima revež za življenje potrebno. Tvoja zemlja je zdrava, moremo reči dolenjskemu kmetu. Ko sem gledal v Hanih na Moravskem krasno polje in obilne pridelke, ko sem opazoval, kakšne hiše imajo in kako žive tudi srednji posestniki, sem bil žalosten: "Pri nas ne bomo nikdar tega dosegli, zemlja je preslabab."

Začel sem sam po tujem zgledu obdelovati polje in z veseljem spoznal, da je naša zemlja dobra. Ni ruska, črna zemlja, ni banaško polje, ki rodi tudi brez gnojia, toda vendar: polje je dobro. Več kot še enkrat toliko bi lahko dobili od njega, če bi vse pravilno obdelovali.

Rajnki dr. Lampe, najboljši gospodar, kar smo jih imeli, je rekel med vojno: "Čudna je ta naša Dolenjska. Iz vseh krajev prihajajo k njej po živče. Vsak dobi potrebno in vendar ne zmanjka: Kaj ti vse spravi na njivo: fižol, nizki in paličav, buče, bob, česenj — vse se mora izrabiti. Ko bi pravilno ravnali, bi lahko še druge uspehe dosegli. Med vojno smo skoraj celo Kranjsko zalagali.

V Italiji so imeli pred vojno 47 milj. q pšenice, leta 1933 že 81 milj. q, zasadili so v zadnjih letih čez 500 milj. drevesc. Napredek Češke ali Nemčije v pomnožitvi žita je naravnost izreden. Zakaj ne pridemo nikamor naprej, naša živinoreja je še gotovo nazadovala?

Pokazal sem boljšemu posestniku, kako naj prašiče pita in slaba zemljo obdeluje. Od očetja je dobil zadolženo posestvo, zemlja je bila močno ilovnjata, ena najslabših v okolici. Našemu človeku ni treba dati posla, zadostuje malo kruha. Dobri učenec je vse natančno naredil. Zdaj izpita v treh mesecih pršutarje za prvovrstne špeharje, ki imajo 10—12 cm debel špeh, hrvaški se s takimi živalmi še primerjati ne dajo. Ker je imel več prašičev, je bilo več gnoja. Po en vagon krom-Bauermaedel — kmečko dekle,

na leto. Posestvo je dobilo dobrega gospodarja.

Pri dveh veleposestvih sem dal kratek navod za pitanje. Dosegli so popolne uspehe. Ko bi se mi malo potrudili, bi prav lahko z domačimi prašiči zalagali celo Ljubljano in Gorenjsko, hrvatski izvoz bi lahko izrinili.

Naša Dolenjska je kakor ustvarjena za fino sadje. Ni organizacije, ni zgleda, pa prihaja v Ljubljano in drugam tuje sadje, celo iz Kalifornije in Avstralije. Kako naj se kmet trudi, če ne more prodati?

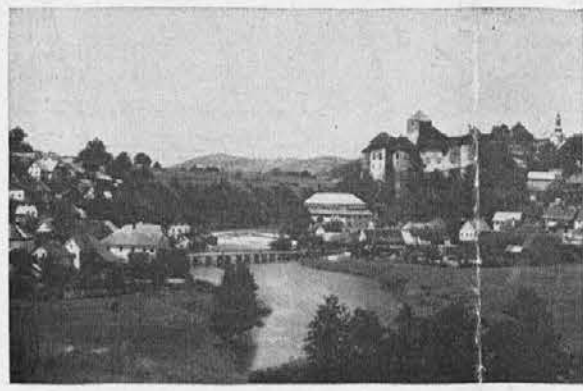
Trgovci vedno poudarjajo: "Svoji k svojim!" Domače podprite. Za kmeta pa to ne velja. Ali poznate autarkijo? Rabiti in kupovati, kolikor je mogoče pridelke. Mesarji gredo na Hrvaško po prašiče, naj tudi kmet doma propade. Pri nas ni zavednosti, da moramo vsi domače blago jemati, domače kmete podpirati.

Res manjka kmetom podjetnosti, ker nimajo pred seboj živih zgledov. Morali bi rabiti več umetnih gnojil za pomnožitev pridelka. Manjka gotovine, zato ostane vse pri starem. Morali bi bolj globoko orati. Na češkem orjejo 30—40 cm za posev, v Italiji so pa pšenico dosegli celo 80 cm, pri nas le 5—10 cm. Kdor natančno opazuje naše kmečko gospodarstvo bo z grozo spoznal, da bolj nazadujemo, kakor napredujemo. Pred 30 leti smo imeli sloveče dolenjske pitane sive, ki so bili znani kot najboljša klavna živina v Srednji Evropi. Danes se komaj dobi nekaj vagonov za izvoz. Pri prašičih se je začelo boljšati, dobro še dolgo ne bo. Naj omenim še nekaj najhujših ran, ki zavirajo naš napredek.

ZANEMARJENA DOLENJSKA. Veliko se je dalo bano-vinske in državne podpore drugim krajem. Dolenjska je še precej zanemarjena. Drugod se gradijo vodovodi, čeprav imajo najboljše vodo v vasi, se napravljajo krasne ceste. Pri nas smo še zelo daleč. V zadnjem času se je resno začelo. Vodstvo mora priti od zgoraj, delo in razumevanje mora biti pri ljudstvu. Anton Oblak.

METLIKA

ŽUŽEMBERK

RIBNISKI REŠETAR

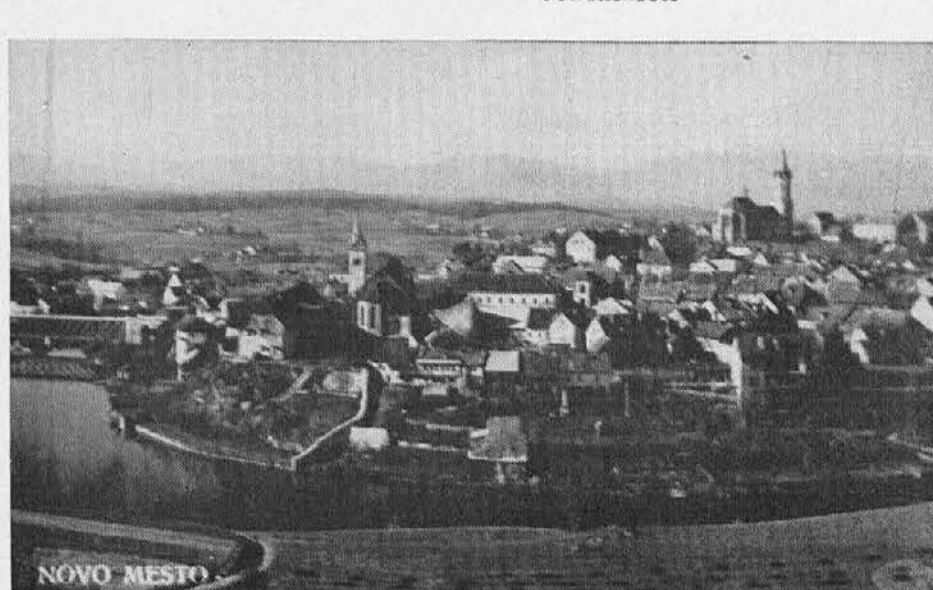
SODRAŽICA

SEMITČ

RIBNICA

NOVO MESTO

Po Gorenjskem

Majhna Slovenija leži na ozemlju, ki združuje najbolj pester in svojstvene oblike od Prekmurske ravnine, vinskih goric zelenega Štajerja, valovite Dolenjske, od Krasa zati-rane Notranjske in z visokimi planinami obdane Gorenjske. Slovenski kmet, ki z žuljavimi rokami in v potu svojega obraza povsod, kjer je doma, obdeluje grudo, ki ga redi, mora razmeram ustrezajoče opravljati svoje delo. Okolščine, ki mu jih določa narava, mu dajejo smernice in vodila, po katerih se mora ravnati, če hoče preživeti sebe in svojo družino.

GORENJSKI KMET. Tako sta gorenjsko-kmečko gospodarstvo in gorenjski kmet ver-na slika razmer, ki jih je ust-varila lega Gorenjske, ki leži kot velika zibelka, obdana z vencem gorskih velikanov, ki jo zapirajo na vzhodu in zahodu. Zato ločimo na Gorenjskem dva izrazita predstavnika kmečkega stanu. Kmeta, ki živi v dolinah in čigar polje leži na ravnam svetu, in gorjanca, ki si je postavil domovanje na gričih in hribih in čigar svet leži na pobočjih, na katerih je vsako delo mnogo težje, kakor v ravnini.

VSAK ČETRTI KMET KMETUJE. Ker je le ena osmina ozemlja, na katerem živi Gorenjec, primerna za poljsko obdelavo, je seveda gorenjski kmet med Gorenjci že v manjšini. Po najnovejših podatkih se bavi le še 26 odstotkov gorenjskega prebivalstva s poljedelstvom. Tri četrtine Gorenjcev pa si išče zaslužka in kruha v obrti in drugih pridobitnih panogah. Kljub temu, da zlasti Gorenjska občuti pomanj-

kanje rodovitne zemlje, je značilno za gorenjske kmetije, da so v veliki večini srednje velike. Med tistimi, ki obdelujejo zemljo, je posestveno stanje razmeroma lepo urejeno. Srednji kmet ima na Gorenjskem večino in glede na vso Slovenijo, so v tem oziru kmečka posestva v obsegu zemljišč ugodnejše razdeljena le še v Slovenskih goricah in v ljutomerski okolici. Kočarjev, ki si morajo prislужiti najpotrebnejšega za življenje z delom pri so-sedih, na Gorenjskem skoraj ni. V okolici mest so značilne manjše kmetije, ki v poljedelstvu igrajo vlogo oskrbovalcev mest z zelenjadnimi potrebščinami.

STROJI V POLJEDELSTVU. Gorenjski kmet obdeluje svojo zemljo glede na nerodne pokrajinske razmere z dokaj naprednimi sredstvi. Večjih in dragih strojev za obdelovanje polja ne more uporabljati, ker so tudi ravnine med dolinami zato premajhne. Pač pa ima skoraj slehera kmetija slamo-reznice, mlatilnice, vitle itd. Posebna ugodnost za pogen teh

strojev je vsesplošna elektrifikacija Gorenjske, ki kmetom v marsičem olajšuje obrat poljedelskih strojev. Važna postavka v kmečkem gospodarstvu so tudi sodobno urejena moderna gnojšča. Dočim ima vsa Slovenija doslej okrog 8 odstotkov najmodernejših gnojšč, je ta odstotek na Gorenjskem precej višji, saj imajo gorenjski kmetje okrog 12 odstotkov modernorejenih gnojšč, torej že vsak osmi kmet.

ZIVINOREJA. Za gorenjsko kmečko gospodarstvo prihaja poleg obdelovanja ozemlja kot važen gospodarski činitelj v poštev še živinoreja. Med govedi je najbolj razširjena pingavska pasma. Reja govedi prihaja v poštev zlasti za gorjanske kmetije, ki imajo na razsežnih planinah čez polletje velike črede živine na pašiš. Tako je planšarstvo za gospodarstvo gorenjskega kmeta važna postavka, ki mu v marsičem pomaga prebroditi gospodarske težkoče, ki mu jih povzroča skopa zemlja. Tudi ovčereja, v kateri se vedno bolj uveljavlja prvovrstna jezersko-solčavska ovca, nudi kmetu dokaj dohodkov. Je šele v razvoju in rejska središča Bled-

Gorje, Smokuč, Begunje, Rateče, Srednji vih, Jezersko, Korkra in Stahovica pošiljajo leto za letom lepo število prvovrstnih ovac med gorenjske kmetovalce. Plodonosna je tudi prašičjereja, dočim konjereja za domačo potrebo ne zadošča. Tudi perutinarstvo zaradi ureditve in razmer na kmečkih gospodarstvih ni razvito.

STARA GORENJSKA KMEČKA DRUŽINA. Vse te okolnosti so tudi vzrok, da je gorenjska kmečka družina v svojem bistvu ostala takšna, kakršna je bila v prejšnjem stoletju. Čeprav je težko preživeti številno družino, je vendar gorenjski kmet skoraj vedno oče mnogoštevilne družine, iz katere se potem posvete dorasli otroci različnim poklicem. Najstarejši sin navadno prevzame posestvo iz njegovih rok in ga vodi naprej v istem duhu, kakor so ga vodili njegovi dedje. Zato je ostala gorenjska kmečka družina zdrava, prična in poštena do današnjega dne in je lahko če danes vzgled dobre krščanske družine. Kmečka gorenjska družina je tudi tista, ki pošilja pridne delavce in delavke v vse stanove in poklice, kjer se uveljavljajo s sposob-

nostjo, poštenostjo in vztrajnostjo, ki so jo prinesli s seboj od trdega kmečkega čela.

NJEGOV VSA K D A N J I KRUH. Življenje gorenjskega kmeta v borbi z neusmiljeno naravo ni lahko. Z napornim delom od rane zore do mraka si komaj pridela toliko, da more skromno živeti. Njegova miza ni pogrnjena vsak dan. Na beli javorjevi mizi, okrog katere se zbira vsa družina, ki po skupni molitvi začne zajemati za gospodarjem iz skled, ni nikakršnih priboljškov. Dan za dnem se kade na mizi krompir, fižol in žganci, stebri kmečkega zdravlja. Tudi z mlekom gorenjski kmet ne skopari, gorjanec pa si prav gotovo privoščič večkrat meso, kakor kmet v dolinah. Njemu namreč pri-naša živinoreja več, kakor v bregu zorane njive. Moko mora kupovati, živina pa se mu zastoni redi na planinah.

GORENJSKE GRČE. Ker je gorenjski kmet glede na svojo okolico, ki vedno bolj računa s tujskim prometom, prisiljen, da tudi sam s svoje strani upošteva sleherni napredek, je razumljivo, da je tudi higiena kmečkih gospodarstev na zadovoljivi višini. Skoraj povsod

lepo urejeni vodovodi dajejo zdravo pitno vodo, ki je prvi pogoj za to, da ne morejo nastopati razne kužne bolezni. Težko delo na polju, pozimi pa v gozdovih, mu utrjujejo zdravje, ki je za krepki gorenjski rod značilno.

S KMETIJE V TOVARNO. Ker že zdavnaj plodna zemlja Gorenjske ni več mogla rediti prebivalstva, ki živi na njej, je gorenjski kmet vedno sestavljal tudi kader, ki je zaradi pomanjkanja življenjskih možnosti moral zapuščati rodno zemljo. Pred leti, tako pred svetovno vojno kakor tudi prva leta po njej, je sin marsikatere kmečke domačije odšel čez veliko lužo. Danes se je to izse-ljevanje ustavilo. Hitro razvijajoča se industrija, ki črpa glavne delovne moči pri kmečkem naraščanju, sproti pobira na Gorenjskem vse delavne moči, ki so na razpolago. Tako je nastopila sedaj doba, ko Gorenjec v glavnem ostane na Gorenjskem in so le redki tisti, ki se selijo v druge dele Slovenije ali države.

GOSPODARSKA PODJETNOST. Kako velik smisel ima gorenjski kmet za umno gospodarstvo, dokazuje zlasti močno

razvito zadrugarstvo. Vsak večji kraj ima že svojo kreditno zadrugo. Uspešno delujejo številne živinorejske in mlekar-ske zadruge. V industrijskih centrih uspevajo konsumne zadruge in druge pridobitne zadruge. Pred nekaj tedni je bila ustanovljena v Kranju prva lesna zadruga, ki bo služila nadvse koristno lesnemu gospodarstvu našega kmeta. V blagovnem združništvu moramo omeniti Gorenjsko kmetijsko zadrugo v Kranju, ki je prva in najboljša te vrste v Sloveniji.

PROSVETNO DELO. Vsa ta korajža in naprednost gorenjskega kmeta je podčrtana še z dejstvom, da gorenjski kmet poleg industrijskih gorenjskih središč skoraj redno obiskuje Ljubljano, h kateri teži vsa Gorenjska. Gorenjski kmet se v Ljubljani zaklada s potrebščinami, ki mu sicer niso na razpolago, deloma pa prodaja tu za dober denar svoje pridelke. Zaradi svoje okretnosti in umnosti gorenjska kmečka mladina tudi v velikem številu in rada sodeluje pri prosvetnem delu. Prosvetni domovi stoje skoraj v sleherni vasi in so torišča požrtvovalnega dela, v katerem kmečka mladina ne zaostaja za naraščanjem, ki prihaja iz obrtniških in delavskih krogov. Uspešno prosvetno delo in zanimanje za vsesplošne pojave v gospodarskem in kulturnem življenju napravljajo iz gorenjskega kmečkega prebivalstva sposoben rod, ki bo še dolga leta ljubil svojo zemljo, vzdržal na njej in zvesto delal po vzoru svojih očetov. In tako nam bo ohranil ta prelepi kotiček slovenske zemlje čist in pristen, kakor je bil vedno.

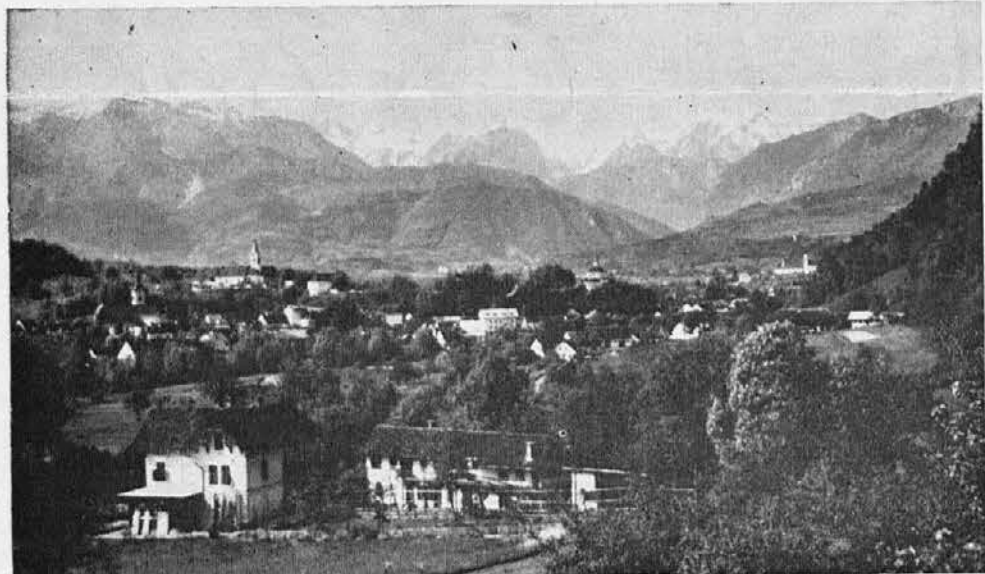
HOTEL OB BOHINJSKEM JEZERU

KRANJSKA GORA

ZIMA V PLANINAH

KAMNIK

ŠKOFJA LOKA

TRŽIČ

Po Štajerskem

Lepa je Savinjska dolina! Od starodavnega mesta Celja se razprostira proti trgu Mozirju, za katerim čuvajo nad njo ponosni vrhovi Savinjskih planin, ki jo z zadnjimi obronki gozdnatega Pohorja obdajajo z vseh strani. Bistra Savinja se nalik srebrnemu traku vije po dolini in sprejema v svoje naročje številne pritoke, ki z vseh strani hite vanjo. Bele ceste beže od vasi do vasi in tudi državna cesta iz Maribora v Ljubljano pelje do Celja do Vranskega skozi Savinjsko dolino. Ob Savinji in njenih pritokih, med belimi cestami in črnimi kolovozi pa leže rodovitne njive in zeleni travniki, ki jih obdelujejo pridne roke savinjskega kmeta.

Kmet je Savinjec, zaveden kmet in ponosen na svoj poklic! V Savinjski dolini prevladujejo srednja kmečka posestva, ki se tudi najboljše obnesejo. Res velikih posestev je vedno manj in se tudi težko drže, ker nizke cene kmetijskih pridelkov ne prenesejo dragih najetih moči, na malih pa zrase pre malo kruha. Zemlja je dobra, pa tudi obdelava prav skrbna. Poleg pluga in brane najdeš tu že tudi razno novejša orodja in stroje za obdelovanje zemlje. Glavni pridelek

savinjskega kmeta je namreč hmelj in v hmeljišču je treba zemljo dobro obdelati, če hočeš dobiti res polnovredni pridelek. Poleg hmelja vrže nekaj tudi živinoreja in tudi okusnega sadja se pridela precej, hrane pa predvsem za domačo potrebo. Važen problem za savinjskega kmeta je regulacija Savinje in njenih pritokov, ki se sedaj ob večjih nali-vih na široko razlijejo in povzročijo prav občutno škodo; z regulacijo in semertje potrebno drenažo, bi se pridobile znatne površine polnovredne zemlje za kmetijstvo.

Savinjski kmet si potrebno hrano pridela doma. Poleg žita za kruh ter krompirja, so-čivja in zelenjave, prideluje doma celo solnčnice, da mu da jo potrebno namizno olje. Jabolka — ostalega sadja se pridelava sorazmerno zelo malo, — porabi v prvi vrsti za jabolčnik ali tolkovec, kakor ga sam imenuje, ki je tu zelo priljubljena domača pijača, brez katere Savinjec ne more izhajati. Nekaj vinskih goric na bližnjih gričih ne nudi zadosti haska, kajti v Savinjski dolini že preneha vinorodni pas. Če je kmetija premajhna in ne nudi dovolj kruha, išče Savinjec služka v tovarnah, predvsem

tekstilnih, v premogovnikih in v lesni industriji, ali pa pomaga pri delu svojem sosedu, ki ima zemlje več, kakor pa jo more obdelati sam s svojo družino. Gozda poseduje savinjski kmet razmeroma zelo malo in zato premog tudi v kmečki hiši ni prav nič nenavadno kurivo.

Savinjecan je vesele narave in gostoljuben, četudi nekoliko nezaupljiv. Sicer mu radi očita jo bahavost, vendar neopravičeno. Res je ponosen, toda le ponosen kmet, ki se ne sramuje svojega stanu in se ne da zapostavljati kar tako. Družina je večinoma srednještevilna, 5-7-članska. Po znanem pregovoru, da je vsak delavec vreden svojega plačila, Savinjecan ne skopari pri hrani in si pošteno privoščič, kar je Bog dal in so hrani in dobri pitni vodi, ki jo v splošnem ne primanjkuje, so tudi zdravstvene razmere prav dobre in Savinjecan rad doživlja

visoko starost. Savinjski kmet iz srca ljubi svojo grudo ter ji ostaja zvest in zato celo ženini in neveste le neradi zapuste dolino. Izselsjevanje je le redko; to je bolj v navadi dalje za Mozirjem, tam v gornji Savinjski in Zadrecki dolini, kjer je malo rodne zemlje in zato tudi pridelale njegove pridne roke. Pri tečni, domači kmečki pre-premalo kruha, pa ga je treba iskati na tujem. Tudi v mesto ga ne vleče, kajti Savinjecan je rad sam svoj gospod in ne hlapčuje rad tujemu gospodarju. Le v šolo rad pošilja svoje otroke tudi v mesto, ker se zaveda, da človek nikdar preveč ne zna in da tudi kmetu le koristi čim več izobrazbe; če jo potegne potem kateri v višjo šolo, prav, če pa ostane doma, mu tudi šola le koristi.

Glavno tržišče za Savinjsko dolino je mesto Celje, kamor mora Savinjecan k raznim obla-tem in kjer kupuje tudi svoje

potrebščine v večjem. Svojih pridelkov pa tu bolj malo prodaja, kajti glavni pridelek, ki ga je treba spraviti v denar, je hmelj, središče hmeljske trgovine pa je Zalec. Savinjski krompir, ki je znan po svojem izbornem okusu in ki ga je tudi vsako leto nekaj za prodajo, se tudi le malo prodaja na celjskem trgu. Sicer ti tu vsaka ženica, ki nudi krompir, zatrdi, da je iz Savinjske doline, toda že po narečju spoznaš, da trdi tako le zato, ker je pač savinjski krompir na najboljšem glasu.

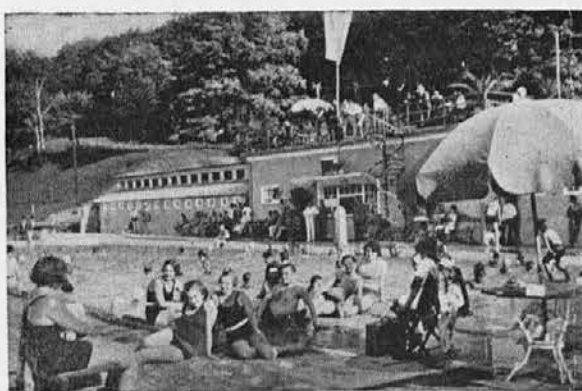
Vse življenje savinjskega kmeta se vrti največ le okoli hmelja, ki je njegov glavni pridelek in od katerega tudi zavisi njegov obstoj. Cene hmelju pa so silno varljive in neverjetno kolebajo navzgor in navzdol. Pri hmelju ni nič stalnega in nobene doslednosti, pa je razumljivo, da vse to bolj ali manj vpliva tudi na značaj

hmeljarjev. Vse, kar se godi po svetu, na en ali drug način vpliva tudi na ceno hmelja in čim bolj je hmeljar o vsem poučen, tem lažje zadene pravo pri prodaji. Zato pa Savinjecan rad čita, mnogo čita in menda nikjer ni dnevno časopisje na deželi tako razširjeno kakor v Savinjski dolini. Hmeljarju je namreč tednik že skoraj premalo, on rabi dnevnik. Hmeljar se zaveda, da mu je nujno potrebno čim širše duševno obzorje in ima zato smisla tudi za prosvetne organizacije. Po trudapolnem delu in težkih skrbah pa se rad odpoti in razveseli ter je zato tudi velik prijatelj domače pesmi. Le združnega smisla ima tudi Savinjecan, kakor slovenski kmet sploh, bolj malo. Zato pa so se do nedavna obnesle v dolini le denarne zadruge in šele zadnji čas se je razgibala tudi posebna hmeljarska zadruga za skupno nabavo potrebščin ter skupno vnovčevanje pridelkov. Hmeljarska zadruga je že doslej nudila svojim članom obilo koristi, seveda visoke cene za hmelj pa še ni mogla ustvariti. Vkljub temu pa kaže, da se polagoma le tudi združni smisel in zavest vedno bolj ukoreninjata med savinjskimi hmeljarji.

Taka je torej Savinjska dolina in tak je savinjski kmet — hmeljar! Vse je tu v tesni zve-

zi s hmeljem in glavna potreba Savinjske doline je vsekakor pospeševanje hmeljarstva, ranjoniranje in maksimiranje nasadov ter čim boljša zaščita savinjske provenience. Žal pa Savinjecan za svoje potrebe povsod le težko najde razumevanje, ker hmeljarstvo je pač posebnost, ki jo je težko doumeti, če se z njo ne živi in prav zato se mnogim zdi nekaj posebnega tudi savinjski hmeljar. Pa je lepa Savinjska dolina in lepo je tudi njeno hmeljarstvo! Zdrav in bister slovenski kmeti svoj rod živi tu, ki zvesto ljubi svojo grudo in je ponosen na svoj stan.

Inž. Janko Dolinar.

KOPALIŠČE V RIMSKIH TOPLICAH

RIMSKE TOPLICE

SPLAVARJI PO SAVINJI

Romanje na sveto Menišijo

Mrs. Josephine Eisenhardt-Vebrova

Ja pravijo, da obljuba dolg dela, torej kar se obljubi, se mora tudi izpolniti, če ne na tem pa na onem svetu. Vsaj tako so naši pradedje in vaški očaki pravili. No, in ker bi nerada hodila iz onega sveta pisati in mojo obljubo izpolnjevati, sem se pa raje sedaj pripravila in malo opisala

tisto naše romanje v stari kraj. Sicer ne bo nič posebnega, ker ti opisi, o teh potovanjih, so si kar zelo vsi nekam podobni. Kako smo šli od tukaj, kako smo se vozili, kako smo kje prišli in nazadnje pa seveda, kako smo pa od tam zopet šli. In ker nočem, da bi kateri čitatelj, ki bo tole bral, pri tem zadremal, bom kar bolj na kratko opisala in povlekla. Seveda lahko bi kar veliko storilo, bi rekla, kar celo knjigo napisala. Pa zato je treba več časa in več sposobnosti za tako obširno pisanje. Kar pa pri meni v obojih slučajih primanjkuje in končno se pa tudi moje-ga Toneta malo bojim, le kaj bo on rekel, ko bo tole pisanje videl in bral. "Ja si že spet nekaj načečkala, sem si kar mislil nekaj takega, da si zadnje čase imela kakšen poseben opravke, in si ga. Kajti že par zadnjih tednov sem pri jedi opazil, da tvoje misli niso pri kuhi, ampak kje drugje bi dejal. Ker na mizo si mi postavljala jedi dvakrat osoljene, ali pa sploh nič, prismoje-ne, prekuhane, ali pa samo prevrete. No zdaj bo zopet za en čas gmah in boš zopet normalna pri ta pravi "brihti in krjanci." Le kaj se to sili v pisanje in se sili, kaj misliš, da ljudje res tako radi te tvoje čečkarije berejo in jih, mar bi meni hlače "zaflikala" in pa k srjcam knofe prišla." Bo še godrnaje pristavil. No pa prej ko bo božič se bo menda že kaj potolažil in mi mogoče za "lon" še kakšen "prezent" kupil navsezadnje. No ja, upanje imam le. Potem pa kakor že bo.

Večkrat so me že znanci izpraševali zakaj nič ne pišem o našem potovanju. Bom za božično izdajo Ameriške Domovine mogoče kaj, sem dejala, če bom čes imela seveda. Le glej da boš, so mi naročili. Ampak veste, jaz raje čitam, kot pa pišem, kaj zanimivega iz različnih potovanj, kakor jih znajo nekateri naši dopisovalci opisovati. Na primer gospe M. Prislantova, Albina Novakova, J. Erjavce in druge in potem Jože Grdina, take opise najraje čitam v tihih večernih urah in se kar poglabim v nje ter v duhu z pisatelji potujem.

Torej, ker je po navadi v vsaki storiji nekakšen uvod, tako naj bo tudi tole. K mojemu nadaljnjemu opisu.

Leta 1928 sem se bila sama podala na tisto daljno pot, čez široko in globoko lužo in sem nato večkrat mojemu možu Tonetu, ki je doma iz Rakeka, torej rakovska "kiust," da boste vedeli, pripovedovala dogodke in zanimivosti. Pripovedovala sem mu o tem in onem, in mu s temi pomenki vzbujala že skoraj pozabljene in izbrisane spomine na nekdanje mlade dni. Zazelel si je tudi on zopet enkrat po dolgih letih gledati tiste kraje, kjer mu je tepla zibelka in tako je kar naenkrat omenil, da mogoče jo bova pobrala oba skupaj tja preko morja, pogledati kaj delajo naši dragi, kar jih je še tam. Včasih je kar na glas mislil. Pa sem ga v tisti njegovi zamišljenosti zasačila in vprašala: "Kaj si dejal, nisem razumela." — "O ja, veš, mislil sem, kaj praviš, če bi zares šla in kdaj hočeva pa iti? Ampak kako bo pa doma, saj otroci bodo še hišo raznesli in kdo ve, kaj bodo med tem časom počeli, ko naju ne bo." Jaz sem pa pripomnila: "Ej, samo da bo streha ostala." Torej ti pomenki so se vršili lanskega spomladi.

Kar naenkrat, v moje največje začudenje, bilo je začelkom maja, Tone reče: "Ti, kaj praviš, če bi šla z Ile de France, ki gre iz New Yorka 7. junija?" Jaz sem bila tako presenečena nad njegovo nenadno odločitvijo, da en čas še k sapi nisem mogla priti in sem mislila, da mogoče sanjam ali kali. No, pa je bila živa resnica. Seveda, radi lepšega, se nisem hotela pokazati kako strašansko sem vesela te novice in sem rekla: "Kar sam bi šel, bom pa jaz dom in otroke pazila." — "No, sam ne grem, tudi ti boš šla z menoj." Jaz pa vesela, kar samo se mi je smejalo, menda ja. No in nato sva pa kar nekam hitro vse pripravila, dobila potrebne listine in "šif karte," napolnila par ročnih kovčgov, se poslovila od naših otrok in sosedov, ter naših znancev, in na binkoštni ponedeljek, 6. junija lanskega leta, to je 1928, popoldne ob 5. uri iz tukajšnje loraanske postaje odrinila proti New Yorku. Še en prijateljski stisk roke, gorak poljub, tih pogled ter prisrčni zbogom do svidenja. Pa je vse in vsi, ki so naju sprejeli od vlaka, so nama izginili izpred oči, in midva njim. Težko je bilo nama in tudi našim dragim, ki sva jih pustila, pa upanje na zopetno svidenje je ublažilo tisto težko uro slovesa.

Vozila sva se vso noč srečno. Drugo jutro, nekako ob 8. uri, sva bila že v New Yorku in takoj na ladjo, ki je že čakala da odpelje, in res čez par ur, ko sva dospela tja, smo že odrinili. Voznja je bila vse skozi prav lepa. Jaz sem bila en dan malo pri ta bolanih, Tone pa nič. Ampak mrzaj je bil pa res tak, da skoraj ni bilo mogoče biti na krovu. Ljudje so se največ kar notri tiščali, če so bili pa na krovu, so morali biti

Veseli Božič!

Marija Kurnik:

BOŽIČNI UTRINKI

Višave prelestno nocoj se žarijo, vse krasnejše zvezde nocoj se blišče. Naj srečni pastirci nas v vrsto strnjijo, z njimi k Detetu, naj srca hite.

Na zemljo poniža Rešenik se kot dete, v naše rešenje nocoj se rodi. Za nas tam izteza ročice presvete, na gričku izprati duš madež želi...

Na tisoče src je nesrečnih, ki plaka, v srčni bridkosti — utehe želi... Besedo tolažbe — pomaga — On čaka, če naše oko se v solzah topi.

Hitimo, hitimo vsi k Tebi o Dete, božični mir, srečo, dobimo tam vsi... Nebeške tolažbe, pomoči presvete, o Dete božje, bogato izlij...

pa dobro oblečeni. Nekateri ženske so imele celo kožuhe na sebi. Slovencev ni bilo na tisti ladji, niti enega ne. Nekaj Hrvatov in Srbov, Slovkov in Čehov pa precej. Dobila sva takoj družino, en prijazen belgijski par, ki sta šla iz Flint, Michigan v Belgijo za stalno. Kar dobro smo se zastopili, posebno pa moj Tone in tista Ančka, sta si kar nekam čez rame pomežikovala. Pa me je enkrat neka Hrvatica, ki je bila tudi večkrat v naši družini, opozorila in dejala: "Kaj nič ne vidite, kako se vaš 'človek' in ona žepa za vašim hrbtom onegavita?" Jaz sem se pa samo posmejala in rekla, da to je vendarle samo šala in da naj se zabavajo, če imajo veselje pri tem. Saj smo vendar ljudje in jaz sama ljubim šalo. "A jaz bi ne pustila tako, če bi bila vi," je še dobrohotno pripomnila. No ja, smo pač ljudje različnih naziranj in mišljenj.

V Havre smo dospeli 13. junija ravno na godovni dan mojega Toneta in nato proti Parizu. Tam smo prenočili v nekem finem hotelu ravno nasproti kolodvoru. Naslednji dan smo jo mahnili proti naši

Jugoslaviji. V vlaku smo se vozili skupaj z našimi hrvatskimi znankami z ladje ter par Srbkinj; bile so vse prav prijavne in inteligentne ženske. Predlagala sem, da dajmo kaj zapeti; bilo je soglasno sprejeto, no ja, in res sem jo jaz prva naprej vrezala, "Kje je moj mili dom," in moj Tone mi je podpora dajal. Kakopak! Hrvat-ske dame so pa tudi pokazale, da imajo prav lep glas. Zapele so tisto, "Oj djevojka, oj pri-tudi večkrat v naši družini, pa še srbski gospi zapeli o ne-kem mladem doktorju, čudno, res, da se ravno tako "utrefi," da smo bili sami Jugoslavlani v tistem kupeju in zastopniki našega troimenskega naroda. Končno smo pa še po angleško eno zapeli, tisto namreč "Darling I am Growing Old," in nato smo si pripovedovali še vsa-kovrstne doživljaje in se šalili vsevprek. Še ponoči sem se v sanjah smejala tistemu, kar je naša srbska sopotnica povedala. Kar pa jaz ne morem tukaj zapisati, ker bi gotovo ne šlo skozi uredniško cenzuro.

Torej iz Pariza v Švico, Basle, Zurich, Buchs in na Koroško ter nazadnje pa v Jugoslavijo — Jesenice. Kaj takrat srce

občuti, ve samo oni povedati, kateri se je po tisti poti vozil. Vsi smo rinili k oknom, da bi čim prej zagledali naše gore, naše vasi, cerkvice in naše domače ljudi — Slovence. Toda vse moje srčno veselje so mi pa pokvarili tisti firbčni "ibljaj-terji" na Jesenicah, ki mislijo, da morajo vsaki kovčeg natančno do dna preštrefiti in prebr-skati. Sicer pravi vljudno oko postave: "Prosim odprite kovčge," in nato pa joj in prejoj. Kar vse mi je premešal in skoraj ven zmetal. Jaz pa huda, kako bom zdaj vse to nazaj spravila in zložila. Zaman sem ga prosila, da naj mi nikar tako ne brska, saj nimam nič takega, da bi bilo carini podvrže-no, pa fant še slišati ni hotel, meni pa hudo, kar v jok mi je šlo in sem se hudovala nad ubo-gim revežem, ki ni rad, ampak je moral storiti, kar mu je ukazano. Tako je hotel, da je bil ves prepoten, in ko je bil gotov, jo je hitro pobral iz našega kupeja, pa v druge.

Precej časa je vzel, da so vse pregledali, res ne vem, za-kaj tako vse natančno pregle-dujejo in kaj vendar iščejo po-potniški prtljagi. No, hvala (Dalej na 2. strani.)

Prelepa je ribniška dolina

Albina Novak:

Vsaakega izseljenca je pač naravni nagib, da nosi v srcu hrepenenje še enkrat videti tisti kraj, kjer je bil rojen. Posebno goreče postane to hrepenenje v srcu tistih, ki smo v tujni že veliko vrsto let in v katerih mislih so spomini samo iz otroških let.

Nestetokrat sem premišljevala, ali bo sreča mila, še enkrat videti ribniško dolino! To premišljevanje je bilo obsuto z gorečimi nadami in hrepenenjem! Mnogokrat so bile sanje tako čuteče, da sem ves naslednji dan v duhu romala od kraja v kraj. Z vsakim letom so postali spomini jasnejši in potolažila sem se edino v upih, da še enkrat obiščem rodno zemljo.

Takoj po razglasitvi izleta Slovenske ženske zveze v Ameriki, pa nisem imela miru v srcu. "Jaz moram iti tja z našimi sestrami!" Tako sem si mislila dan za dnem. Pregovor, ki pravi, da upaj goreče in izpolnila se ti bo želja, je resničen, ker moja sreča imam pripisati k temu v celoti.

Med izletnicami, ki so se podale tja 22. junija, 1938, sem bila tudi jaz. Voznja, kot je bilo že mnogokrat poročano, je bila ena velika zabava vse skozi. Na parniku smo sklepali, kam bomo šli in kaj vse bomo videli. Rečeno je bilo, da najprvo si ogledamo Pariz in nato pride na vrsto slovesni sprejem v Ljubljani.

Po tedenskem odpočitku, vsak v svojem kraju, smo napravili izlet po Sloveniji, oziroma po Gorenjski, Štajerski, Dolenjski in Notranjski. Ko smo se delno odpočili, potem je prišel na vrsto drugi izlet — v Zagreb, Beograd, Sarajevo, Dubrovnik in od tu pa s parnikom po Jadranskem morju v Split in potem po Hrvaški. Ogledali smo Plitvička jezera in nato zopet kraket odpočitek. Potem je bil na vrsti izlet na Sušak, v Trst, Benetke, Postonjska jama itd. In ko smo se odpravili na pot, nazaj v Ameriko, smo šli skozi Dunaj, Prago, Berlin, po južni Nemčiji v Brussels, nato v London in v Southampton na parnik in proti New Yorku. Vse to se je tako izvršilo in prišli smo nazaj bogati v izobrazbi.

Sprejem ob našem prihodu v Ljubljano je bil prisrčen in prizori ob srečanju sorodnikov in prijateljev je bilo nekaj, za kar se ne najde besed, s katerimi bi se do veljave opisalo ginenjenje ljudstva in izletnikov. Vse to je imelo svoj pomen. Toda zame Ljubljana ni imela tistega čara kakor za tiste, katerim je bila poznana. V mojem srcu je bila nad vse goreča želja po ribniški dolini. Ribniško sem hotela videti po 28-letni odsotnosti. Samo to mi je šlo po glavi, kakor na primer ljubimec, ki ima oči samo za eno dekle, ki hoče njo najprvo videti, potem šele druge. Tako je bilo z menoj. Torej prvo nedeljo v domovini sem hotela preživeti v Ribnici ter biti navzoča pri sveti maši v

cerkvi sv. Štefana. Ob prihodu v Ribnico nisem želela pozornosti in zato tudi nisem naznanila sorodnikom, kdaj pridem. Hotela sem se sama znajti na postaji in se prepričati, če mi je kraj še znan kot v mladosti.

Albina Novak

Iz Ljubljane sem se odpeljala z vlakom v nedeljo ob petih zjutraj. Voznja do Ribnice vzame približno tri ure. Voznja do tja se mi je zdela, kot da se peljem v nebesa. Oči mi niso krenile od okenj skozi vso pot. V Grosupljem je vlak postal nekoliko delj, ker je važno križišče novomeške in kočevske železniške proge. Tam odcep-ljajo vozove, kateri so za v Novo mesto. Grosuplje je približno pol poti iz Ljubljane do Ribnice.

Rojstna hiša Albine Novak

Kar naenkrat smo se pripeljali do postaje Velike Lašče. Od tam je približno 15 kilometrov do Ribnice. Bil je krasen razgled ob vzhajajočem soncu, katerega žarki so odsevali posebno krasen na visoki stolpa župne cerkve. Pri srcu mi je postalo čedalje tesnejše, ko smo se ustavili za par minut na postaji v Orteneku, bi bila najrajši že tam izstopila. Hipoma smo se ustavili v Žlebiču, to je samo pet kilometrov od Ribnice. Ko smo zapustili postajo v Žlebiču, nisem mogla več sedeti, temveč zdelo se mi je, kakor bi me kdo objel z najtoplejšo odejo, tako mi je postalo toplo po vsem životu.

Kar naenkrat sem zagledala visoke skale v Veliki gori! O teh kamenitih stenah je mnogo pripovedk ter so vsem znane kot Ribniški svati. O tej svatbi zna posebno tipično pripovedovati naš filozof doktor Franc (Dalej na 6. strani.)

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem gostom, prijateljem in znancem širom Amerike in stare domovine želita

MR. in MRS. JOSEPH PLEVNIK
BRIDGE TAVERN
694 E. 152nd St.

Izborna restavracija, izvrstna kuhinja, legalna vina, žganje in pivo

Vsa najboljša postrežba posetnikom Clevelanda

Preskrbite si premog!

V gorki in udobni sobi so prazniki veliko prijetnejši, kakor pa da človek prezeba v mrzli zimski prostorih.

Mi imamo najboljši premog vseh vrst. Pokličite nas po telefonu, da vam ga pripeljemo.

Pri našem slovenskem podjetju v Clevelandu dobite najnižje cene za dobro blago.

BLISS COAL CO.

22290 St. Clair Ave. KEnmore 0808
Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem rojakom

Vesele božične praznike in srečno, blagoslovljeno novo leto vsem našim odjemalcem, prijateljem in sorodnikom želi

OBLAK-ova TRGOVINA S POHIŠTVOM
6612-14 St. Clair Ave. HEnderson 2978

Prisrčno se zahvaljujemo vsem našim dragim odjemalcem za prijazno naklonjenost v tekočem letu ter se obenem toplo priporočamo cenjenemu občinstvu za blagohotno naklonjenost v novem letu.

Oglejte si našo najlepšo razstavo najbolj pomembnih daril za božič in novo leto.

LOUIS OBLAK, lastnik.

Zelimo vsem našim prijateljem in odjemalcem vesele božične praznike in srečno novo leto

KREMZAR FURNITURE

Imamo popolno zalogo pohištva za dom, Maytag, Boss in Apex pralnike, Electrolux ledenice, Magic Chef peči in Grand peči, RCA Victor in Zenith radije. Popravljamo vse vrste pralnike in radije.

Joseph Kremžar, lastnik

3063 Pearl Ave. 6405 St. Clair Ave.
Lorain, Ohio Cleveland, Ohio

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem odjemalcem in prijateljem

FRANK PAULIN'S SERVICE STATION

ATLANTIC GASOLINE

vogal St. Clair Ave.
in 61. cesti

Vse, kar potrebuje vaš avto, dobite pri nas. Lepa hvala za naklonjenost in se priporočamo še v bodoče.

ROMANJE NA SVETO MENIŠIJO

(Nadaljevanje s 1. strani)

Bogu, sem si kar oddahnila, ko sem zopet vse nazaj v kovčeg stlačila in se je vlak začel pomikati naprej. Naprej proti Ljubljani, tisti carinski uradnik je pa prišel nazaj v naš kupej in se je začel nekam opravičevati, rekoč: "Gospa, vi ste se pa res nekam preveč razburili poprej, kaj hočete, to je naš kruh. Saj ste videli, da moramo biti natančni pri preiskavi, ker sta nas opazovala dva višja uradnika. Res, nerad sem vam napravil toliko dela, pa oprostite mi morate." Jaz sem mu pa rekla, da za kazen, mi bo moral moje kovčge pomagati nesti iz vlaka. "O ja, prav rad bom to storil, samo hudi ne smete biti več name. Dajte no se malo zopet nasmejljati, tako kakor ste se poprej smehljali, ko sem vas prvič zagledal, ko ste vsi srečni in smehljajočih oči, zrlji po tej naši prelepi cokolici. Saj sem vam na uslugo z vsem kar vam morem ustreči, pa magari, če hočete, še vas ponesem z vlaka," je še hudomušno pristavil. Kakopak! Jaz pa v smeh. Moj Tone naju je malo po strani gledal, ampak rekel pa ni nič. No, in v prijaznih pomenkih smo se pripeljali do naše prelube zadnje postaje. Ljubljana! Pri oknu sem gledala znane mi kraje. Gledala sem tudi če bom videla kakšen znan obraz. Oh, sem rekla, saj naju noben ne čaka, čeprav sem pisala, da morebiti prideva ta in ta dan. In vendarle, čakal naju je prijatelj Toni V., ki je kot uradnik v službi na ljubljanskem kolodvoru. Takoj sem ga spoznala in tudi njegovo bistro oko je naju hitro zagledalo med drenjajočo se množico. Po prisrčnem pozdravu mi je izročil prav lep šopek dušičnih rož. Na, Pepca, naj ti bo prvi rožni pozdrav v domovini. Kakor so lepe te cvetke, tako naj bo tudi tvoje začasno bivanje v domačem kraju, med svojimi dragimi. Solznih oči sem se mu nemo zahvalila. Saj govoriti nisem mogla. Srce je bilo prepolno in nad vse srečno in do skrajnosti ginjeno. Saj vem, da če bi bila le spregovorila takrat, bila bi na glas zaplakala in tega pa nisem hotela. Junaško sem premagala, samo sebe in se vsa srečna nasmehnila in se kar naprej in naprej smejala.

Oh, kako bi se pa ne smejala, saj sem že skoraj doma. Doma med svojimi domačini. Iz kolodvora smo šli čez cesto v urad Francoske linije, tam se malo preoblekli in umili, tako da smo zopet malo bolj cloveško izgledali. Saj veste, da dolga pot človeka kar natančno zdelja. Nato smo se šli okrepčati v kavarno takoj zraven in napisali par kart in jih poslali našim dragim čez morje ter jim s tem dali vedeti, da smo srečno prišli čez lužo. Potem smo šli še s prijateljem Tonijem malo po mestu in obenem se razgovarjali o tem in onem.

Oh, kako bi se pa ne smejala, saj sem že skoraj doma. Doma med svojimi domačini. Iz kolodvora smo šli čez cesto v urad Francoske linije, tam se malo preoblekli in umili, tako da smo zopet malo bolj cloveško izgledali. Saj veste, da dolga pot človeka kar natančno zdelja. Nato smo se šli okrepčati v kavarno takoj zraven in napisali par kart in jih poslali našim dragim čez morje ter jim s tem dali vedeti, da smo srečno prišli čez lužo. Potem smo šli še s prijateljem Tonijem malo po mestu in obenem se razgovarjali o tem in onem.

Toni je bil pred več leti tudi v Lorainu, kjer ima dosti sorodnikov in znancev, o teh je rad slišal, kako se imajo. Treba je bilo iti zopet na kolodvor, kajti vlak proti Rakeku, najnemu končnemu cilju, odpelje iz Ljubljane malo pred 2. uro popoldne. Poslovili smo se s prijateljem in rekli na svidenje ter se polna nemira odpravljala proti domu. Moj Tone je bil zelo nervozen, kar dočakati ni mogel, kdaj bo Rakek zagledal. Saj si lahko vsak predstavlja po 35 letih odsotnosti, kakšna izprememba ga čaka v vsem. Ves čas sva v vlaku stala in gledala skozi okno, gledala znane kraje, ki so hiteli mimo naju in štela postaje Borovnica, Vrhnika, Logatec, Planina in zdaj bo pa najin Rakek. Ah, moj Rakek, je Tone tiho rekel. Gledala sem ga po strani, kako je bil nemiren in ves nepočakan zrl na zadnji ovinek in ko se je vendarle končno prikazala gora Javornik in nato pa Rakek, rojstni kraj mojega Toneta, me je prijel za roko in komaj tiho izjekljal: "Poglej no, pogledaj, saj to je pa Rakek."

Zopet sva polna nemirnega pričakovanja oba gledala skozi okna, če bova zagledala kakšnega najinega sorodnika in res, tam je stal moj brat Ivan in Tonetova nečakinja Jelka. Ko se je vlak ustavil, sva hitro zmetala najine kovčge doli in se še sama komaj skobacala doli iz visokih stopnic. Veste, tam v naših krajih ni tiste postrežbe, katere smo na 'ajeni tukaj v Ameriki. Tukaj željniški uradnik odpre vrata in stopi najprej sam iz vlaka in nato podstavi primeren stolček in pomaga potnikom doli in tudi prtljago vam pomaga doli znositi. Ali tam preko luže ni te navade. Tam si morajo potniki kar sami pomagati, kakor vejo in znajo. Ej, U. S. of America, je le ena sama, edina na celem svetu, vam pravim, in tudi drugi tako rečejo; vsi tisti to vedo, ki so že imeli čast voziti se po onostranskih vlakih.

Po prvem prisrčnem pozdravu mi je tudi moj brat izročil prelep šopek opojno dišečih rdečih nageljnov. "To je pa prvi pozdrav iz domačega vrta tebi, sestra Pepca." Vroče sem jih poljubila in z vso dušo vdihavala opojni vonj preljubih mojih nageljnov, ah pozdravljeni nageljčki iz našega vrta, sem tiho šepnila in kar obraz zagrebla v nežne cvetove in že kar v duhu gledala naš prelepi vrt, vrt poln vsakovrstnih najlepših cvetlic. Komaj sem čakala, kdaj se odpravljamo proti mojemu domu, gori na našo staro Menišijo, tja v mojo malo in meni tako ljubo rojstno vasico, ki se ji še vedno reče Selšček.

Ampak tukaj je moj mož Tone. On tudi želi videti in pozdraviti svojo sestro in druge njegove sorodnike, kajti njegovi starši so že davno odšli v večnost. Šli smo iz postaje k sestri mojega moža, ki je tudi komaj pričakovala, da zopet po

dolgih letih vidi svojega ljubelega brata Toneta. Na glas je zajokala sestra Micka, ko je obšla svojega brata in tudi on nje nkrat se je tiho solzil. Že poprej ves čas, ko smo šli doli po vasi, si je z robcem brisal oči, ko se je oziral po znanih ljubih krajih. Spomini iz mladih let so zopet oživeli in stopili pred njegove oči. Kdo ne bi bil ginjen. Dober obed naju je čakal, ampak kdo bo jedel, saj še govoriti dosti nismo mogli, bili smo vsi tako prevzeti srečnega svidenja.

Avto z najinimi kovčgi je že čakal pred hišo in vozniku se je mudilo še drugam. Zato smo rekli za enkrat na svidenje vsem in obljubila, da čez par dni za gotovo prideva in se bomo takrat dalj časa ustavila in se več pogovorili. Seveda, Tone bi bil menda najraje kar na Rakeku ostal, ali mene je pa srce vlekel pod krov domače hiše. No, saj z avtom gre kaj hitro. V petnajstih minutah pa bomo doma v Selščku, je brat povedal. Avto je kar šinil po vasi proti Cerknici, na ovinku tam v Podskrajniku sem že zagledala goro Slivnico, in nato pa Cerknico. Ustavili smo se za hip, da pozdravimo mojega ljubelega najmlajšega brata Jožkota, ki ima prav lepo novo hišo v cerkniškem predmestju. Kar zavriskal je, ko nas je zagledal. Ah, Pepček, naš Pepček, sem zajecjajala, ko sem dragega brata obšla. Predstavil nam je svojo ljubko ženico Mimico, ki je tudi Meniševka, Čopča iz Begunje in zraven pa malega 2 letnega prestolonaslednika Jožkota in še mlajšega komaj par mesecev starega Janezka. Voznik je zopet opomnil, da se mu mudi. No pa smo rekli zbogom in jutri na svidenje, ter jo ucvrli iz Cerknice.

Zopet ovinki in na teh ovinkih morajo biti vozniki kar previdni kako vozijo, posebno se ker so ceste tam po večini zelo ozke. In zopet tam na zadnjem ovinku sem zagledala visoki hrib, naše staro špičasto Strazišče in nato pa Begunje ter našo ljubo vasico, pa našo hišico, ki se je vsa belo bliščala in me oddaleč pozdravljala in klicala ter vabila, pridi otrok, pridi zopet enkrat se spočiti pod mojo streho. V duhu sem razprostita roke ter rosin oči pritisnila vso to milobo na moje kakor nemirni valovi razburkanega srca, ki mi je hotelo kar iz prsi skočiti, tako da sem kar z rokami tiščala prsa. Na glas sem vzkliznila: "Ah, pozdravljena rojstna vasica, pozdravljena hišica očetova, in pozdravljeni vsi... vsi, ki ste tukaj doma in vsi tako blizu mojega srca, ki vas vse, vse tako zelo ljubim."

Mojemu Tonetu sem se kar vsa izpremenjena zdelala, saj tako mi je pozneje pripovedoval, da so moje oči imele nek čudovit lesk in lica so rdela kakor tisti nageljni, ki sem jih tako trdno tiščala na prsih. Mislim, da boš kar iz voza skočila.

(Dalle na 2. strani)

ANTON NOVAK

SLOVENSKA

PEKARIJA

6218 St. Clair Ave.

Se priporoča slovenskim in hrvatskim gospodinjam za nakup dobre, domače pecive, kot: POTICE, PIŠKOTE, STAROKRAJSKE PRESTE IN VSAKE VRSTE KEKSE Voščim vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim odjemalcem.

ANTON SVETE

Zelim vsem odjemalcem in prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto!

GROCERIJA : CANDY : CIGARE : CIGARETE
IZVRSTNO PIVO

Se priporočam za obilen poset. Točna postrežba. Imam fine doma posušene klobase.

Pripeljem tudi na dom, ako naročite.

1184 E. 60th St.

HEnderson 4813

Vesele božične praznike in srečno novo leto vošči vsem svojim odjemalcem in prijateljem

D. LUSIN'S SOHIO SERVICE STATION

6002 St. Clair Avenue

Se priporoča, da ga obiščete kadar potrebujete gasolin ali olje za vaš avtomobil.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem prijateljem in znancem želi

ANTON KOTNIK

7513 St. Clair Ave.

Slovenska točilnica najboljših legalnih likerjev, vina in najboljše pivo ter okusen prigrizek.

Se toplo priporočam za obilen obisk.

FRANK KLEMENČIČ

1051 Addison Rd.

HEnderson 7757

BARVAR in DEKORATOR

Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost in se priporočam še v bodoče.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem skupaj.

PRIJATEL'S PHARMACY

SLOVENSKA LĚKARNA

St. Clair Ave., vogal E. 68th St.

ENdicott 9571

Pošljemo na dom.

Zelimo vesel božič in srečno novo leto.

Kadar primerjate cene, primerjajte tudi kakovost!

LOUIS J. PRINCE

GROCERIJA

1209 Norwood Road

Vesele božične praznike in srečno novo leto!

RUDY BOŽEGLAV

1125 East 60th Street

Se priporoča cenjenemu občinstvu za nakup finega vina za praznike.

Mi prodajamo na debelo in na drobno.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem prijateljem in znancem.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem in prijateljem, kakor sorodnikom in znancem v stari domovini želi

MRS. JOSEPH MLAKAR in SIN

SLOVENSKA GOSTILNA in DELIKATESNA TRGOVINA

843 - 839 East 222nd St.

V naši trgovini se dobijo božična darila za otroke. V gostilni pa najboljša pijača in vedno vesela družba.

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem. — Zahvaljujemo se vsem za naklonjenost v preteklem letu in se priporočamo tudi v bodoče

FRANK BRICEL GARAGE

24465 Lakeland Blvd. KEnmore 1087-R

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem gostom, prijateljem in znancem želi

GEO. TUREK

16011 Waterloo Rd.

SLOVENSKA GOSTILNA in RESTAVRACIJA

Dvorana za svatbe, Surprise parties, plese in društvene seje—cene nizke, postrežba prvovrstna

Vesele božične praznike in srečno novo leto želita vsem odjemalcem in gostom

MR. in MRS. JOHN TRČEK

15506-08 Holmes Ave.

SLOVENSKA GOSTILNA in DELIKATESNA TRGOVINA

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem in prijateljem želi

COLLINWOOD BAKERY

JOHN ZALLAR, lastnik

16006 Waterloo Rd. KEnmore 1304

Vedno sveže pecivo, kolači, potice in kruh

TEXACO SERVICE STATION

CHARLES WICK in SIN

vogal E. 185th St. in Neff Rd.

KEnmore 5797

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem in prijateljem

SLOVENSKA TRGOVINA Z ŽELEZNINO, VSEM ORODJE IN NAJBOLJŠO BARVO

JIM SEPIC

16009 Waterloo Rd.

Član Progresivne trgovske zveze

Zeli vsem rojakom vesele božične praznike in srečno novo leto v toplem priporočilu nadaljne naklonjenosti v slučaju potrebe

KOMIN'S PHARMACY

SLOVENSKA LEKARNA

JOHN KOMIN, lastnik

6430 St. Clair Avenue, vogal Addison Road

Zeli vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem.

ROMANJE NA SVETO MENIŠIJO

(Nadaljevanje z 2. strani)

No, končno se je avto ustavil na koncu najine dolge poti. Ustavil se je na domačem dvorišču, pri naši Vebrovi hiši. Kar kmalu bi bila skozi zaprta vrata avta planila doli, saj menda bi bila res, da me ni Tone zagrabil in potisnil nazaj na sedež in dejal, da naj ne divjam tako, saj smo doma, zdaj no, mi je še pomirjevalno dejal in tudi njemu je solza blestela v očeh. Ko je videl mojo vznemirjenost in razburjenje veselje. Zopet sem gledala, kje je vendar kdo. Hitro sem letela okoli vogla in kar butnila v mojo sestro Francko in v Zofko, ki je žena mojega brata Ivana in ki sem jo prvič videla in jo takoj zaklenila v kotiček mojega srca. Ravno sta hoteli iti ven iz hiše, ko sta zagledali, da se je naš avto ustavil pred hišo, pa sem jih jaz prehitela. Ah, preljube moje, pozdravljene! sem vzklincnila, najprvo sem objela in poljubila vsako posebej, potem pa kar obe k sebi tiščala; jokale smo pa kar vse tri skupaj. Končno je še moj Tone prišel notri in seveda tudi on je bil deležen kot preljubi svaki, najlepšega sprejema. Moj brat in gospodar naju je peljal v hišo in tam naju z iskrenimi in toplimi besedami še enkrat prisrčno pozdravil; dejal je: "Preljuba sestra Pepca in dragi nam svaki Anton, bodita oba kar najgorkeje pozdravljena pod domačo našo streho. Kar imamo je vse vajino. Mislim, da sta v svojem domu, seveda pri nas je vse skromno in ni tiste komoditete kakor jo imate tam v Ameriki. Pa imejte zavest, da sta doma pri svojih, ki vaju imamo oba vsi zelo radi; naj bo vajino bivanje kar nad vse srečno in zadovoljno."

Videla sem, da je bil tudi brat Ivan zelo ginjen in neizrečeno vesel najinega prihoda. Kajti besede so mu od ginjenosti komaj šle iz ust in še enkrat nama je stisnil roke in hitro odšel iz sobe. Videla sem, da si je tudi on brisal z robcem oči.

Ozrla sem se in začela ogledovati okoli sebe in šele nato se spomnila, da ni nekoga več. Več ni mojih preljubih staršev, ki so bili še pred desetimi leti tukaj. Tako se oba čvrsta in vesela. Zopet se mi je srce raznežilo in v grenkem spoznanju sem hridko zaihtela. Tako so si vedno želeli videti in poznati mojega moža, pa jima ni bilo dano to dočakati; Vsemo gočni jih je poprej k sebi poklical. Kar potolažiti se nisem mogla pri misli, da le kako neizrečeno bi bili veseli, če bi bili to dočakali. No, pa le Bog našo usodo vodi, le Bog našo bodočnost zna...

Drugi dan, 16. junija, je bil praznik Svetega Telesa in procesija v Cerknici. Pa smo jo pobrali kar peš doli, nasproti nam je prišla moja nečakinja Anica Obrezova, ki ima zelo odgovorno službo v Cerknici, je namreč uslužbena kot "ce-sarsko kraljeva" in izprašana babica za ves veliki tamošnji okraj. Procesija je še vedno v tistem sijaju. Zvonovi cerkniški imajo prelepo doneč glas in so z vso milobo poveličevali tisti dan in cerkveni pevci so se

tudi imenitno postavili z svojimi krasnimi glasovi. Potem pa fantje in dekleta v narodnih nošah, ter šolska mladež, ki jih pa ni bilo malo, z svojimi učitelji, in požarni bramborci so se tudi imenitno postavili v svojih krogih. Procesija gre še vedno tisto pot kot je šla pred 30. leti in ljudstva nič koliko iz vseh krajev in vsi kar prav lepo opravljani.

Kmalu bi res človek ne verjel, da je v stari domovini. Na obed ali južino nas je že prejšnji dan povabil moj brat Jožko in njegova Mimica se je izkazala kot imenitna kuharica. Brat Jožko ima v Cerknici zelo dobro vpeljano čevljarsko obrt, ter je na vso moč priden in podjeten fant. Popoldne smo šli pa vsi skupaj zopet nazaj na naš dom v Selšček. Tam so pa naši domači iznenadili mojega Toneta in mu priredili prilepno presenečenje in to na čast njegovemu godu, ki je bil par dni poprej. Res smo se kar nad vse imenitno zabavali s petjem in šalami ker so vaščani zvedeli, da sva doma, so seveda začeli prihajati naju pozdravljati in ker ima skoraj vsak, kate-rega svojcev v Ameriki, so tudi radi slišali kaj o njih. Posebno so bili veseli daril, katere sva nekaterim prinesla od njih sorodnikov.

V nedeljo 19. junija je bila pa procesija Sv. Telesa v Begunjah. Bilo je vse ravno tako kakor v Cerknici, samo ljudje drugi, seveda. Dan nad vse krasen in procesija se vije še vedno tako kakor se je v nekdanjih časih. Kako sem bila prevzeta nad vso to krasoto, se ne da povedati. Zvonovi menda nikjer s tako milobo ne pritrkavajo in pevci tudi menda nikjer tako lepo ne pojo kakor na naši preljubi Menišiji.

Ah, kakšna slast je bila zame vse to videti in slišati. Najraje bi bila na ves glas zavriskala — zavriskala iz vse duše, iz globine srca — tako sem bila Bogu hvaležna za vse to, da mi je bilo dano še to doživetje in dočakati, kar sem si vedno tako neizrečeno želela.

Na pokopališču sem obiskala in pozdravila tisti dan prvič moje ljubljene in nepozabne starše, lep spominek krasi njih grob. Grob, ki je vedno odet s prelepimi cveticami. Zakar skrbi moja mlajša sestra Francka. Takrat sem se samo malo pomudila ob kraju gomile, ki zakriva moja najdražja bitja, moja roditelja, ali vrnila sem se pa takoj drugi večer v spremstvu mojega moža in sestre Francke. Bil je tih poletni večer, z milijoni zvezdic posuto nebo se je jasno bočilo nad nami in blede luna nam je z vso svojo mrzlo lepoto na naši poti svetila. Morala sem priti na grobove in se tam tiho pogovoriti z milimi mojimi pokojniki. Tiho sem se zgrudila na gomilo in objela mrzli brezčutni kamen. Iz oči so mi vrele grenke solze in iz srca je prihajala ena tiha tožba. Oh, le zakaj ste umrli mamica moja in očka? Zakaj niste počakali naše vrnitve; pogledjte doli iz neba na vašo hčerko, pogledjte vaš otrok kleči tukaj in vas zamaš kliče in prosi vašega blagoslova. Tiho sta stala in ihtela zraven mene moj mož in moja

sestra. Ko se mi je srce nekoliko umirilo, smo se odpravili proti domu, kamor smo dospeli že precej pozno. Med potjo mi je morala sestra Francka pripovedovati o vsem in o zadnjih trenutkih naših staršev. "Spominjali so se nate in te še na smrtni postelji blagoslavljali, tebe in vse tvoje," je še nazadnje povedala sestra. Res žalostno, pa vendar tako zelo tolažilno za moje srce.

Čez nekaj dni, ko sva se malo odpočila od dolge poti in se malo razgledala okoli hiše in obiskala po vasi naše sorodnike, sosede in znance, sva se odpravila na Tonetov preljubi Rakek. Kar peš na bližnjico sva jo mahnila čez Kamno gorico, po stari poti s Tonetom. Med potjo sem šla gledati, če je še tisti veliki kamen tam pri eni ogradi, ki ima nekako majhno, za eno šalco veliko kotanjno na vrhu. Ko sem jaz nekoč šla iz Rakeka je bilo strano vroče in bila sem hudo žejna, našla sem tam vodo in si tako menda življenje rešila s tistimi par kapljicami prestane in sparjene vode. In res, kamen je še vedno tam. Samo malo je bolj siv in z mahom obraščan in bolj z grmovjem zakrit, tako da sem ga kar s težavo našla.

Tam na križpotu, ko se gre po stari poti iz Cerknice v Bezovlak in tja naprej v gozdove ter na Borovnico, stoji tudi še vedno leseno znamenje križa. Tam, so pravili, da so nekega potnika ponoči ubili in ropali. Kar nekam streslo me je in sem kar nehoti Toneta prišla za roko in mu rekla, da naj bolj hitro stopiva. "Pa menda te ja ni ob belem dnevu strah in saj sem jaz tukaj pri tebi, le nič se ti ni treba bati. Jo vidiš tole," in mi je pokazal svojo stisnjeno pest, "le naj kdo pride nama na pot, mu bova že pomagala naprej in ti imaš pa tudi mareljo v roki, za silo bi bilo tudi tisto; kar kje po buči ga prasni, če bi res kaj prišlo. No, pa upam da ne bo treba." No, hvala Bogu, dosti poti na vse kraje sva naredila peš, pa vedno brez vsake nezdge in ko sva se bližala Rakeku, je pa tudi on, Tone, začel iskati nekake skalce tam ob poti in res, tudi on je še našel kar je iskal. Spomini iz njegovih otročjih in pastirskih let. Ustavila sva se tudi pri kapelici, ki je menda nekaka meja med Cerknico in Rakekom, na vsaki strani kapelice še vedno stojiti stari lipi, kdo ve koliko stoletji že stari. Dolgo več gotovo ne bosti kljubovali vetrom. Le naj pride kakšen velik vihar, pa bo prav gotovo podrli te stare spomine nekdanjih dni. Res škoda, da se ni malo bolj pazilo na take starine, kakor so ravno te lipe. Pastirji so namreč v njih debelih kurili in tako so vse obžgane in osmojene, da je res sam čudež, da še sploh stoji in zelenijo. Nekaj korakov pod potjo od kapelice pa tudi še vedno stoji razvaline starega loškega gradu. Tja sva s Tonetom krenila in si ogledala še vedno trdne zidove, nekaj je bil tam samostan, kakor zgodovina pove, in ta samostan je cesar Jožef razpusil in menihne pregnal, tako je vsa nekdanja slava minula in šla v večno pozabljenje.

Zdaj samo še nekaj zidovja strli v zrak in v notranjosti tega zidovja je vse z grmovjem in robidami preraščeno. V dolbini, kjer so bile nekdanje glavne vrata, sem skušala odtrgati mali kamenček za spomin in se mi je komaj posrečilo. Stala sem zamišljena v teh nekdanjih vratih in mislila kaj in kdo je bil in hodil tod skozi. Ah res, kako mine slava sveta. Je menda le res kakor pravi pregovor: "Vse na tem svetu premine, samo zvesta ljubezen ostane preko groba..."

Iz te moje zamišljenosti me zdrami glas mojega moža: "No kaj ne boš šla še iz tistih podrtin, že spet sanjariš, no ja, saj če se ti tako strašno dopade med tistimi starimi in podrtimi zidovi, saj lahko kar tukaj ostaneš, boš mogoče še kakšen šac dobila notri navsezadnje in ga boš. Grem pa sam na Rakek, saj še vem za pot in bom tudi, če grem sam, prej tam, saj tebe tako ni moč od nikjer

spraviti. Kar v kakšne starine bi strmela in sanjala zraven," in je še naprej godrnjal in se jezil. Jaz pa v strahu, da bi me res tam ne pustil in sam odšel proti Rakeku, sem hitro skočila iz tistih podrtin in jo ubrala za Tonetom, ki je bil že precej pred mano in sem ga komaj vsa zasopla došla. No, pa prej, ko sva prišla v raketosko mesto, se je že ves potolažil. Nato mi je začel razkazovati različne kraje in hiše in tudi zanj je bilo dosti novega odkar je zadnjikrat, pred 35 leti, hlačal tod po teh potih. Kakšna izprememba, že poprej velik kolodvor, je sedaj še enkrat večji in pred kolodvorom vedno stoje in čakajo na vlake avtomobili, avtobusi in stari Mivc Janez iz Selščka s svojim hitrim konjičkom in lepim vozičkom, je tudi še vedno vsakdanja markantna osebnost tam. Potnikov je vedno dosti in včasih še vozov zmanjka zanje in takoj med kolodvorom in glav-

(Dolje na 4. strani)

VSEM MOJIM
CENJENIM ODJEMALCEM,
ZNANCEM IN PRIJATELJEM
VOŠČIM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN
SREČNO NOVO LETO
1940

JOHN ZULICH

18115 Neff Rd.

KEnmore 4221

28 let prodajalec zemljišč in hiš
ter zastopnik vsakovrstne zavarovalnine

Popolna zaloga božičnih daril,
cigar, cigaret, mehke pijače,
sladoled, razglednice.
—Shelf Groceries.—
Se toplo priporočam in želim
vsem skupaj vesele božič in
srečno novo leto.

PERKO'S

6304 St. Clair Ave.
poleg St. Clair kopališča

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem in prijateljem želi

JOHN MAVSAR

Slovenska grocerija, mesnica in konfekcijska trgovina

23751 St. Clair Ave. Euclid, O.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem in prijateljem želi

GROVEWOOD BAKERY

MARY HABJAN, lastnica
17203 Grovewood Avenue

Vedno sveži kruh, pecivo in slaščice

JOSEPH PIŠKUR

SLOVENSKA GROCERIJA in MESNICA

16801 Waterloo Rd.

KEnmore 3170

Zeli vsem odjemalcem, prijateljem in znancem
vesele božične praznike in srečno novo leto
Na zahtvo pripeljemo na dom

Voščim vsem skupaj vesele božične praznike
in srečno novo leto

in se toplo priporočam

James A. Slapnik ml.

FLORIST

6620 St. Clair Ave.

HEnderson 8824

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem.

V naši sanitarni mlečarni boste vedno dobili sveže mleko, sir, smetano in sirovo maslo.

Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost in se priporočam tudi v bodoče.

NICK SPELICH

6210 White Ave. HEnderson 2116

LOUIS SLAPNIK

CVETLIČARNA

vam najboljše postreže v ceni in blagu kadar rabite:

POROČNE SOPKE
NAGROBNE VENCE
CVETLICE V LONCIH
SPOMINSKE VENCE NA
GROBOVE
SOPKE ZA GODOVANJE
CVETLICE ZA VSE
PRIREDITVE

Vesele božične praznike in srečno novo leto

15803 Waterloo Rd. KEnmore 6363

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem gostom, kegljačem in kegljačkam, prijateljem in znancem želi

JOSEPH POZELNIK

LASTNIK

moderno zgrajenega kegljišča, gostilne in restavracije z najboljšo postrežbo.

Najlepše se zahvaljuje za tekoče leto in toplo priporoča za prihodnje.

15721 Waterloo Rd.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem gostom in prijateljem želi

MIKE VRANEŽA

SLOVENSKA GOSTILNA in RESTAVRACIJA

17105 Grovewood Ave.

Najfinejši likorji, vina in pivo — Postrežba v okusnih jedilih — Postrežba točna in cene nizke

Vesele božične praznike in srečno novo leto prijateljem in znancem tukaj in v stari domovini želim

MR. FRANK in MRS. ANA ZUPANČIČ

SLOVENSKA GOSTILNA
23126 St. Clair Avenue

Vsak petek ribja in v sobotah kokošja večerja ter ples

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem svojim klientom

LUDWIG SANABOR

SLOVENSKI BRIVEC
15801 Waterloo Road

ROMANJE NA SVETO MENIŠIJO

(Nadaljevanje na 3. strani)

no cesto po Rakeku je pa nekak mali park in v njem postavljen spomenik pokojnemu jugoslovanskemu kralju Aleksandru in na ta park in na spomenik so pa tudi Rakovci na vso moč ponosni. Ponosni so tudi na lepo povečano cerkev, katero so ravno v času najinega bivanja tam z velikimi žrtvami dodelovali. Vsa čast res gre vaščanom. Veliko so nabrali gotovega denarja, dosti so dali in napeljali kamenja, opeke in lesa, zraven pa še sami delali in pomagali, kolikor so le mogli in jim je čas dopuščal. Cerkev je zelo krasna in so jo blagoslovili menda začetkom tega leta. Seveda ker je še precej dolga, bi radi od ameriških Rakovcev dobili pomoči in torej kdor le more odtrgati kakšen dolar, naj ga v ta namen pošlje domov. Rakovci bodo prav močno hvaležni.

Ogledala sva si tudi povečano šolo. Sedaj se imenuje "Meščanska šola" na Rakeku. Ravnatelj je bil več let poznani Tone Gaspari, ki je moj bratranec ter Meniševce seveda. Sedaj je prestavljen v Domžale na Gorenjskem. Zraven šole je tudi krasen vrt s čebelnjakom ter poln najlepših in dobro negovanih cvetlic in vsakovrstnega sadja. Ves šolski prostor je ograjen z lepo visoko železno ograjo.

In koliko novih hiš in hišic je v teh letih po Rakeku zrastle; za čuda dosti res in skoraj večina teh je prav lepo in moderno izdelanih.

Z nečakinjo mojega moža, Jelko, ki je poročena Bečaj, ter njeno ljubko hčerko istega imena, smo obiskali pri tem najinem prvem obisku tamošnje vaško pokopališče, tam pod zeleno rušo mirno počivajo starši mojega moža. Ko mu je nečakinja pokazala njih grob se je tudi njemu storilo milo in pri spominu na svoje ljube starše, kateri že veliko let spijo v teh grobovih in katerih se je kot dober sin večkrat spomnil, je tudi on tiho zaihtel. Ogledali smo si še druge grobove, nekatere krase prav lepi spomeniki, čitali smo imena znanih nekdanjih vaščanov in se jih obenem z raznimi pripombami spominjali.

Pokopališče je tudi precej povečano z dodatkom za pravoslavne Srbe, katerih se nekaj nahaja na Rakeku, ter so večina zaposleni pri železnici. Obiskala sva več Tonetovih sorodnikov in znancev. Nazadnje sva se pa ustavila pri moji sestrični Dragici G. Acimovičevi, čeprav še mlada, je Dragica že dve leti vdova. Pa vendar z vsem prav dobro preskrbljena. Na koncu Rakeka proti Ivanjem selu, ima prav moderno izdelano hišo z krasnim velikim vrtom ter dve ljubki in nad vse pridni in uboljivi hčerki, rdečelasa 10 letna Rožica in svetlolasa 8 letna Milenka; obe hčerki, posebno Rožica posedujeta za njih mladost izredno

lepe glasove ter s tem kratkoročno svojo mamico. Pri gospodinjstvu ji pomaga služkinja Lejzka, ki je doma iz Dolenje vasi pri Cerkljici, ki je tudi meni prav pridno stregla, ko sva bila več kot en teden tam in deležna največjega gostoljubja ter intenzivne postrežbe. Seveda, da tega ne bova dragi sestrični nikoli pozabila.

Obiskala sva tudi druge znane vaščane in Tonetove prijatelje. V par krajih se je Tone izdajal za nekakega prodajalca drobnarije. V roki je imel mali kovček, katerega sva vedno nosila s sabo. Šla sva k Cavošim, stara mati so ravno nesli iz vrta solato, ko sva prišla k vežnim vratom, pa je Tone stopil naprej in pozdravil, seveda, mati Cavošova ga niso najmanj poznali. Rekel je: "Dober dan, mamica! Jaz prodajam tukajle vsake sorte male reči, katere se vsaki dan rabijo pri hiši, kakor krtače, šivanke, glavničke, žajfo, cviren, škarje, male nožke za krompir lupiti, špirence, fingrate, in še dosti take robe. Saj dovolite, da vam pokažem mojo zalogo, boste mogoče kaj izbrali."

Mati so se začeli izgovarjati, da so sami doma in da ni ta mlade in ne gospodarja, da gotovo ne bodo nič kupili, in so bili kar nekam v zadregi. Jaz sem mu pa rekla v angleščini, da naj nikar ne draži in da naj pove kdo da je. No in potem, ko se je izdal kdo in od kje sva, so se pa mati kar na moč razveselili in povabili naju, da naj se vsede in sva jim nato izročila kar sva imela zanje. Šla sva tudi h Kolarjevi materi, ki so bili pred več leti v Clevelandu in so Toneta poznali še takrat, ko še hlače ni nosil. Mati so sedeli zadaj na vrtu in malega vnučka so pazili. Jaz sem ostala za vogalom, kakor mi je Tone ukazal in mi pomežiknil, češ, le čakaj, bom še Kolarjevo mater malo potegnil. In res, zopet je ponovil svoj prejšnji manevar in Kolarjevi materi vsiljeval svojo fino robo. Ja, kar naprej pojdite, kar naprej! Pri nas ne bomo nič kupili, imamo vse take reči doma. In ko jim je Tone le silil in se pripravljal da bo odprl svoj kovček, se pa mati niso mogli nič več zadrževati, kar na ves glas so se začeli smejati in vihteti svojo palico nad Tonetom; mislila sem, da ga bodo kar primazali z njo tja čez hrbet, in ga bodo. "O, ti presneta betica, ti hlačan namazani, ti saparobsko seme, ali si še zmiraj poln nekdanjih muh, in si jih kakor vidim, še si zmiraj stari Tone. Kaj si mislil, da te nisem poznala? Precej, ko si spregovoril, sem te po glasu spoznala. Kje imaš pa ženo?" so še vprašali. No, potem sem pa še ja zastopila izza vogala in jih pozdravila. In smo se vsi na vso moč smejali Tonetovi brezuspešni kupčiji. Mati so še nato povedali, da bo tudi njih hčerka Rozi, ali sedanja Mrs. Stegovec iz Clevelanda v

par dneh prišla domov. No, in res smo se kmalu potem tudi z njo sešli in bili zelo veseli svidenja.

Šla sva s Tonetom tudi na Unec, ki je komaj par streljajev oddaljen od Rakeka. Tam sva obiskala Janeza Klemenca, ki je bil pred več leti tukaj v Lorainu, kjer ima tudi še sestro Mrs. Ivanko Kristof. Izročila sva mu pozdrave in kar sva še imela zanj. Tudi on je bil na vso moč vesel najinega obiska, prav rad je tudi on izvedel, kako se imajo njegovi nekdanji znanci v Ameriki. Tudi v Planino sva se peljala z avtom; tudi tam sva imela nekaj za oddati. Ko smo se peljali mimo gradu Windishgratza, sem naročila vozniku, da naj počasi vozi. Videla sem tudi tam okoli veliko izpremembo. Nekdanji prekrasni vrtovi vse nekam zapuščeni. Prav rada bi se bila tam ustavila in si vsaj od zunaj nekoliko ogledala, pa temu vozniku se je zopet tako mudilo in je tako drvel skozi vasi, da sem se res bala, da ne bo kakšnega človeka povozil, ali pa nas na kakšnem ovinku prevrnili.

Torej, ko smo se vozili, pod tem planinskim gradom, sem se spomnila, kako sem enkrat še kot prav mala punčka šla z mojim pokojno mamo v Planino na obisk k njih bratranecu pokojnemu župniku Ivan Podboju, ki je več let tam služboval. Z mamo sva se ustavili pri tem gradu; tam so mi mamica pokazali medvede in jelene, kar je bilo zame nekaj novega, čudovitega. Ampak najbolj sem pa občudovala prekrasne vrtove in umetno narejene gredice, polne prelepih in meni nepoznatih cvetlic. Vsa zamaknjena sem tako enkrat stala pred velikim grmom prekrasnih vrtnic, katere je vrtnar ravno nekaj obrezoval in privezoval h kolom. Kar sama ne vem, kako mi je nekam hitro ušla iz ust prošnja, oh gospod, prosim, dajte mi eno rožo, ki so tako strašno lepe. Ozrl se je najprvo okoli sebe, potem pa tiho dejal, punčka, jaz bi ti jo prav rad dal, saj jih je na vozove dosti, veš, pa ne smem, tam iz okna ravno eden sem gleda. Res sem videla tudi jaz, da se je neka dama stezala in doli glodala. Vsa žalostna sem povsila glavo, ko so me moja mamica prijeli za roko in me odvedli dalje.

Tudi v Grahovo nas je pot nanesla, tam smo obiskali Jožeta Segaa ali po domače Lukove. Jože je moj bratranec in je slikar, kmet, trgovec in kaj še vse, ne vem. Imajo prav lepo urejeno kmetijo in precej veliko družino. Tudi tam so nas prav imenitno postregli.

Peljali smo se tudi gori na Bloke. Bila je ravno nedelja popoldne, tam v Novi vasi so bile ravno večernice. Šli smo v cerkev in nato na ondoto pokopališče. Nato smo se peljali na Volčje, rojstni kraj naše ta mlade, ali žene mojega brata, k Milavcu. Tam nas je tudi že

(Dalje na 5. strani)

MR. in MRS. JOHN PIANECKI SLOVENSKA PEKARIJA

želita vsem odjemalcem in prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto.
Se toplo priporočata za raznovrstno pecivo, potice, kekse in drugo.

6036 St. Clair Ave.

HEnderson 2396

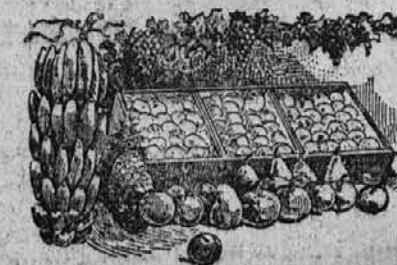
SVETE'S FLOWER SHOPPE

MISS FRANCES SVETE
lastnica

6120 St. Clair Ave.
HEnderson 4814

Venei in šopki za vse prilike, kakor tudi sveže cvetlice v posodah.

Zelim vsem odjemalcem in prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto.

SPEH GROCERIJ

1100 East 63rd Street

Pazite na cene, ki vam jih nudimo vsak petek.

Se toplo priporočamo in želimo vsem odjemalcem vesele božične praznike in srečno novo leto.

WILLOW FARMS DAIRY

SLOVENSKA
MLEKARNA

—4% BUTTER FAT MLEKO—

Zelim vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem, in se priporočam še z naprej.

ROSE URBANČIČ, lastnica

1172 Norwood Rd.

ENdicott 3457

LOUIS CIMPERMAN

1115 Norwood Rd.

ENdicott 0565

GROCERIJ in MESNICA

Ako hočete imeti okusne jestvine na mizi za praznike, oglasite se pri nas. Dobra postrežba in zmerne cene. Pripeljemo na dom.

Se lepo zahvaljujem za preteklo naklonjenost in se priporočam še za bodoče.

Zelim vsem skupaj vesele božične praznike in srečno novo leto.

Za vaše zdravje in zadovoljnost v letu 1940 rabite MLEKO in SLADOLED od

EUCLID DAIRY CO.

515 East 200th St.

KEnmore 0515

Podjetje se zahvaljuje za naklonjenost v tekočem letu in se toplo priporoča v letu 1940.

Vesele božične praznike, srečno in zdravo novo leto!

ROSEDALE DAIRY**JAMES J. MACEROL**
lastnikSLOVENSKA
MLEKARNA**1083 E. 68th St.****HEnderson 4926**4% Butter Fat Mleko iz
priporočenih mlekarov.
Želim vsem skupaj vesel
božič in srečno novo leto.

Vesel božič in srečno novo leto želi

GEORGE KUCHAR**3846-52 St. Clair Ave.****ENdicott 0586**

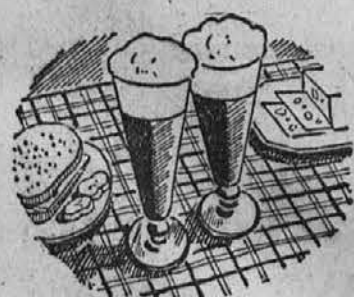
GROCERIJA in MESNICA

Se lepo zahvaljuje za preteklo naklonjenost in se
priporoča še v bodoče.**JERRY GLAVAČ****1052 Addison Rd.****HEnderson 5779**

TINNING—ROOFING—FURNACE WORK

Se zahvaljuje za preteklo naklonjenost in se
priporoča še za naprej.Želim vsem mojim odjemalcem in prijateljem
vesel božič in srečno novo leto.Vesele božične praznike in srečno
novo leto želi vsem odjemalcem in se
toplo priporoča za nakup jestvin**ANTON PONIKVAR & SON****3769 E. 93rd St.**
Diamond 1632

GROCERIJA in MESNICA

Vesele božične praznike in
srečno novo leto vam želi**ANTON in JULIA****MAROLT**

GOSTILNA

1128 E. 71st St.

Pristni legalni likerji, dobra vina, 6% pivo in prigrizek.

Vsak petek pri nas ribja pečenka.

Se toplo priporočamo.

ANTON BARTOLSLOVENSKA
GROCERIJA**1425 E. 55th St.****HEnderson 8154**Se toplo priporočam gospodinjam za nakup
raznih potrebščin za praznike. Boste prav prijazno
postreženi in dobili blago po nizkih cenah.Želim vsem skupaj vesele božične praznike
in srečno novo leto.**FRANK GABRIEL****1383-85 E. 53rd St.****ENdicott 2058**

GROCERIJA in MESNICA

Želi vsem svojim odjemalcem in prijateljem vesele
božične praznike in zadovoljno novo leto.Najboljše sveže in prekajeno meso ter vsa grocerija
po nizki ceni.

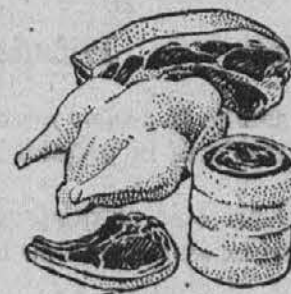
Se toplo priporoča.

ROMANJE NA SVETO**MENISIJO**

(Nadaljevanje s 4. strani)

čakala cela gostija. In od tam
smo šli pa še v Ravniki, tudi k
Milavcu; tam je bil pa poznejši
dom naše Zofke. Prav ve-
lika hiša, gostilna in trgovina
in ljudje na vso moč prijazni in
postrežljivi. Vse posode, na
tem počitku prav pridno go-
spodari Zofkin starejši brat
Tone in v veliko pomoč mu je
njegova mlada žena.Rada bi si bila tamosnjo oko-
lico kaj bolj natančno ogleda-
la, pa je bila vse prehitro noč
in v temi smo se pripeljali do
mov.Nato se je začela pa košnja
in žetev. Oba s Tonetom sva
si zavihala rokave. Tone je po-
kril glavo s svojim cilindrom,
jaz pa s starokrajško ruto, ka-
tero sem morala kar na poso-
do dobiti. Seveda no, in nato
pa hajdimo gori v naš Coma-
rovnik. Oboroženi z zato po-
trebnim orodjem, kakor grab-
ljami, vilami, poln jerbas že-
lodčne podpore, polno barigel-
co tistega, ki moč in korajžo
daje. Zraven pa še zelenko
"arenj", kakopak. Tam gori
so kosci, katerih je bilo kar pol
ducata, že pokosili precejšen
kos. Ko smo dospeli na vrh,
smo se najprej malo odpočili
in primočili in se dobro nama-
zali z vsake sorte "žaybami" in
nato začeli vriskati. Kakopak,
saj Grmov Japček je rekel, da
nas je prav sem v Ameriko sli-
šal. No ja, saj mu verjamem,
kajti "štine" in korajže smo
imeli res vsi dosti takrat, po-
sebnost pa kosci in grabljici —
grabljice izvajam. Čeprav
smo bile tri, pa vse tri nismo
imele "štine" za enega hlače-
mana.Comarovnik je prav zelo vi-
sok in velik hrib nad našo vasjo;
svoje dni je bila to vaška
gmajna, kjer so pastirji in čre-
dniki pasli živino cele vasi in
pred nekaj leti je bila pa ta
gmajna razdeljena med več
posestnikov. In sedaj so tam
gori prav lepe senožeči. Še da-
lje gori, pa je goščava lesa. Na
vrhu tega hriba stoji prav velik
križ, ki so ga vaščanje posta-
vili v spomin kongresa, ki se je
vršil v Ljubljani pred par leti.
Dalje so tam tudi tiste skale,
s katerih je nekdanji pokojni
Zurc zletel s svojim aeropla-
nom. Pod skalo namreč, no saj
tisto sem bila že pred par leti
opisala menda. In navada je
tudi bila, da so kresove kurili
na tem hribu. Zdaj kres ku-
rijo pa kar bolj blizu vasi, bli-
zu cerkve, na tako zvanem cer-
kvenem griču. Tudi midva z
Tonetom sva bila lansko leto na
tej vaški slavnosti, na kresni
večer. Tam smo peli pa vriska-
li, kakopak, in še godec je bil
zraven za pomagača, čeprav so
ljudje zelo utrujeni od svojega
poletnega dela, ampak kresni
večer še vseeno obhajajo. Je
to ena prastarih navad v naših
krajih.Ko smo seno pograbili smo
šli pa pšenico in ječmen žet.
Tone je prav pridno pomagal
snope vezati in žejnikom naga-
jati. Pa da bi ga bili videli,
kako se je postavil tudi ko je
pomagal kositi. Moj brat Ivan
je mislil, da svak Tone iz Ame-
rike ne zna še kose v roko pri-
jet. Začuden ga je gledal in
rekel: "Ja, svak, oprostite, ni-
sem mislil, da vam bo šlo tako
izpod rok. Saj še mene preko-
site, ko sem vendar vsako leto
pri takem delu." Seveda pa
polna barigelca je morala biti
vedno kje pod kakšnim bliž-
njim grmom, da so si kosci ho-
dili svojo hudo žego gasiti.Kod sva še vse hodila, če bi
hotela vse to opisati, bi vzelo
preveč prostora. Zato bom ob
kratkem malo omenila. Ribni-
co na Dolenjskem moram en-
krat videti, sem vedno rekla.
No pa sva se res enkrat odpra-
vila tja. Poprej sva se ustavila
pa še v Dobrem Polju, oziromav Podpeči. Tam sva imela ne-
kaj za oddati sorodnikom od
tukajšnjih naših prijateljev,
Mr. Anzele in Mrs. Škrjanc,
in bila sva tam tudi če znoč pri
družini Blažič, in drugi dan sva
jo pa proti Ribnici mahnila.
Tam sva obiskala našo staro
žlaho pri Cenetovih. Moja po-
kojna mama so bili sestrična se-
danjega starega očeta Ceneta.
Nato sva se ustavila pri Mihel-
čiču, tam oddala nekaj, kar
sva imela za oddati in postre-
žena sva bila kar na vseh naj-
nih postajah nad vse izborni.Nato pa zopet nazaj v Ljub-
ljano, tam sva šla obiskati mo-
jo nečakinjo, ki je poročena
Moder in to v bližnjem Berče-
vem, blizu Ljubljane; tam sva
bila čez noč, in naslednji dan v
Ljubljano; tam sva se ustavila
za par dni. Tu sva bila na
stanovanju pri mojem bratran-
cu Grmkovemu Francelju in
njegovi ljubezniivi Pepei. Fran-
celj nas je peljal v "centralno
vinarno." Tam v tistih kleteh
so tako ogromni sodi vsako-
vrstnega vina, da morajo kar
po lestvah na vrh plezati. Če
se ne motim, drži največji sod
nekaj čez 30.000 litrov naj-
boljšega belega vinčka. Moj
Tone in Francelj sta ga prav
pudno pokušala. Zmiraj sem
ju tja pod rebra drezala, da
vendar ni treba biti tako ne-
znansko žejna. Le kaj bodo re-
kli tile ljudje tukaj, da nimata
dna in ga nimata. Kar od soda
do soda sta hodila, pa pri vsa-
kem malo pokušala, komaj sem
ju iz tistega "kevdra" izrinila.
No ja, saj veste, kako je. Kjer
je lušno od tam se kar težko
gre. Menda ja. Obiskali smo
nato še živečega Grmkovega
gospoda, dr. Jos. Debeveca in
Remceve, gospa Remceva, ki je
tudi moja sestrična; ona nas je
z vso gostoljubnostjo sprejela
in prav imenitno postregla.Obiskala sva tudi očeta na-
šega soseda Kumšeta, ki stanuje
pri svoji hčeri v Ljubljani.
Očeka je, ravno na vrhu počival
in prav zamišljen gledal otro-
ke, ki so se tam okoli igrali.
Nič naju ni zapazil, dokler ni
sva prišla do njega. Pozdra-
vila sva ga, in vprašala, če je
on: "J", menda sem," je dejal.
Povedala sva kdo sva in od kje.
Šli smo v bližnjo gostilno, tam
se malo okrepčali in nato sem
očetu povedala, da je njih sin
Janez naročil, da morava za-
peti tisto "Zagorski zvonovi,"
ja veste, menda boste morali
sami zapet, jaz res ne morem
več, sem že prestar. Ampak
ko sem bil mlad, sem pa zmiraj
rad pel. Ja, očeka, veste, kjer
sem vsa naročila "odrajtala,"
kar mi je kdo naročil, bom pa
tudi to, kar mi je vaš sin Janez
naročil, pa še sosedje smo že
več kot dvajset let. Nič me ni
ženiralo. Kajti tisti čas ni bilo
v gostilni nobenega drugega
gosta. Počasi in napol tiho sem
začela, da "aZgorski zvonovi"
prav mило pojo in res, so jo tudi
oče Kumšetov za mano vrezali.
Ko sva jo odpela sva sama se-
šli ploskala, tako se nama je
dobro zdelo. Tone naju je ce-
lo pohvalil, da se najina glaso-
va prav dobro vjemata, kako-
pak!Šla sva tudi na Brezje in na-
to na Bled. Nazaj grede smo
se sešli z gospodično Vido Kum-
šetovo, ki je bila ravno takrat
v Ljubljani. Ona je šla kmalu
za nami v domovino. Kar mo-
čno se ji je dopadlo tam. In
ko smo se pozdravili v Ljub-
ljani, smo bili kar nekam vsi
ginjeni, res čudno naključje, da
smo se tako sešli tam. Dosti
smo si imeli povedati. Vida je
šla nato z nama z vlakom na
Rakek in nato smo se pa v avtu
odpeljali k nam na našo Me-
nišijo, tam je bila pri nas čez
noč. Nato nas je pa drugi dan
Mivč Janez s svojim konjičkom
potegnul na Rakek in od tam
smo se pa z vlakom odpeljali
na ogledi v Postojnsko jamo
Kako smo hodili po Postojni inkako je bilo v čudovitem pod-
zemlju, bom pa kasneje kdaj
opisala, če prej ne pa za pri-
hodnjo božično izdajo Ameri-
ške Domovine.V Ljubljani sva tudi obiskala
mojega bratranca Maxima Ga-
sparija, ki je priznan akademi-
ški slikar najlepših narodnih
motivov.Solznih oči sva z Milanom o-
bujala spomine naše zorne mla-
dosti. Kako smo se še kot ot-
roci, tam doma, po naših vrto-
vih igrali. On mi je tudi nato
v mojo spominsko knjižico na-
risal našo vaško cerkvico s spi-
častim Stražiščem v ozadju. Je
to moj najlepši in najljubši spo-
minček.Bila sva tudi v Trstu; tam ži-
vi Tonetova sestra Rezka s svo-
jo družino. Tudi tisto pot bom
enkrat pozneje opisala.Neko zgodnjo nedeljsko ju-
tro, že ob peti uri, smo vzeli pot
pod noge in smo jo ubrali tja
proti Rakitni, ki je več kot tri
ure peš hoda od nas. Moj brat
Ivan nama je bil za kažipota.
Ko smo začeli stopati gori v pr-
vi hrib proti Otavam, sem začela
jaz nekam zadaj ostajati.
"Aha," sta oba kmalu rekla
"Pepca že zaostaja, kaj šele bo,
saj smo šele začeli hoditi. Kar
nazaj se vrni," sta se dejala.
"saj ne boš zdelala te poti."
"Bolj malo," sem se jima nazaj
odrezala, "brez mene pa že ne
bosta hodila, in to še v Rakit-
no, ki si jo tudi jaz želim vi-
diti." In res, samo tisti prvi
hrib me je malo zmagoval. Am-
pak potem sem jima pa bila ve-
dno naprej pod nogami, in to
tako hitro, da sta se kar oba na
glas čudila moji vztrajnosti.
Tam pod vasjo Otave smo nale-
teli na malega pastirčka, ki je
že tako na vse zgodaj pasel ka-
kega pol ducata govedi. Usta-
vili smo se ob ognju, ki si ga je
fantelek kuril in svoje boste noge
grel. Vprašala sem ga, če so
vse tiste krave njih, ki jih pa-
se? "O, niso, ne," je dejal."Jaz služim v Otavah pri Ser-
nelli." "Ja, koliko si pa star in
kdaj si vstal?" "Star sem osem
let in vstal sem pa ob štiri uri;
imé mi je pa Franc Knap, doma
sem pa iz Ajdnega ustja pod
Otavami," nam je vse korajžno
raztolmačil. Dala sem mu par
dinarjev, katere je ves srečen
obračal v roki in menda mislil,
da je že bogat s tolikim denar-
jem. Vzela sem par slik z mo-
jim aparatom pa se je skazilo,
ne vem kaj je bilo vzrok, in mi
je še sedaj žal, da ravno tiste-
ga ljubkega rdečeličnega in
rdečelasega pastirčka bi bila
nad vse rada imela za spomin.Iz Rakitne nas je pa zopet en
voznik s par konjičkov poteg-
nil doli v Kamnik pri Preser-
ju. Tam je moj brat Albert,
ki je gospodar na lepi Hrencovi
domaciji. Ves srečen in na-
smejan nas je tudi on do solz
ginjen v krogu svoje družine
pozdravil in kar najboljšo po-
gostil.Par dni prej, ko sva odrinila
od doma, so nama priredili va-
ški tamburaši poslovljni večer
s petjem in plesom seveda.
Prav prirčno smo se zabavali
in meni se je pesem, katero so
tako mило spremljevanjem gi-
tare zapeli, nad vse dopadla in
sem se jo morala tudi jaz nava-
diti. Pesem se glasi: "Dekle,
daj mi rož rdečih, rožmarina
meni daj, da bom sanjal o spo-
mladi, da bo moj mladostni raj.
Zate nimam rož rdečih, rožma-
rina tudi ne, žalostno je srce
moje, žalostno sem jaz dekle.
Kaj pomeni rož rdečih, kaj po-
meni rožmarin, rož rdečih za
ljubezen, rožmarina za spo-
min."Ko sva se začela pripravljati
za na pot nazaj proti U. S. A.
sem večkrat opazila mojo se-
stro Francko, da si je skrivaj
brisala oči in ko je videla, da
jo tudi jaz žalostno pogledu-
jem, je skočila do mene in se
me trdno okoli vratu oklenila.
Kakor da me ne bo pustila od
(Dalje na 6. strani.)**MRS. RUDY BUKOVEC****4506 Superior Ave.****HEnderson 8638**

MESNICA

Se toplo priporoča za nakup vsakovrstne mes-
nine, suhe in sveže.Želi vsem, tukaj in v stari domovini, vesele božične
praznike in srečno novo leto.Vesele božične praznike in srečno novo leto želi
odjemalcem in prijateljem**MAY C. BATES**

GROCERIJA in MESNICA

4536 Warner RoadVesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem
svojim odjemalcem in prijateljem**ANTON PRIMC**

GROCERIJA

985 Addison Road**HEnderson 0160**

Toplo se priporočam za nakup blaga za praznike.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

FRANK PERMEPriporoča se za vsa dela, ki spadajo v mizarsko stroko,
kot bare, kandre in sploh vso opremo za gostilne.**NORWOOD CABINET CO.****1133 Norwood Rd.**Vesele božične praznike in srečno novo leto želiva
vsem odjemalcem in prijateljem**MARY'S CAFE****1194 East 71st Street**

MARY in FRANK BRANDULA, lastnika

Izvrstno pivo in vino. — Vsak petek ribja pečenka.

ST. CLAIR WINDOW SHADE CO.**6532 St. Clair Ave.****ENdicott 3154**

TRGOVINA S STENSKIM PAPIRJEM

Venetian Blinds in zastori narejeni po naročilu.
Vesel božič in srečno novo leto!Vesele božične praznike in srečno novo leto želim
mojim odjemalcem in prijateljem.Po vaši meri narejene obleke in suknje.
Se toplo priporočam**CHARLES ROGEL**

KROJAC

6526 St. Clair Avenue**PETER MUKAVEC**

Izvrstno 6% pivo, vino, cigare in cigarete.

Se priporočam in želim vsem rojakom srečne božične
praznike in zdravo novo leto.**1231 East 61st Street**Vesele božične praznike in srečno novo leto želim
vsem odjemalcem in prijateljem ter se lepozahvaljujem za naklonjenost in se
priporočam še za naprej.**ANTON OGRINC**

SLOVENSKA MESNICA

6414 St. Clair Ave.**ENdicott 3716**

ANTON MARTINČIČ

GROCERIJA in MESNICA

5919 Prosser Ave. Henderson 0982

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem odjemalcem in prijateljem.

Najlepše se zahvaljujemo za naklonjenost v tekočem letu in se toplo priporočamo tudi za bodoče leto.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem odjemalcem in prijateljem ter se toplo priporoča

ANTON ZELEZNIK

SLOVENSKA MLEKARNA

1368 E. 53rd St. Henderson 6653**JOSEPH STAMPFEL**

SLOVENSKA MODNA TRGOVINA ZA ŽENE,

DEKLETA IN MOSKE

Želim vsem cenjenim odjemalcem vesele božične praznike in srečno novo leto.

6108 St. Clair Avenue**RALPH CEBRON**

SLOVENSKA GROCERIJA in MESNICA

4030 St. Clair Avenue

Vsake vrste prekajeno suho meso, klobase, šunke, kakor tudi najboljše sveže meso in grocerije. Vesele božične praznike in srečno novo leto!

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem

ANTON KOREN**4426 Hamilton Ave.**

GOSTILNA

in RESTAVRACIJA

Pri nas dobite vedno dobro žganje, vino, 6% pivo ter najboljšo domačo hrano ob vsaki priliki.

MIKE POKLAR & SON

That Good GULF GASOLINE

GULFPRIDE OIL and LUBRICATION

E. 43d St. in St. Clair Ave. ENdicott 9181

Se toplo priporočamo in želimo vsem vesele božične praznike in srečno novo leto.

Popravljamo tudi automobile in baterije.

JOSEPH PERPAR

PAPERHANGER

5805 Prosser Ave.**HEnderson 2573**

Želi vesele božične praznike in srečno novo leto vsem. Se toplo zahvaljuje za naklonjenost in se priporoča še za naprej.

ROMANJE NA SVETO MENIŠIJO

(Nadaljevanje s 5. strani)

sebe: "Oh, Pepca, sestra moja, le zakaj moraš iti nazaj v tisto daljno Ameriko? Kar tukaj ostani s vsakom. Jój, le kako nam bo dolgčas po vama, posebno pa meni," je vzdihovala. Res, Francka je nama, posebno pa vsaku Antonu, na vso moč stregla, kar iz oči mu je brala njegove želje. In Tone tu se je pa tudi kar na vso moč dobro zdelo. Včasih se mu je kar samo smejala in kar prehladiti ni mogel te ljube strežnice.

V nedeljo, dan pred odhodom, sva se še poslovila od naših dragih vaščanov ter znancev in sorodnikov, v ponedeljek 22. avgusta zjutraj je bilo pa še slovo od naših domačin. Dež je bil na vso moč in tudi iz naših oči so tekale solze v potokih. Le tisti, kateri je to izkusil, samo tisti ve, kaj je slovo od domačega kraja in od svojcev. Avto naju je že čakal in kar treba je reči še zadnji "Z Bogom vsi moji dragi, se li vidimo še kdaj? . . ."

V avtu sem bila nazaj obrnjena in sem se še sama v duhu poslavljala od vseh, katere sem tam pustila. Poslavljala sem se od hišice očetove, od vaške cerkvice, od ljubih gričkov, ki so hiteli mimo nas. . . Na Rakeku so naju zopet pričakovali Toneovi sorodniki in moja sestra, ljubki hčerki Rožica in Milenka sta mi podali lep šopek nageljnov in roženkravta za spomin, da naj bo, sta rekli. Zopet solze in še en poslednji "Z Bogom in zdravi ostanite . . . In nato pa odhod iz Ljubljane. Tam so naju zopet sprejeli do vlaka najini sorodniki in prijatelji; zopet mi je bil za slovo poklonjen lep šopek rdečih nageljnov, in ravno tako na naši zadnji postaji v slovenski domovini, na Jesenicah, mi je neznano dekle izročilo velik šop vsakovrstnih mešanih rož in se kar hitro izgubilo meni izpred oči. Še časa jo nisem imela vprašati za njeno ime. Torej pa sedaj, prav iskrena hvala za tiste cvetke, neznanka ti, kjer si in kdor si . . .

Nazaj smo se vozili na "Normandie." Prav lepa vožnja vse skozi. Vreme kar najlepše. Ljudje nič bolni. Družba prav prijetna, več članic od Slovenske Ženske Zveze se je takrat vračalo nazaj, kakor ga. Prislani, ga. Novak, ga. Kramar in več drugih. Prav dobro smo se zabavali na tej naši poti nazaj ter srečno dospeli v New York in nato pa na našo zadnjo postajo Lorain. Tam so nas tudi naši otroci, skoraj po tri-mesečni odsotnosti že težko pričakovali, in bili na vso moč veseli, in tudi midva sva bila vesela, da sva tisto dolgo pot tako srečno vse skozi skončala.

Kateriga le srce vleče, da zopet vidi svoj rojstni kraj, če le more, naj gre, ne bo se kesal. Potem, ko človek vidi, kako je tam in nato primerja življenje tukaj, se mu srce nekako uteši in umiri in vendar na vse zadnje, čeprav je tukaj lepše in boljše življenje in komodnost, katere ni tam, ne bom pozabili naše ljube rojstne domovine tam daleč, daleč preko morja . . .

Je tako res kakor mi je zapisal v mojo spominsko knjižico moj bratranec Grmkov Japček: "Tam daleč, tam daleč vasička leži, tam leta so tekla mladih nam dni. Zdaj v tuji deželi nam leta teko, a v srečo nam domek, pozabljen ne bo . . ."

PRELEPA JE RIBNIŠKA DOLINA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Trdan, katerega se ameriški Slovenci prav dobro spominjajo iz obiska pred par leti. Gospod Trdan je sestavljal vsakovrstne dovtepe, s katerimi dela kratke čase vsaki družbi in zato je povsod priljubljen.

Občutek, ki je šinil skozi moje telo, ko sem prvič zagledala one visoke skale, je nepopisljiv. In nisem se še zdrnila iz tedanjega občutka, ko sem zagledala veličastna zvonika cerkve sv. Štefana v Ribnici. Krasna renesančna stavba, ki se vidi po vsej ribniški dolini, je zelo podobna naši cerkvi sv. Vida v Clevelandu in zato sem bila tem globokeje ginja. Videla sem zvonika cerkve, v kateri sem bila krščena in obenem sta me ista zvonika spominjala na domačo cerkev v Ameriki. Najrajši bi bila ob prvem pogledu na njo se znašla s krilatci, da bi poletela tja in jih vsaj parkrat objela!

Kot blisk se je ustavil vlak in takrat nisem vedela ali izstopiti ali bi za en čas kar od daleč gledala na ta priljubljeni kraj, svoj rojstni kraj, o katerem sem tolikokrat sanjala in tako vneto želela videti ga vsaj še enkrat. Moje misli so kar plavale brez kontrole. Čeravno nisem sporočila, kdaj pridem, teta Žorškova in bratranec France Pust, sta bila vseeno ob osmih na postaji. Teta je potem povedala, da je dobro vedela, da pridem in če bi ne bila prišla s prvim vlakom, bi pa prav gotovo z drugim. To je ljubezen, da ji ni para.

Sedaj sem v Ribnici; samo to mi je šlo po glavi. V Ribnici sem! Tukaj, kjer sem bila rojena, kjer sem prvič pohajala v šolo, kjer sem dobila prve nauke, kjer sem kot otrok uživala ljubo prostost in veselje. Kako rada bi bila rekla teti: "Pustite me samo, da hitro potecem po vseh tistih stezicah, po katerih sem nekoč skakala ter se hitro znajdem v družbi sosedov in tistih prijateljev, ki jih imam še tako živo v spominu." Tedaj sem se morala obnašati svojim letom spodobno, čeprav me je neki naravni čut napravljal lahko kakor pero.

Od postaje se prvo razvije Kolodvorska cesta, ki pa je vse kaj drugega sedaj kot pred 28 leti. Ob njej stojijo visoke stavbe in vile. Tik za meščansko šolo sem opazila na krasni vili v velikih črkah ime, Anton Novak. Teta mi je takoj pojasnila, da je to pa "Šuščava" vila, ki je bil le za par let v Ribnici, in nato šel nazaj v Cleveland, kjer vodi pekarijo. Mislila sem si: "Kako daleč ter tako blizu nas vodi življenska pot." Nato smo prišli do glavne ceste po trgu. Cesta se mi je zdela veliko bolj ozka kakor sem si jo predstavljala.

Teta se je takoj pohvalila, da imajo na novo tlakovane pločnike in tudi cesta je pokrita z neko trdo tvarino, ker gre skozi trg avtobusna proga Ljubljana-Sušak. Cesta je res pokrita z nekim prahom, ki se dvigne za vsakim vozilom kot oblak prahu in zato sem tudi teti omenila, da bi morali zabetati boljše tvarino za ceste po trgu, da bi bilo manj prahu.

Rekla je: "Bog, da so tako popravili!" V starem kraju res vse premalo potrošijo za splošno udobnost. Vsega je škoda, kar vse je dobro, samo da je, pa so zadovoljni. V Ameriki se pa "všajujemo" in nismo nikdar zadovoljni.

Dom tete, v nekdanji "Žorškovi hiši," je še ravno tak, kot sem ga poznala. Trgovina je sedaj bolj moderno opremljena in stanovanja v hiši so tudi čedno opremljena in v hiši imajo napeljavne cevi za vodo, kar je že velika udobnost. Prav za prav, Ribnica je že itak kakor malo mestece. Govorica je sedaj brez običajnega narečja in pozdravi ter odzdravi so tudi prav po meščansko. "Milostljiva gospa" je že kar navaden izrek. Povedano mi je bilo, da se vsak pazi v svoji govorici, da se ne bo izdal za pristnega Ribničana in vsi bolj uglajeno govorijo, kakor v mestih.

Po kratkem snidenju s sorodniki, sva šli z teto k deseti maši. Teta mi je že pri vstopu

pu v cerkev zašepetala: "Grevi v našo pruko!" Toda moje oči niso hotele brati iz molitvenika in misli so bile vsepovsod razigrane, samo v molitvi ne, za nekaj časa. Skoraj najljubše bi mi bilo stopiti v sredino cerkve in zreti zdaj na eno, zdaj na drugo. Toda te prilike ni bilo, ne med sv. mašo. Čutila sem, da sem opazovana in to me je napravilo oprežno, da sem gledala samo na tisto, kar je bilo pred očmi. Rada bi se bila obrnila na levo stran na kor, da bi pogledala na klop, v kateri je nekdaj sedela naša rodbina. Rada bi se bila obrnila v ozadje na orgle, da bi videla, če so res tako čudovite kot sem jih imela v spominu. Toda to se ne sme med sv. mašo!

V izbornu zbranih glasovih so odpevali pevci slovesni sv. maši. Zdeli so se mi kot angeljski glasovi! Kakor živa, se mi je zdela slika sv. Štefana v glavnem oltarju, nadalje krasne slike sv. Trojice, Matere božje, sv. Janez, križev pot, ki je bil prav tako krasen, kakor sem pomnila iz mladostnih let. Potem slika Žalostne Matere božje v okvirju na steni. Nato prižnica in pridigar, ki je imel vso pridigo izbrano na pamet in vsaka beseda lepo oglašena in pretehtana, da bi ja čim globokeje segla v srca pobožnih.

Po sv. maši bi bila kar rada vsakemu posebej segla v roke,

toda to je bilo nemogoče in sem morala biti zadovoljna s tistim, kar je bilo mogoče izvršiti. Kolika ljubezen je žarela iz oči ženice in prijateljev, ki so se me še spominjali in ki so bili po večini iskreni prijatelji mojih staršev, Matije in Angele Križman. Zdelo se mi je, kakor da je komaj par let, ne pa 28, odkar smo se videli zadnjič.

Poleg cerkve so bili še drugi kraji, katere sem srčno želela obiskati. Šla sem v Hrvačo na pokopališče, kjer počivajo stari oči in mati Križmanova, moj bratec, sestra in več poznanih ter na pokopališče sv. Križa v Jurjevico, kjer počivata oči in mati Šilcova, starši moje mame. To je bilo zame kakor romanje na božjo pot, ker pokojni so bili vsi dobri verniki in njihov duše prav gotovo uživajo veselje pri Bogu.

Kako mi je bilo pri srcu, ko sem stopila v vežo rojstne hiše v Ribnici, to pa vedo le tisti, ki so imeli po daljši odsotnosti enako izkušnjo. Vedela sem za vsak kot posebej. In misli so mi šle na z a j na mladost, ko sem tam skakala iz ene sobe v drugo, potem zopet v prvo nadstropje in pa pod streho in zopet v pritličje. Vse je bilo še ravno tam, seveda mnogo prenovljenega po sedanjih lastnikih, ki sta Anton Češarek in so-proga, sestrična Mici, rojena Šile. Bila sta zelo prijazna, (Dalje na 7. strani)

PRI KUPOVANJU POTREBŠČIN JE VAŽEN POGOJ

ZANESLJIVOST

HICKOCK NARAMNICE	KAYNEE DEŠK. SRAJCE
MANHATTAN SRAJCE	ALLEN SPOD. OBLEKA
SUPERBA KRAVATE	SUPERBA SVILENE
MONITO NOGAVICE	RUTE — OVRATNICE
PORTIS KLOBUKI	ŽEPNI ROBCI
ART ROKAVICE	DEŠKE OBLEKE
MANHATTAN PAJAMAS	SWEATERS
	HLAČE

V obilni izbiri — prvovrstna kakovost v znani trgovini

FRANK BELAJ

Z MOŠKO IN DEŠKO OPRAVO

6205 St. Clair Avenue

Blagovestna sezonska voščila!

Vesele božične praznike in srečno novo leto odjemalcem in prijateljem želi

MAYFLOWER DAIRY**448 East 158th Street****KEnmore 1272**

Podjetje se toplo priporoča slovenskim trgovcem in odjemalcem v iskrenem voščilu božičnih in novoletnih praznikov

F. J. RACE SR. IN SINOVI

LASTNIKI

FRANK VIDMAR

1038 East 74th St.

ENdicott 4362

GROCERIJ in MESNICA

Priporočamo se za nakup raznega svežega in doma posušenega mesa, šunk, klobas ter fine sveže grocerije po zmerni ceni.

Zelim vsem skupaj vesele božične praznike in srečno novo leto.

JOHN in STEFKA PAULICH

GOSTILNA

5238 St. Clair Ave.

Vse vrste pijače in jedila.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem skupaj.

E. 61st ST. GARAGE

GENERAL REPAIRING

FRANK RICH, lastnik

Se zahvaljujemo za naklonenost in se priporočamo še za naprej.

1109 E. 61st St.

vogal St. Clair Avenue

HEnderson 9231

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem skupaj.

MRS. JOSEHINE STRNAD in SINOVI

RESTAVRANT in FINE PIJAČA

Vino . . . žganje . . . pivo

1315 E. 53rd St.

ENdicott 9331

Voščimo vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem in prijateljem.

FRANK GREBENC

1297 East 55th Street

GOSTILNA

Vsakovrstno žganje, 6% pivo in vino

Se priporočam našim rojakom za obilen obisk, kjer bodo vedno dobro postreženi z pijačo in jedili.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem skupaj.

FRANK MIHČIĆ NIGHT CLUB

GOSTILNA

7202 St. Clair Ave.

ENdicott 9359

Pri nas dobite prvovrstno 6% pivo in dobro vino, žganje in okusen prigrizek.

Se toplo priporočamo za obilen obisk.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem skupaj!

LOUIS LAUTIŽAR

1195 E. 71st St.

HEnderson 0675

GROCERIJ in MESNICA

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem odjemalcem in prijateljem

ter se toplo priporočam še za bodoče.

PRELEPA JE RIBNIŠKA DOLINA

(Nadaljevanje s 6. strani)

kakor tudi ostala družina.

Obiskala sem vse kraje Ribniške doline, kakor tudi Novo šifto. Le škoda, da ni bilo en dan časa, da bi bila šla še v goru k sv. Ani. Najlepši razgled na ribniško dolino, se mi je zdel od Nove šifte. Stala sem tam pri neki ograji kakor okamenela in vem le toliko, da so mi po licih tekale debele solze, ko sem občudovala čarobno dolino, ki je ni lepše na vsem svetu, vendar toliko gorja, pomankanja in tugote. Zakaj ni med domačim ljudstvom iste medsebojne ljubezni kakor bi morala biti? Zakaj morajo tisti, ki najbolj trdo delajo, tudi najbolj trpeti na vsem pomankanju? To imajo, kar pridelajo in nič več. Kar je boljše se mora pa prodati, da je za davke ali za druge nujne potrebščine. Živno redijo, samo da bo težja za prodati, da bo nekaj denarja za najpotrebnejše stvari in potem pa kupovati kilo masti ali pol kile mesa za v nedeljo. Če ima kmet boljše kmetijo, se že ne zmeni za drugega bolj revnega kmeta. Kdor pa ima uradniško službo, trgovino ali obrt, se pa obnaša kakor si misli, da zahteva njegov stan. Lepa, lepa domovina, toda manjka ti, kar bi ti napravilo življenje zadovoljno!

Še nekaj, kar mi včasih kali lep spomine, je prevelika leplost navadnih ljudi. Ko sem prišla tja, sem skoraj pričakovala, da pridemo večkrat skupaj z vsemi različnimi krogi, toda tega ni bilo. Po vaseh so se držali boječje, češ, prišla je gospa iz Amerike, in po trgu in mestih je pa gospoda gledala na nas kot da je več kot navaden Amerikanec. Skratka rečeno: vaščanom ni dovoljeno med gospodo in gospoda se pa počuti preveč gosposka za med kmete. Dočim pri nas v Ameriki, v deželi, kjer ima lahko vsak kar sam hoče, pa nimamo tistih razredov, češ, on je uradnik, ali trgovec, ali obrtnik itd. Tukaj smo vsi enaki in vsaki si lahko meri osebni ponos po svojem okusu, toda kadar pa dobimo obisk, takrat smo pa vsi enako vredni in pridemo skupaj od vseh strani.

Po vrnitvi v Ameriko sem že mnogokrat poudarjala: "Če bi le človek bil čarovnik in lahko tja prenesel, kar imamo tu v obilici, in da bi tamošnje ljudstvo imelo vsaj del naše svobode, bodisi v političnem, verskem ali ekonomskem življenju."

Težko je umeti, da bo sedanjí nemir privedel med narode spravo in zastopstvo, ker ljudstvo nima nobene pravice odločevati pri vladi. V časih aristokratske vlade, je moral biti vsak pokoren le svojemu vladarju, toda v teh modernih časih, ko bi si morali privoščiti drug drugemu prostost in svobodo, pa ubogi reveži živijo po naročilu sebičnih politikarjev, ki zahtevajo žrtev za žrtev za svoj obstoj. Prišel bo dan plačila za one in za nas.

Srce se vsakemu izmed nas krči, ko premišljuje usodo narodov po svetu. Kako žalostno bo v tem letu Dete božje, ko se rodi v prelepi božični noči, toda na nebu ne bodo žarele zvezdice tako jasno, kot bi, če bi med nami prevladoval mir in zastopnost. "Zveličar je rojen," bodo peli božični zvonovi, in iz grl vernikov se bo razlegala prekrasna: "Sveta noč, blažena noč! . . ."

Skozi ameriško puščavo

Ko sem se pred dvema leti v San Diego poslavljal od mlade gospe Kastelic, sorodnice ge. Medved in njenega soproga, se mi niti sanjalo ni kakšno pot imamo še pred seboj.

Bilo je v nedeljo 22. avgusta 1937, ko sva se še enkrat zahvalili za vso gostoljubnost, preleteli z očmi prijazno okolico s kakor igračke prijaznimi hišicami in že sva bili na potu proti najinemu prihodnjemu cilju — "Boulder Dam." Prav prijazno je bilo voziti se v jutranjem hladu mimo velikanskih sadnih nasadov. Le sem pa tja sva srečali ali prehiteli kak avto. Že je stalo sonce precej visoko, ko sva se ustavili za zajtrk.

Po tem okrepčilu se mi je zdelo, da jo še najin avto bolje pobira. Vedno manj potnikov sva srečavali. Strašanska vročina je pritiskala, ko smo začele voziti po "Navajo puščavi." Le tisto malo sapico smo čutile, kar nama jo je delala brzina avtomobila. Sedaj sem šele razumela zakaj so neki potniki, ki so prišli na obisk v Akron, O., začeli svoje potovanje popoldne, da so preko puščave vozili kar največ je bilo mogoče po noči.

Vse, kar daleč so dosegle oči ni bilo drugega kakor puščava in le tu in tam kak potnik, ki je pa prav tako hitel kakor midve in kakšna gasolinska postaja. Prav tam nekje je bilo, ko ugledam precej postarnega moža. Komaj je vlek težak kovčeg. Gotovo je prihajal s kakšne postaje, ki je pa ni bilo videti s ceste. Začela sem počasneje voziti, a predno sem ustavila, sem vprašala go. Medved, če bi bilo prostora še za tega moža — reveža. Joj, kako je skočila, češ, da je mogoče kakšen nepridiprav itd.

Seveda sem se morala podati, če sem hotela, da mi ne uide. Še tisto popoldne pa sva ovideli na nekem križišču vojaka. Ravno tiste dni so bile vojne ladje v San Diego in seveda je bilo tudi polno vojaštva vse povsod. Gotovo je bil namenjen domov na kratek dopust. Zopet sem zmanjšala brzino avtomobila, hotela sem jo malo podražiti. "Ali ga čem pobrati," jo vprašam. Pa je bila takoj pri volji. Tega se ni

pa nič bala! Seveda, ker ima sama sina pri vojaki, se ji sedaj pa vsak vojak smili, ker sem bila pa jaz drugačnega mnenja sva pa kar sami nadaljevali potovanje.

Ne vem ali vsled vročine ali enoličnosti pota, se mi je skoro začelo dremati. Začela sem prepevati meni najbolj priljubljene pesmi in obujati razne spomine, da sem se tako zopet malo zdravila. Človek se pa tudi petja naveliča, posebno še, če je enoglasno. Prosila sem go. Medved naj tudi ona kaj zapoje, pa se je izgovarjala, da ne zna. Utihnili sem tudi jaz in zopet se me je lotil spanec, kar nisem se ga mogla otresti. Že sem nameravala za nekaj časa ustaviti, a kako pa naj zaspim, ko je pa tako vroče in v resnici se kraj skozi katerega sva se peljali ne imenuje zastoj "Hudičovo igrišče." Skoro je že zletel naš avto s ceste in tedaj pa je bilo tudi spanca konec.

Kakor bi bil nekdo odprl radio tako je začela moja sopotnica prepevati neko hrvaško pesem, ampak s takim strahom, da se nisem mogla premagovati in vse dneve najinega potovanja se nisem tako nasmejala, kot sem se tedaj, toda ona je kar naprej pelala, menda od samega strahu.

Bila je ura že krog dveh popoldne, ko sva privozili do neke gasolinske postaje, ki je imela pred poslopjem malo nadstrešja in ker sem se bala, da nama ne bi vsled vročine počilo kolo sem se namerila, da si malo odpočijemo. Preskrbele smo avto s potrebnim kurivom, nato pa sem vprašala, če smemo ostati za nekaj časa v senci. Moški, ki nama je stregel ni nič odgovoril. Kmalu pa se je prikazal še nek drugi moški in neka odurna ženska. Tako so naju nekam čudno pogledavali pa nič govorili, kar nekam težko nama je bilo pri sre. Ostala sem za vogalom, ga. Medved pa mi je šla iskati malo mrzle pijače, ko se je vrnila, sem jo takoj na obrazu spoznala, da tudi njej ni prav. Po tihoma sem ji omenila, da je menda najbolje, da izgineva iz tega kraja.

V par minutah sva bili že zopet na poti in kar lažje sva dihal. Krog šestih zvečer sva se navadno ustavili za večerjo, če je sploh bila kakšna prilika isto dobiti. Po večerje je bilo najlepše (Dalej na 8. strani.)

Naročite se na dnevnik "Ameriška Domovina"

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE!

YOUR ENTIRE FAMILY NEEDS X-RAY SHOE FITTING!

YOU CAN SEE FOR YOURSELF HOW WE FIT YOUR FEET!

★ X-Ray Shoe Fitting, a priceless service, at no cost . . . assures every member of the family a perfect fitting.

The magic eye of our X-Ray machine tells you if your shoes fit you. Perhaps you have no trouble in fitting your feet . . . but do you know if your shoes fit? or do you order by number and take a chance? At this store you see, before you buy, how shoes fit.

That's the modern way to fit shoes. It takes but one misfit . . . to start foot troubles . . . with our X-Ray equipment . . . at no extra cost . . . you and I can see the exact size and shape YOUR foot needs.

Come in at your earliest convenience, take advantage of the only correct way to buy shoes. Your feet may need correction. Bring the children. Don't take a chance ordering shoes by number or depending on the measuring stick.

"Insist on X-Ray Fitting for Foot Health"

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem mojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem

LOUIS MAJER

TRGOVINA FINEGA OBUVALA

6410 St. Clair Ave.

Drenik's Beverage Co.

RAZVAŽA NAJBOLJŠE PIVO:

ERIN BREW - DUQUESNE PIVO in ALE - OLD SHAY ALE

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem gostilničarjem, prijateljem in znancem ter pivcem našega na trgu najboljšega piva.

Toplo se priporočamo za naročila pive pri prireditvah vsem društvam in organizacijam.

Kenmore 2739

23776 Lakeland Boulevard

Kenmore 2430

Merry Christmas

SKOZI AMERIŠKO PUSCAVO

(Nadaljevanje iz 7. strani)
potovati, ker je dnevna vročina začela pojenjavati, a kljub temu je še kar puhtelo iz tlaka in zemlje. Ko je že legal mrak na zemljo sva šele pričeli skrbeti za prenočišče, a to pot pa sva se bili usteli, kajti nikjer ni bilo videti kakih kabin, že je bilo vse tema krog naju, le za nama je bila vidna luč, ki pa se nama je hitro bližala.

Ga. Medved mi z nekim strahom pove, da nekdo vozi za nama. "Seveda vozi za nama in ko naju bo prehitel, bove pa midve vozili za njim," sem ji odgovorila. "Kaj pa če naju ustavi?" Pravijo, da je strah nalezljiv in da je to res bi vedela moja sopotnica povedati. Hitro sem ji rekla, da naj spravi nekaj denarja v eno prazno posodo, tako da bovi za vsak slučaj imeli vsaj denarja, da lahko pridevi domov. Tudi vrata sva zaklenili od znotraj, dasiravno nama ne bi tisto prav nič pomagalo, če bi se naju kdo resnično lotil, saj ni bilo žive duše na milje daleč naokoli. Vse kar sva videli so bile skupine zajcev, ki se pridejo past prav k cesti.

Med tem časom naju je avto dohitel, prehitel in obrzel dalje. Nekaj časa sem mu sledila, a polagoma nama je izginil in z njim tudi neutehljen strah. Vse je bilo temno okoli naju in ne duha ne sluha o kakšnem človeškem bivališču. V dalji se nama je prikazala kakor kresnica velika luč. Videlo se je kakor, da prihaja s hriba. Hitro se nama je bližala in zopet odbrzela mimo naju v nasprotno smer.

Blisk je razsvetlil nebo in v daljavi se je čulo zamolklo grmenje, to je bilo prvič odkar sva šli od doma (to je v dveh tednih), čeprav sem si želela dežja pa mi sedaj ni bilo prav nič po volji, da bi naju dobila nevihta v tem pozabljenem kraju. Pripeljali sva krog hriba in tu ugledali skupino kamenitih kabin. Videti je bilo prav malo luči kakor pojemajoči taboriščni ogenj. Pogledala sem na kazalo kako je z najino zalogo kuriva in se prepričala, da lahko še nekaj časa voziva. Komaj sva prevozili kakih 30 milj, sva se približali lepo razsvetljeni gasolinski postaji na eni strani ceste in na drugi strani pa je bila skupina kabin.

Ustavila sem in vprašala, če je mogoče dobiti prenočišče. Mo-

ja spremljevalka pa se je že malo razgledala med tem časom in uvidela, da sva bili midve edini potniki, takoj je protestirala, da ne ostane. Bila sem zelo utrujena in sem ji kar povedala, da če hoče lahko nadaljuje peš naprej, ker jaz ostanem. Videla sem, da ji ni bilo prav, pa je vseeno utihnila. Po običajnem pregledu postelje in prostora sva opazili, da se vrata kabine sploh ne zaklenejo. To pa tudi meni ni bilo po volji in takoj sva odšli skupno do gospodarja, da bo ja boljši uspeh, da nama pride popraviti vrata, da se lahko zaklenevi. Povedali sva mu, da če ne odidevi kljub pozni uri naprej.

Povedal nama je, da to ni nič, če se vrata ne zaklenejo, saj itak ne bo nikogar, ki bi silil notri. Ker sva pa le vstrajali, nama je obljubil, da bo prišel pogledat in da bo vrata popravil. To je tudi storil in v istem času nama je povedal, da so v kabinah neke vrste mravlje, ki uničijo vse kar dosežejo. Posvaril naju je, da naj prtljago deneva od tal, da ne bo kakšne škode. Ker sva bila že plačali za prenočišče nama ni kazalo drugega kakor ostati.

Hitro so bila vrata popravljena, nato pa sva še enkrat preobrnili posteljo, da ne bi spali na kakšnem mravljišču. Na misel mi je prišlo pripovedovanje neke mlade dame iz Californije, ko sem jo vprašala, če imajo mogoče kaj tistih malih, nadležnih živalic, ki jim mi pravimo — stenece. Povedala mi je, da ona sploh ne ve kaj je to, pač pa da imajo in poznajo mravlje, ki so baje prav tako nadležne ali pa še bolj. Ker je bilo že pozno, sem komaj čakala, da grem k počitku, niti pršne kopeli nisem vzela in brez katere, sem vedno mislila, bi niti zaspali ne mogla.

Bila sem že v postelji, ko sem videla, da ga. Medved še vedno rogovili okoli. Vprašala sem jo, če ne misli iti počivat, a mi je odgovorila, da bo vso noč na stolu. "Če je vam prav tako, je meni tudi, se bom še bolj-brez skrbi obračala in na katero stran se mi bo zljubilo, ampak sedeti morate popolnoma mirno, da se ne bom v spanju vznemirjala." Poneže je pa vseeno sprevidela, da bi bilo malo preveč modro vso noč na stolu in držati noge od tal, da bi jim mravlje ne dosegle, pa je tudi ona poskusila v poste-

ljo. Le redko je pridrvel mimo kak avto, ker sem bila zelo trudna, sem hitro zaspala. Kar naenkrat pa me prebudi glasno govorjenje od zunaj. Hitro skočim s postelje in k oknu.

Preko ceste je bilo že temno in kakih dvajset čevljev od najine kabine je stal velik "trailer" in krog njega so hodili ljudje, ali je bilo kaj narobe, ali pa so si hoteli samo malo oddahniti, ko so videli človeška bivališča. Ko sem se prepričala, da ni nič hudega, sem se podala k počitku. Kako dolgo sem spala ne vem, zopet me je zbudil čuden ropot od zunaj, čisto sem pozabila na mravlje in zopet sem skočila k oknu. Preko ceste je stal avto in ljudje poleg, a niso preveč glasni, ampak ponoči in na taki samotni gre človeku marsikaj po glavi.

Nekaj časa sem jih opazovala in nato pa zopet zlezla na posteljo in zopet sem začela ropot, šla sem zopet na opazovanje, a sem videla, da je avto odšel in z njim tudi moj strah. Zdelo se mi je, da sem ravnokar zaspala, ko sem se že v tretje zbudila. Niti dihati si nisem upala, nekaj je hodilo po najini kamrici. Prav previdno sem se dotaknila moje sosede, ki pa je bila tudi že budna. Nekaj časa vse mirno, pa se zopet oglasi stopicanje. Seveda je bilo treba pogledati, saj drugače si nisem upala več zaspati. Ga. Medved je imela poleg sebe na stolu svetilko in je hitro posvetila, da bi se zver ne imela časa skriti.

Zopet sem šla s postelje, da se prepričam, če je mogoče kaj v drugi sobici. Našli nisva ničesar, ampak veselje do spanca je tudi minilo. Bilo je tri zjutraj, namignila sem, da bi bilo najbolje, da jo odkuriva dalje. Tudi moja sopotnica je bila istih misli. Hitro sva se oblekli, spravili najine stvari skupaj in že sva bili pri avtu. Kar obstala sem, le malo vstran je stal še nek avto, menda tisti katerega potniki so nama napravili toliko strahu in neprijetnosti. Koliko bolje bi bili počivali, če bi bili vedeli, da je še nekdo v bližini. Oni so spali kar na avtu, ker pa sva bili oblečeni se nisva hoteli vrniti, pač pa sva nadaljevali svojo pot.

Koliko nepotrebnega strahu si človek napravi na poti, če ni dovolj korajžen, ali pa če nima nobenega orožja pri sebi. Moja sopotnica mi je sicer enkrat ka-

zala mal pipec s katerim še kruha ni mogla odrezati in končno ga je pa nekam založila, da ga še sama ni mogla najti, ker se je gotovo bala, da bi se ne urezala. Vseeno pa se z veseljem spominjam one noči v Navajo puščavi, katere ne bom nikdar pozabila.

Mrs. Albina Vesel.

Brat jo je rešil

V vasi Bradašu v Srbiji živi 70 letna Erina Nikolićeva, po rodu Bolgarka. Bilo je pred približno 50 leti, ko se je seznanila s Srbom Nikolićem. Ker je njeni starši in njen brat niso hoteli dati Srbu za ženo, je skrivaj pobegnili iz domače hiše k svojemu izvoljencu, ki se je potem z njo

poročil in ustanovil svoj dom v vasi Momčilovu.

Svojih staršev ni nikoli več videla, svojega brata Ignaca pa samo enkrat in to v najstrašnejšem trenutku, ki ga je doživela v svojem 70letnem življenju.

Bilo je za časa svetovne vojne med vstajo v Toplici l. 1917. Med bolgarskimi četami, ki so zasedle ta del Srbije, in med srbskimi prostovoljci so se bili podnevi in ponoči krvavi boji. Nekega dne se je pojavil bolgarski oddelek v vasi Momčilovu, da bi poiskal srbske prostovoljce. Z mnogimi drugimi vaškimi prebivalci so prijeli tudi Erino Nikolićevo in jo zasiljevali. Povedala naj bi, kje so prostovoljci skriti. Erina pa ni izdala ničesar, čeprav so ji

z mučenjem hoteli odpreti usta. Naposled so jo bolgarski vojaki odvedli v sosedno vas Dubovo, da bi jo tam obesili.

"Vojaki so me zgrabili, me povedli pod vislice in dali vrv okrog vratu," je sama pripovedovala. "Jaz sem se obupno branila. V zadnjem trenutku sem zaklicala v bolgarskem jeziku: 'Jaz sem Bolgarka, poročena s Srbom!... Mi smo vendar en narod! Zakaj se med seboj morijo Srbi in Bolgari? ... Ignac, brat moj, pomagaj svoji sestri!'"

Nato je izmučena žena izgubila zavest. Vojaki so se spogledali in že obešeno ženo spustili na tla. Eden izmed njih se je sklonil k njej. "Saj to je moja sestra Erina," je zaklical. Poleg

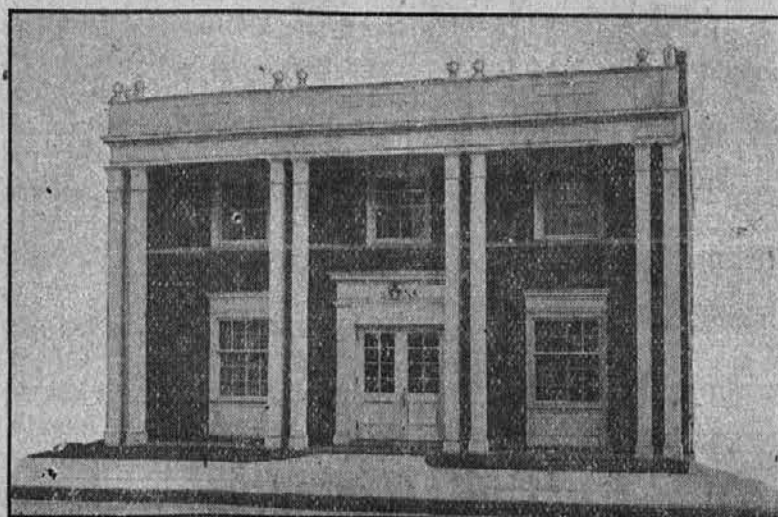
njeja je stal nečak Erinin. Oba sta se trudila, da bi spravila Erino k zavesti. Ko je spet odprla oči, se je znašla v naročju svojega brata.

Brat in sestra, ki sta se po desetletjih spet videla, sta imela komaj toliko časa, da sta izpregovorila nekaj besedi. Nato je moral Ignac s svojo četo naprej. Na tako čudovit način rešena Erina se je vrnila v Momčilovo. Svojega brata, ki je pred nekaj leti umrl, ni potem videla nikoli več.

**Ob zalonu leta 1939 se najtopleje zahvaljujemo
za vso naklonjenost izkazano
našemu podjetju**

**ZELIMO
SREČNE BOŽIČNE PRAZNIKE
ter
ZDRAVO, ZADOVOLJNO
NOVO LETO VSEM SKUPAJ**

**Zakrajšek
POGREBNI ZAVOD**

najmodernejši urejen v vseh podrobnostih
Postrežba z invalidnim vozom
vedno na razpolago

6016 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio

Člani Slovenskega grocerijskega in mesarskega kluba v Collinwoodu

ŽELE VSEM SVOJIM ODJEMALCEM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

Gospodinje, če hočete razveseliti svoje z dobrim kosilom, pecivom in jestvinami, kupite blago pri članih Grocerijskega in mesarskega kluba v Collinwoodu ki nudijo k praznikom znatno znižane cene.

Ker naši trgovci podpirajo narodne ustanove sto-odstotno je dolžnost naroda, da jim delno vrača. "Bodimo sebi najbližji."

ASSEG JOHN
15613 Holmes Ave.

ČEBUL FRANK
14615 Sylvia Ave.

JAZBEC FRED
821 E. 222nd St.

KAUŠEK LEO
15708 Saranac Rd.

MODIC JOE
315 E. 156th St.

RADDELL LUDWIG
15802 Waterloo Rd.

TOMAŽIČ JOHN
16821 Grovewood Ave.

BERNOT VICTOR
16001 Holmes Ave.

DOLENC JOHN
573 E. 140th St.

JANŽEVIČ JOE
542 E. 152nd St.

KASTELIC FRANK
19300 Shawnee Ave.

METLIKA JOE
14516 Sylvia Ave.

SPEHEK JOHN
16226 Arcade Ave.

TEKANČIČ ANTON
19302 Chickasaw Ave.

BOLDIN BLAŽ
14401 Thames Ave.

GODEC BLAŽ
16903 Grovewood Ave.

KUHEL MARY
16321 Arcade Ave.

KUHAR JOE
15607 Waterloo Rd.

PETRICH JOE
27919 Lake Shore Blv.

ŠKOF JOHN
1170 E. 174th St.

URBAS LOUIS
17305 Grovewood Ave.

CERGOL & OGRINC
412 E. 140th St.

JANES JOE
632 E. 222nd St.

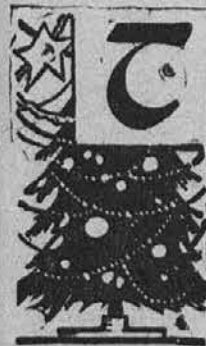
KAUŠEK JOHN
19313 Kewanee Ave.

MULLEC FRANK
16811 Waterloo Rd.

PIBERNIK LOUIS
830 Babbitt Rd.

SOBER & MODIC
544 E. 152nd St.

VIDENSEK JOHN
486 E. 152nd St.

Tega še niste brali

Rektor Viktorijan Demšar,
Škofja Loka.

Res, tega pa še niste brali, čeprav ste v Ameriki. Pa prosim, berite sedaj, da boste videli, da besedo, ki sem vam jo dal, res držim!

Ob odhodu iz Clevelanda sem obljubil, da bom v "Ameriški Domovini" vsem skupaj povedal, kako je bilo na povratku v domovino. Dolgo ste čakali na ta moj dolg. Sedaj se ga hočem le znebiti! Jaz se namreč hočem znebiti dolga, naša stara Evropa pa ga še le deia in to za tako hude reči! Pa pustimo to!

Vem, da vas vseh ne bi zanimalo popisovanje, kako se človek vozi čez morje, ko ste že sami tako ali tako že skusili, še bolj zanimivo kot jaz. Vendar bom samo malo spomnil na to, kako je bilo, ko sem prišel na "Normandie," ki je tedaj zadnjikrat plula v Evropo, ne da bi kdo kaj vedel.

V New Yorku sem bil posebno vesel, ko je prišel na predvečer odhoda Father Slapšak, za katerim je bilo v Clevelandu tako žalovanje. Jaz sem se pa veselil, da ga ni bilo v Clevelandu, sicer bi ga pa v New Yorku ne bi bilo. Vsaka reč ima svojo dobro stran. Dolgo časa, čeprav vsi zbiti, smo se zvečer še razgovarjali in razne stvari še urejevali, tako da sem pozabil vtakniti v svoj kovček oni prelepi trak s šopka, ki so mi ga domači pripravili na banketu pri sv. Kristini. Zelo sem žaloval za tem trakom in nageljkom še sredi oceana; pa ni nič pomagalo.

Zjutraj nas je pa Father Julče spremljal z newyorškim organistom Koprivškom na ladjo. Kar dovolj oprava smo še imeli, da smo vse uredili. Prišli smo še dosti zgodaj, zakaj zato stvar sem pa kar siten. Držim se kranjskega pregovora: "Bolje je držati kot loviti!" Toda kljub temu, da smo skoraj držali to našo Normandijo in svojo kabino, bi nama z g. Ovnom najina kabina kmalu ušla. Kako pa to? Ko prideva v kabino, za katero sva se že v Clevelandu zgovorila pri g. Kollandru in je bilo vse najlepše urejeno, pa prineso priljago še nekega tretjega, kot da bi ga naprosila. In tako sva morala čakati kot duše v vicah, kdaj se bo tisti tretji prikazal. In res—prikazal se je šele po odhodu iz luke.

Tedaj je bilo pa še hujše deževanje z besedami kot preje—ko se je dobri g. Julče poslovil. Odkrito povem, g. Julče s slovesom kar kratko naredi—toda hudo je bilo vsem, ko smo se ločili. Poslovit se je prišel tudi g. Anton Šubelj.

Toda ta naš tretji pa mi je vzel zadnji pogled na newyorško luko, zakaj dopovedati mu je bilo treba, da sva si midva želela imeti ravno zato turistični razred, da bova sama v kabini. Mož je bil začetkom malo trmoglav, jaz pa tudi. In čeprav je bil Abrahamove sorte in še ne prestar, se je le vdal in šel iskati drugo kabino. Tako smo rešili ladijsko domovino.

Drugi dan se mi je pa ta Noe še lepo zahvalil, da sem ga opozoril na to, ker je dobil čisto samostojno kabino. Pa tudi sicer je naslednje dni kar rad govoril z menoj. Tako vendarle nismo bili skregani.

Neko jutro pa kar začudeno pogledam, ko sem prišel ravno od maševanja—zalepko na svoji mizi. Zagledam: Radiotelegram! Odkod neki? Odprem in vidim, da mi v lepem slovenskem jeziku pošiljajo še enkrat pozdrave na Normandijo moj brat Jože in vsi ostali sorodniki. Res, istih misli smo bili tedaj vsi. Drug na drugega smo mislili in se še sredi oceana nekako poslavljali, kot smo se na clevelandskem Central kolodvoru. Tak brzojav, katerega hranim kot ljub spomin na drage, je nekaj dragocenega sredi neizmerne morja.

Kar prehitro so minuli dnevi prijetne vožnje čez ocean. Tedaj niti malo nisem čutil kake potrebe, da bi oddajal grunte kot v Ameriko grede. Morda je pa Normandija na zadnji vožnji hotela biti posebno dobra do svojih potnikov in je morje nekako sočustvovalo z njo, da sta nam oba dala lep mir. Morda sta si mislila: "Saj greste itak v strašen nemir in naravnost v žrelo vojne!"

In res te težke slutnje so nas še obdajale, ko smo se oddaljevali od angleške obale, še bolj pa, ko smo stopili na francoska tla, kjer se je že opazilo mrzlično nervoznost in nemirnost. Pa smo rekli: "Kar bo, pa bo! Sedaj smo že na suhem." In mahnil z roko, kot da bi nas vse skupaj nič ne brigalo. Toda presneto resno je vsak v srcu mislil na bodočnost.

V Parizu smo bili zares veseli, ko nas je z nekaterimi drugimi Clevelandčani pričakal na kolodvoru St. Lazare g. Kollander in nas takoj odpeljal v hotel, kjer je sam stanoval. Hvaležni smo mu bili vsi. Saj smo tako zvečer še nekaj mogli poklepetati, predno se ločimo—morda za vedno. Prav prijetno je bilo.

Po večerji pa je imel vsak že vnaprej napravljen načrt—zato smo se razšli. Mi, g. Oven, Plevnik in jaz smo najeli taksij in se odpeljali na Montmartre, kjer je francosko narodno svetišče in vedno izpostavljeno sveto Rešnje Telo v monštranici, ki je nad dva metra visoka (okrog devet čevljev). In je iz samih zlatih ter srebrnih odkovanj, katere so darovali francoski častniki ob koncu svetovne vojne 1918 leta. In prav v tej cerkvi sem ta večer videl nekaj vojakov in enega častnika klečati ter moliti kot pred leti že večkrat tako v gledno in zatopljeno, kot da bi gledal svetega redovnika pred seboj, ne pa človeka, ki je sredi najresnejšega življenja. In res, hvala Bogu, francoski vojaki niso najslabši. Tudi so spoznali, da vzrok vsega gorja na svetu ni v političnih zapletljajih samih, temveč v korenini, iz ka-

tere vse to pride—in tem, ko so državne oblasti iz javnega življenja odtrgale Boga. Zato bemo te dni, da so francoski listi prinesli posebno poslanico francoskih častnikov, podčastnikov in vojakov s podpisi, in sicer poslano s fronte na francoski narod in na oblast s pozivom: "Državi vrnimo nazaj Boga!" in hočejo, naj bi časopisje ravno o obnovi krščanske morale in vere najbolj resno začeli pisati.

Naslednje jutro smo pa dobili na kolodvoru v brzovlaku, ki nas je v Ljubljano pripeljal—prav udobne prostore. In tako udobno smo se tudi peljali zlasti še, ko smo bili obloženi po dobroti ameriških rojakov—ime sem res pozabil—še s francosko limonado za žejne trenutku na vlaku. In prav je bilo, da smo se že v Parizu s tem založili, zakaj v Nemčiji je bilo vse to strašno drago.

Večerjali smo seveda že v Nemčiji. Toda ni bilo nikakršne izbire, kot smo jo sicer navajeni. Nekaj krompirja in nekaj "zos" in nekaj kruha, ki je podplatom podoben—in še to tako drago! Jaz sem k sreči imel še štiri marke iz lanskega leta, ko sem potoval po Nemčiji in Franciji. Zato sem jih tedaj porabil. Nekateri pa niso imeli nobene marke—za te je bilo pa hudo odšteti kar dva dolarja za tisti "zos." Res, tedaj so pa v zos padli. Zdi se pa, da bodo Nemci tudi padli v še večjeje.

Kmalu nato pa pride mimo kupeja steverd in nosi v rokah klobuk, ki ga je "neki" gospod pozabil v jedilnici. No, pogledam, čigav naj bi bil. Pa moram reči, da je ravno meni bil umerjen, zakaj jaz sem ga pozabil v jedilnem vozu. To je bil pa še amerikanski spomin, zakaj tam sem se odvadil nositi klobuk. Ta fant je bil še pošten. Zato sem mu dal še nekaj nemškega drobiža, ki mi je

Uredniku Lojzetu Pircu v spomin!

Devetnajst božičnih praznikov sva skupaj pripravljala božično izdajo Ameriške Domovine. Kako ponosen si bil vselej, če je mogla iziti v povečani izdaji, kar so omogočili naši trgovci. Ne toliko radi tega, da bi se kaj zaslužilo, kot radi tega, da dobijo naročniki enkrat na leto nekaj izrednega v čtivu in obliki.

Letos Te pa ni bilo pri nas, ko smo pripravljali božično izdajo. Povsod je manjkalo Tvojega nasveta, Tvoje dobre volje, Tvojega pridnega peresa. Skušali smo tudi letos kar najlepše urediti in ozaljšati Tvoj ponos, Ameriško Domovino, da ne boš rekel, da zanemarjamo Tvoje dete, ki Ti je bilo vse na svetu.

Gotovo nas boš pohvalil. . . Upamo, da boš zadovoljen z nami in z letošnjo božično izdajo. Tebi jo posvečamo, dragi Lojze, ki si nas tako mnogo prerano zapustil in Ti jo polagamo na grob kot hvaležni sodelavci in zvesti tovariši.

JACK in OSOBJE AMERIŠKE DOMOVINE.

ostal. Tujo valuto itak ni bilo vredno dajati, ko še ameriški dolar ni bil več vreden kot dve marki.

Kmalu za njim pa je prišel drugi steverd, ki je nosil v mali košari steklenico limonade. Tedaj sem mu pa rekel: "Poglej, semkaj. Tu imamo limonado, ki je bila kupljena v Parizu. Večja steklenica je; boljša kvaliteta in še cenejša kot vaša. Zato ne kupimo nič." In on je odkritosrčno rekel: "Imate prav. Saj je res tako."

Vprašal sem ga: "Ali vi resno mislite, kar ste rekli?" "Prav zares," je odgovoril, potisnil prst na usta in odšel. Razumeli smo vsi, kar smo že prej vedeli, koliko je ura na nemških tleh.

Drugega posebnega na vlaku nismo več doživeli, razen da niso pustili na švicarsko-nemški meji neki mladi Angležinji potovati v Innsbruck in so jo vrnili, čeprav je reva tako jokala, da bi se še kamenu smilila.

Na Podroščici so bili pa carinski uradniki tako galantni, da bi lahko vpričo njih milijone mark odnesli iz Nemčije, če bi jih imeli. Sicer bi se pa tudi ne

mogli z njimi dosti pomagati, ker so že kapitulirale.

Tako smo z največjim veseljem zadihali gorenjski zrak in z očmi objeli svojo domovino, ki se je kopala v zlatih sončnih žarkih ravno po prestalem dežju.

Sedaj seveda pa živimo tukaj vsak kakor more in mora. Morda vas pa le zanima, kako je sedaj pri nas. Pa še o tem nekaj besed in dejstev.

Kar se tiče vojne, živimo vsi v negotovosti. To je edino pravi izraz. Vendar pa se radi te negotovosti gotovo pripravljamo. V Ljubljani kot drugod se delajo razna zaklonišča in skrivališča pred napadi iz raketa. Pripravlja se vse, kam bo odpeljati otroke za slučaj vojne. Silne skrbi imajo matere—matere, pa tudi očete. Zdi se tudi, da neke tajne sile delujejo pri nas za to, da se ne bi nič branili, če bi bilo treba. Vsak seveda lahko razume odkod pride vse to. Uničiti se hoče zavest samoobrambe. Žal, da mnogi naši ljudje nasedajo.

Draginja se je začela zelo huda. Zlasti se pozna pri moški. Kako bo z mnogimi družinami vnaprej, ko se doslej niso videli v hiši kruha kot morda parkrat na leto? Sploh se vse draži. Kajpada, tudi bencin. Ta bo pa lahko že kmalu na karte. Mnoge tovarne so odpustile delavstvo domov ker ne dobivajo surovin. Tako se je še s tem gorje povečalo. Sicer pa je tudi drugače vse zastalo. Ljudje kar veselja nimajo delati, ko ne vedo—čigavo bo.

Vendar pa kljub temu še upamo na—boljše. Saj Bog Kranjca ne bo zapustil in slovenskega naroda ne more zavreči, ko je vendarle ta narod že toliko storil za čast božjo, čeprav ima polno slabosti. Pa še vi v teh skrbih našega rodu, na nas ne pozabite in mislite, kako bi bilo z vami, če bi bili na našem mestu.

BOŽIČ MOJ

Tončka Jevnik

Čutim ga v tej tihni uri, spet potrkaj na duri iz detinskih dni veselja, ko se spala je prevara. Iz zbledelih davnih sanj sva, jaz in on že znanca stara. V tej samotni in tišini, se razgledam po globini. Mnog prijatelj se je zgubil, up se zrušil v časih tistih, božič pa le pridi k meni, vedno dražji v pesmih istih. Božič, moj prijatelj stari, k tebi duša zaslanjari, kot bi me objele zopet, tople roke materine, kot bi mi prinesel košček izgubljene domovine.

Kje je preteklost — vsa sreča nekdanja, nekdanji stavi je jaslice, a zdaj si jih sanja.

Tudi v meni prebudil je srčno globoko, zadržeta pesem božična mi je pod roko.

Resnična zgodba

Mary Gombach.

V stari domovini je živel bogat kmet. Imel je veliko stanovanjsko hišo in obsežno gospodarsko poslopje. Velik hlev, za 20 glav živine, posebno velik hlev pa je imel za ovce. Imel je lepe vinograde in krasno polje in travnike. Vse najlepše in najboljše njive ali travniki vse je bilo M.

To bogastvo in blagostanje jih je pohujšalo, pozabili so na Boga, na čast in poštenje. Dokler so imeli niso poznali ne petka ne svetka, kadar jim je pa zmanjkalo, tedaj pa je bil v hiši prepri in tepež. Vsa človeka bo vedel, da tako življenje ne pelje do dobrega konca. Ljudje so celo govorili, da je to kazen božja, ker sta oče in sin po krivem prisegla. Pijančevanje in preklinjanje je bila njih vsakdanja molitev.

V poletnem času, ko so se ostali kmetje zgodaj odpravljali na delo, so pri M. spali, da jim je živina mukala v hlevu. Bilo je neke jesenske noči, ko je nastala huda nevihta — neurje in deževalo je vso noč. Seveda, da v takem vremenu bo vsak skrben gospodar pogledal krog svojega doma. Pri M. pa še ni nihče brigal, po prevpiti noči so vsi trdno spali. Očvi hlev je bil zelo na nizkem in v bližini potoka, voda je narastla in je pri oknih drla v hlev, da so vse ovce potonile, ko so lju-lje pritekli na pomoč, je bilo že prepozno — vse ovce so potonile razven ene, ki se je bila nekam višje obesila.

Torej potonilo je preko 100 ovac, a ta nesreča ni bila za M. nič. Sosedje so se sicer zgražali nad temi lenuhi, ker drugega pač niso mogli. Torej pri M. so začeli naraščati dolgovi. Najprej so izpraznili hlev, v katerem je bilo navadno do dvajset glav živine, sta ostali samo še dve mršavi kravi. Na slabo obdelanih njivah je prav malo zrastle. Upniki so pritisnili vedno bolj. Ni bilo dolgo, pa je bila naznanjena dražba M. posestva.

Kupci so prišli od blizu in daleč, ker vsak je pričakoval, da bo

Sedaj, ko vam to pišem, je še vse dobro in Boga prosimo, samo da bi tako ostalo in čeprav bi bilo še kaj hujše—samo da bi ostali na svojih domovih. To je sedaj naša srčna želja in prošnja do Boga. Vnaprej ne vemo nič!

Gotovo pa vsi želimo, da bi mir čimprej zavladal na svetu, kamor je mir prinesel naš Gospod in se tega o božiču spominjamo. Toda svet tega miru ne mara—zato ga pa ljudem tudi dati ne more. Zato pa se o božičnih dneh vsi še s toplejšim srcem ob jaslicah zgrnimo in prosimo za ves naš narod in za ves svet: "Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta—podari nam mir!"

In tega pravega miru tudi jaz želim vsem dragim rojakom po vsej širni Ameriki, zlasti pa še vsem znancem po Clevelandu in drugod in jim ne bom mogel osebno pisati.

In Bog da, da bi ta mir in sreča spremljala vse tudi v novem letu 1940!

Pozdravljeni in Bog z vami!

kaj poceni kupil. Nabralo se je na dvorišču precej ljudi in nam otrokom se je zdelo, da je bilo vse nekam veselo in praznično. Tisto klicanje: "Kdo da več?" je pa nekatere zelo bolelo, posebno nek star stric, ki je prišel iz Trsta, je bilo jokalo in ternal: "O, moja nesrečna rojstna hiša, kaj so iz tebe naredili?" Pri odhodu pa je zaklical: "Z Bogom in nikdar te ne maram več videti v tem stanju žalosti in razdejanja!"

Obrnil se je k nam otrokom in nam nekako svečano rekel: "Otroci imejte to za vzgled kam pripelje kletvina in pijančevanje."

Vsa gospodarska poslopja so pričeli podirati radi varnosti, ker je bilo vse v tako slabem stanju, da se je bilo bati, da se bo vsak čas podrlo. Tudi edino kravico, ki je še ostala pri hiši, so morali premestiti iz hleva. V hramu, kjer so nekdanj stali sodi polni vina in žganja, tam je sedaj stala uboga kravica med razbitimi sodi. Torej ostala je še samo hiša in še tista v tako slabem stanju, da so jo na občinske stroške malo popravili. Kako žalostno je bilo pogledati sedaj ta nekdanj tako bogat dom, prej so imeli najlepše voli v vasi, a sedaj pa je ostala samo še uboga kravica, ki je komaj še vlekla voz in gospodar pa je moral hoditi poleg nje, da je držal oje, da jo ni tolklo po nogah.

Mrzlega zimskega dne priteče žena k nam in prosí mojega očeta, da naj gre pogledat kaj neki je kravi, ker noče več jest in videli so, da krava ni imela nobene zoba več. To edino kravico je imel sedaj, nekdanj mogočni kmet, da kadar je bila sila največja, jo je napregel in peljal v Trst nekaj drv, da je lahko kupil najpotrebnejšega živeža. Ko je tako zopet naložil drva in jih odpeljal proti Trstu, mu je na cesti krava omagala in poginila. Sedaj pa, ko ni imel krave, je rekel, da tudi voza ne potrebuje in ga je prav poceni prodal.

Vsak človek na njegovem mestu bi se zjokal, ni tega storil on, krenil je v gostilno in se tako napil, da je privrskal domov. Njemu je resnično veljal pregovor, ki pravi: "Pijanec se izpreobrne, kadar se v jamo zvrne."

Srečno, veselo in blagoslova polno novo leto želim vsem, posebno pa tistim, ki jim je božič res pri srcu.

BOŽIČNI POZDRAVČEK

Zdaj v daljave veter divja, nese pozdrave mojga srea.

Pri koči ob cesti! tam mi postoj, na sveti večer jim podoknico poj!

Topel pozdravček, vsem prav od srca pošilja—Marjanca, onkraj morja!

Marjanca Kuharjeva.

Mladih dni spomin

Zopet se je približal božični čas. Nikdar tekem leta se tako ne spominjamo mladih dni, kot ravno o božičnem času. Sedaj se spomnimo kako smo postavljali jaslice, kako sta nas oče in mati učila, da mora biti za božič vse lepo pospravljeno in počisto v hlevu pri živini, po dvorišču in tudi v naših dušah mora biti počisto, zato so nas v adventnem času priganjali k sv. zakramentom.

Prav dobro se spominjam nekega večera pred božičem. Pri nas se je večkrat ustavil neki krošnjar, prodajal je šipe za okna in pa dežnike je popravljaj. Bil je pri nas čez noč teden pred božičem, zvečer smo sedeli pri goriki peči in se pogovarjali. Mož je bil doma iz Tolminskih in je znal pripovedovati prav lepe pravljice. Kar nam pove: "Jutri grem pa domov, da bom na sveti večer doma pri svoji družini, da ne bo zopet tako, kot je bilo lani."

Kaj pa je bilo lani, smo ga vprašali. Pa pravi: "Povedal vam bo mresnično zgodbo, katero sem zvedel lani božični večer. Bil sem s svojo kupčijo po štajerskem, na Pohorju. Snežilo je noč in dan. Ostal sem bil visoko v hribih in nisem mogel v dolino, da bi bil šel domov. Ostal sem več dni pri dobri družini, ki je lastovala veliko posestvo. Snežilo je tudi na sveti večer tako, da nihče ni mogel k polnočnici v dolino. Ko smo zvečer odmolili tri rožne vence, smo posedli krog peči, kot sedaj. Babica, pa se vsede na zapeček in pravi: "Stara sem že osemdeset let, pa se še prav dobro spominjam kako je bilo na sveti večer, ko sem bila stara 15 let."

Jaz jo pa hitro povprašam: "Mati povejte nam kaj pa je bilo, ko ste bili stari 15 let." Ženica se malo popravi v zapečku in pravi: "Ko sem bila stara 15 let, je bilo na sveti večer tudi snežno, a ne tako kot je nočoj. Oče in mati sta rekla, da gresta k polnočnici, hlapec je bil pa bolj boječ, je hotel pa tudi z očetom. Kdo naj bo sedaj pa doma za varuha, vprašajo oče in mati. Jaz, ko sem videla, da nihče noče ostati doma, sem pa rekla: "Bom pa jaz." Oče še malo pomišljajo, pa te ne bo strah. Jaz sem jim povedala, da pametnega in pogumnega človeka ni treba biti nikdar strah." Oče pravi: "Ti si pa korajžna!"

Bila je ura deset, ko so že odšli, kajti do cerkve je dobri dve uri hoda, jaz sem za njimi zapahnila vrata in se vsedla k mizi in čitala knjige o Jezusovem rojstvu. Pol ure po odhodu domačih, že zaslišim trkanje na vrata. Stopila sem v vežo in vprašala: "Kdo je?" Ne znan glas mi pove: "Lepo vas prosim odprite mi, namenjen sem domov, pa sem se izgubil v teh hribih. Zebe me, prosim odprite mi." Jaz lepo odprem vrata in v hišo vstopi velik in bradat mož, da sem se ga kar ustrašila. Vsedel se je k peči in se delal, kot da ga strašansko zebe. Jaz mu pravim, ker vidim da vas zebe ali mogoče želite, da vam prinesem gorkoga mleka, da se malo segrejte. On pa mi pravi, le skuhaj ga, pa velik pisiker, ker sem tudi zelo lačen. Šla sem v kuhinjo in pustila vrata malo odprta. Ko sem pristavila lonec z mlekom, sem pa šla lepo po tistem pogledati kaj neki dela moj nepovabljen gost. On pa je stal pri oknu in govoril polglasno skozi okno: "Malo še potrpi odzunaj, je samo dekle doma in lahko delo bo in tudi plena veliko. Sedaj kuha mleko in ko ga bo prinesla, jo zagrabim in zvežem in tebi odprem."

"Jaz sem si pa mislila, mož zmotil si se. Grem nazaj in naložim še drv, da je mleko močno vrelo, nato pa ga nesem njemu in ko je on gledal kako bi me zgrabil sem mu pa jaz vrgla polno skledo vrelega mleka v glavo. Skočila sem ven in hitro vežna vrata zaklenila in sem si mislila, enega že imam, nato pa vzamem očetovo puško in grem nad hišo v podstrešje, odprem okno in čakam ter gledam kje neki je drugi obiskovalec.

Ko prvega le ni bilo iz hiše in se je tudi slišal šum, je ta drugi poskušal vdreti vrata, a ker so bila dobro zaklenjena, je šel proti hlevu, da bi tam dobil, da bi si odprl vrata. Dobila sem ga na cilj, puška počni... on pa bolestno zajeti, kajti zadela sem ga v nogo, da je padel v sneg. Še sem čakala, če je mogoče še kdo v bližini, a ker ni bilo nobenega glasu, sem tako čakala s puško v roki, da so prišli naši domači domov od polnočnice."

"Očetu sem povedala kaj se je zgodilo, šla sta s hlapcem ven iskat ranjenca in res sta ga dobila v snegu. Prinesla sta ranjenega roparja v hišo vsega pre-mraženega ter sta ga položila k spečemu tovarišu. Rečem vam, da pogled na opečenega je bil strašen. Oči so mu bile otekle in obraz ves v mehürjih. Oče so se takoj podali na sodnijo oziroma k orožnikom v Celje. Krog desete ure so že prišli orožniki z vozom, da so odpeljali oba roparja najprej v bolnišnico in nato pa sta dobila tudi zaslužen kazen."

"Tudi jaz sem bila klicana na sodnijo in gospodje sodniki se kar niso mogli načuditi moji hrabrosti, končno so pa sklenili, da dobim 500 goldinarjev za moje junaštvo in ker sem pripomogla vjeti dva zloglasna roparja, ki sta bila strah ljudem na Spodnjem štajerskem. Tako je pripovedovala ta ženica in jaz ji verjamem je rekel krošnjar."

Mi otroci smo pazno poslušali zgovornega moža, občudovali junaštvo mlade deklice in na sveti večer nismo hoteli ostati doma, boječ se, da bodo mogoče tudi k nam prišli roparji. Gotovo si bo slednji izmed čitateljev Ameriške Domovine, ko bo to prebral mislil: "Ta je bila pa korajžna."

Vesele božične praznike in srečno, zdravo in zadovoljno novo leto 1940 želim vam vsem,

Jacob Resnik.

Ob spominu na žalosten dogodek

"Ni jih večjih bolečin, kot v nesrečni srečnih dni spomin." Ta pregovor spada k moji žalostni, a resnični povesti o trpljenju mlade in dobre vaške deklice, ki jo bom opisala za božično izdajo.

Deklici je bilo ime Marica. Bila je moja najdražja prijateljica iz mojih srečnih mladih dni. Še sedaj se mi krči srce, ob spominu na tisti žalostni dogodek. Bili sva iste starosti in se še kot otroka skupno igrali. V šolo sva hodili skupno in tako sva skupno tudi rastle. Bilo nama je 17 let, in obe sva bili čvrsti, čeprav sva zrasli v pomanjkanju, kot hčere slabo plačanih delavcev. Vseeno pa sva se veselili brezskrbne mladosti. Nosili sva kosilo vsak dan v pol ure oddaljeno tovarno, k a k o r so tudi druga dekleta nosila svojim bratom, očetom; žene so nosile svojim možem, kar nas je bilo v tovarniške okrožju.

Nekega dne me je že na cesti pričakovala Marica vsa vesela in srečna, ko sva nesli kosilo, pa me vsa radostna vprašala:

"Marija, pa ti poznaš tistega lepega Ivana?" Ko mi ga je imenovala, sem takoj odgovorila, da ga poznam. Hitro je povzela:

"Veš, Marija, tisti je pa moj in tudi ostane."

"Včeraj sem bila pri teti," je nadaljevala. "Bolj pozno sem se vrnila, pa me je že čakal na cesti. Vsedla sva se na klop za hišo. Nikakor ti ne morem povedati, kako je bilo lepo. Nikdar mi ne bo šlo iz spomina. No veš, Marija, kako lepa je

prva ljubezen in nedosegljiva v sreči. Ni čudno, če jo pesniki opevajo. Ti ne veš, k a k o ga ljubim—do blaznosti!"

Bila sem ji skoro nevoščljiva. Nekaj časa po tistem dogodku, ko sva zopet nesli kosilo, sem jo pa vprašala, kako kaj Ivan? Pa mi je povedala, da ga še ni videla od tistega večera. Zla slutnja se jo je polotevala, pa pravi:

"Marija, ali ti verjameš v sanje? Ne veš, kako strašne sanje sem imela ponoči. Sanjala se mi je, da se je iz našega gnojišča dvignila velikanska kasa; glavo je imela, kakor kakšno tele in kako je sikala proti meni in v tistem trenutku pa je prišel mimo Ivan in tista malopridnica, ki je lahko vsako uro ponoči srečaš. Peljala sta se mimo mene, roka v roki in se mi smejala." Povedala mi je, da jo zelo skrbi, kaj neki naj bi pomenile take sanje. Potolažila sem jo in ji priporočila, da naj pomoli k egiptovski mu sv. Jožefu, da bi se vse dobro izteklo.

Bližali so se božični prazniki in Marica me je vprašala, če pojdem k polnočnici. Rekla sem ji, da naj kar pride in bova šli skupaj. Ko sva bili že na cesti, pa se mi nenadoma vrše krog vratu in milo zajoče, da so mi od strahu kolena klecnila. In mi ji v joku razložila svoje razmerje z Ivanom.

"Kaj naj naredim," je vprašala, "kar v Savo bom skočila, jaz si ne upam tega preživeti, kaj bodo rekli naši in drugi ljudje? Ivan me pa niti ne pogleda več. Marija, jaz nisem tega zaslužila, saj sem bila vse skozi poštena. Pogled druga dekleta, ki vedno hodijo okrog s fanti, pa se jim ničesar ne pripeti."

Rekla sem ji, da jo resnično čaka veliko trpljenje, a na samomom pa ne sme misliti nikdar. "Ali ne veš, da kadar je sila največja," sem jo tolažila. "Je božja pomoč najbližja. In tako bo tudi pri tebi." Tako sva prišli v cerkev, obe objokani, ker se mi je tako smilila in sem vedela, da je to storila le v mladostni agoniji.

Ko sva se zopet vračali proti domu, me zopet vpraša:

"Ali ti veruješ, da če kdo pade na božično noč, da tekem leta umrje? Ko bi vedela, da bi umrla, bi pa takoj padla."

Sam obup je govoril iz nje ves čas. Tolažila sem jo, naj nikar ne obupava, saj ni prva; dobro bi pa bilo, če bi bila zadnja.

Dosti je morala pretrpeti doma; ljudem se je smilila, ker so vedeli, da je bila dobra in poštena deklica. Kasneje se je zvedelo, da tisti fant ni bil nič prida. Ko sve tako zopet prišli skupaj, mi je povedala, da je govorila z Ivanom in da mu je povedala, kako je z njo, pa mi je povedala:

"Ali veš, kaj mi je rekel ta hudobec, da njega sploh ne briga, kaj in kako je z mano. In da on sploh ne mara zame in da ima že lepšo zbrano. In veš

kaj sem mu rekla v vsej svoji bridkosti: 'Da naj bo proklet na veke in naj ga moja kletev spremlja povsod.' Povedala sem mu tudi, da večje krivice ne more narediti največji hudodelec, kot jo je napravil on meni."

Neznosno trpljenje in žalost sta jo skoro uničila. Iz tako krasnega bitja je nastala suha in nadležna. Ko je rodila, je otrok takoj umrl, ker je bil ves prevzet materine žalosti in skrbi. Ona pa se je čez par let omožila in dobila enega najboljših mož v vsej okolici. Ivana pa je spramljala Maricina kletev do groba. Njene sanje so se bile uresničile, ker Ivan v resnici ni bil boljši od kače.

Ni bila še kupa trpljenja polna dovolj, pa je še iz same hudobije vodil mimo Maricinega doma drugo malopridnico, ker sta oba vedela, da s tem bi spravila Marico skoro do obupa. Bil je odpuščen od dela in se preselil v druge kraje in znjimi je šla tudi tista malopridnica, ki si je tam nekje, v njegovi bližini dobila službo. Kmalu nato pa je svojo gospodinjino okradla in ker so orožniki dobili vse stvari, ki so bile ukradene pri njej, so jo odpeljali in skozi vso vas je morala nesti ukradene stvari na rokah, da so jo vsi ljudje gledali. Saj so ji tudi privoščili.

Govorili so, da jo je Bog kaznoval in da je bila to dosti večja sramota kakor Maricina. Pa navzlic vsej tej sramoti, se je pozneje omožila in je dobila za moža nekega divjaka, ki jo je večkrat pretepal in celo na dom je pripeljal take kot je bila ona, da je morala vse to mirno gledati in molčati, ali pa je bila pretepena. Imela je par sinov, ki so tudi kradi kakor je ona. Prokletstvo je sejala in ga je tudi žela.

Tudi Ivan se je oženil in v par letih je dobil jetiko in je ležal dve leti v silnih bolečinah. Veliko je trpel in največ pa zato, ker je vedel, kaj je naredil tako dobri deklici. Štirinajst dni je umiral, pa ni mogel zatisniti svojih oči. Pošiljali so po Marico, a je vsakemu povedala, da on še od daleč ne bo toliko pretrpel, kakor je no radi njega. Zadnje njegove besede so veljale Marici, ki jo je prosil odpuščenja.

Par let za njim pa je umrla tudi njegova žena za isto boleznijo, ki se jo je nalezla od njega. Ostala sta dva nedolžna otročka, ki sta se morala potopiti za grehe svojega očeta. Tako se je izpolnila kletev zapeljane dobre deklice.

Končno pa želimo vesele božične praznike in srečno novo leto vsem čitateljem Ameriške Domovine, posebno pa najinim prijateljem Viktor in Sofie Šimenc.

Mrs. Modrijan.

Betty Louise Zadnik

Slovenska mlekarina

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

BOŽIČNE MISLI

Kot, da se od misli lepe stroj razvnel je, zunaj vstaja mrz božični, v duši cvet razcvetel je.

Hiti stroj, da drage volje dalje več ne bo dosežen, daj zapelji me pred hišo, prav pred duri vežne.

V oknih naših zdaj ledeni cveti so se razcveteli, tam za njimi smo otroci včasih dneve šteli.

Vsi v nemiru božič sveti smo pričakovali, šla sem, dnevi pa detinski tamkaj so ostali.

Morda skriti so po kotih, kje na samem, šla bi tja, da njih utrinke, zlate še ujamem.

Tončka Jevnik.

V spomin Mary Pelek

(Ob petletnici smrti)

Pet let te že krije hladna zemlja. Pogosto se te spominjam, draga prijateljica. Spominjam se te, ko si bila še zdrava in vesela, kolikrat sva se pogovarjali, ko si me vodila po svojem lepem vrtu in mi razkazovala neštete cvetke, tvoje in moje ljubljene.

Saj jih je bilo vse polno od zgodnjih tulipanov pa do poznih krizantem. Vselej sem odšla z lepim šopkom cvetlic, katere si mi podarila pri odhodu. Še pridi, si me pogosto vabila in vselej sem se rada odzvala, li in potolažili ali razložili drugi.

Nepričakovano te je zajela bolezen ter te objela z vso močjo. Nerada si se uklonila in kako tudi ne! Saj te je družina tako potrebovala. Zdravje se ti je zboljšavalo in zopet slabšalo kakor, da se bolezen s teboj poigrava. Nikdar nisi tožila v svoji bolezni. Videla sem, da trpiš, a trpiš voljno in brez pritožbe zaupajoč v nebeski Mater, katero si goreče ljubila in upirala pogled ter tam nabirala moči v svojem trpljenju.

Bližali so se božični prazniki, čas, ki se ga vsak kristjan veseli—prihod Odrešenika sveta—rojstvo božjega Deteta. Tedaj je tvoja duša poletela v nebeski Betlehem k Jezusčku. Ko so svetonočne lučice zabrle pri jaslicah in zvonovi zapeli božično pesem, si ti ležala mirno v krsti. Sij milobe je ozarjal tvoj obraz in kako tudi ne, saj je duša uživala svetonočno Glorio v novi domovini.

Draga prijateljica, veliko si prestala v življenju in veliko trpela. Upam, da si dospela do cilja, ki si ga želela—v nebeski raj. Dopletena je krona trpljenja, prestane vse skrbi. Naj se raduje tvoja duša pri Bogu. Poživaj sladko in večna luč naj ti sveti!

Frances Pirc.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem in prijateljem želi

PLESEC'S SERVICE STATION

BATTERY SERVICE

16901 Waterloo Rd., vogal E. 169th St.
Brezplačna božična darila

Vesel božič in srečno novo leto vsem odjemalcem ter tukaj in v stari domovini sorodnikom in gasilcem v Podturnu želim

MR. in MRS. LOUIS ZDESAR

TRGOVINA Z ŽELEZNINO

in

ELEKTRIČNIMI PRODUKTI

687 East 200th Street

Vsem gostom, prijateljem in znancem želi vesele božične praznike in srečno novo leto

JOSEPH WALLAND

15507 Saranac Road

RESTAVRACIJA in GOSTILNA

Najfinejši likerji, legalna vina in pivo

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem želi

JOSEPH KAPLER

SLOVENSKA GROCERIJA in MESNICA

952 East 207th St.

KEnmore 0920-J

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem prijatelje min znancem želi

ACME DRY CLEANING

FRANK JUREČIČ

672 East 152nd Street

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem in prijateljem želi

FRANK IVANČIČ

DELIKATESNA TRGOVINA

15416 Saranac Road

Najfinejše in vedno sveže blago—Cene nizke

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem gostom in prijateljem želim

MR. in MRS. MIKE PINCULICH

SLOVENSKA GOSTILNA in RESTAVRACIJA

23931 St. Clair Avenue

Najfinejši likerji, pivo in vino

Izvrstna domača kuhinja

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem prijateljem in znancem želi

FRANK KOCIN

PAPIRAR in SOBNI DEKORATOR

730 E. 160th St.

MUlberry 3229

Garantirano delo, cene nizke

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem, prijateljem in znancem želi

ANTON GUBANC

Slovenska modna trgovina s polno zalogo perila, blaga in obleke

BLAGO TRPEŽNO

CENE NIZKE

16725 Waterloo Road

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem prijateljem in znancem

JOHN DANE

SLOVENSKI BRIVEC

15614 Waterloo Road

ANTON ZNIDARŠIČ

1166 East 60th Street

Spomin na Zelen hrib v Ljubljani

Zelo radi beremo razne pripovedke, spomine in dogodke o božičnem času. Nekateri spisi so zelo zanimivi ter podučljivi. Tudi jaz sem se namenil malo opisati svoje doživljanje iz davnih dni. Mogoče ne bo zanimivo za vse čitatele, bo pa gotovo za tiste, ki so kaj takega skusili.

Bilo je leta 1910, ko sem bil šele v 14. letu. Želja se me je polastila, da bi se izučil kakšnega poklica. Starši so nas rabili za delo doma in obenem pa bi bili radi videli, da bi bil vsak izmed njihovih otrok nekaj znal, da bi si tako olajšal življenski obstanek v bodočem življenju.

Nekoga dne, bilo je v zimskem času, ko sem se vračal iz bližnjega trga proti domu. V obcestnem jarku opazim zastarel časopis, bi je ljubljanski "Slovenec," kaj ga je tja prineslo, ne vem, mogoče je bila burja tako prijazna, saj pri nas je ne manjka, posebno v zimskem času. Ko tako hitro pogledam po časopisu, če bi mogoče kaj našel, kar bi mi izpolnilo mojo srčno željo, kot nalašč zame, najdem med malimi oglasi, da se išče ključavničarski vajenec v Ljubljani. Seveda, kot blisk jo vlijem proti domu, da pokazem, kaj sem našel.

Starši so bili zelo zadovoljni s tem poklicem in oče so takoj pisali na dotičnega mojstra v Ljubljano. Komaj sem čakal odgovora. V enem tednu nam je mojster odpisal, da naj čez dva tedna pridem v Ljubljano.

Bilo je v najhujši zimi 10. januarja, 1910, ko greva z očetom do mojega cilja, ki je bil tam blizu postaje Zelen hrib v Ljubljani. Natančnega naslova in ime mojstra ne bom omenjal, dasi ga krije že več let domača gruda. Ko sva dospela z očetom na pravi naslov, sva bila prav prijazno sprejeta. Mojster je bil samec, a je imel služkinjo. Takoj si ogledamo hišo in delavnico nato pa se podamo v gostilno na kosilo in po kosilu pa k nekemu notarju, kjer smo napravili pogodbo za štiri leta.

Mojster se je obvezal, da mi bo dajal potrebno hrano, obuvalo in obleko. Oče in jaz pa sva se obvezala, da mu bom vsa ta časa zvesto in pošteno služil in ubogal. Nato pa smo se podali vsi skupaj na moj novi dom in smo se še par ur razgovarjali.

Poleg mene je imel še enega vajenca, ki je bil pa doma nekje na Koroškem. On se je učil že tri leta in kot sem pozneje zvedel, je bil ene trikrat ušel domov in vselej so ga pripeljali nazaj orožniki, vzroka je bilo dovolj, kar boste čitali pozneje.

Kakor sem se prej omenil, smo se pogovarjali, oče so me učili, kako moram sedaj ubogati in da moram imeti sedaj mojstra za očeta in služkinjo pa kot mater. Nato nam je mojster začel razlagati, kako glavni mojster so nekateri postali, ki so dobili pouk pri njem v njegovi delavnici, in da ima več zahvalnih pisem (seveda pokazal jih ni), v katerih se mu zahvaljujejo in da mu bodo hvaležni do groba za ves njegov trud. Povedal nam je, da so nekateri postali prvovrstni strojevodje na brzoparnikih in brzovlakih in da njih imena slave daleč po svetu. Jaz sem kar slinje požiral od radosti in veselja; končno sem pa pripomnil, seveda bolj ponižno, da bi bil zadovoljen s kakšnim "frohtarjem" in mislil sem, da sem z eno nogo že na njem.

Tako smo prišli polagoma do zaključka. Oče so bili zelo zadovoljni, ponosno so zrlji na me, ker imajo takega sina, da se

mu nudi tako lepa bodočnost. Čas se je približal, oče so morali na vlak, da ga ne zamude. Še par besed in z očetom sva se pristrčno poslovila. Mislil sem si, sedaj se pa prične.

Mojster je bil navidezno zelo prijazen z menoj. Spoznali smo se s služkinjo in sovajencem ter se prijazno pogovarjali, dasi sta me oba nekam pomilovalno gledala. Takoj sem zasutil, da ni vse tako z medom namazano. Ko sva z mojim sovajencem zjutraj, že ob pol šestih vstala, je bilo tako mrzlo, da je vse škripalo. Služkinje ni bilo nikjer. "Kaj pa je to?" sem vprašal začudeno. Povedal mi je, da je ušla in kdo pa bo pri tem človeku, ta je bila pri njem dva tedna in to je bilo dolgo. Vprašal sem ga: "Ali si bova sedaj sama kuhal?"

"Menda ja, če bova kaj imela," tako mi je odgovoril.

On nalahko potrka na vrata mojstrove spalnice. "Kaj pa je za ena pošast, da me že sedaj budite?" Povedal mi je, da služkinje ni več. Nekaj je zamrmral (navadno je spal do desete zjutraj).

"Pojdi v štacuno in prinesi za vaju dve žemlji in kavu skuhaj."

Kar začudeno sem pogledal, kaj—za dva pa samo dve žemlji, saj bi jih pojedel sam najmanj deset. Mojster je šel navadno v gostilno in ostali smo brez služkinje.

Ko sva pospravila vsak svoj zajtrk, sem se počutil, da sem bolj lačen sedaj kot sem bil poprej; mojemu tovarišu je bilo na videz dovolj, ker njemu se je bil želodec že skrčil vsled nezadostne hrane. Bil je star 18 let, pa ni toliko tehtal kot jaz, ki mi je bilo komaj 14 let.

Par tednov je še šlo, dokler so krožili po želodcu še domači žganci in zelje, okrašen z ocvirki, ampak potem se je pa tudi meni začela delati tema in pajčevina po želodcu. Opoldan sva pa dobila vsak deset krajcarjev, da sva tekla v ljudsko kuhinjo, ki se je nahajala nekje na Strelški ulici. Bilo je dobre pol ure hoda, a midva sva morala priti v eni uri tja in nazaj. V tisto kuhinjo so hodili vsakovrstni delavci, študentje, vajenci, toda za deset krajcarjev se je dobilo zelo malo. Navadno so plačali 25 krajcarjev za kosilo in dobilo se je precej primerno kosilo za osebo.

Par mesecev pozneje pa je vajenec zbolel. Podal se je v bolnišnico, odkjer pa ni bilo ne duha ne sluha več o njem. Doživela sva pa marsikaj, dokler sva bila skupaj. Ko ni bilo več njega, sem pa hodil sam v ljudsko kuhinjo. Vselej, kadar sem bil pri oknu, kjer smo dobili hrano in smo si jo sami nesli na mizo, me je dekle nekam mlo pogledala, češ kaj boš neki jedel. Izmed vseh sem menda imel jaz najbornejše kosilce. Za deset krajcarjev sem dobil navadno skodelico juhe, kjer je plavalo par rižev, par krompirjev in prav majhen košček mesa. To se je navadno imenovalo juha in prikuha.

V dotični kuhinji je bilo vedno par starih mož, ki so od mize do mize "ofirali," če bi mogoče kje kaj ostalo. Nekoč se eden izmed teh celo pri meni ustavi. Pa sem si mislil: "Oč-ka, zastoj gledate!" Kajti tak me je imela, da bi se jim bil najraje še jaz pridružil. Vseeno pa me je močiček opazoval, kako slastno sem otepal tisto juho, pa mi je rekel: "Fant, ti 'maš u resnic mau premau za kosilo." Začuden sem ga pogledal, potem pa zapičim pogled v tisti košček mesa in ga hitro denem v usta, da se prepričam, če je res govedina, ali je kaj drugega. Seveda sem takoj ugotovil, da je bilo izvrstno goveje meso.

Tako so šli dnevi mojega učenja polagoma naprej. Kot sem

že prej omenil, za zajtrk je bila ena žemlja in skodelica kave, za kosilo 10 krajcarjev in za večerjo zopet ena žemlja in malo kave. Na pasu sem moral napraviti vsaka dva tedna novo luknjo. Večkrat me je poklicala sosedka in me vprašala, kako se mi kaj dopade učenje. Bila je zelo prijazna ženska.

"Izvrstno," sem ji odgovoril, "samo, da bi imel malo več hrane," sem ji v strahu pripomnil, ker sem se bal, da ne bi zvedel mojster.

Ko sem ji tako razložil moj položaj, me je pa še večkrat poklicala in mi dala jesti, če jim je kaj ostalo od večerje, zakar sem ji še danes hvaležen. Moj mojster pa ni tako stradal. Opoldne in zvečer, če ni šel v gostilno, sem mu moral pa jaz prinesiti, kar je stalo 50 krajcarjev. Imel je dve kokoši, na katere je posvečal več pozornosti, kot pa name. Vsak dan sem jih moral spustiti na zrak za par ur. Seveda kokoši nismo bili omenili v pogodbi, ampak tolažil sem se z mislijo, če bom kdaj strojevodja, bom moral tudi nanje malo paziti, ko bodo kje frčale čez progo.

Bilo je neko soboto popoldne, koncem februarja, sneg se je pričel tajati, ko ravno pogledam skozi okno iz delavnice, kje so kokoši. Bile so ob hiši—naši dve in ena sosedova; seveda med tem sem moral vedno kaj delati, čeprav se mi je od gladi večkrat stemnilo pred očmi. Kar zaslišim, da se je sneg sesul s sosedove hiše in pokopal pod seboj vse tri kokoši.

Zakričal sem na vse grlo: "Na pomoč!" Mojstra ni bilo v delavnici; pričel sem iskati lopato, seveda tam, kjer sem vedel da je ni, pa ne da bi s tem želel kuram v prezgodnjo večnost, ampak sem si mislil: "Ni zlodec, da bi ne bil enkrat deležen tudi skurje, pečenke v Ljubljani!" Med tem je mojster že hitel odmetavati sneg in tudi sosedja je pomagala pri reševanem delu in še nekaj drugih. Meni se je prvemu posrečilo, da sem izvilkel eno, seveda njeno življenje je že šlo tja, kjer ni muh. Ostali dve pa je izvilkel mojster po 15 minutnem trudopolnem delu. Takoj nato me je nahirnil in mi priložil krepko zaušnico, da sem videl vse zvezde, čeprav je sonce kukalo izza oblakov. Tedaj se je pa sosedja potegnila zame, da nikakor nima prav, ker me tepe, ker pri tem sem bil jaz popolnoma nedolžen ter povedala, da bo ona spekla vse tri kokoši in se bomo dobro pogostili. Kar se je bilo tudi zgodilo.

Od tistega dne smo bili z mojstrom precej navzkriž; za vsako malenkost sem dobil klofuto, pa če sem jo zaslužil ali pa ne. Enkrat sem se pa predzrnil in sem mu povedal, da klofut brez vzroka ni v pogodbi. Povedal mi je, da sem preveč predzrnil, ker mu kaj takega povem.

Nekoč me je sosedja vprašala za moj naslov in pristavila, če imam še starše žive. Ker nisem slutil, zakaj ga hoče, sem ji ga dal. Rekla mi je, da tudi, če bi imel očima ali pa mačeho, me ne bi smeli pustiti

tam stradati. Rekel sem ji, da če oče zvedo, bodo kmalu tukaj in moje upanje bo splavalo po vodi.

Tako je bilo prve dni v marcu in sneg je ponekod že skopnel; sonce je prijazno sijalo in jaz sem stal pred hišo. Bila je nedelja. Prišla je ven tudi sosedja in sva se tako pogovarjala o raznih stvareh; kar zagledam v daljavi, da prihaja moj oče. Bil je resnega obraza in še predno sem imel priliko ga nagovoriti, ga je že ona vprašala, če je mogoče on moj oče. On ji je pa odgovoril: "Menda ja!" Takoj mu je vse natančno razložila moj položaj, da ni bilo treba meni ničesar povedovati še posebej. Oče se ji je zahvalil nato pa sva šla k mojstru v sobo.

Malo je bil v zadregi, ker je že slišal, zakaj se gre. Moj oče ga je pa začel na vse mile viže zmičati in prav malo je manjkalo, da se nista začela nositi po sobi. Jaz sem pa meril in prosil mojstra, da naj mi da nekaj več hrane in se ne bom vrnil domov. On se je pa izgovarjal, da če je bilo prejšnjemu vajencu dovolj, zakaj bi pa meni ne bilo. Povedal sem mu, da zato je pa vajenec sedaj že mesec dni v bolnišnici. Oče so mu povedali, da pod tem pogojem se naša pogodba prekine in so še dostavili:

"Poberi svoje reči in greva domov!"

Bil sem tam skoro tri mesece. Mojster se ni dal pogovarjati, da bi mi dal kaj več, ker je bil skopuh prve vrste. Oče me pa tudi niso hoteli pustiti tam, da bi od gladi umrl.

Zelo težko mi je bilo zapustiti ta kraj, ker sem vedel, da se mi nudi boljša bodočnost, če se kaj naučim, kot pa se truditi z vsakovrstnimi deli posvetu.

Tako sva zapustila z očetom Ljubljano in razveljavila našo pogodbo. Pa, če premislim sedaj—ta pogodba se je tikala samo mene, če pa primerjam današnje diktatorje raznih držav, pa vidim, da kar danes sklencejo, se jutri na to že poživijo, čeprav je pri tem na tisoče nedolžnih žrtv. Kdaj bo svet spregledal ter pometel s takimi osebami, ki hočejo vladati z železno roko, če je večini vseh ali ne?

S tem končam ta moj opis iz preteklosti in želim vsem čitateljem veselo božične praznike in srečno, zdravo, blagoslovljeno novo leto.

Frank Pugelj.

V spomin dragemu očetu

Ko peroti bi imela, kot ptičica, polet moj bil bi čez morje, v goste šume slavonske, kjer moi dragi oče spe.

Te vrstice naj bodo posvečene tebi, oče moj, ki počivaš v daljni tuji zemlji. Nikdar mi ne gre iz spomina tisti mrzli novembrski dan, 1894, ko smo se vračale z mojo prijateljico iz šole proti domu in se pač smejale vsemu, kar smo videle, pa naj je bilo vredno smeha ali ne, tega se nismo vprašale.

Ko smo bile še skoro pol pota do doma, pa nam stopi na pot iz stranske poti, kjer si je

kuril naš cestar ali kakor smo ga imenovali zogar. Vsi smo ga dobro poznali in stopi proti meni in mi reče: "Veš ti, oče so ti umrli na Hrvaškem, ti se pa tako smeješ, to pa ni lepo."

Vsa trda sem postala in ga vprašala, da kdo mu je to povedal. Pa pravi, tvoja sestra, ki je šla po ono drugo sestro, ki služi v Dolenji vasi. Moj Bog, moj dragi oče pa mrtvi, saj je šele dobrih šest tednov, kar so šli od doma v slavonske šume. Kje je to, saj nisem imela pojma, kakor tudi nisem mogla pojmiti, da bi bili moj dobri očka mrtvi. Kakšna strašna teža mi je legla na srce.

Prijateljica me je tolažila, češ, da sem nespametna, ki kaj takega verjamem zogarju, on te je hotel samo malo podražiti, ker je videl, da sva se smejali, saj ga poznaš; boš videla, da ni nič res. Tvoja mati in sestra Micka in moja mati pri Mihavih lan terejo, prihranile nama bodo pečene repe in krompirja in malo ogrele se bovi, kar hitro stopiva.

Precej me je bila potolažila, a vseeno so se mi še sem in tja vlije solze po licih. Ko prideva do teric, pa moje mame in sestre ni bilo med njimi. In ženske so mi tudi potrdile, kar mi je bil zogar povedal. Kako sem prišla skozi vas, ne vem. Ko sem se približala hiši, v kateri smo stanovali, sem pa že zaslišala obupen jok in ko sem stopila v hišo, so mi dejali mati:

"Otrok moj, sedaj pa nimaš več očeta. Nikoli več ga ne bomo videli, ali veste, kaj se to pravi, otroci moji—nikoli več, zakaj, le zakaj smo ga pustili, da je šel na Hrvaško?"

Moj oče ni bil trdnega zdravlja, zato pa že dolgo let ni bil šel na Hrvaško, kot je bila splošno navada za moše in fante v zimskem času. Tiste jeseni pa se je zmisllil in rekel materi: "Veš kaj, jaz bom šel na Hrvaško letos, ker pravijo, da se bo letos dobro zaslužilo. In ta in ta iz Loža pa pobira 'hrvatarje,' pa je tudi mene vprašal, če bi šel."

"Oh, Anton, nikar ne hodi, ko pa nisi prav trden, saj imaš tudi doma vedno dovolj dela, toliko že zaslužiš, da imamo za sproti, več pa ne potrebujemo."

Tako živo mi še danes zvenijo one materine besede, kot bi jih prav danes slišala. Moj oče so bili tesar po poklicu in so znali vse narediti, kar je bilo potreba pri gospodarstvu, tako so imeli vso zimo dovolj dela. Seveda zaslužek ni bil preveč velik, toda zaslužilo se je pošteno.

"Za sproti praviš, je že res, ali dekleta rastejo, glej saj bo že naša tamala deset let stara (to sem bila jaz, ki sem bila vedno njih ljubček, ker sem bila najmlajša), Francka jih bo 20, Micka pa 17 in tistih par krajcarjev, ki sem jih imel, je pa bolezen pobrala, saj sama dobro veš, da sem se resnično bal, da bosta Francka in Johanca umrli. Sedaj je pa treba zopet gledati, da se bo kakšen krajcar prihranil, da bo za kakšno silo."

Tak je bil moj oče. Vse so mu bili otroci.

Mati je včasih dejala: "Vedno se meniš samo od otrok."

"Kaj se bom od grunta, ko ga

Vesel božič in srečno novo leto želi vsem
klijentom in prijateljem

DANIEL STAKICH

15813 Waterloo Rd.

Zavarovalnica proti požaru, nesrečam in nezgodam. Posredovanje pri prodaji hiš in zemljišč. Naše posle izvršujemo z vso natančnostjo, točnostjo po željah onega, ki se na nas obrne.

Zastopnika: John Rožanc in Gene Allgire

GULF SUPER SERVICE

FRANK SERSHEN, lastnik

15714 Waterloo Rd.

vogal E. 158th St.

želi vsem odjemalcem in prijateljem veselo božične praznike in srečno novo leto

Veselo božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem in prijateljem želita

FRANK in ALBINA VESEL

Vedno sveže in doma presušeno meso najboljšje kvalitete.—Vsa grocerija po najnižjih cenah.

787 E. 185th St.

Kenmore 2765

Veselo božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem in prijateljem želi

ANTON BARAGA

WINERY

15322 Waterloo Rd.

Velika zaloga najfinejših doma izprešanih vin. Zalagamo s pristno kapljico naše gostilne, narodne domove ter prodajamo vsevrstno vino na drobno. Kozarec dobrega vina vas naredi srečnega in veslega. V iskreni zahvali velike naklonjenosti v tekočem letu se toplo priporočam za poslugo naše izborna kapljice v letu 1940.

Veselo božične praznike in srečno novo leto želita vsem gostom in prijateljem

JOHN in ANGELA KLAUS

SLOVENSKA GOSTILNA in RESTAVRACIJA

641 E. 185th St.

Kenmore 5033

Najfinejši likerji, pristna vina in izborna domača kuhinja

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ŽELIM VSEM STANOVALCEM V

23. VARDI

EDWARD J. KOVAČIČ

COUNCILMAN 23. VARDE

Veselo božične praznike ter srečno novo leto želimo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, tukaj in v stari domovini

LOUIS in MALČI OSWALD

SLOVENSKA GROCERIJA IN MESNICA
17205 Grovewood Ave.

Veselo božične praznike!

Ko se bliža novo leto, vam ponovno želimo veselo božične praznike in uspeha polno novo leto. Zahvaljujemo se vam za zaupanje, ki ste ga nam izkazali v pretečenem letu. V letu 1940 bomo nadaljevali z isto postrežbo nesebičnosti in z isto taktično simpatijo.

MR. in MRS. AUGUST F. SVETEK

478 E. 152nd St.

Kenmore 2016

Mrs. Svetek

A. Svetek

ker imajo takega sina, da se

nja polagoma naprej. Kot sem

Moja noga

Te vrstice bom napisala prav tako, kot se je vršilo in kakor sem se počutila, to pa zato, ker je tukaj zopet lep vzgled, da človek nikdar ne ve, kje ga čaka nesreča.

Prav vroč jesenski dan je bil 16. septembra. Ob desetih dopoldne je bila poroka moje nečakinje Frances, in sicer v cerkvi sv. Vida, kamor sem šla tudi jaz s hčerka, Lillian in Marion, ker je bil moj Frank tisti dan bolan, smo šle same. Vse je bilo zelo slovesno v cerkvi. Dekleta častne straže Slovenske dobrodelne zveze so v lepih uniformah spremljale nevesto pred oltar kakor tudi trije tovariši in tovarišice.

Mogočno so bučale cerkvene orgle, včasih pa so se akordi spremenili v otožno melodijo, tako da sem se takoj spomnila na pokojno mamico—oh, ko bi bila tudi ona sedaj tukaj. Komaj sem se premagovala, da nisem v cerkvi na glas zajokala. Lep prizor je bil tudi, ko je nevesta izročila šopek Mariji.

Ne, ne bom jokala, saj sem bila tudi jaz nevesta. Zdi se mi, da je bilo pred par leti, a v resnici pa jih bo 25, odkar sem spregovorila tisti ljubeznivi "da." Bog jim daj srečo, sem želela.

Nevesta je bila tako lučkana, da sem si mislila, če sem bila jaz tako—menda ja—saj drugače bi ne bila dobila Kuharja, mi je rojilo po glavi. Samo ena skrb mi je šla po glavi—leta hitro teko in še danes ne vem, ali sem jaz njega vzela ali jen mene, po tistem bom nekaj povedala "za pokoro"—vse to sem mislila v cerkvi, kar v resnici ni bilo lepo od mene.

Medtem je bila poroka končana in dekleta častne straže so zopet napravila "slavolok" iz rdečih vrtnic, skozi katerega je šla nevesta iz cerkve. Pred cerkvijo so jo pozdravili sorodniki in prijatelji in vsak je hotel dobiti prvi poljubček od neveste. Ne vem, ali jih je ženin kaj dobil? Nekdo je vse slikal, no bomo že videli.

Nevestina mati se joče. No, kaj pa je? Lansko leto sem jaz jokala in letos sem pa obljubila, da se ne bom "kisala," no, sedaj se pa ti in sem ji korenček strgala.

Nevesta me vabi, da ja gotovo pridem popoldne ob treh na kosilo, ker ob šestih že odpotuje na ženitovanjsko potovanje, ali kakor tudi pravimo na "Honeymoon." Seveda pride mo, Frances. Ti pa glej, da se pokažeš Mr. Kuharju, sem ji še naročila in nato smo se razšli.

Ob eni popoldne res pridejo, vsi so bili lepi kot rože, eden lepši kot drugi. Veselje in sreča jim je sijala v obrazov. Ko je Mr. Kuhar videl nevesto je takoj ozdravel. Že sem bila gotova z vsem hišnim delom, ker je bila tako čudna vročina, sem si privoščile malo počitka. Čitala sem angleško časopisje in sicer o nekem privatnem pogrebu, katerega so se udeležili samo najbližji prijatelji in sorodniki. Ta ideja se mi je takoj dopadla. Začela sem pridigovati našim domačim: "Veš Frank, če jaz umrjem prej kakor ti, glej, da bodo tudi mene kropili samo moji pravi prijatelji, ker nočem, da bi me hodili gledati iz radovednosti in bi me tam prečenjevali, ko bo moje truplo počivalo v krsti.—Si me razumel?"

"No, ti ga pa lomiš," mi pove moj Frank.

"Nič, prav nič ga ne lomim, ker vse res mislim tako. Kdor je moj dober prijatelj sedaj, ko sem še živa, naj bo tudi po smrti, hincev ne morem trpeti sedaj, še manj pa po smrti. Veš Frank in tudi rože odklanjajo takrat—jaz hočem rože sedaj, ko sam živa, sedaj mi na-

radite veselje žnjimi, kaj mi bodo rože potem, ko jih ne bom mogla videti." Take pogovore sem imela tisto popoldne in sem čisto pozabila, da je že čas, da gremo na "ohcet." Frank me je opomnil, da je najboljšje, da se odpravimo in da gremo.

Skoraj bi se bila skujala in sem povedala Franku, da se mi prav nič ne ljubi in me prav nič ne vleče, ker je prevroče. Frank mi pa na kratko reče:

"Kaj bodo pa ljudje rekli, bo pa zamira."

"Naj bo," se odrežem, "če bodo zamerili, naj pa odrežejo. Meni se prav nič ne mudi, če se tebi, pa kar pojdi, bom že prišla." Spet me je karal, da kako sem čudna, a sem mu povedala, da je on čuden in ne jaz, ker za v cerkev je bil bolan in za na "ohcet" je pa zdrav. "Saj vem kaj je, pečene kokoške ti dišijo, hahaha!" sem mu naga-jala.

Tako smo se šalili in pripravljeni na "ohcet." Frank je še pristavil: "Le fejš se naštimaj!"

"Lepemu dekletu ni treba krasila, saj sem ga dovolj od neba dobila," in zopet sva se smejala.

Ob pol petih smo prišli v hišo mojega brata, kjer je bila večerja za najbližnje sorodnike ženina in neveste. Ker so bili ravno pri večerji, sva se ustavila na verandi, kjer je bila tudi sestrčina Helena. Bila je silna vročina, zato se je družba hitro ločila od mize, nekateri na vrt in drugi pa v klet, kjer je teklo mrzlo pivo.

Kar naenkrat se vsujejo debele deževne kaplje. "Sreča bo!" sem zakričala. "Ja, ja, saj je tudi takrat, ko se je Marjanca močila, padal dež in še sneg po vrhu, zato sem pa tako srečna—pa če verjamete ali pa ne."

Vabili so nas v sobo in ko pridem v obednico, kjer so bile mize bogato obložene in v sredini vseh dobrot pa velika torta z malim ženinom in nevesto. Kje so pa vsi ostali, sem vprašala nevestino mater.

"V klet so se šli hladiti," je bil odgovor.

"Ali je tudi Kuhar tam?"

"Tudi, tudi, kar doli pojdi," mi je svetovala nevestina mati.

No, sedaj pa se je pričelo prvo poglavje te moje povesti. Namesto, da bi šla doli v klet, sem pa nesrečno padla po kamenitih stopnicah. Sedaj pa preiščujem, kdo je bil kriv, ali so stopnice, ali sem jaz že stara in nerodna (počutim se še mlado), ali pa je nesreča, samo toliko vem, da je eno ali drugo.

Par stopnic sem srečno prestopila in kar naenkrat sem se znašla v kleti pod stopnicami. "O, Marija, pomagaj!" sem zakričala.

"Kaaaj pa je?" slišim glasove.

"Moja noga, moja noga, Frank, pomagaj!"

Medtem se pa sokrajši Frank Centa in me dvigne in jaz se ga oklenem ter v enomer ponavljam: moja noga, moja noga... Nato me Centa prime za nogo in jo vzdigne, ker je mislil, da mi bo bolečine polajšal, toda vzdignil mi je zdravo nogo, da sem morala stati na bolni nogi. Oh, bolečine so bile strašne. Kričala sem in jokala na vse načine ter vmes klicala: "Frank, Frank, kje si?" Tako srčno ga nisem še nikdar klicala in tudi sedaj me ni slišal, ker je bil tedaj v nevestinem stanovanju v hiši zadaj na vrtu, kjer mu je nečak Frank pokazal, kako je preuredil stanovanje za sestro Frances.

Kmalu priteče teta "Egi" ter kliče: "Kuhar, Kuhar... pojdi hitro, Marjanca je padla v 'bejsment!'" Ker je pa teta Egi vedno šaljiva, ji tudi sedaj niso verjeli. Mislil je, da ga hoče k mizi, zato se mu

ni prav nič mudilo, ampak je kar naprej pregledaval, kako so predelali stanovanje.

Nato jih še več priteče in vsi kot eden zakriče: "Kakšna nesreča je pa sedaj?"

Nato pa pravi Kuhar: "I, kaj pa je, grem pa vseeno pogledat." Mene so še vedno imeli v kleti in z menoj vred so bili vsi prestrašeni. Najbolj srecen je bil pa Centa, ki sem se ga tako srčkano držala krog vratu.

Iz kuhinje priteče "taprava kuharica" in mi zavije nogo v mokro brisačo. Nekdo se zmišlja, da me neso ven iz kleti. "Štirje fantje—tovariši" (Lindy Lokar je imel to čast), ter me neso počasi po stopnicah. Nekdo pripomni: "Le trdo držite—je težka." Tako me neso—noge naprej (Saj tako se nosi mrliča! Op. urednika)—noge so bile že v kuhinji, glava pa še v kleti in v tem hipu sem si mislila: "Kaj pa, če me izpustijo—to bo jojmene!"

Ko me prinese skozi vrata, priteče Kuhar in hčerka Marion, vsa prestrašena. Posadijo me na prvi avtomobil, ki je stal pred hišo, da ja dobim hitro zdravniško pomoč. Ker sem pa videla, da je Marion vsa prestrašena, sem jo tolažila, da ni nič hudega in da sem se samo malo pobila ter da grem k zdravniku in bo že vse "O. K." le tukaj me počakaj, saj bomo kmalu nazaj.

Naj opišem še avtomobil. Bil je ves okinčan z belimi trakovi, zadaj je bil pa velik napis "Novoporočena"—"Just Married!" poleg tega pa je bila na vrvi še privezana velika plehnata posoda, da je ropotalo in zvenketalo. To je pač ameriška navada, da vsak pogleda, ko se peljejo "novoporočenci." Torej v ta avtomobil so me posadili. Peljali so me najprej v SND, na dvorišču me vse gleda, ker me poznajo, vse je ugibalo, kaj je? Dr. Omana ni bilo v uradu, nato pa smo hitro oddrli dalje po 55. cesti, kjer smo se ustavili pri prvi bolnišnici. Nečak Frank je povprašal, če imajo "X-ray" aparat, ker bali smo se, da je noga zlomljena. Niso nam ustregli, ampak so nam svetovali, da naj gremo v Charity bolnišnico.

Bilo je ob 5. uri zvečer—promet velik, zato je bilo treba voziti počasi. Tako smo se počasi pomikali po Central Ave. med samimi zamorčki, ki so nas pa kaj čudno zijali—no saj smo bili res čudni, če pomislim kako je Kuhar pestoval mojo nogo in zraven pa godrnjal, da čemu sem pa nesla moj nos v klet. Ker so bile bolečine vedno hujše, sem neprestano vzdihovala in ga prosila, naj nikar ne situari.

Končno smo se le pripeljali v bolnišnico, kjer so me prišli iskat z vozičkom prav k avtomobilu in me odpeljali v oddelk za prvo pomoč. Tu so pa prinesli neko podporo in mi podprli nogo tako visoko, da je izgledalo kot kakšen kanon. Prihajali so mladi zdravniki, vsak mi je segal po nogi ter mi stavil razna vprašanja, a moj odgovor je bil vedno le samo "auč in auč."

Ravno, ko so se pripravili, da začnejo z zdravljenjem moje

noge, prinesejo policaji nekega moškega, ki je bil v avtomobilski nesreči. Takoj so me zdravniki pustili in odšli v drugo sobo, kjer je bil oni nesrečni mož. Videla sem, kako je bil razmesarjen in bilo me je kar groza.

Ker so pa bili z menoj tovariši z avtomobilom, v katerem se je vozila nevesta, sem jih poslala domov in naj se odpeljejo, kamor so bili že prej namenjeni, da jim ne bom jaz kalila veselja, le naj se veselijo, jaz bom že "O. K." Tudi Kuhar je odšel z njimi, da je prišel kasneje s svojim avtomobilom in me odpeljal domov.

Ostala sem čisto sama v sobi, sem pa tam je prišel kakšen zdravnik pogledati in mi povedati, da naj oprostim, ker da je tam bolj sila, kot pri meni, ker tam se gre za življenje.

Sama sem, na steni tiktaka ura in ko se še tako oziram okrog, sem ugledala na steni Grdinatov koledar. Tako sem čakala in premišljevala vso stvar—no, mora že tako biti, kar bo pa bo. Tedaj še nisem vedela, ali je noga zlomljena ali ne. Nato pa so me odpeljali v neko temno sobo, tam so mi slikali nogo in so ugotovili, da noga ni zlomljena, ampak zdrobljena in zvita v členku, takoj sem lažje dihala.

Začeli so jo devati v red, mene pa bolelo, da je bilo jo! Med tem časom sta pa prišla Marion in Frank, da me odpeljeta domov, kjer sem bila pod oskrbo dr. Škurja, ki je skrbno gledal, da se je Marjanca dobro pozdravila. Zdravniška preiskava je dognala, da so se mi tudi možgani pretresli. Upam, da se bodo koleščki zdaj vrtili bolj na "tapametno" stran.

V času bolezni sem imela izvrstno postrežbo, dve lepi, mladi strežnici (hčerki) in taprava "kuharja," ki je vedno skrbel, da sem imela prvovrstno postrežbo. Kadar sem bila pa sama, sem se pa z rožami pogovarjala, katerih so mi nanesli moji prijatelji.

Spomini so oživil, moje misli so pa hitele krog mojih prijateljev, med katerimi ste tudi vi. Danes, ko to berete, je Marjanca že zdrava.

Vesele in srečne božične praznike kakor tudi zdravo in veselja polno novo leto 1940 vam želi,

Marjanca Kuharjeva.

Kako sem na Žalostni gori igrala vrlec

Lansko leto, 26. avgusta, to je na Jernejevo soboto, mi je še vedno v spominu, kako sem lepo igrala vrlec in na vse grlo vesela prepevala Marijine pesmi. Naj vam malo opišem, kako je to bilo.

Kakor se vsi Dolenjci spominjamo, je na Jernejevo soboto velik semenj v Mokronogu in zraven pa velika božja pot na Žalostni gori, ki je kakih 15 minut od Mokronoga na prijaznem gričku, odkjer se vidi vse naokoli. Še celo prijazni Kum, ki je najvišji hrib na Dolenjskem. Torej že samo to človeka vabi, da gre prav rad na to goro.

Ko prideš na prvi hriček, te

pozdravi lepa hiša in to je župnišče, ki je obdano z lepim vrtom in v ospredju pa stoji že stoletja stara lipa, ki je obdana od kamenite mize. Tu je tudi hiša, v kateri stanuje cerkovnik. Ko greš tako naprej v hrib, ugledaš kapelice, ki predstavljajo trpljenje Marije Sedem Žalosti. Po stari navadi romarji zmoliijo pri vsaki kapelici sedem očenasev in vselej pristavijo še trpljenje Marijino. Ta ročni venec kličejo "kronca." Ko pa prideš na hriček, pa ugledaš malo cerkvico, ki ji pravijo "svete stopnice" in ko vstopiš, vidiš vrv, ki je napeljana do zvona in vsak, ki pride tukaj notri, tudi malo pozvoni ter si v srcu česa tedaj želiš. Pravijo, da si gotovo uslišan. Tako so nam pripovedovali stari ljudje in podpisati se tukaj tudi ne sme pozabiti. Tu vidite na tisoče podpisov.

Po teh stopnicah se hodi samo po kolenih. Teh stopnic je 33, kakor Kristusovih let. Ljudje se pomikajo naprej, zamišljeni v pobožno molitev. In ko prideš do vrha, vidiš velik oltar s Kristusom na križu in pod njim pa stojita kipa sv. Janeza in Matere božje. Pod oltarjem pa je božji grob. Od tu pa se odpravimo naprej na vrh hriba, kjer stoji krasna

(Dalje na 5. strani.)

V SPOMIN DRAGEMU OČETU

(Nadaljevanje iz 3. strani.)

nimam, meni so otroci vse na svetu."

Zopet je mati prosila: "Anton, nikar ne hodi na Hrvaško, lepo te prosim, meni je tako hudo, odkar si se namenil, da greš."

Oče je odgovoril: "Kako si ti čudna; kar je božja volja, pa naj se zgodi. Da bi pa sedaj odpovedal, tega pa ne storim. Še nikdar nisem besede pojedel, pa je tudi sedaj ne bom. Saj je tudi meni nekam hudo, pa sam ne vem zakaj. Drv vam nisem napravil dovolj za zimo in če pritisne huda zima, vam jih bo zmanjkalo. Pa sem že naročil Brinovec, da vam jih bo pripeljal en voz, jih bom že poleti odslužil."

Taki so bili pogovori tisti čas, ko se je moj oče odpravil umret v slavonske gozde. Ko je prišel čas odhoda, je rekel oče: "Danes ni treba pošiljati tamale v šolo, ker grem jaz tako daleč."

Res je bil odšel in ni se nikdar več vrnil. Voz je že čakal pred vaško gostilno, kjer so se biral "hrvatarji." Moj oče pa je bil še vedno doma pri nas.

"Sedaj je pa prišel čas, dragi moji. Mati, pazi na otroke, kot sem ti naročil. Jaz vam bom že pisal, pa ne poprej, da vam bom poslal tudi nekaj denarja, da boste imele za božič." Vse povrsti je objel in poljubil. Trikrat se je še povrnil naš skrbni oče nazaj in vselej je še kaj naročil.

"Franko mi pozdravite in poljubite jo mesto mene."

Šli smo preko male trate in ko smo prišli do pol pota, se je oče obrnil in napravil čez nas križ. Mati pa nam je rekla:

"Otroci, to ne pomeni nič dobrega, oče ne more od nas!"

Še smo jih slišale, kako so se posiljavali od sosedov in jim naročali, da naj ne pozabijo tudi nas, če bi kaj potrebovale, ko smo pa same ostale.

O kako pusto in prazno je bilo po očetovem odhodu. Povsod som ga pogrešale in nič več ni bilo tistega veselega petja ob večerih. Po šestih tednih pa smo dobile žalostno obvestilo, da očeta ni več. Saj kar nismo mogle verjeti, da je kaj takega mogoče, da se naš dragi oče, ki nas je tako ljubil—se ne

vrne več med nas. Da mi ni kruta smrt ugrabila mojega dobrega očeta, bi bila tudi moja življenska pot drugače usmerjena.

Tisto leto so bili božični prazniki zelo žalostni za nas. To je bila prva grenka kaplja v mojem življenju, katerih pa se je s časom nabralo brezštevil. Prihodno pomlad pa so se vračali "hrvatarji" veselo prepevajo domov, a mojega dobrega očeta ni bilo med njimi...

Jennie Kozelj.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE... SREČNO NOVO LETO!

Zahvaljujem se za naklonjenost naših odjemalcev v preteklem letu. Vedno se lahko zanesemo, da jim bomo nudili, kot v preteklem letu, točno in najboljše, prvovrsten

SLADOLED -- MLEKO IN DRUGE MLEČNE IZDELKE

Obenem se priporočamo novim odjemalcem, da se pridružijo našim zadovoljnim odjemalcem

RACE'S ICE CREAM

Priznan kot najboljši in najokusnejši, Race's Ice Cream je zdrav za otroke in odrasle. Povzite ga za zdravje!

RACE'S DAIRY & ICE CREAM RACE'S DAIRY STORE

Office and Plant
1028 E. 61st St.
Henderson 1786

Store
17002 Grovewood
Kenmore 7068

THE WATERLOO DEPARTMENT STORE

nudi sledeče za božične praznike

LINGERIE \$1.98
krasna izbira ženske svilenе spodnje obleke, hišnih sukenj in pajamas do \$4.94

BATHROBES \$1.98
Nova pošiljka svilenih in volnenih spalnih sukenj za vso družino in več

MOŠKE SRAJCE 98c
Največja in popolna izbira moških srajc za božič in več

Svilene ovratnice 29c - 55c - \$1.00

PAJAMAS \$1.19
Moške broadcloth in flanelaste pajamas in več

SLIPERJI ZA DARILO
Krasna izbira hišnih sliperjev in čevljev za vso družino po popularnih cenah.

ROBCI V ZAVOJČKIH 29c
Mi nudimo krasno in popolno zalogo žepnih robcev v zavojčkih do \$1.00

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

Vse te vrednosti in mnogo drugih dobite pri

Waterloo Department Store

PRODAJALNA VREDNOSTI

15504-12 Waterloo Rd.
vokal 156. ceste

PERUSEK FURNITURE CO. JOS. PERUSEK, lastnik

Iskreno se zahvaljuje za naklonjenost v tekočem letu v toplen priporočilu za leto 1940

807 - 809 East 152nd Street

Davni božični spomini

Rojena sem bila na Dolenjskem, fara Sv. Križ pri Kostanjevici. Nikdar ne bom pozabila gospoda kaplana, ki je bil pri nas. Doma je bil nekje na Gorenjskem. Nekoč je stopil k oknu svoje sobe in zaklical: "O, Sv. Križ—Paradiž!"

Tako je cenil ta gospod kaplan našo faro in tudi farani so ga ljubili in mu izkazovali vse spoštovanje. Res, ni zastoj tako rekel, kajti naša vas je bila v resnici, kot cvetič vrt v paradižu. Lepe njive vse obdelane in tam daleč za vasjo teče bistra Krka, ob kateri se razprostirajo zeleni travniki in zopet na drugi strani vasi pa lep gozd, iz katerega smo dobivali stelo in drva.

Vrhu gozdnega predela so pa vinogradi, kar oči dosežejo in ob robu pa so zidanice ali vinski hrami, kot bi bila posebna vas, a so s a m i vinski hrami. Vsak, ki lastuje vinograd, ima tudi svojo zidanico, kjer preša in hrani sladko kapljico. Goričica se imenuje Bočje in je res kras Dolenjske in ponos naše vasi.

V jeseni, ko grozdje dozoreva, vidiš, kako ponosno se drži trta, ker se bahato kažejo mogočni grozdi, tako da se vsakemu gospodarju srce smehlja, ko vidi, da je njegov trud tako obilo poplačan.

Imamo pa še več lepih gorič, ki prav nič ne zaostajajo za Bočjem, imenujejo se Razkrižje, druga Sutenski vrh in Banovec. In pozabiti ne smem tudi Gadove peči, kajti tam dozori jako okusno in sladko grozdje, ker raste v laporju, to je bolj kamnita zemlja. In v taki zemlji najbolje uspevajo trte. Gadova peč slovi daleč na okoli in to ne zastoj, kajti v to gorico je sonce vrpto od jutra do večera in če ni od tam dobra kapljica, tudi drugje ne more biti. Gadova peč je znana po vsej Jugoslaviji, po svoji izvrstni kapljici.

Kar sama sebi se čudim, da sem začela opisavati te naše goričice, to pa najbrže vsled tega, ker si dostikrat mislim: "Oh, kako bi se prileglo, ko bi ga človek imel včasih en požirek iz teh vinskih gorič." Posebno se kaj takega spominjam za Božič, ko gredo gospodarji, skoro bi rekla, kar v procesiji k vinogradom. Od vsake hiše se je podal cden po vino in kar smešno je bilo videti in tudi veselo, ker so šli žarečih obrazov tja in še bolj žarečih pa so se vračali proti svojemu domu.

Vsak ga je imel v rokah "barilček," mi smo rekli tudi "puterh." In če jih je bilo pa kaj več v družini, je pa gospodar vzel "bisago" in si jo obesil čez ramo in je tako nesel, kar dva barilčka ob enem. Proti večeru so se gotovo vsi vrtni domov, ker na sveti večer mora biti vsak doma. Pripetilo se pa tudi že, da si je moral kateri malo odpočiti v zidnici, ker je kapljica precej močna.

Mnogo božičev je že minilo, ko so mi moja mati pripovedovali, kako je moj oče nosil puterhe na badnji dan, da je reveža zanašalo zdaj v eno in zdaj v drugo stran. Iz gorič proti našemu domu se gre nizdol po ozkih stezicah in tukaj ga je bilo pa položilo tako, da so se puterhi kar zatrkjali proti domu in so bili prej doma, kot oče, seveda so bili prazni in vsi razbiti.

Na sv. Štefana dan pa se gospodarji zopet odpravijo v zidanice, da prinese nove zaloge. Spominjam se še, kako je bilo slišati veselo petje in vriskanje. Vsak je hvalil svojega, če je pridela dobrega, če pa ni bil prav prvovrsten, je pa rekel: "Ja, tak je kakršnega nam je Bog dal." Res dober izgovor! Ah, to so bili časi pod domačo streho in domačim krovom.

Moj oče je velikokrat zapel, da v domačem grobu se najslajše spi, ker mu bratci in sestre rahljajo zemljo.

Najrajši pa se človek vedno spominja domače vasi, svoje rojstne hiše, pa naj je bila še tako borna, vedno se ponavlja jo v duši spomini nanjo, posebno o božičnem času, ko se spominja, kako prijetno je bilo, ko smo delali jaslice in nastavliali pastirce in druge svete podobe. Nad jaslicami pa visi golobček, vse je okrašeno z pisanim papirjem in vse to prihaja v spomin, kot v sanjah, a ko se predramiš iz takega premišljevanja, pa se znajdeš žalobno, daleč na tujem—daleč proč od svojega doma.

To so le prazne, a lepe misli v tujini, ki nima tistega čistega veselja. Vedno smo si le tuji in v taki tudi ostanemo.

Naj še malo omenim, kako smo se imeli doma, ko so živeli še naša draga mati. Večkrat so nam pripovedovali o našem očetu, ki so bili mizar in veseljak prve vrste. Umrli so nam, ko sem bila stara leto in pol. Uboga mati so ostali s kopico otrok in nič kruha kakor pravi tisti pregovor. Mnogokrat smo jokali in prosili mater kruha, kajti mi otroci si nismo mogli misliti, zakaj ni kruha. Še sedaj mnogokrat vidim njene solzne oči, ko smo jo prosili, da smo lačni, a reva ni imela dostikrat djati kaj v lonec.

Mnogokrat nam je skuhala krompirja v oblicah, pa smo sedeli na pragu hiše in si s krompirjem tolažili glad. Največkrat je manjkalo denarja celo za sol. Imeli pa smo vsaj svojo majhno hišico, da nas vsaj ven niso metali drugi ljudje, ker revni otroci so bili vedno in povsod zaničevani.

Imeli smo bogate sosede in njihovi otroci so hodili k nam in so nas zasmehovali in nas dražili, da imajo oni belega kruha in potice, a vi ga nimate. Kako smo se počutili, ve samo tisti, ki je kaj enakega poskusil. Otroci smo odrasli in starejši so šli prvi s trebuhom za kruhom, le jaz in brat sva ostala doma pri materi, ker so bili vedno bolj slabotni in bolehn. Saj so tudi dovolj prestali radi nas in celo spati niso mogli, ker so vedno premišljevali, kako nas bodo preživeli, po dnevi pa so zopet delali, kot živina od zore do mraka. Božje dete jih je poklicalo k sebi ravno na božični dan.

Srce se mi trga, ko mislim na najdražje na svetu, ki nam je bilo odvzeto za vedno.

Bridko sva jokala z bratom, ker sva dobro vedela, kaj čaka sedaj tudi naju in da bova morala tudi midva s trebuhom za kruhom. Šla sva . . .

Odkar moja mati počiva v grobu, imam vselej prav grenke spomine na božični dan.

Vsem znancem in prijateljem želim vesel božič in srečno novo leto!

Tončka Jevnik.

Uresničene sanje

Pri naši fari smo imeli štiri trgovce, a najboljši "kšeft" je delala naša približljana in prijazna trgovka, gospa Fefa Kocbekova. Bila je mati štiri najstih otrok, ki so bili vsi dobri, skrbni in v trgovini dobro izvežbani. Naša Fefa si je pridobila srca ljudi, saj je v svoji usmiljenosti dala mnogim na "večno upanje" ter rešila reveže trpljenja in pomanjkanja. Gotovo je neskončni vse to zapisal z zlatimi črkami v njeno dobro.

Materi Fefi, je bila v njeni trgovini najbolj zvesta njena hčerka Fanika, prijazna in postavna punca. Štiri hčerke so bile dobre članice naših katoliških društev, a najbolj smo si bile v ljubezni zvesto udane z Faniko in Liziko, s katerimi

smo mnogokrat skupaj igrale, se učile pri vajah ter bile vedno skupaj v Dekliški zvezi.

Skoro mislim, da sva bili z Liziko še "morda" celo v žlah-ti, ker sva bili v maju obe naenkrat na oklicih "srečni nevesti" in obe na isti dan poročeni. Lizikin ženin je bil moj sošolec, Grajnarijev Janez, ki se je imenitno razumel na živinsko kupčijo in prav dobro zaslužil, da je bil dom vselej dobro oskrbljen.

Lizika je bila po svoji dekliški navadi tudi kot žena vedno čistilka Božjega srca ter kljub vsemu vedno čistila prve teke, pristopila k mizi Gospodovi, čeprav ji je še šest malih otrok delalo veliko skrbi in dela. Tukaj so bili v vzgled vsem svojim hčera naša dobra Kocbekova Fefa, ki so vselej dajali večnost na prvo mesto. Kadar sem bila kaj bolna v Mariboru, pa so mi takoj poslali svojo Faniko, da je prišla in mi pomagala.

Bilo je nekega jutra, ko se Fanika prisemeje v sobo in mi začne pripovedovati svoje sanje. Lepo je opisala, kako je bila doma, a žalostno pristavi, da je sestra Lizika umrla, seveda v sanjah. Potem mi pa še nadalje pripoveduje, da se ji je sanjalo, da je šla z Grajnarijevim Janezom k poroki . . . Obe s Faniko sva želeli Liziki še dolgo življenje in pri delu je pozabila na sanje. Fanika je po dveh mesecih odšla domov k materi.

Preteklo je par let, ko pridejo k meni v Maribor naši domači in mi povedo, da pravkar leži na mrtvaškem odru Grajnarijeva Lizika . . . Globoko me je pretresla ta žalostna novica, Torej moja sovrastnica-nevesta, je morala zapustiti svoje drage otročice in sedaj leži na mrtvaškem odru. Kdo pač more odumeti, kako težko umira mlada mati. Prav rahlega zdravja sem bila in sem se bala tistega težkega dne, saj so bili tudi meni, otročiči vse na svetu.

Minilo je par mesecev po Lizikin smrti, ko potrkata na vrata Grajnarijev Janez in Fanika. Prišla sta kot srečen ženin in nevesta v Maribor . . . Jaz sem se bila zelo razveselila te novice, saj boljše bi Janez ne bil mogel zbrati, drugo mater malim otrokom. Takrat sem se prav od srca nasmejala in tudi omenila, da so se Fanikine sanje uresničile.

Tam, kjer si je njena sestra Lizika obetala toliko sreče, pri Janezu, tam bo sedaj ona srečna podpirala tri vogale pri hiši, a otroci bodo našli v teti dobro mater in ne mačeho . . .

Ni najti na Božič v trgovini pri Kocbeku dobre matere Fefe, odhiteli so za Liziko. Pregloboka je bila rana, ki jo je povzročila smrt ljubljene hčerke Lizike, skupaj zdaj počiva ta, tam na božji njivi . . . na našem lepem pokopališču. Bodi ta srečni tam pri večnem Božiču. Globoko v srcu hranim spomin na vaju in vse drage znance ter se vas vseh, v spominih na davne dni, na brečni, sveti večer spominjam.

Božični zvono, zapoj iz lin, k domu tja hiti spomin . . . k dragim tja na mirni kraj, hiti spomin, nocoj nazaj . . . O, srečna vas domača ti, nocoj spomin mi tja hiti!

Marija Kurnik.

BOŽIČ

Tončka Jevnik

Alli ste ga videli preko zemlje, tiho pripluti, Kdor ima dobrih pastirjev srce, ga še to noč začuti.

Prihitiel je angel miru spet, kot pred stoletji, združil je drage preko daljave v nežnem objemu.

Je zvokov, v tožbe turobne, jasnih polno nanesel, v viharje duše dekliške zvezd je nanesel.

Dvignil je starcu v tihi samoti, dneve davnine, dihal nocoj je v pesem polnočno, polno miline.

KAKO SEM NA ŽALOSTNI GORI IGRALA VRTEC

(Nadaljevanje s 4. strani.)

cerkev Žalostne Matere božje. Njena podoba z mrtvim Sinom v naročju, je v velikem oltarju. In ko tako opazuješ njeno podobo, ti nehoti stopijo solze v oči, ko tudi v njenem očesu vidiš debelo solzo, ki ti govori: "Kaj ti je storil moj sin, da si ga umoril?" Tega milega pogleda ne morem pozabiti.

V levem stranskem oltarju stoji krog tri čevlje visok kip Škapulirske Matere božje, ki je v krasni svileni obleki. To Marijo vzamejo na Jernejevo soboto ven, na prsto in jo nosi šest fantov na ramah. Ta procesija se prične krog devete ure zvečer. Marija je vsa okrašena s cvetjem. Kar vas je Dolenjcev, se gotovo še spominjate te božje poti.

Ko smo se omenjeni večer ljudje zbirali, smo se vsi preskbeli s svečami in posebne dekleta so kip Matere božje okrasila s cvetjem. Nato se je začela pomikati procesija. Naprej so fantje nosili Marijin kip na ramah in za njimi so ljudje glasno prepevali prelepe pesmi Mariji v počast in vsak po svoje. Sem pride tudi lepo število Hrvatov, ki pridejo nekateri po 12 ali tudi več ur daleč peš na to božjo pot in prepevajo svoje Marijine pesmi. Meni se je najbolj dopadla ona, ki smo jo pele z gospo Bulčevco, ki ima v Mokronogu mesarijo in gostilno. Tako veselo in lepo smo na vse grlo prepevale: "Lepa si, lepa roža Marija . . ." ta pesem mi ne gre iz glave. Pa kako lepo je odmevalo zunaj na prostem, kjer lahko zapoješ na glas.

Na ta večer ljudje molijo vso noč. Lačni jim pa tudi ni treba biti, ker so za to poskrbele razne kuhinje vse krog cerkve. Lahko dobiš kakršno meso hočeš, tudi perutnine ni manjkalo, ki se je pekla na ražnju. Tudi jaz sem si prav dobro pomagala, seveda s perutnino, saj je tudi bila okusna. Največ pa so ponujali "turško kavo." Neki moški je na vse grlo kričal, da komur želodec godrnja, naj pije turško kavo in bo odnehal.

Zapustila sem Žalostno goro in sem se podala k sestri v Mokronog, ki ima tam pekarijo že nad 20 let. Tam sem si čez noč malo odpočila in šla naslednje jutro zopet nazaj na Žalostno goro, kjer je prva maša na prostem in pridejo duhovniki iz raznih krajev, da tukaj spovedujejo vso noč in zjutraj pridigajo. Tako sem bila na božji poti.

Še kaj dalj časa bi se bila zamudila, pa je prišlo vse preveč ljudi tam pred cerkvijo in so me izpraševali: "Ali si kaj videda našega ali našo in zakaj pa naši ne pridejo" in podobno.

Veste, to je težko tam pred cerkvijo se razgovarjati, zato sem jo mahnila kar nazaj v Mokronog, na svoje stanovanje v krasni vili, ki stoji malo izven trga in je last moje sestre Inke, ki ima tudi še krasno posestvo in modno trgovino v Ljubljani nasproti škofije.

Tam v vili sem živela z njeno hčerko Mijo in sinkom Janezom in kuharico nam je tudi dala, ker je bilo ona šla na počitnice v Split, v Dalmacijo in potem pa še v Belgijo. Tudi mene je hotela, a nisem hotela na tako potovanje, sem rajši ostala pri svojih bratih in sestrar doma, ki tudi stanujejo vsi tam blizu. Sem si mislila, sem rajši pri Dolenjcih, ker v Ljubljani sem itak že bila štiri tedne pri sestri Inki in pri bratu Miškotu, ki je nadkontrolor na glavnem kolodvoru v Ljubljani.

V tej vili na deželi, pa sem bila na svežem zraku in sem imela res krasno življenje. Mija ima dvojce hrmonike in je vsak dan tako lepo zaigrala in zapela. Zna peti in igrati prav izvrstno, čeprav je stara šele 13 let in se že tri leta uči na harmonike in bratec pa na klarinetu. No, to nam je bilo veselje. Kadar sta se naveličala, smo šli pa karte igrat, ampak jaz nisem z n a l a tistih njiu iger, ker so vse nekam drugačne. Igra se imenuje "prašček lažnjivček" in druge, a sta me kmalu naučila. Ko smo se pa še tega naveličali, smo se šli pa kopat v Mirno, ki je komaj 15 minut od vile. Tam je vedno dosti ljudi, ki se pridejo kopat.

Ko smo se vrtni domov, je pa že kuharica čakala na nas. Seveda nas je bilo lepo število, ker so prišle tudi hčerke moje sestre Ivanke in sina brata Johna. Bilo nas je precej vseh skupaj, a kuharica pa nas je samo izpraševala: "Gospa, kaj boste jedli?" itd. A, kaj sem hotela izbirati, ko pa je bilo vsega v izobilju. Vina nam je sestra kupila kar dva soda, enega belega in enega rdečega, in poleg tega pa še kislavo vodo. To se je prepevalo krog vile.

Ljudje se mešali mrvo in me poslušali. Nekoč me pa vpraša možakar: "Ali ste vi tista gospa, ki prepeva?" Jaz mu pa rečem, da to sem jaz, "kaj se vam moj glas ne dopade?" Pa mi odgovori: "Pojetje lepo, samo moji delavci stojijo in poslušajo namesto, da bi mrvo grabili."

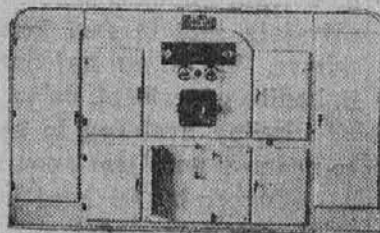
Seveda, sem se mu prav od srca nasmejala. Naj zadostuje za letos, bom pa drugo leto kaj več napisala.

Sedaj pa želim vesele božične praznike in srečno novo leto vsem mojim prijateljem po vsej Ameriki in stari domovini. Vsem Dolenjcem in Gorenjcem ter Ljubljancem, ki so mi ves čas delali tako veselo družbo in mi tako lepo postregli. V

Kranju naj prejme moja voščila sestrična in bratranec z družino, Marica, s katero smo hodile na Šmarjetno goro, kjer sem tako težko hodila, dalje v Kranju vsi pri Vincencijevi družbi, s katerimi sem se v busu vozila v Logarsko dolino. Voščila tudi č. g. dekanu v Kranju, ki so nam napravili tako lep govor, ko smo šli na odpravo Narodnega doma v družbi z gg. glavarjem iz Kranja in županom iz Kamnika. Nikdar vas ne bom pozabila, ko ste bili tako prijazni z mano in želim, da bi se še kdaj zdravi in veseli videli.

Sprejmite najlepša voščila in pozdrave vsi moji bratje in se-

stre z družinami in hvala lepa za vso postrežbo. Vam vedno hvalečica sestra, teta, sestrična in prijateljica
Ljuzka Čebular, roj. Vrabec, Iz Mokronoga na Dolenjskem, sedaj v Clevelandu, Ohio.

VAŠA OBLEKA

zgleda lepa, če je dobro kemično čiščena in lepo izlikana.

Mi vse to izvršujemo doma z največjo natančnostjo in skrbjo. Naša dolgoletna izkušnja v tem poslu vam jamči najbolje delo po najnižjih cenah. Izvršujemo vsa popravila na oblekah, vedemo novo podlago ženskim in moškim zimskim suknjam ter moderniziramo kroje kožuhastim oblačilom. Delo strogo jamčeno. Enodnevna postrežba v čiščenju in likanju.

NOVE OBLEKE

Izdelujemo v domači krojačnici po meri izdelane obleke v poljubnem ali najmodernem kroju.

Imamo nove zimske vzorce za zimske suknje in obleke. Poljubna barva in trpežno blago.

Pri nas naročene obleke so izvršene doma po večših rokodelskih rokav, zato so lepo oblikovane in nošnji trpežne.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim odjemalcem in prijateljem želi

FRANK POJE in SIN

631 E. 185th St. KEnmore 4720

Podjetje se toplo zahvaljuje za naklonjenost v preteklem letu v toplem priporočilu nadaljne naklonjenosti.

BOŽIČNA DARILA

ki vas bodo razveseljevala in vam služila skozi celo leto in še leta naprej

ZENITH RADIO

GENERAL ELECTRIC LEDENICE

BOSS PRALNI STROJ

KRASNE KUHNJSKE PEČI:

ROPER — TAPPAN — GRAND

MNOGO DRUGIH ELEKTRIČNIH PREDMETOV

Električni Toaster, Električni Roaster, Električni Mixer, itd.

—Damo na lahka mesečna odplačila—

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem odjemalcem in prijateljem želi

ANTON DOLGAN

15617 Waterloo Rd. KEnmore 1299

Imamo lepe stenske koledarje

Vesele božične praznike in srečno novo leto želijo družini Filip in Krist Kalin, otrokom, bratom, sestram, sorodnikom, prijateljem in znancem v stari in novi domovini.

KRIST KALIN

15929 Saranac Rd.

Cleveland, O.

FILIP KALIN

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim klijentom in prijateljicam iz srca želi

MARGIE'S BEAUTY SHOPPE

MARJORIE A. KRAINZ, poslovođkinja

Najfinejša dela za dame po najnižjih cenah

15706 Holmes Avenue

Naša ajdovška fara

Nebo je temno, trava rumeni in mrzla burja žene suho listje po planinah, sneg naletava, vse to nam govori, da so pred nami božični prazniki. V duhu že čujemo božične zvonove, ki v tihi noči vernike k polnočnici.

Veselim se božične noči in kako tudi ne, saj se nam je to noč rodilo odrešenje; saj je bila izmed vseh noči samo ena, ki se imenuje "sveta noč," v kateri se je odprlo nebo in se je čulo angeljsko petje, ko so angeli oznanjevali rojstvo Odrešenikovo in želeli mir ljudem na zemlji, ki so blage volje. Le žal, da dandanes je prav malo blage volje in miru med narodi.

Koliko ljudi bo to noč živelo tisti mir, ki so ga angeli želeli v prvi božični noči vsem zemljanom, to je veliko vprašanje. Mnogo jih je, ki ne bodo mogli biti veseli na te božične praznike zato, ker so zavrgli in pozabili besede in nauke našega Zveličarja, ki je rekel: "Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe," krenili so v drugo stran in skrbje, da je le njim prav in v Korist, bližnji pa naj strada, naj trpi, naj bo vničeni in naj zemlja pije njegovo kri, čeprav plakajo nedolžni otroci za svojimi roditelji, to njih ne skrbi. Sejati razdejanje in pogubo, razdirati in požigati mirne domove, to je njihovo največje veselje.

O božiču se prav radi spominjamo svoje mladosti in svojega rojstnega kraja. Mogoče v celem letu ne mislimo toliko na svoj domači kraj, kot ravno v tem času. Spominimo se, ko smo še kot brezskrbni otroci prepevali: "Sveta noč, blažena noč..." tam daleč preko širnega morja v svoji domači—rojstni vasi. Ta večer nam živo stopi pred oči hišica očeta, čeprav tako preprosta, a nam tako ljuba, kot največji zaklad našega življenja. Spominimo se naše farne cerkvice, kjer smo prejeli sv. zakramente in kjer smo bili prvič pri polnočnici. Vselej se še zveselimo, kadar se spominimo na to.

Zato mi čitatelji gotovo ne boste zamerili, če bom jaz danes malo popisala našo faro, na katero sem ponosna, čeprav sem iz nje že 35 let.

Moja rojstna vas je Ajdovec, ki leži med Žužemberkom in Dobrničem, Mirno pečjo in Prečno. Ta fara še ni tako dolgo, kar je samostojna. Ker

je tam precej vasi, ki so bile oddaljene od farne cerkve, so farani in vaščani oddaljenih vasi naprosili škofa, naj bi bila fara v Ajdovcu. V Dobrničju v ajdovski fari, se je vedno dobro gospodarilo, saj imajo svojega župana, šolo, Prosvetni dom, ki je zidan iz domačega kamna, ki je posebno lep, bodisi za zidavo ali za žganje apna. Prosvetni dom so blagoslovili letos 17. septembra.

Pokojni škof Janez Gnidovec je bil rojen v Velikem Lipovcu. V fari ni bogatih kmetov. Tu so pač bolj majhne kmetije in zato je bilo tudi težko postaviti tako lepo stavbo, kot je Prosvetni dom, zato smo tudi tukaj zbirali prostovoljne darove za ta dom, v katerem se bo zbirala mladina naše fare in prirejala sebi in fari koristne zabave. Vsi, ki ste kaj darovali, bodite prepričani, da vam je ta mladina hvaležna in se vas bo vedno z veseljem spominjala. Mogoče bo šel kdaj kateri vaših otrok pogledat vaš rojstni kraj in bo našel tam v knjigah ime svojih staršev, ki so vpisane v knjigi dobrotnikov.

Gotovo bo vsak s ponosom rekel: "Tukaj je pa ime moje matere ali očeta," in prav gotovo jih bodo lepo sprejeli, kot bi vas, če bi prišli tja ter jih bodo z veseljem predstavljali kot otroke svojih dobrotnikov, ali pa se lahko primeri, da greste še celo sami pogledat.

Da je bil pa ta dom potreben, je prav gotovo, saj vemo, da sedaj mladina potrebuje vedno več izobrazbe in razvedrila. Ajdovška fara je bila vedno med prvimi, čeprav je majhna in šteje komaj 90 duš, a je dala že nad 20 duhovnikov in vsako leto imajo kakšno novo mašo in ob takih prilikah jim pride Prosvetni dom prav, in se bodo imeli vsaj kje zbirati in se jim ne bo treba tam pod tisto veliko lipo, če sploh še zeleni.

Kakor vidim iz pisma, je Ajdovec sedaj malo bolj poznan in prihajajo tja ljudje na razne sestanke, sedaj pa ko imajo še nov dom, se bo fara pa še bolj razvijala v vseh ozirih. Izmed 20 duhovnikov, ki jih je dala naša fara, so nekateri dosegli prav velike časti. Na primer gospod France Grifč, ki je profesor bogoslovja na ljubljanskem vseučilišču. Anton Gnidovec je bil profesor matematike in učitelj glazbe, ki pa ga je jetika položila v prezgodnji grob. Karl Gnidovec, je sedanjí dekan v Žužemberku. Na

ša fara je dala tudi škofa, ki je tudi mnogim Amerikancem znan iz njegovega obiska, ko se je mudil tukaj pred leti in je obiskal več slovenskih naselbin, to je Janez Gnidovec, ki je tudi že med pokojnimi. Bil je visoko spoštovan in član radi skromnega in Bogu vdanega življenja.

Bil je tudi Anton Gnidovec, ki je bil vojni kurat in ko se mu je splašil konj, je dobil poškodbe, katerim je podlegel. Pa tudi tukaj, v Ameriki, ima naša fara enega duhovnika, in sicer Rev. Albin Gnidovec, ki je župnik v Rocksprings, Wyo. Če bi hotela vse opisati, bi bilo potreba preveč prostora.

Dragi mi rojaki, iz ajdovške fare širom Amerike in vi, ki ste ostali doma in še niste okusili življenja na tujih tleh, ko vas bo klical domači zvon na božično noč, stopimo v duhu vsi skupaj in v srih naših naj zagori prošnja, da nas božje Dete blagoslovi in mir nebeški naj nam podeli. Vesele božične praznike želim mojim staršem, bratu Ivanu Bolinar v Mariboru, bratu Rudolfu Bolinar v Gornji vasi pri Škofji Loki in najmlajšemu bratu Karol Bolinarju, ki je sedaj gospodar na domu.

Vsem želim dočakati še veliko veselih božičnih praznikov, v zdravju in veselju. Dobra volja in mir božične noči naj spremlja vsakega in naj živita ta božji blagoslov vsak ajdovski faran, kjerkoli živi.

V svojem in v imenu mladine, ki se zbira sedaj v Prosvetnem domu, se zahvaljujem vsem dobrotnikom, ki so pripomogli s svojim darom, da ima naša mladina sedaj svoj dom, kjer se lahko zbira in veseli. Želim vam obilo blagoslova božjega Dete, za vse vaše velikodušne darove. Če je pa mogoče še kdo, ki bi hotel kaj darovati, pa to še vedno lahko stori. Jaz bom takoj po božiču zopet nekaj poslala za Prosvetni dom in kdor hoče kaj darovati, naj izroči meni, da bo večja vsota skupaj. Imena vseh darovalcev pa bodo priobčena v časopisu. Bodite pozdravljeni vsi čitatelji in božični mir naj vas spremlja.

Apolonija Kič.

SOPROGU OB 25-LETNICI

Se li še spominjaš, srca blagega ki mu zvesto vdana duša b'la je vsa?

Se li še spominjaš, dvoje žar oči, ki so te ljubile v tugi—žalosti?

Se li še spominjaš, onih zlatih las, k njim so zdaj srebrne niti prišle v vas?

Se li še spominjaš, nežnih, belik rok, ki so bile vedno polne vseh dobrot?

Se li še spominjaš, noči majniške, ko so nam rojenice prinesle detece?

Se li še spominjaš, nazaj 25 let, ki jih usoda dala nama je živet?

Se li še spominjaš, ko sva srečna b'la, da ljubezen čista je naju spremljala?

Danes, pa hvaležno, zahvalimo Boga, da zdravi praznujemo pet in dvajset letnico! Marjanca Kuharjeva.

Na polovanju

Kadar človek potuje, sreča različne ljudi in se tudi poda z njimi v pogovor. Tako bi tudi jaz rada opisala par slučajev, katere sem doživela na svojem potovanju. Potovala sem po Jugoslaviji in sem bila gotova v enem tednu.

Marca meseca sem potovala v staro domovino in sicer na parniku "Queen Mary" potniki so bili večinoma sami Angleži. Torej bila sem v družbi Angležin in sem imela prav lepo družbo in hitro, v štirih dneh in pol, smo dospeli v francosko luko. Bilo je zjutraj, ko smo dospeli na carinsko postajo, seveda brez kovčgov, ker iste pripeljejo drugi. Ko sem ogledovala svojo prtljago sem videla, da mi manjka en kovček. Takoj sem skušala dopovedati nosaču kaj želim, toda kaj sem hotela, on ni razumel mene in jaz ne njega.

Končno sem imela vse, nekaj sem mu dopovedovala, a on pa mi je rekel samo "Si, si," pobral je kovčege in jo hitro ubral mimo stražnika, a ga je vseeno ustavil, ni mi bilo treba odpirati. Odšli smo na vlak. Vozila sem se v drugem razredu in tu sem zopet dobila družbo. Pričeli smo pogovor in sem takoj sprevidela, da so Hrvatje. Takoj smo se dogovorili kam kateri potuje. Posebno gospa je bila vesela, da je dobila družbo, ker so tudi oni potovali v Jugoslavijo.

Omenjena gospa je bila zelo utrujena od potovanja, bila je v Ameriki samo dva meseca, kamor je prišla po sina, ki se je nahajal tukaj samo šest mesecev in ker ni dobil kar si je želel, je dobil živčno bolezen. To so morali biti bogati ljudje in prav fini. Prav smilila se mi je ta ženska, ki je tako daleč prišla po sina, ker ni zaupala drugim. Bila je zopet srečna in posebno se zato, ko je bila zopet v Evropi, kajti ni se ji dopadlo v Ameriki.

Tako smo se pripeljali v Pariz. Ona je ostala tukaj pri svojem sinu, da si malo odpočije. Tudi mene je povabila, da naj jo obiščem, dala mi je celo naslov, da če bi se slučajno mudila v Beogradu, da naj jo samo pokličem na telefon in vse drugo bo že sama ukrenila. Tudi jaz sem prenočila v Parizu in naslednjega dne smo se z jugoslovanskim vlakom odpeljali proti Jugoslaviji. Že tukaj na vlaku smo opazili več slik iz Jugoslavije kakor:

Bled in drugih jugoslovanskih mest.

Tudi na tem vlaku sem dobila sopotnike Hrvate, to so bili mladi ljudje. Gospod je bil advokat in zelo prijazen kakor tudi njegova žena in mala hčerka. Nekaj časa so se pogovarjali sami in jaz sem samo poslušala in sem bila zamišljena, ker sem mislila le na svoj dom in mamó.

Gospa me ogovori v francoščini. Povedala sem ji da ne razumem. Bila je vesela, da sem tudi jaz Jugoslovanka. Povedala mi je, da je njen soprog v vladni službi in so se mudili devet mesecev v Parizu in se počutijo prav srečne, da gredo zopet domov. Čas je hitro bežal naprej. Mlada dama je bila zelo prijazna in je tudi rada kaj slišala o Ameriki, katero bi si tudi rada ogledala.

V naši družbi je bil tudi mlad turški deček, star komaj 15 let, a pravi gentleman, gospa mi je povedala, da je sin nekega turškega diplomata, ki je v Parizu in sedaj potuje dečko v Turčijo na počitnice. Kakor hitro je vedel, da potujem iz Amerike, je takoj začel pogovor v angleščini. Poznal se je, da mora biti iz dobro poznane družine, ker so se mu vsi uradniki tako klanjali kakor hitro so videli njegov potni list. Tako smo med pogovori dospeli v Ljubljano. Želeli smo si srečno pot. Ostala sem sama v Ljubljani in nisem se vedela kam obrniti.

Iz premišljanja me zdrami nosač, ki me vpraša kam potujem. Povedal mi je, da vlak proti Raketu odpelje čez tri ure. Oddala sem svojo prtljago v garderobo in si poklicala taxi. Pokazala sem mu naslov, da se tako odpeljem in oddam pozdrave prijateljem. Povedal mi je, da gremo v Zgoranje Šiško. Torej tam sem oddala pozdrave in se zopet odpeljala nazaj na postajo.

Se sem imela precej časa in prišlo mi je na misel, da bi jedla golež. Podala sem se v restavraci-

jo in sem si mislila, no sedaj bom pa jedla, kar si tako želim, a bila sem preveč razburjena in nisem imela prav nobenega teka. Prišel je čas za odhod. Šla sem po svojo prtljago. Povejo mi, da moram plačati 10 din. Iskala sem denar, a bilo mi je vse enako, ker sem prvič videla ta denar. Uradnik zagodrnja: "Dajte sem, bom jaz pogledal, saj vas ne bom okradel." No, sem si mislila, vi ste pa res prijazni s tujci, res draga domovina, kako si me pozdravila.

Veliko sem že potovala po Ameriki, a kaj takega še nisem bila deležna, kakor sem si želela domovine, pa sem bila tudi razočarana. Grem proti svoji rojstni vasi, nič me ni brigalo, samo da bi prej prišla domov, do svoje mame.

Prišla sem do hiše moje mame in sem vprašala kako kaj moja mama. Že sem vedela prej ko mi je odgovorila, ker sem videla kako se je prestrašila sorodnica, da ni mogla dati niti besede iz sebe. Moja mamó je že krila črna zemlja in takoj se je končalo tudi veselje do domovine in ni mi mogoče popisati žalosti. Nič več nisem mogla ostati tam, čeprav so me sorodniki vabili in prosili, da naj ostanem. Sklenila sem da grem takoj nazaj, ker nimam tam nič iskati. Kar je zamujeno, ne pride več nazaj.

Odšla sem nazaj v Ljubljano na hotel. Mislim, da sem vsaj zopet slišala kako se po slovensko pogovori, a ko sem prišla do uradnika v hotelu me najprej nagovori v nemškem jeziku — nič, nagovori v francoskem — nič, končno se pa spomni, da mogoče znam pa slovensko. Zopet sem si mislila, ljuba slovenska domovina, kako si žalostna. Kadar pa ti ljudje pridejo k nam v Ameriko, pa znajo vsi tako lepo slovensko govoriti in še nas prosijo, da naj nikar ne pozabimo slovenske govornice, a sami v domovini pa

je ne pozitajo. V vseh drugih jezikih te izprašuje samo v slovenskem ne in končno se pa le spomni, da mogoče znaš pa slovensko. Zakaj ne nagovorijo v materinem jeziku, pa kdo pravi, da nas drugi zatirajo, a v resnici se zatiramo sami.

Tudi drugače niso tako postrežljivi kakor tukaj v Ameriki. Bila sem na tramvaju in sem prosila sprevodnika, da mi pove kje naj izstopim, pokazala sem mu tudi naslov, a spomnil se me je šele, ko smo prišli do konca ter mi končno pokazal kod naj grem in bom že dobila.

Jugoslavija je res lepa kakor park in kar nisem se mogla nagledati te naravne krasote. Od Jesenic pa do Zagreba je lepše kakor pa je naš Yellowstone park, katerega obišče na tisoče ljudi vsako leto. Kako krasno so naše gore in snežniki. Nekaj posebnega je trg Čabar. Na vse strani so sami kamniti hribi in med skalovjem se vije cesta na Hrvaško. Pokazali so mi hišo v neki dolini, kjer sonce sije samo dva meseca v letu, je neverjetno, pa je resnično. Čabar je na meji med Hrvatsko in Slovenijo. To je še precej prijazen kraj, tu se nahajajo vsi bolj važni uradi, kakor sodnija, zdravniki razne trgovine. Čabar je nekako v sredini med Ljubljano in Suškom. Iz Ljubljane v Čabar je 100 km in od Čabra do Sušaka pa je krog 80 km. To sem si ogledala v času mojega bivanja v Jugoslaviji in se že po enotedenskem bivanju tam odpravila nazaj.

Frances Medved.

Vesele božične praznike želi vsem rojakom
Jugoslovonom

DEMSAR BUILDING CO.

15723 WATERLOO RD.

Joseph Demšar, lastnik

EDINI SLOVENSKI STAVBENIK

za splošno graditev

Izkustva v gradbenih delih nad 27 let. Naše delo uživa
slovesčnosti in trpežnosti po nizkih cenah

Kadar mislite graditi, pokličite nas za informacije
in nasvet

Kenmore 7177

DOUBLE EAGLE BOTTLING CO.

Workers of the Double Eagle Bottling Co.
Cleveland, O., 1938.

Želimo vesele božične praznike in srečno novo leto
vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Double Eagle Bottling Co.

IN DELAVCI

6511-19 ST. CLAIR AVE.

HEnderson 4629

CLEVELAND, OHIO